

Skatteministeriet
Udkast

J.nr. 2019-303

Forslag
til
Lov om ændring af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og lov om retsafgifter
(Forenkling af regler om forældelsehåndtering, modregning ved transporter, flere skyldnere på samme fordring, eftergivelse og afskrivning, retsafgift m.v.)

Skatteministeriet

§ 1

I lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 29 af 12. januar 2015, som ændret bl.a. ved lov nr. 1253 af 17. november 2015, § 1 i lov nr. 285 af 29. marts 2017 og § 1 i lov nr. 551 af 29. maj 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Hvis fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, ønsker, at inddrivelse af en fordring, der allerede er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse, fremover skal ske over for en eller flere andre skyldnere, der tillige helt eller delvis hæfter for fordringen, eller at inddrivelse ikke længere skal omfatte en eller flere skyldnere, som fordringen inddrives over for, skal fordringen med dens renter og opkrævningsgebyrer tilbagekaldes af fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, med henblik på at blive overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden på ny med oplysninger om den eller de skyldnere, som fordringen fremover skal inddrives over for. Fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, skal skriftligt underrette den eller de skyldnere, der er omfattet af tilbagekaldelsen efter 1. pkt.«

Stk. 5-12 bliver herefter stk. 6-13.

2. I § 2, stk. 6, der bliver stk. 7, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

3. I § 2, stk. 7, 2. pkt., der bliver stk. 8, 2. pkt., ændres »stk. 5« til: »stk. 6«, og i stk. 7, 3. pkt., der bliver stk. 8, 3. pkt., ændres »stk. 5, 3. pkt.« til: »stk. 6, 3. pkt.«

4. I § 2, stk. 8, 3. pkt., der bliver stk. 9, 3. pkt., ændres »stk. 9« til: »stk. 10«.

5. I § 2, stk. 10, 2. pkt., der bliver stk. 11, 2. pkt., ændres »stk. 11« til: »stk. 12«.

6. I § 2, stk. 12, 1. pkt., der bliver stk. 13, 1. pkt., ændres »stk. 1-11« til: »stk. 1-12«.

7. I § 3 B, stk. 1, 1. pkt., udgår »efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter«.

8. I § 3 B, stk. 1, 2. pkt., ændres »hovedkravet samtidig overdrages til inddrivelse, eller uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse« til: »det i forbindelse med overdragelsen oplyses, hvilket hovedkrav renterne eller gebyrerne vedrører«.

9. I § 3 B, stk. 1, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»For renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63, der ved overdragelsen til restanceinddrivelsesmyndigheden oplyses at være renter af et bestemt hovedkrav, lægges dette hovedkrav til grund med hensyn til accessorisk forældelse efter forældelseslovens § 23, stk. 2.«

10. I § 4, stk. 4, 2. pkt., indsættes efter »betalingstidspunktet«: », idet dækningen med hensyn til beregningen af renter dog tidligst har virkning for renter, som er beregnet af restanceinddrivelsesmyndigheden eller indsendt af en fordringshaver for perioden fra og med den første i måneden, efter at fordringen aktuelt kom under inddrivelse«.

11. I § 5 a indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Stk. 1-3 finder ikke anvendelse på renter af fordringer, der omfattes af § 18 a, stk. 2.«

12. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Overdragelser af krav mod told- og skatteforvaltningen kan ikke overstige det udbetalingsbeløb, der kan opgøres, efter at forfaldne fordringer omfattet af denne lov er dækket ved modregning som anført i § 7, stk. 1 og 2.«

13. Efter § 12 indsættes før overskriften før § 13:

»§ 12 a. For udlæg, som foretages af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder, svares en grundafgift på 300 kr. Overstiger kravet 3.000 kr., svares yderligere ½ pct. af det overskydende beløb i grundafgift. Afgiften afrundes opefter til nærmeste kronebeløb, som er deleligt med 10.

Stk. 2. Der svares yderligere en tillægsafgift på 400 kr., såfremt forretningen helt eller delvis foretages uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor, eller skyldneren fremstilles af politiet.

Stk. 3. Foretages samtidig udlæg hos samme skyldner for flere krav, sammenlægges kravene inden afgiftens beregning, jf. stk. 1 og 2.

Stk. 4. Foretages udlæg for samme krav hos flere skyldnere, beregnes afgift for hver skyldner. Dette gælder dog ikke, hvis skyldnerne er samlevende ægtefæller, eller hvor udlægget vedrører fast ejendom, som tilhører skyldnerne i forening.

§ 12 b. Afgiftsfri er udlæg vedrørende:

1) Bøder, konfiskerede værdier og sagsomkostninger i straffesager, der inddrives af det offentlige.

- 2) Afgifter og sagsomkostninger, som det påhviler domstolene at indkræve.
- 3) Borgerlige krav fastsat under en offentlig straffesag.

§ 12 c. Afgiftspligten efter § 12 a, stk. 1, indtræder, når restanceinddrivelsesmyndighedens pantefoged underretter skyldneren om tid og sted for forretningen, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1.

Stk. 2. Foretages forretningen i medfør af retsplejelovens § 493, stk. 2, uden sådan underretning, indtræder afgiftspligten efter § 12 a, stk. 1, når forretningen påbegyndes, jf. retsplejelovens § 496.

Stk. 3. Afgiftspligten efter § 12 a, stk. 2, indtræder, når restanceinddrivelsesmyndighedens pantefoged træffer bestemmelse om retshandlingens foretagelse.

§ 12 d. Der svares kun ny afgift efter § 12 a, stk. 1, når afgiftspligten for den nye afgift indtræder mere end 3 måneder efter, at der for skyldneren sidst er indtrådt afgiftspligt efter § 12 a, stk. 1. Der svares kun afgift efter § 12 a, stk. 2, for forretninger, hvor der skal svares afgift efter § 12 a, stk. 1.

§ 12 e. Indsigelse imod restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders beregning af en afgift sker ved klage til den fogedret, som skulle have foretaget forretningen, hvis denne ikke var henlagt til restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder.

Stk. 2. Under forretningen kan indsigelse fremsættes over for restanceinddrivelsesmyndighedens pantefoged, som underretter fogedretten om indsigelsen. Efter forretningen kan indsigelse fremsættes ved klage til fogedretten. Klage skal indgive, senest 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om afgiftsberegningen.

Stk. 3. Fogedretten kan se bort fra overskridelser af klagefristen på indtil 6 måneder, når særlige omstændigheder gør overskridelsen undskyldelig.

Stk. 4. Tages klagen til følge, omgøres afgiftsberegningen i overensstemmelse hermed.

Stk. 5. Ændres afgiftsberegningen ikke i henhold til stk. 4, træffes afgørelsen ved kendelse.

Stk. 6. Fogedretten kan efter sit eget skøn af egen drift indhente oplysninger eller erklæringer fra klageren. Kendelsen kan stadfæste afgiftsberegningen eller ændre den til fordel eller til skade for den afgiftspligtige.

Stk. 7. Kendelsen kan inden 2 uger påkæres i den borgerlige retsplejes former. Bestemmelsen i stk. 6 finder tilsvarende anvendelse.

§ 12 f. Restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder kan af egen drift ændre beregningen til fordel for den afgiftspligtige.

Stk. 2. Bortset fra de i § 12 e, stk. 6 og 7, omhandlede tilfælde kan efterbetaling af for lidt beregnet afgift ikke kræves, når der er forløbet 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen.

Stk. 3. Efterbetaling kan dog kræves, hvor beregningen hviler på urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger fra den afgiftspligtige eller dennes befuldmægtigede. Ved klage over efterkrav finder reglerne i § 12 e anvendelse.

§ 12 g. Afgifter efter § 12 a, stk. 1 og 2, oppebæres af restanceinddrivelsesmyndigheden.«

14. § 13, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Eftergivelse kan i øvrigt, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor, meddeles fysiske eller juridiske personer, uanset om skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede.«

15. § 16, stk. 1, affattes således:

»Restanceinddrivelsesmyndigheden kan endeligt afskrive eller undlade at afbryde forældelsen af fordringer til det offentlige, inklusive renter, gebyrer og andre omkostninger, hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen.«

16. Overskriften før § 18 a affattes således:

»*Forældelse af fordringer under inddrivelse*«.

17. I § 18 a indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»Stk. 2. Et hovedkrav og dets tilhørende rente, der begge er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, udgør i relation til forældelse et fordringskompleks, hvor alle fordringer har samme forældelsesdato, uanset om hovedkravet eller dets tilhørende rente, efter at de er kommet under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, op- eller nedskrives. Forældelsesdatoen efter 1. pkt. er den til enhver tid gældende forældelsesdato for hovedkravet, efter at dette kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Er hovedkravet allerede nedbragt til nul, når dets tilhørende renter modtages til inddrivelse, er forældelsesdatoen efter 1. pkt. forældelsesdatoen for den af rentefordringerne, der først blev modtaget til inddrivelse, efter at denne kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Forældelsen kan efter modtagelse af hovedkravet til inddrivelse afbrydes for hele fordringskomplekset, hvis afbrydelsen omfatter hovedkravet. Er hovedkravet nedbragt til nul, herunder ved indfrielse, nedskrivning eller afskrivning, medfører en afbrydelse af forældelsen for en tilhørende rente, der er under inddrivelse, en afbrydelse af forældelsen for hele fordringskomplekset. Opskrives hovedkravet ved overdragelse af en opskrivningsfordring, eller overdrages yderligere tilhørende renter, anvendes som forældelsesdato efter 1. pkt. den ved opskrivningsfordringens eller de yderligere tilhørende renters modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden gældende forældelsesdato for fordringskomplekset. Er fordringskomplekset under inddrivelse nedbragt til nul, herunder ved indfrielse, nedskrivning eller afskrivning, og modtager restanceinddrivelsesmyndigheden herefter en opskrivningsfordring, en eller flere opkrævningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter eller en opskrivning af opkrævningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter ved overdragelse af en eller flere nye renter, får fordringskomplekset bestående af opskrivningsfordringen respektive den eller de overtagne renter den forældelsesdato, der følger af stk. 4 sammenholdt med stk. 7. Består fordringskomplekset i det i 7. pkt. nævnte tilfælde tillige af en opskrivningsfordring til et hovedkrav, afbrydes forældelsen for fordringskomplekset alene, hvis opskrivningsfordringen får sin forældelse afbrudt. De renter, der nævnes i § 3 B, stk. 1, 1. og 2. pkt., anses, når de er under inddrivelse,

i relation til forældelse som hovedkrav, der ikke indgår i noget fordringskompleks. Det hovedkrav og de renter, der nævnes i § 3 B, stk. 1, 3. pkt., udgør et fordringskompleks efter 1. pkt.

Stk. 3. Ophæver restanceinddrivelsesmyndigheden en dækning eller afskrivning af en fordring under inddrivelse, gælder for fordringskomplekset, jf. stk. 2, den forældelsesdato, der var gældende på tidspunktet for den dækning eller afskrivning (virkningstidspunktet), der giver anledning til ophævelsen. En afbrydelse af fordringskompleksets forældelse, der er sket efter virkningstidspunktet i 1. pkt., men inden ophævelsen efter 1. pkt., bortfalder ved ophævelsen, men forældelse af fordringskomplekset indtræder tidligst 6 måneder efter ophævelsen.

Stk. 4. For fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden er forældelsesfristen 3 år, selv om hovedkravet, inden det kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, havde en længere forældelsesfrist, eller der, før eller efter at fordringen kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, er opnået et retsgrundlag som nævnt i forældelseslovens § 5, stk. 1. For private fordringer og regioner og kommuners privatretlige fordringer gælder dog den forældelsesfrist, der var gældende ved fordringens modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden eller under inddrivelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden måtte blive opnået efter forældelseslovens § 5, stk. 1. Denne forældelsesfrist gælder også for tilhørende renter under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Stk. 5. Tilbagesendes et hovedkrav og dets tilhørende rente til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, vil den forældelsesdato, der var gældende ved tilbagesendelsen, jf. stk. 2 og 3, fortsat være gældende, medmindre fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, i medfør af forældelsesloven eller andre forældelsesregler får udskudt forældelsesdatoen.

Stk. 6. Stk. 2-5 gælder hverken for bøder eller for udenlandske fordringer, for hvilke en international overenskomst eller konvention vil være til hinder for en sådan anvendelse.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 7.

18. I § 18 a, stk. 2, 1. pkt., der bliver stk. 7, 1. pkt., ændres »fordringer, der overdrages« til: »de i stk. 2 nævnte hovedkrav, den i stk. 2, 3. pkt., nævnte rente, der først blev modtaget til inddrivelse, de i stk. 2, 7. pkt., nævnte opskrivningsfordringer og renter, de i stk. 6 nævnte fordringer og disses renter samt de i § 3 B, stk. 1, 1. og 2. pkt., nævnte gebyrer, der overdrages«.

19. I § 18 a indsættes efter stk. 2, der bliver stk. 7, som *stk. 8* og *9*:

»*Stk. 8.* Kan lønindeholdelse ikke ske, fordi restanceinddrivelsesmyndigheden vurderer, at skyldneren er uden den betalingsevne, der er nødvendig for at foretage lønindeholdelse, eller fordi skyldneren modtager en indkomst, hvori lønindeholdelse som følge af indkomstens art ikke kan ske, kan restanceinddrivelsesmyndigheden træffe afgørelse om, at inddrivelsen er stillet i bero, og at forældelsen af de fordringer, der fremgår af afgørelsen, er afbrudt med virkning fra afgørelsesdatoen. Den ny forældelsesfrist regnes fra afgørelsesdatoen. Inden afgørelsen træffes, sender restanceinddrivelsesmyndigheden et forslag til afgørelse til skyldneren med en frist for denne på mindst 21 dage regnet fra forslagens dato til at fremkomme med eventuelle bemærkninger til forslaget.

Stk. 9. Er en sag om gyldigheden af restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse efter stk. 8 indbragt for Landsskatteretten, jf. § 17, eller for domstolene, indtræder forældelse tidligst 1 år efter sagens endelige afgørelse.«

Justitsministeriet

§ 2

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1252 af 27. november 2014, som ændret senest ved § 16 i lov nr. 1711 af 27. december 2018, foretages følgende ændring:

1. Efter § 20 indsættes i *kapitel 3*:

»§ 20 a. Reglerne i dette kapitel finder ikke anvendelse på udlæg, som foretages af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 15. maj 2019, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 11, 12 og 16-19, træder i kraft den 1. juli 2019.

Stk. 3. § 1, nr. 12, finder ikke anvendelse på overdragelser, hvorom der er givet underretning før den 1. juli 2019.

*Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger*

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål og baggrund

2. Lovforslagets indhold

2.1. Indførelse af et fordringskompleks for forældelsen af fordringer under inddrivelse

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Lovforslaget

2.2. Afbrydelse af forældelse ved afgørelse om, at lønindeholdelse ikke kan ske

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Lovforslaget

2.3. Justering af regel om restanceinddrivelsesmyndighedens håndtering af accessorisk forældelse

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Lovforslaget

2.4. Forrang for det offentlige modregning ved transport i Skatteforvaltningens udbetalinger

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Lovforslaget

2.5. Håndtering af flere skyldnere på en fordring

2.5.1. Gældende ret

2.5.2. Lovforslaget

2.6. Forenkling af reglerne om retsafgift ved restanceinddrivelsesmyndighedens udlægsforretninger

2.6.1. Gældende ret

2.6.2. Lovforslaget

2.7. Klarere regel om restanceinddrivelsesmyndighedens eftergivelse af gæld

2.7.1. Gældende ret

2.7.2. Lovforslaget

2.8. Justering af regel om restanceinddrivelsesmyndighedens afskrivninger af gæld

2.8.1. Gældende ret

2.8.2. Lovforslaget

2.9. Præcisering af regel om virkningstidspunktet for dækninger, som restanceinddrivelsesmyndigheden foretager på fordringer under inddrivelse

2.9.1. Gældende ret

2.9.2. Lovforslaget

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Det er vigtigt for regeringen og aftalepartierne bag »Aftale om styrkelse af den offentlige gældsinddrivelse« af 8. juni 2017 at sikre grundlaget for en sikker og effektiv fremadrettet inddrivelse af gæld til det offentlige. Det er hverken ret eller rimeligt, at andre borgere skal betale for dem, der ikke

betaler deres gæld til det offentlige. Regeringen har derfor sammen med aftalepartierne iværksat en række initiativer, der skal sikre, at inddrivelsen af gæld til det offentlige kommer på fode igen, efter at SKAT den 8. september 2015 besluttede at stoppe al automatisk inddrivelse af gæld til det offentlige, på baggrund af at en række analyser af Ét Fælles Inddrivelsessystem (EFI) og DebitorMotorInddrivelse (DMI) havde påvist fejl af funktionel, teknisk og datamæssig karakter.

Som opfølgning på handlingsplanen »Aftale om et nyt skattevæsen« fra den 25. september 2015 indgik V-regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Radikale Venstre og Det Konservative Folkeparti »Aftale om et nyt skattevæsen« af 18. november 2016 om en fælles forståelse om nødvendigheden af at opbygge et nyt skattevæsen samt rammerne herfor. På baggrund heraf er der igangsat et omfattende arbejde med bl.a. at udvikle et nyt it-system for inddrivelse, ligesom der er gennemført en række regelforenklinger på inddrivelsesområdet til understøttelse af de første faser af udviklingen af det nye it-system.

Da erfaringerne med udviklingen af det suspendede it-system EFI/DMI har vist, at det er særdeles vanskeligt at tilpasse et nyt it-system til en kompleks og omfattende lovgivning, har regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) samt Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti i »Aftale om styrkelse af den offentlige gældsinddrivelse« fra juni 2017 erklæret sig enige i, at der er behov for yderligere forenkling og tilpasning af reglerne på inddrivelsesområdet for at sikre udviklingen af en effektiv it-understøttelse og efterfølgende administration af inddrivelsesopgaven.

Det er fundet nødvendigt at gennemføre regler, der tager sigte på at forenkle og systemunderstøtte de funktioner, som det nye inddrivelsessystem skal have udviklet på nuværende tidspunkt. Forslagene vedrører yderligere forenklinger af regler for forældelse og regler, der har til formål at gøre digitaliseringen og administrationen af visse områder mere smidig og enkel. Det drejer sig om håndtering af modregning ved transporter, retsafgift og situationer, hvor der er flere skyldnere, der hæfter for samme fordring. Herudover foreslås det at fastsætte klarere regler for eftergivelse af gæld og justere reglen om afskrivning som led i opfølgningen på ophævelsen af en særordning om eftergivelse af gæld for grupper af socialt udsatte (ESG-ordningen). Endelig har det vist sig, at der er behov for en præcisering og justering af reglerne om, hvordan betalinger til restanceinddrivelsesmyndigheden anvendes, hvor disse skal have virkning tilbage i tid.

1.1. Lovforslagets formål og baggrund

I forlængelse af den politiske aftale »Aftale om et nyt skattevæsen« af 18. november 2016 om en fælles forståelse om nødvendigheden af at opbygge et nyt skattevæsen samt rammerne herfor har regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) samt Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti indgået »Aftale om styrkelse af den offentlige gældsinddrivelse« af den 8. juni 2017.

Nærværende lovforslag har til formål at udmønte dele af denne aftale.

Aftalepartierne er enige om, at det er en helt afgørende forudsætning for etablering af en effektiv inddrivelse af gæld, at der tilvejebringes forenklinger af lovgivningen på området. Lovforslaget indeholder som opfølgning herpå følgende forslag til forenklinger af inddrivelseslovgivningen:

- Reduktion i antallet af forældelsesdatoer for fordringer under inddrivelse (indførelse af fordringskompleks)
- Lettere adgang til at forældelsesafbryde ved afgørelse om, at lønindeholdelse ikke kan ske
- Justering af regel om håndtering af accessorisk forældelse
- Forrang for det offentlige modregning ved transport i Skatteforvaltningens udbetalinger
- Klarere regler for håndtering af flere skyldnere på en fordring
- Forenkling af reglerne om retsafgift ved restanceinddrivelsesmyndighedens udlægsforretninger
- Klarere regler for eftergivelse af gæld
- Justering af reglen om afskrivning
- Præcisering af regel om virkningstidspunktet for dækninger, som restanceinddrivelsesmyndigheden foretager på fordringer under inddrivelse

Lovforslaget er det sjette i rækken af lovgivningstiltag på inddrivelsesområdet, der er fremsat i forlængelse af det tidligere SKATs suspension af al automatisk inddrivelse af gæld til det offentlige via EFI i september 2015 og det efterfølgende igangsatte arbejde med genetablering af en effektiv restanceinddrivelse.

Skatteministeriet har siden december 2015 arbejdet på udviklingen af et nyt it-system, der skal understøtte inddrivelsen.

Det blev besluttet, at det nye it-system skal være baseret på et standardsystem, som trinvist bliver videreudviklet, så det ved udgangen af 2018 ville kunne håndtere de fleste inddrivelsesskridt og skyldnergrupper. Parallelt hermed blev der igangsat et arbejde med at forenkle lovgivningen på området, så systemet bliver mindre komplekst end EFI/DMI.

Systemet udvikles gradvist og i første omgang med fokus på de funktionaliteter, der blev vurderet som værende de vigtigste for ibrugtagningen af systemet for 1. udgave (release).

Som planlagt blev release 1 taget i brug i april 2017. Der var dermed bygget en platform og – som forventet – udviklet den første, begrænsede funktionalitet for systemet. Samtidig blev Danmarks Radio tilsluttet systemet som den første fordringshaver.

Release 2, der blev taget i brug i november og december 2017, udbyggede it-systemet med nye og centrale funktionaliteter, herunder lønindeholdelse, som er et meget effektivt inddrivelsesskridt. Der kan således sendes varsel og træffes afgørelse om lønindeholdelse/særskilt lønindeholdelse, herunder ske anvendelse af oplysninger fra betalingsevneberegning til beregning af lønindeholdelsesprocenten. Herudover kan systemet nu bl.a. håndtere tilbageløb fra fordringshaver i forbindelse med nedskrivning, tilbagesendelse, tilbagekaldelse og opskrivning af en gældspost. Samtidig kan systemet nu foretage en automatiseret betalingsevneberegning, ligesom der er udviklet en fordringshaverportal,

hvormed fordringshavere kan oprette gældsposter og modtage og håndtere gældsposter sendt i høring. Den gradvise tilslutning af yderligere fordringshavere efter tilslutningen af Danmarks Radio er samtidig igangsat.

Release 3 af det nye inddrivelsessystem blev færdiggjort i august 2018 og indeholder blandt andet fuldt automatiseret lønindeholdelse og funktionalitet til håndtering af selskaber og PEF-skyldnere (personligt ejede virksomheder). Release 3 indeholder derudover første version af den nye modregningskomponent. Den første modregning i overskydende skatter via den nye modregningskomponent blev gennemført i september 2018. Version 2 af modregningsløsningen, der understøtter modregning på tværs af det nye inddrivelsessystem og DMI, idriftsættes samtidig med resterende funktionaliteter i release 4.

Udviklingen af fjerde og sidste release blev planmæssigt påbegyndt i august 2018, og release 4.1 blev idriftsat i januar 2019. Funktionalitet til håndtering af forældelse, der er afhængig af lovforenkling på området, forventes dog først afsluttet i foråret 2019. Release 4 indeholder udover funktionalitet til håndtering af forældelse også funktionalitet til håndtering af flerhæftere samt yderligere forbedrings- og automatiseringstiltag.

I løbet af 2019 forventes hovedparten af fordringshavere at være tilsluttet systemet, i takt med at de får justeret deres interne processer og systemer, så de kan sende retskraftige fordringer med en god datakvalitet, der sikrer, at der kan inddrives på fordringerne.

For at undgå utilsigtet forældelse i perioden med ingen eller meget begrænset systemunderstøttelse blev der i november 2015 gennemført det første lovgivningstiltag om standsning af forældelsen for fordringer under inddrivelse, jf. lov nr. 1253 af 17. november 2015.

I marts 2016 blev det andet lovgivningstiltag gennemført i form af regler, der er nødvendige for etableringen af det nye og fremadrettede it-system og for en hensigtsmæssig behandling af klager på inddrivelsesområdet. Der blev desuden gennemført en række justeringer og præciseringer med henblik på at sikre et klart og entydigt hjemmelsgrundlag, jf. lov nr. 298 af 22. marts 2016.

I januar 2017 blev det tredje lovgivningstiltag gennemført i form af regler om overdragelse af inddrivelsen af fortrinsberettigede kommunale krav til kommunerne, jf. lov nr. 114 af 31. januar 2017.

Det fjerde lovgivningstiltag blev gennemført ved lov nr. 285 af 29. marts 2017. Med loven gennemførtes yderligere tiltag, der navnlig skulle sikre enklere regler på inddrivelsesområdet. Endvidere indeholder loven en række øvrige præciseringer af regelgrundlaget på inddrivelsesområdet.

Det femte lovforslag blev gennemført ved lov nr. 258 af 10. april 2018 og fastsatte regler om forenkling af oprydningsopgaven med genoptagelsessager og ekstraordinær afskrivning.

Det sjette lovforslag blev gennemført ved lov nr. 551 af 29. maj 2018. Med loven gennemførtes yderligere tiltag på inddrivelsesområdet, der navnlig havde sigte på forældelsehåndtering, digitaliser- og administrerbare regler og at gennemføre tiltag, der fulgte af politiske aftaler.

Nærværende lovforslag indeholder yderligere lovgivningstiltag, der skal sikre enklere og klarere regler på inddrivelsesområdet, hvilket som nævnt er helt afgørende for udviklingen og etableringen af en effektiv it-understøttelse af inddrivelsesopgaven.

Det foreslås for det første at reducere antallet af forældelsesdatoer for fordringer under inddrivelse. Dette sker ved at indføre et »fordringskompleks«, som går ud på at registrere én forældelsesdato pr. fordringskompleks bestående af en hovedfordring og tilhørende renter m.v. – nemlig hovedfordringens forældelsesdato – i stedet for at registrere samtlige forældelsesdatoer for en hovedfordring og de tilknyttede renter m.v.

Forslaget vil lette systemudviklingen betydeligt og mindske kompleksiteten i løsningen og den efterfølgende administration. Samtidig vurderes det at være risikofyldt og omkostningstungt at indrette det nye gældsinddrivelsessystem efter de gældende regler.

For det andet foreslås det at indføre regler om lettere adgang til at forældelsesafbryde over for skyldnere uden betalingsevne. Forslaget går ud på, at restanceinddrivelsesmyndigheden efter en vurdering af skyldneres betalingsevne og indkomsttype kan træffe afgørelse om, at der ikke kan ske lønindeholdelse (og dermed heller ikke fastsættelse af en tvungen afdragsordning) for skyldners gæld, og at afgørelsen har forældelsesafbrydende effekt. Skyldneren får samtidig adgang til påklage afgørelsen.

Der er p.t. et meget stort antal skyldnere uden betalingsevne, hvor restanceinddrivelsesmyndighedens i praksis eneste mulighed for at afbryde forældelsen er skyldnerens erkendelse af sin gæld, tilfældige modregningsmuligheder (der dog alene afbryder forældelsen af den resterende del af en fordring, der ikke ved modregningen kunne dækkes fuldt ud) og udlægsforretninger. Forslaget vil lette administrationen af forældelsesafbrydelse over for skyldnere uden betalingsevne betydeligt, idet omkostningstunge (for både restanceinddrivelsesmyndigheden og skyldneren) og tidsmæssigt krævende udlægsforretninger over for skyldnere uden betalingsevne ofte i praksis er eneste mulighed for at afbryde forældelsen af deres gæld.

For det tredje foreslås det at justere en regel om, at renter, for hvilke det ved oversendelsen til inddrivelse ikke er oplyst, hvilket hovedkrav de vedrører, i relation til accessorisk forældelse betragtes som selvstændige hovedkrav. Ved accessorisk forældelse forstås, at en rente forældes, hvis hovedkravet forældes. Renter af personskatter foreslås at udgå af bestemmelsen, således at håndteringen af den accessoriske forældelse i stedet reguleres ud fra det hovedkrav (restskat), hvis det er oplyst ved oversendelsen, selv om der som følge af den specielle opkrævning, der er valgt for renter efter kildeskatteloven, ikke vil være tale om den rette restskat.

For det fjerde foreslås en forenkling af reglerne for modregning ved transporter. Forenklingen går ud på, at der gives det offentlige forrang over for private kreditorer ved Skatteforvaltningens udbetalinger af f.eks. overskydende skat og negativ moms, som er omfattet af en transport. Det betyder, at hvis en skyldner f. eks. har overdraget (transporteret) sin overskydende skat til sit teleselskab (transporthaver), vil restanceinddrivelsesmyndigheden ikke skulle tage hensyn til transporten, men kan modregne med gæld under inddrivelse. Transporten bliver således placeret sidst i dækningsrækkefølgen.

Når den offentlige gæld under opkrævning eller inddrivelse er dækket ved modregning, vil et eventuelt overskydende beløb skulle udbetales til transporthaver – i eksemplet således mobilselskabet.

Forslaget vil lette administrationen og systemudviklingen af modregningsmodulet i det nye inddrivelsessystem betydeligt, fordi oplysninger om stiftelsestidspunktet for de fordringer, der skal indgå i modregningen, ofte er upålidelige. Med forslaget vil det være tilstrækkeligt at lægge til grund, at de fordringer, der ønskes modregnet med, er gyldige og modregningsegne fordringer. Bestemmelsen søger også at tage højde for, at data om transporter – herunder tidspunktet for underretningen om transporten til Skatteforvaltningen – ofte er fejlbehæftede eller usikre, og at det er vanskeligt at placere transporter korrekt i dækningsrækkefølgen på baggrund af de oplysninger, der gives om transporter i dag.

For det femte foreslås det at forenkle reglerne om håndtering af flere skyldnere, der hæfter for samme fordring. Baggrunden for forslaget er, at det nye it-system for inddrivelse har vanskeligt ved at holde styr på flere hæftere/skyldnere på en fordring, hvis en fordringshaver, efter at et inddrivelsesforløb er startet over for en skyldner, tilføjer eller fjerner en medhæftende skyldner på fordringen. Det foreslås derfor at indføre en regel, hvorefter fordringshaverne skal tilbagekalde en fordring og genindsende den, hvis de ønsker at tilføje eller fjerne en eller flere skyldnere på en fordring. På den måde får fordringshaverne incitament til at oplyse om alle medhæftende skyldnere på en fordring fra starten af et inddrivelsesforløb, og restanceinddrivelsesmyndigheden kan samtidig holde styr på, hvem der hæfter for hvad.

For det sjette foreslås det at forenkle reglerne om retsafgift. Det foreslås således at afskaffe en regel om, at restanceinddrivelsesmyndigheden kun kan pålægge retsafgift for samme krav én gang. Reglen har ikke kunnet understøttes af det suspenderede it-system EFI/DMI, og det vurderes, at reglen heller ikke kan understøttes af det nye it-system for inddrivelse. Det betyder, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan beregne retsafgift af det samme krav flere gange. Det foreslås i forlængelse heraf, at retsafgiften kun beregnes, når der er gået mere end 3 måneder imellem udlægsforretningerne (retsafgiftspligtens indtræden). Herudover foreslås det, at reglerne om retsafgift for restanceinddrivelsesmyndighedens udlægsforretninger overføres fra Justitsministeriets ressort til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, som hører under Skatteministeriet.

For det syvende foreslås det at fastsætte klarere regler for eftergivelse af gæld, så det tydeligere fremgår, at reglerne også tilgodeser socialt udsatte. I forbindelse med ophævelsen af en særordning om eftergivelse af gæld for grupper af socialt udsatte (den såkaldte ESG-ordning) er det anført i lovforslaget (lovforslag nr. L 226 af 25. april 2018, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, side 48), at der skal ses på en ny strategi for afskrivning og eftergivelse af gæld til det offentlige, herunder om de gældende regler for eftergivelse i tilstrækkelig grad tilgodeser socialt udsatte. Ud over at tydeliggøre, at reglerne om eftergivelse af gæld også tilgodeser socialt udsatte, ses der på muligheden for at styrke informationsindsatsen på området, med henblik på at kendskabet til eftergivelsesreglerne øges blandt borgere og gældsrådgivere.

For det ottende foreslås det at justere reglen om afskrivning af gæld. For at undgå, at restanceinddrivelsesmyndigheden løbende skal afsætte ressourcer til at overvåge gæld, som der er truffet beslutning om at afskrive, men som endnu ikke er forældet, foreslås det at indføre en hjemmel til, at restanceinddrivelsesmyndigheden endeligt kan afskrive fordringer – og ikke som nu skal afvente faktisk forældelse inden afskrivning. Der ændres ikke ved de gældende kriterier, hvorefter restanceinddrivelsesmyndigheden kan afskrive fordringer, hvis det er formålsløst eller vil medføre uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen.

For det niende foreslås det at præcisere og justere reglerne om, hvordan indbetalinger eller inddrevne beløb af restanceinddrivelsesmyndigheden anvendes til dækning, når betalingstidspunktet ligger før det tidspunkt, hvor betalingen anvendes til at dække skyldnerens fordringer.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Indførelse af et fordringskompleks for forældelsen af fordringer under inddrivelse

2.1.1. Gældende ret

Fordringer, som omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, forældes efter forældelsesloven, medmindre andet følger af særlige bestemmelser om forældelse i anden lov, jf. forældelseslovens § 1.

Et eksempel på en forældelsesregulering uden for forældelsesloven er § 5 a, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter forældelsesfristen for inddrivelsesrenter, der i medfør af § 5, stk. 1, påløber fra den 1. i måneden efter den måned, hvor den rentebærende hovedfordring blev modtaget til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, løber fra den 1. i måneden efter den måned, hvor inddrivelsesrenterne påløb.

For bøder er der fastsat særlige regler om forældelsesfristen og afbrydelse af forældelse i straffelovens § 97 a, stk. 1-3. Det fremgår af § 97 a, stk. 1, at hvis der ikke forinden er foretaget udlæg, bortfalder bøde efter 1) 5 år, når bøden ikke overstiger 10.000 kr., og 2) 10 år, når bøden overstiger 10.000 kr. Forældelsesfristerne regnes fra det tidspunkt, da afgørelsen kunne fuldbyrdes, jf. stk. 3.

Der kan ikke ske afbrydelse af forældelsen for bøder, hvilket fremgår af Straffelovrådets betænkning nr. 1441/2004, side 77, hvor det anføres, at fristen regnes fra det tidspunkt, da afgørelsen blev eksigibel. Det anføres endvidere, at forældelsesfristen alene antages at suspenderes i tilfælde, hvor fuldbyrdelse ved udlæg er iværksat inden forældelsesfristens udløb, men ikke er afsluttet forinden dette tidspunkt, og da alene for den periode, som herefter medgår til udlægsforretningens foretagelse og realisation af et foretaget udlæg. Forældelsesfristen suspenderes derimod ikke ved udlæg, som foretages og afsluttes inden udløbet af 3 år (5 år) fra det tidspunkt, hvor afgørelsen kunne fuldbyrdes. Afdragsordninger eller bødefældtes anerkendelse af (rest)skylden har ingen indvirkning på den løbende forældelse med hensyn til den endnu ubetalte del af bøden.

Hvis der inden udløbet af bødens forældelsesfrist foretages udlæg i aktiver, kan forældelsesfristen

forlænges med den tid, der går til at realisere udlægget. Der er derfor alene tale om en suspensionsregel, ikke en afbrydelsesregel.

Af forældelsesloven § 28 fremgår, at når der i anden lov er fastsat særlige forældelsesfrister eller andre særlige bestemmelser om forældelse, finder forældelsesloven anvendelse, i den udstrækning andet ikke følger af den anden lov eller af forholdets særlige beskaffenhed. Ordet »lov« omfatter også forældelsesbestemmelser i f.eks. EU-forordninger, jf. side 506 i den af Justitsministeriets Forældelsesudvalg afgivne betænkning nr. 1460/2005 om revision af forældelseslovgivningen, hvor det om udfyldningsreglen i forældelseslovens § 28 anføres, at der er en formodning for, at de specielle forældelsesregler i anden lovgivning suppleres af forældelseslovens regler.

Forældelsesfristerne regnes fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve at få fordringen opfyldt, medmindre andet følger af andre bestemmelser, jf. § 2, stk. 1. Er der indrømmet skyldneren løbedage eller i øvrigt en frist, inden for hvilken betaling anses for rettidig, regnes forældelsesfristen først fra betalingsfristens udløb, jf. § 2, stk. 2. Forældelsesfristen er 3 år, medmindre andet følger af andre bestemmelser, jf. § 3, stk. 1. En sådan bestemmelse er f.eks. forældelseslovens § 5, stk. 1, hvorefter forældelsesfristen er 10 år, når 1) der er udstedt gældsbrev for fordringen, 2) fordringen er registreret i en værdipapircentral, eller 3) fordringens eksistens og størrelse er anerkendt skriftligt eller fastslået ved forlig, dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten eller anden bindende afgørelse. Ifølge § 5, stk. 2, forældes en fordring på senere forfaldne renter, gebyrer og lignende dog efter § 3.

For fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden den 19. november 2015 eller senere, regnes forældelsesfristen tidligst fra den 20. november 2018, jf. § 18 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Bestemmelsen blev indsat i loven ved lov nr. 1253 af 17. november 2015, der hviler på lovforslag nr. L 18, Folketingstidende 2015-16, A, L 18 som fremsat, om udskydelse af forældelse som følge af utilstrækkelig funktionalitet i Ét Fælles Inddrivelsessystem (EFI).

Forældelse indebærer, at fordringshaver mister retten til at kræve opfyldelse, jf. forældelseslovens § 23, stk. 1.

Forældelsesloven indeholder i kapitel 5 og 6 regler om henholdsvis afbrydelse og foreløbig afbrydelse af forældelsen.

Forældelsen afbrydes, når skyldneren over for fordringshaveren udtrykkeligt eller ved sin handlemåde erkender sin forpligtelse, jf. forældelseslovens § 15, eller når fordringshaveren foretager retslige skridt mod skyldneren med henblik på at erhverve dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten, voldgiftskendelse eller anden bindende afgørelse, der fastslår fordringens eksistens og størrelse, og forfølger disse skridt inden for rimelig tid, jf. § 16, stk. 1.

Forældelse kan ifølge § 17, stk. 1, også afbrydes af fordringshaver ved indgivelse af en på fordringen støttet konkursbegæring eller begæring om rekonstruktionsbehandling eller ved anmeldelse af fordringen i bl.a. et konkursbo eller til rekonstruktøren i forbindelse med rekonstruktionsbehandling eller i forbindelse med indledning af gældsanerings sag.

Desuden afbrydes forældelsen ved indgivelse af anmodning om udlæg, hvis fordringshaveren søger forretningen fremmet inden for rimelig tid, jf. § 18, stk. 1. Foretages udlæg af en pantefoged, afbrydes forældelsen ved udlægsforretningens foretagelse, jf. stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ifølge stk. 3 tilsvarende anvendelse ved 1) indgivelse af anmodning til fogedretten om foretagelse af arrest, 2) fremsættelse af krav for fogedretten om andel i et auktionsprovenu og 3) indgivelse af anmodning til fogedretten om tilbagetagelse af en løsøregenstand, der er solgt med ejendomsforbehold. Forældelsen afbrydes også ved restanceinddrivelsesmyndighedens underretning til skyldneren om afgørelse om indeholdelse i løn m.v. eller modregning, jf. stk. 4.

Afbrydelsen indebærer, at der løber en ny forældelsesfrist fra de tidspunkter, der fastsættes i forældelseslovens § 19.

Sker afbrydelsen ved skyldnerens erkendelse af forpligtelsen, regnes den nye forældelsesfrist fra dagen for erkendelsen, jf. § 19, stk. 2. Sker afbrydelsen ved foretagelse af retslige skridt som nævnt i § 16, regnes den nye frist fra den dag, da retsforlig indgås, dom afsiges, betalingspåkrav påtegnes af fogedretten, eller anden afgørelse træffes, jf. § 19, stk. 3. Er fordringen anerkendt i et konkurs- eller dødsbo eller i vedtagen tvangsakkord eller afsagt gældssaneringskendelse, regnes den nye frist fra boets slutning, tvangsakkordens vedtagelse eller gældssaneringskendelsens afsigelse, jf. § 19, stk. 4.

Er afbrydelse sket ved pantefogedens gennemførelse af udlægsforretning, jf. § 18, stk. 2, regnes den nye forældelsesfrist fra udlægsforretningens afslutning, jf. § 19, stk. 6, 1. pkt.

Er forældelsen afbrudt ved underretning om afgørelse om lønindeholdelse, jf. § 18, stk. 4, regnes den nye forældelsesfrist fra det tidspunkt, da der træffes afgørelse om, at lønindeholdelsen ophører, eller senest fra det tidspunkt, da lønindeholdelsen har været stillet i bero i 1 år, jf. § 19, stk. 6, 2. pkt. Er forældelsen afbrudt ved underretning om afgørelse om modregning, jf. § 18, stk. 4, regnes den nye forældelsesfrist fra den dag, da afgørelsen om modregning træffes, jf. § 19, stk. 6, 3. pkt.

Til frister medregnes den månedsdag, der svarer til den dag, hvorfra fristen regnes. I mangel af tilsvarende dag udløber fristen den sidste dag i måneden, jf. forældelseslovens § 27, stk. 1. Udløber forældelsesfristen i en weekend, på en helligdag, grundlovsdag, den 24. eller 31. december, udstrækkes fristen til førstkommende hverdag, jf. § 27, stk. 2. Reglen begrundes med, at hvis fristen udløber på en dag, hvor retten ikke kan modtage stævninger med henblik på afbrydelse af forældelsen, jf. § 16, skal fordringshaver ikke tvinges til at indlevere stævningen den seneste forudgående hverdag.

I § 3 B, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er bestemt, at renter efter kilde-skatteovens §§ 62 A og 63 og renter og gebyrer, der opkræves via skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16, eller andre fordringshaversystemer, der anvender et saldoprincip, med hensyn til forældelse behandles som selvstændige hovedkrav, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden har modtaget dem til inddrivelse. Det samme gælder ifølge § 3 B, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige for renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at hovedkravet samtidig overdrages til inddrivelse, eller uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse.

Efter § 18 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indtræder forældelse af fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden af fordringshaver eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, tidligst 3 år efter fordringens modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. dog 3. og 4. pkt. Ifølge 2. pkt. regnes fristen på 3 år fortsat fra det i 1. pkt. nævnte modtagelsestidspunkt, selv om fordringen tilbagesendes til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen. Overdrages en fordring, der er tilbagesendt som anført i 2. pkt., atter til restanceinddrivelsesmyndigheden, regnes fristen på 3 år fra det første modtagelsestidspunkt, jf. 3. pkt. Ifølge 4. pkt. omfatter bestemmelsen i 1. pkt. ikke fordringer, for hvilke der i EU-retten er fastsat særlige regler, der vil være til hinder for en foreløbig afbrydelse.

En fordring anses for modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden ved registreringen i modtagelsessystemet, jf. § 4, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Fordringer afvises fra registrering i modtagelsessystemet, hvis nødvendige oplysninger efter § 3 ikke er medsendt, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt. Hvis de oversendte oplysninger giver restanceinddrivelsesmyndigheden anledning til at søge oplysninger bekræftet hos fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren sender fordringen til inddrivelse, anses fordringen for modtaget, når de oversendte oplysninger er rettet eller bekræftet, og rettelsen eller bekræftelsen er registreret i modtagelsessystemet, jf. 2. pkt.

Beløbsmæssige opjusteringer af en fordring, der allerede er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden, sker ved overdragelsen af en opskrivningsfordring, jf. § 7, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, og en opskrivningsfordring anses ligeledes for modtaget ved registreringen i modtagelsessystemet, jf. § 7, stk. 1, 3. pkt., medmindre den fordring, der opskrives, er i høring efter § 4, stk. 2, 2. pkt., i hvilket tilfælde opskrivningsfordringen anses for modtaget samtidig med den fordring, der opskrives, jf. § 7, stk. 1, 4. pkt. Opskrivning af opkrævningsrenter sker dog ikke ved oversendelse af en opskrivningsfordring, men ved oversendelse af en ny rentefordring med den samme renteperiode som den fordring, der ønskes opskrevet, § 7, stk. 1, 2. pkt. En opskrivningsfordring anses ifølge § 7, stk. 1, 5. pkt., ligeledes for modtaget samtidig med den fordring, der opskrives, hvis opskrivningen skyldes, at fordringshaver eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, har annulleret en nedskrivning, fordi fordringen ved en fejltagelse

blev anset for at være dækket, mens den var under inddrivelse.

Fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden dækkes efter dækningsrækkefølgen i § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Efter stk. 1 dækkes først bøder, dernæst underholdsbidrag, idet private krav dog dækkes forud for offentlige krav, og endelig dækkes andre fordringer. Er der inden for samme kategori af fordringer – bøder, underholdsbidrag og andre fordringer – ikke dækning til alle fordringer, dækkes ud fra FIFO-princippet, således at den fordring, der først blev modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, dækkes først, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt. Efter 2. pkt. dækkes krav på rente forud for hovedkravet. For en opkrævningsrente lægges det hovedkrav, der over for restanceinddrivelsesmyndigheden blev oplyst ved modtagelsen af opkrævningsrenten, til grund ved anvendelsen af 2. pkt., jf. 3. pkt. Endelig fremgår af 4. pkt., at hvis en oplysning om hovedkravet ikke er givet ved restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af en opkrævningsrente, anvendes alene 1. pkt.

Fastlæggelsen af dækningsrækkefølgen efter § 4, stk. 1-3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige sker på det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden anvender beløb inddrevet fra skyldner eller modtaget fra skyldner ved frivillig betaling til dækning af fordringer under inddrivelse hos skyldneren, jf. § 4, stk. 4, 1. pkt. Dækning af disse fordringer sker med virkning fra betalingstidspunktet, jf. 2. pkt., dvs. det tidspunkt, hvor skyldneren er blevet frigjort for sin hæftelse svarende til det betalte beløb.

Ved opskrivninger gælder nogle særlige regler om dækningsrækkefølgen. En opskrivningsfordring får plads i dækningsrækkefølgen umiddelbart efter den fordring, der opskrives, jf. § 7, stk. 1, 6. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Hvis den fordring, der opskrives, er blevet dækket helt eller nedskrevet helt, får opskrivningsfordringen den plads i dækningsrækkefølgen, som den opskrevne fordring ville have haft, hvis den ikke var dækket helt eller nedskrevet helt, jf. § 7, stk. 1, 7. pkt. Inddrivelsesrenter af opskrivningsfordringen dækkes dog umiddelbart før opskrivningsfordringen, jf. § 7, stk. 1, 8. pkt. Hvis der modtages flere opskrivningsfordringer vedrørende samme krav, dækkes disse indbyrdes i henhold til dækningsrækkefølgen i § 4, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. § 7, stk. 1, 9. pkt., i bekendtgørelsen.

I perioden med systemmæssig paralleldrift – det gamle EFI/DMI-system og det nye inddrivelsessystem – fra den 1. april 2017 gælder ifølge § 48 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige nogle særlige regler for EFI/DMI om bl.a. modtagelsestidspunktet, der er den dag, hvor fordringen registreres i modtagelsessystemet for EFI/DMI, jf. § 48, nr. 2, og om opskrivninger, der sker ved justering af fordringens størrelse med virkning fra opjusteringens registrering i EFI/DMI, jf. § 48, nr. 6, 1. pkt.

En fordring, der er oversendt til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, kan nedskrives af

fordringshaver eller den, der på vegne af fordringshaver har oversendt fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden, hvis der er sket indbetaling til fordringshaver, eller hvis en del af fordringen ved en fejl er sendt til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, eller hvis opkrævningsgrundlaget har ændret sig, jf. § 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Ved en nedskrivning af en fordring, som tidligere er blevet opskrevet, sker nedskrivningen i første omgang på den del af fordringen, som først blev oversendt til restanceinddrivelsesmyndigheden, men det gælder dog ikke, hvis formålet med nedskrivningen er at annullere en bestemt opskrivningsfordring, jf. § 7, stk. 3.

Efter § 5, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige forrentes fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, med undtagelse af bøder, med en årlig rente svarende til renten i henhold til § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling m.v. Renten tilskrives ifølge § 5, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige fra den 1. i måneden efter modtagelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Skatteministeren kan i medfør af § 5, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemme, at stk. 1 ikke skal anvendes på nærmere angivne typer af fordringer. Det er sket med § 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige ikke anvendes på følgende fordringer:

- 1) Fordringer, der i henhold til EU-retsakter skal forrentes med en rente fastsat i henhold til EU-retsakten, uanset at fordringen er oversendt til inddrivelse.
- 2) Fordringer fastsat i henhold til en udenlandsk afgørelse om underholdsbidrag, der fastsætter en rente under inddrivelse, som er højere end inddrivelsesrenten, idet disse fordringer forrentes i henhold til afgørelsen.
- 3) Fordringer, som hviler på et pantebrev, et gældsbevis, et udenretligt frivilligt forlig m.v., og andre fordringer, hvor parterne har aftalt en morarente, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk. 3, 3. pkt.
- 4) Fordringer, der hviler på en retsafgørelse, hvor domstolen har truffet afgørelse om en forrentning under inddrivelse, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk. 3, 3. pkt.
- 5) Fordringer, der er modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden uden særskilt angivelse af hovedstol, renter og gebyrer, idet disse fordringer ikke forrentes.
- 6) Fordringer tilhørende fordringstyper, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden har viden om, at der inden for fordringstypen oversendes fordringer uden særskilt angivelse af hovedstol, renter og gebyrer, idet fordringer tilhørende disse fordringstyper ikke forrentes.

I § 8, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige er bestemt, at ved restanceinddrivelsesmyndighedens tilbagesendelse af fordringer efter § 2, stk. 2, 4. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og ved tilbagekaldelse af fordringer, jf. § 2, stk. 10 og 11, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, sender restanceinddrivelsesmyndigheden de renter, der er påløbet, mens fordringen har været under inddrivelse, og som er under inddrivelse, til

fordringshaveren eller den, der på vegne af denne har tilbagekaldt eller fået tilbagesendt fordringerne.

En fordring kan på restanceinddrivelsesmyndighedens initiativ tilbagesendes i medfør af § 2, stk. 2, 4. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvis fordringshaveren ikke søger skyldnerens indsigelser om kravets eksistens og størrelse afklaret inden rimelig tid.

Fordringshaveren kan selv tilbagekalde fordringen i medfør af § 2, stk. 10, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Ifølge bestemmelsen skal fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, såfremt denne bliver bekendt med væsentlige ændringer i skyldnerens forhold efter overdragelsen af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden, underrette restanceinddrivelsesmyndigheden herom og kan i den forbindelse anmode restanceinddrivelsesmyndigheden om at intensivere inddrivelsen eller at sende sagen tilbage til fordringshaveren, med henblik på at fordringshaveren kan tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen. Fordringer, der er omfattet af refusionsret fra statskassen, sendes ikke tilbage til fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren har forestået opkrævningen, jf. dog stk. 11.

Efter § 2, stk. 11, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, helt eller delvist tilbagekalde en fordring, der er oversendt til inddrivelse, med henblik på at foretage modregning for kravet.

Har fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, ikke inden for en af restanceinddrivelsesmyndigheden fastsat frist identificeret og tilbagekaldt de fordringer, der er berørt af de i § 2, stk. 5, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige nævnte datafejl, kan restanceinddrivelsesmyndigheden i medfør af 3. pkt. tilbagesende samtlige fordringer med renter og gebyrer, der omfattes af suspensionen.

Restanceinddrivelsesmyndigheden oversender en sag om inddrivelsen af en bøde til politiet med henblik på afgørelse af, hvorvidt bødeskyldner skal udstå forvandlingsstraf for bøden, hvis 1) det ikke er muligt at inddrive en bøde helt eller delvist, og 2) skyldneren efter en konkret vurdering efter reglerne i kapitel 7 har en betalingsevne, jf. § 38, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Oversendelse kan ifølge stk. 2 dog ikke ske, hvis 1) der ikke er hjemmel til fastsættelse af forvandlingsstraf for bøden, eller 2) forvandlingsstraffen er forældet. I straffelovens § 97 a, stk. 2, er bestemt, at forvandlingsstraf for bøde bortfalder efter 3 år, medmindre dens fuldbyrdelse er påbegyndt forinden. For bøde på over 10.000 kr. er fristen dog 5 år.

Ved en negativ korrektion forstås en indeholdelsespligtigs nedsættelse af et beløb, der er indberettet til indkomstregisteret. Om en negativ korrektion i tilfælde, hvor den A-indkomstmodtager, som korrektionen vedrører, har været under lønindeholdelse, bestemmer § 10 b, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at hvis det samlede beløb, der er indeholdt i A-skat og lønindeholdt

efter §§ 10 eller 10 a, som følge af en indeholdelsespligtigs korrektion af et indberettet beløb til indkomstregisteret, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden har anvendt en del af det indberettede beløb til dækning af fordringer i overensstemmelse med § 4, skal fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, tilbagebetale det for meget modtagne beløb til restanceinddrivelsesmyndigheden. Tilbagebetalingen kan efter 2. pkt. gennemføres ved modregning uden modregningsmeddelelse i udbetalinger fra restanceinddrivelsesmyndigheden til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen. Dækninger af skyldnerens fordringer inklusive eventuelle renter, gebyrer og andre omkostninger ophæves ifølge 3. pkt., i det omfang indeholdte lønindeholdelsesbeløb, der er anvendt til dækning, nedsættes efter 1. pkt.

Hvis det ud fra de oplysninger, som restanceinddrivelsesmyndigheden henter i indkomstregisteret, ikke kan afgøres, hvilke fordringer der blev dækket med beløbet, som nedsættes efter stk. 1, foretages reguleringerne ifølge § 10 b, stk. 2, 1. pkt., på den eller de fordringer, der i henhold til dækningsrækkefølgen med seneste betalingstidspunkt er dækket med beløb modtaget efter henholdsvis §§ 10 eller 10 a for den måned, som nedsættelsen vedrører. For efterfølgende nedsættelser, der kan henføres til konkrete dækninger, der efter 1. pkt. er helt eller delvist ophævet, sker den regulering, som den efterfølgende nedsættelse giver anledning til, i overensstemmelse med 1. pkt. på den eller de fordringer, der på reguleringstidspunktet i henhold til dækningsrækkefølgen med seneste betalingstidspunkt er dækket med beløb modtaget efter henholdsvis §§ 10 eller 10 a for den måned, som nedsættelsen vedrører, jf. § 10 b, stk. 2, 2. pkt.

2.1.2. Lovforslaget

Når en fordringshaver overdrager fordringer til restanceinddrivelsesmyndigheden med henblik på inddrivelse, vil fordringshaveren typisk oversende en eller flere hovedfordringer og fordringer (f.eks. opkrævningsrenter), der relaterer sig til hovedfordringen. Fordringshaveren kan også efter overdragelsen af hovedfordringen sende en eller flere relaterede fordringer til hovedfordringen til inddrivelse.

Ved oversendelse af relaterede fordringer til inddrivelse er »modtagelsessystemet« og det nye inddrivelsessystem udviklet således, at fordringshaver skal knytte den relaterede fordring til den korrekte hovedfordring ved at sende hovedfordringen og den relaterede fordring i en samlet struktur eller oplyse hovedfordringens fordrings-id, hvis hovedfordringen allerede er sendt til inddrivelse. Hvis hovedfordringen er indfriet hos fordringshaver, oversender fordringshaver en såkaldt »0-fordring« til inddrivelse sammen med den relaterede fordring (f.eks. en opkrævningsrente, som sendes til inddrivelse, selv om hovedfordringen er betalt). På den måde er restanceinddrivelsesmyndigheden altid i besiddelse af de nødvendige data om de relaterede fordringer (f.eks. opkrævningsrenter), der inddrives.

Efter gældende regler er det den beløbsmæssige størrelse på den konkrete fordring og dennes relaterede fordringer på tidspunktet for en forældelsesafbrydende indsats, der omfattes af forældelsesafbrydelsen.

Ved oversendelse af en fordring til inddrivelse vil det således være saldoen på den eller de fordringer, der sendes til inddrivelse, der vil være omfattet af den foreløbige afbrydelse af forældelsen ved modtagelse af fordringen, jf. § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Inddrivelsesrenter påløber og forfalder dagligt og tilskrives i det nye inddrivelsessystem månedligt, og i øvrigt når der sker bevægelser i løbet af måneden (f.eks. i forbindelse med indbetalinger, op- og nedskrivninger m.v.). Forældelsesfristen for inddrivelsesrenter regnes fra den 1. i måneden efter den måned, hvori renten er påløbet, jf. § 5 a, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Alene den månedlige rentetilskrivning vil betyde, at en hovedfordring og dens inddrivelsesrenter i et treårigt forløb som minimum vil udløse 37 forskellige forældelsesdatoer.

En korrekt og sikker forældelsehåndtering af de ca. 34 mio. fordringer under inddrivelse vil forudsætte, at det nye inddrivelsessystem understøtter en korrekt registrering af forældelsesdatoen på hovedfordringerne og på de enkelte relaterede fordringer. De gældende regler vil endvidere forudsætte, at registreringen kan ske i forhold til en bestemt del af fordringens saldo.

Efter modtagelse af fordringen til inddrivelse vil restanceinddrivelsesmyndigheden løbende forsøge at inddrive fordringen, ligesom restanceinddrivelsesmyndigheden i forbindelse med inddrivelsen vil påse, at forældelsen afbrydes, således at fordringen ikke forældes utilsigtet.

Det er i den forbindelse en kompleksitetsskabende faktor, at lovgivningen tillader – og i mange tilfælde kræver – at restanceinddrivelsesmyndigheden og fordringshaverne har adgang til at ændre på saldoen for de fordringer, der er fremsendt til inddrivelse. Disse saldoændringer kan både ske i op- og nedadgående retning (op- og nedskrivninger) og med virkning tilbage i tid eller pr. tidspunktet for ændringen.

Når disse forhold som led i det enkelte inddrivelsesforløb kombineres på en sådan måde, at forældelsen afbrydes mellem en nedskrivning og efterfølgende opskrivning af saldoen, vil det efter gældende regler alene være saldoen på tidspunktet for det forældelsesafbrydende skridt, der er omfattet af afbrydelsen. Er saldoen således opskrevet efter det forældelsesafbrydende skridt, er der efter gældende lovgivning ikke sket afbrydelse for den opskrevne del af fordringen.

Som konsekvens af saldoændringerne vil restanceinddrivelsesmyndigheden efter gældende regler skulle kunne håndtere, at kun dele af saldoen på en fordring og dens relaterede fordringer har været omfattet af et forældelsesafbrydende skridt. Systemet skal således løbende kunne håndtere opdatering af flere forskellige forældelsesdatoer for dele af fordringens og dens renters saldo.

Restanceinddrivelsesmyndigheden vil løbende modtage og inddrive beløb, som skal anvendes til

dækning af de fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, med den virkning, at fordringens restsaldo reduceres tilsvarende.

Hvis en sådan dækning efterfølgende hæves, vil det føre til en saldostigning. Sådanne saldostigninger betegnes som »interne opskrivninger«, når saldostigningen sker som følge af forhold direkte hos skyldner og/eller restanceinddrivelsesmyndigheden, og hvor fordringshaver således ikke har været involveret i posteringen.

»Eksterne op- og nedskrivninger« sker som følge af forhold hos skyldner eller fordringshaver, og de sker på foranledning af fordringshaveren, dvs. som følge af fordringshavers posteringer, som indberettes til restanceinddrivelsesmyndighedens inddrivelsessystem.

En intern opskrivning kan forekomme i mindst fire forskellige situationer.

Der kan for det første være tale om dækningsløse indbetalinger: En dækningsløs indbetaling forekommer eksempelvis, hvis skyldner har betalt et afdrag på sin gæld via en afdragsordning, som er tilmeldt betalingservice, men hvor pengeinstituttet, efter at beløbet er posteret hos restanceinddrivelsesmyndigheden, afviser at honorere betalingsanmodningen.

Der kan for det andet være tale om negative angivelser ved lønindeholdelse. Denne situation forekommer, når arbejdsgiveren nedjusterer en tidligere indberettet løn, som restanceinddrivelsesmyndigheden har foretaget lønindeholdelse i, og hvor det lønindeholdte beløb er anvendt til dækning af en eller flere af skyldners gældsposter. Når arbejdsgiveren tilbagefører angivelsen helt eller delvist, svarer dette til en dækningsløs betaling, som får saldoen på de dækkede fordringer til at stige igen.

Der kan for det tredje være tale om omplacering af dækninger. Situationen forekommer eksempelvis, hvis midler indbetalt til restanceinddrivelsesmyndigheden manuelt er placeret på den forkerte skyldner og har dækket dennes gældsposter. Senere omplaceres indbetalingen til den rette skyldners konto, og dækningen af den første skyldners gældsposter ophæves. Denne situation kan endvidere forekomme i forhold til én og samme skyldner, hvis midler er placeret på de forkerte af skyldners gældsposter i henhold til dækningsrækkefølgen. Skyldnerne har i en række tilfælde retskrav på, at midler, som er indkommet via bestemte inddrivelsesskridt, anvendes til at dække bestemte fordringer. Som følge af den måde, hvorpå skyldner indbetaler, er det ikke altid muligt for restanceinddrivelsesmyndigheden at dække korrekt i første omgang.

For det fjerde kan der være tale om en tilbageførsel af afskrivning. Situationen forekommer eksempelvis, hvis skifteretten ophæver en gældssaneringskendelse, jf. konkurslovens § 229, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden (delvist) har afskrevet skyldners gældsposter.

Opskrivningen af saldoen i de ovennævnte situationer bliver i det nye inddrivelsessystem ikke til en

selvstændig fordring, men til en saldojustering af den fordring, der opskrives.

Det betyder, at saldoen på fordringen i ovennævnte tilfælde kan stige efter det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden har gennemført et forældelsesafbrydende skridt, og at restanceinddrivelsesmyndigheden nu skal kunne registrere, at forældelsesafbrydelsen ikke omfattede den del af fordringen, som svarer til saldostigningen.

Når der sker en intern opskrivning med tilbagevirkende kraft – f.eks. når en dækningsløs betaling ophæves – og der i mellemtiden er sket en afbrydelse af forældelsen, vil den gældende lovgivning forudsætte, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan håndtere to forskellige forældelsesdatoer – én for den del af fordringen, som havde fået forældelsen afbrudt inden saldostigningen, og én for selve saldostigningen (den interne opskrivning).

En intern opskrivning vil også have betydning for de inddrivelsesrenter, som allerede er tilskrevet fordringen, og som har fået deres forældelse afbrudt. Opskrivningen af fordringen vil resultere i, at inddrivelsesrenterne genberegnes, hvorved rentebeløbet for de allerede skete månedlige eller hændelsesbaserede tilskrivninger forøges med renter af den opjusterede saldo for perioden fra den dækningsløse indbetaling og til dags dato. De renter, som løbende er tilskrevet på fordringen vedrørende perioden mellem den dækningsløse betaling og forældelsesafbrydelsen, vil herefter i sig selv skulle være registreret med to forskellige forældelsesdatoer. En del af disse nye inddrivelsesrenter vil altså have en anden forældelsesdato, da de ikke har været omfattet af det forældelsesafbrydende skridt. Det betyder, at inddrivelsesrenter med samme renteperiode kan have mange forskellige forældelsesdatoer.

Restanceinddrivelsesmyndigheden forventer årligt ca. 20.000 interne opskrivninger. De interne opskrivninger sker for langt hovedpartens vedkommende, uden at restanceinddrivelsesmyndigheden har indflydelse på årsagen hertil. Omfanget af de interne opskrivninger betyder, at en manuel håndtering af korrekte forældelsesdatoer på de fordringer, som berøres af saldojusteringerne, dels ikke ressourcemæssigt er realistisk, dels vil indebære en betydelig risiko for fejl i de manuelle sagsge.

Forholdene hos fordringshaver kan også føre til efterfølgende saldomæssige korrektioner.

Fordringshaverne foretog i perioden fra juli 2017 til juni 2018 ca. 6,6 mio. nedskrivninger af fordringer under inddrivelse i EFI/DMI. Langt størstedelen af nedskrivningerne (ca. 5,7 mio.) skete som følge af betalinger fra skyldnere direkte til fordringshaverne.

I samme periode foretog fordringshaverne ca. 640.000 opskrivninger af fordringer under inddrivelse i EFI/DMI. En af de væsentligste årsager til opskrivninger er fordringshavernes tilbageførelse af tidligere foretagne nedskrivninger, herunder fordi en betaling fra skyldneren til fordringshaver viste sig at være dækningsløs. Årsagerne til opskrivninger kan derudover være, at det beløb, der oprindeligt blev sendt til inddrivelse, var opgjort for lavt eller skal justeres af andre årsager.

Antallet af opskrivninger forventes at stige fremover, da ikke alle fordringshavere tidligere har benyttet sig af muligheden for at opskrive fordringer under inddrivelse i EFI/DMI. For de fordringshavere, som allerede er tilsluttet det nye inddrivelsessystem, er der siden maj 2018 foretaget ca. 50.000 opskrivninger.

Fordringshaver kan opskrive saldoen på en fordring, der er sendt til inddrivelse, ved oversendelse af en selvstændig fordring på det opskrevne beløb (en opskrivningsfordring), jf. § 7, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Opskrivningsfordringerne oprettes således som selvstændige fordringer i det nye inddrivelsessystem med deres egen forældelsesdato.

Opskrivningsfordringer omfattes af bestemmelsen om foreløbig afbrydelse af forældelsesfristen ved modtagelse af en fordring til inddrivelse, jf. § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. I de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 226, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, anføres således på side 14, at opskrivningsfordringer også omfattes af den foreslåede bestemmelse om foreløbig afbrydelse, hvilket betyder, at den fordring, der opskrives, og opskrivningsfordringen hver især omfattes af den foreslåede regel og derfor – hvis forældelsesfristen for begge er 3 år – hver især ved modtagelsen har fået et eget begyndelsestidspunkt for forældelsesfristen. En opskrivningsfordring vil derfor som udgangspunkt få sin egen forældelsesdato beregnet som 3 år fra modtagelsen af opskrivningsfordringen.

En opskrivningsfordring anses for modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, når opskrivningsfordringen er registreret i modtagelsessystemet, jf. § 7, stk. 1, 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Herfra gælder der dog visse undtagelser, der indebærer, at opskrivningsfordringen vil blive anset for modtaget samtidig med den fordring, der opskrives. I disse tilfælde vil opskrivningsfordringen derfor som udgangspunkt have samme forældelsesdato som den allerede modtagne hovedfordring (dvs. 3 år fra modtagelsen af hovedfordringen), medmindre restanceinddrivelsesmyndigheden har foretaget et forældelsesafbrydende skridt, inden opskrivningsfordringen er modtaget til inddrivelse.

Som eksempel kan nævnes, at en fordringshaver oversender en fordring til inddrivelse, men herefter nedskriver saldoen på fordringen, da skyldneren har foretaget en betaling af en del af fordringen direkte til fordringshaveren. Restanceinddrivelsesmyndigheden foretager herefter afbrydelse af forældelsen for den resterende del af fordringen. På et senere tidspunkt registrerer fordringshaver, at nedskrivningen, som fandt sted før forældelsesafbrydelsen, skal tilbageføres. Det kan skyldes, at betalingen til fordringshaver var dækningsløs. I dette tilfælde skal fordringen opskrives med det tidligere nedskrevne beløb, men inddrivelsessystemet skal kunne håndtere, at den opskrevne del af saldoen ikke fik sin forældelse afbrudt ved afbrydelsesskridtet, hvilket betyder, at hovedfordringen og opskrivningsfordringen har to forskellige forældelsesdatoer.

Hvis nedskrivningen derimod først sker, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden har afbrudt forældelsen for hele fordringens saldo, vil forældelsen af den opskrevne del af saldoen have været afbrudt ved afbrydelsesskridtet, hvorfor denne del derfor som udgangspunkt vil skulle registreres med samme forældelsesdato som den for resten af fordringen gældende, når denne del igen modtages til inddrivelse.

De nævnte situationer forekommer bl.a. som konsekvens af, at de mange fordringshavere anvender forskellige it-løsninger til at håndtere opkrævningen. Ofte er fordringshavernes opkrævningsløsninger opsat således, at løbende betalinger fra borgeren dækker den ældste gæld først. Betaling fra borgeren til dækning af sidste måneds elregning medfører således ofte, at elforsyningsselskabet anvender betalingen til at dække en mange måneder gammel elregning, som tidligere er sendt til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Det betyder, at elforsyningsselskabets opkrævningsløsning automatisk vil nedskrive den fordring, som tidligere er sendt til inddrivelse, og at opkrævningssystemet kort tid efter vil oversende den nyeste elregning til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Selv om alene en mindre andel af de gennemførte nedskrivninger tilbageføres med opskrivninger, er volumen af opskrivninger så betydeligt, at en manuel håndtering af korrekte forældelsesdata er urealistisk. F.eks. blev der i perioden fra juni 2017 til juni 2018 foretaget knap 280.000 opskrivninger med årsagskoden »Tidligere fejlagtigt nedskrevet«.

Opskrivninger forekommer i mange andre tilfælde og ofte med forskelligt juridisk grundlag, hvorved opskrivningen sker med forskellige virkningstidspunkter. F.eks. sker opskrivninger, som ophæver en nedskrivning, fordi en betaling direkte til fordringshaver var dækningsløs, med virkning fra det tidspunkt, som nedskrivningen havde virkning fra (dvs. tidspunktet for den dækningsløse indbetaling). Det historiske virkningstidspunkt betyder, at restanceinddrivelsesmyndighedens inddrivelsessystem skal beregne og genpostere renter tilbage i tid for de ofte mange tilskrivninger, hvor hovedstolens saldo fejlagtigt har været for lav. Renteberegningen skal igen tage højde for mellemkommende poster, som hos restanceinddrivelsesmyndigheden har påvirket saldoen på fordringen (f.eks. at restanceinddrivelsesmyndigheden har dækket dele af fordringen i forbindelse med modregning). Derudover skal løsningen tage højde for eventuelle mellemkommende hændelser, som har afbrudt forældelsesfristen for en del af fordringens saldo (f.eks. afbrydelse ved modregning, jf. forældelseslovens § 18, stk. 4).

Andre opskrivninger sker med virkning fra det tidspunkt, hvor fordringshaver foretager opskrivningen hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Som eksempel herpå kan nævnes visse typer af skatte- og afgiftskrav, hvor fordringen skal opkræves og inddrives baseret på en skønmæssig opgørelse, når en virksomhed ikke har foretaget angivelse af tilsvaret. Hvis virksomheden efterfølgende oplyser størrelsen af tilsvaret, skal størrelsen af det skønmæssige tilsvaret ændres i overensstemmelse med det af

virksomheden oplyste.

Desuden kan nævnes krav, der bliver fastsat på baggrund af skyldners indkomst, f.eks. skyldners betaling til daginstitutioner. Hvis det efterfølgende viser sig, at skyldners indkomst er en anden end den, der var lagt til grund ved beregningen af skyldners betalingsforpligtelse, skal størrelsen af kravet ændres i overensstemmelse med de korrekte indkomstoplysninger.

Inddrivelse kan i sådanne tilfælde både føre til op- og nedregulering af det krav, som blev sendt til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, med historisk virkningstidspunkt (nedskrivninger) eller med virkning fra det tidspunkt, hvor fordringshaver foretager ændringen hos restanceinddrivelsesmyndigheden (opskrivninger).

Der kan også forekomme såvel interne som eksterne op- og nedskrivninger. Dette indebærer, at en enkelt hovedstol med tilhørende opkrævnings og inddrivelsesrenter kan have utallige delelementer, som efter den gældende lovgivning forældes på forskellige tidspunkter.

Som følge af de ovenfor nævnte væsentlige problemer for restanceinddrivelsesmyndigheden med en korrekt forældelsehåndtering foreslås derfor, at forældelsehåndteringen af fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden skal ske for det enkelte gældsforhold, idet »fordringskompleks« med en ny bestemmelse i § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indføres som et forældelsesmæssigt begreb, hvorefter hovedfordringen og tilhørende renter under inddrivelse, selv om hovedfordringen eller disse renter efter modtagelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden op- eller nedskrives, har samme forældelsesdato, jf. den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovforslagets § 1, nr. 17.

Det foreslås, at denne forældelsesdato skal være den til enhver tid gældende forældelsesdato for hovedkravet, efter at dette kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Ved at lade reglen omfatte fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden opnås, at reglen ikke kun omfatter fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden af fordringshaver eller den, der på vegne af denne forestår opkrævningen, men ud over inddrivelsesrenter tillige omfatter andre fordringer, som restanceinddrivelsesmyndigheden selv danner som led i inddrivelsen, f.eks. gebyrer og andre inddrivelsesomkostninger såsom udgifter til låsesmed i forbindelse med en udlægsforretning m.v.

Hvis hovedkravet allerede er nedbragt til nul, når dets tilhørende renter modtages til inddrivelse, foreslås det med bestemmelsen i § 18 a, stk. 2, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at forældelsesdatoen for fordringskomplekset er forældelsesdatoen for den af rentefordringerne, der

først blev modtaget til inddrivelse, efter at denne kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Det foreslås, at forældelsen efter modtagelse af hovedkravet til inddrivelse afbrydes for hele fordringskomplekset, hvis afbrydelsen omfatter hovedkravet, jf. den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 4. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Dette følger allerede af den foreslåede regel i 2. pkt., hvorefter forældelsesdatoen for fordringskomplekset skal være den til enhver tid gældende forældelsesdato for hovedkravet, efter at dette kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, men foreslås udtrykkeligt fastslået i 4. pkt. om afbrydelse af forældelsen.

Er hovedkravet blevet nedbragt til nul, herunder ved indfrielse, nedskrivning eller afskrivning, foreslås det med bestemmelsen i § 18 a, stk. 2, 5. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at en afbrydelse af forældelsen for en tilhørende rente, der er under inddrivelse, skal medføre en afbrydelse af forældelsen for hele fordringskomplekset, der i denne situation alene består af renter. Fordringskomplekset vil derfor få den nye forældelsesdato, der følger af afbrydelsen af forældelsen for den nævnte tilhørende rente.

Det foreslås med bestemmelsen i § 18 a, stk. 2, 6. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at forældelsesdatoen for fordringskomplekset uændret skal være den ved opskrivningsfordringens eller de yderligere tilhørende renters modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden gældende forældelsesdato for fordringskomplekset, hvis hovedkravet opskrives ved overdragelse af en opskrivningsfordring, eller hvis yderligere tilhørende renter overdrages. Opskrivningsfordringen og de yderligere tilhørende renter indtræder derfor i fordringskomplekset og dermed i den forældelsesdato, der gælder for dette.

Det kan tænkes, at en opskrivningsfordring og tilhørende renter endnu ikke var modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, da afbrydelsen af forældelsen for fordringskomplekset fandt sted, eller at disse fordringer endnu ikke ved en afgørelse var blevet tilføjet den indsats, f.eks. en afdragsordning, der førte til afbrydelsen af forældelsen. Alligevel vil opskrivningsfordringen og tilhørende renter, der tilføres fordringskomplekset, indtræde i den forældelsesstatus, som ved afbrydelsen er opnået for fordringskomplekset.

Erkender skyldneren den del af hovedkravet, der først kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, mens opskrivningsfordringen ikke indgår i erkendelsen, vil den del af hovedkravet, der først kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, få afbrudt forældelsen, jf. forældelseslovens § 15, og det vil derfor også – efter at den er kommet under inddrivelse – være tilfældet for opskrivningsfordringen, selv om denne ikke indgik i erkendelsen.

Et andet eksempel vil være en underretning om afgørelse om lønindeholdelse, der afbryder forældelsen af de fordringer, der omfattes af afgørelsen, jf. forældelseslovens § 18, stk. 4, men ikke tillige

afbryder forældelsen af inddrivelsesrenter, der efter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige påløber disse fordringer under lønindeholdelsen. Med den foreslåede regel vil imidlertid også sådanne inddrivelsesrenter, der fremover påløber hovedkravet, få samme forældelsesmæssige regulering som hovedkravet, dvs. samme starttidspunkt for forældelsesfristen. Disse inddrivelsesrenter vil således få en tidligere forældelsesdato end efter gældende ret.

For fordringer, som restanceinddrivelsesmyndigheden selv danner som led i inddrivelsen, f.eks. inddrivelsesgebyrer og andre inddrivelsesomkostninger, vil der ikke ske nogen egentlig overdragelse til restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. ovenfor, og de omfattes ikke af reglen i § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige om foreløbig afbrydelse. Denne regel er navnlig begrundet med ønsket om dataklarhed for fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden. Forældelsesfristen for restanceinddrivelsesmyndighedens egne fordringer vil derimod have et begyndelsestidspunkt, der følger af forældelseslovens § 2, stk. 1, dvs. det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden kunne kræve betaling. Afbrydes forældelsen af restanceinddrivelsesmyndighedens egne hovedkrav, vil den foreslåede regel indebære, at afbrydelsesvirkningen også omfatter inddrivelsesrenterne.

Hvis fordringskomplekset under inddrivelse er nedbragt til nul, herunder ved indfrielse, nedskrivning eller afskrivning, og modtager restanceinddrivelsesmyndigheden herefter en opskrivningsfordring, en eller flere opkrævningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter eller en opskrivning af opkrævningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter ved overdragelse af en eller flere nye renter, foreslås det med reglen i § 18 a, stk. 2, 7. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at fordringskomplekset bestående af opskrivningsfordringen respektive den eller de overdragne renter får den forældelsesdato, der følger af de foreslåede regler i stk. 4 sammenholdt med stk. 7, der omtales nedenfor. Bestemmelsen i stk. 7 er den gældende bestemmelse i stk. 2 om foreløbig afbrydelse af forældelsen af fordringer, der modtages hos restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse. Som følge af de foreslåede ændringer i § 18 a bliver stk. 2 til stk. 7.

Ved genindsendte inddrivelsesrenter forstås inddrivelsesrenter, der ved en tilbagesendelse af hovedkravet er fulgt med dette, jf. § 8, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, og nu genfremsendes til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse.

Opskrivning af opkrævningsrenter sker ved overdragelse af en eller flere nye renter, jf. om denne situation § 7, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Det foreslås således, at fordringskomplekset bestående af opskrivningsfordringen respektive den eller de overdragne renter skal få en ny forældelsesdato, som skal være den forældelsesdato, der følger af modtagelsen af den eller de nye fordringer.

Det foreslås således, at alle fordringer under inddrivelse – med undtagelse af bøder og udenlandske fordringer, for hvilke en international overenskomst eller konvention vil være til hinder for en sådan anvendelse, jf. nedenfor om den foreslåede regel i § 18 a, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige – skal have en forældelsesfrist på 3 år, jf. nedenfor om den foreslåede regel i § 18 a, stk. 4, ligesom det foreslås, at de nævnte fordringer – opkrivningsfordring, en eller flere opkrivningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter og renter, der oversendes med henblik på opkrivning af opkrivningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter – i den beskrevne situation, hvor fordringskomplekset før modtagelsen ikke indeholder fordringer, dvs. er tomt, skal omfattes af reglen om foreløbig afbrydelse i § 18 a, stk. 2, der som følge af lovforslaget vil blive stk. 7, jf. nedenfor. Det betyder, at forældelsesdatoen vil indtræde ved udløbet af treårsdagen fra modtagelsen af disse fordringer og således være fordringskompleksets nye forældelsesdato.

Modtager restanceinddrivelsesmyndigheden yderligere opkrivningsfordringer og renter som nævnt ovenfor, vil den nye forældelsesdato, der opstod, da det tomme fordringskompleks modtog sådanne opkrivningsfordringer eller renter, jf. ovenfor, blive fastholdt for fordringskomplekset.

Hvis et tomt fordringskompleks alene modtager opkrivningsrenter og genindsendte inddrivelsesrenter og renter, der oversendes med henblik på opkrivning af opkrivningsrenter og genindsendte inddrivelsesrenter, dvs. uden tillige at modtage en opkrivningsfordring, vil en afbrydelse af forældelsen for en af disse renter tilsvarende medføre en afbrydelse af forældelsen for de øvrige renter, dvs. at hele fordringskomplekset omfattes af afbrydelsen. Dette følger af den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. ovenfor.

Hvis et tomt fordringskompleks ud over de nævnte renter også tilføres en opkrivningsfordring, foreslås det med reglen i § 18 a, stk. 2, 8. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at afbrydelse af forældelsen for fordringskomplekset, der nu også består af en opkrivningsfordring, dvs. opjusteringen af det oprindelige hovedkrav, alene sker, hvis afbrydelsen omfatter opkrivningsfordringen. Dette vil også være tilfældet, hvis det tomme fordringskompleks oprindeligt har fået tilført opkrivningsrenter, genindsendte inddrivelsesrenter og renter med henblik på en opkrivning af opkrivningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter og senere får tilført en opkrivningsfordring.

Som nævnt ovenfor foretager restanceinddrivelsesmyndigheden også opkrivninger – såkaldte interne opkrivninger, der ikke må forveksles med fordringshavernes opkrivninger, der sker ved oversendelse af en opkrivningsfordring – der bl.a. sker ved en indeholdelsespligtig arbejdsgivers korrektion af et beløb, der er indberettet til indkomstregisteret og af restanceinddrivelsesmyndigheden delvist er anvendt til dækning af fordringer i overensstemmelse med § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, inden korrektionen fandt sted, jf. ovenfor i afsnit 2.1.1 om negative korrektioner. Der kan også være tale om en afskrivning, der er foretaget af restanceinddrivelsesmyndigheden, efter at skyldner fik en gældssanering, der helt eller delvist nedsatte fordringen. Ophæves gældssaneringskendelsen siden hen i medfør af konkurslovens § 229, stk. 1, som følge af at skyldner har udvist svig

under gældssaneringsagen eller groft har misligholdt sine forpligtelser i henhold til kendelsen, skal afskrivningen ophæves, med henblik på at fordringen helt eller delvist genopstår.

Hvis restanceinddrivelsesmyndigheden foretager en sådan ophævelse af en dækning eller afskrivning (dvs. intern opskrivning) af en fordring under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, foreslås det med reglen i § 18 a, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at den forældelsesdato, der var gældende på virkningstidspunktet – dvs. tidspunktet for den dækning eller afskrivning, der giver anledning til ophævelsen – skal gælde for fordringskomplekset bestående af det hovedkrav, for hvilket dækningen eller afskrivningen ophæves, den opjusterede del af hovedkravet samt tilhørende renter under inddrivelse.

Det foreslås endvidere, at en afbrydelse af fordringskompleksets forældelse, der er sket efter det ovenfor nævnte virkningstidspunkt, men inden den ovenfor nævnte ophævelse, bortfalder ved denne ophævelse, men at forældelse af fordringskomplekset tidligst indtræder 6 måneder efter ophævelsen af dækningen eller afskrivningen.

Den foreslåede regel har alene selvstændig betydning, hvis der, da ophævelsen af dækningen eller afskrivningen sker, resterer mindre end 6 måneder af forældelsesfristen regnet fra virkningstidspunktet.

Det foreslås, at reglen i § 3 B, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige om renter og gebyrer, der i relation til forældelse anses som hovedkrav, ændres, således at der sondres mellem renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden uden nogen oplyst relation til hovedkravet, og sådanne renter, der overdrages med en oplyst relation, som der dog ikke kan fæstes lid til, fordi det i praksis ikke er muligt at oplyse den korrekte relation til hovedkravet. For det sidstnævnte tilfælde foreslås, jf. nedenfor i afsnit 4, at det oplyste hovedkrav lægges til grund med hensyn til accessorisk forældelse, mens det førstnævnte tilfælde, hvor der ikke oplyses nogen hovedkravsrelation, vil være omfattet af den gældende regel i § 3 B, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige om renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at hovedkravet samtidig overdrages til inddrivelse, og uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse. Det foreslås, at ordlyden i 2. pkt. ændres, således at hovedkravsvirkningen i relation til forældelse gælder renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, hvilket hovedkrav renterne eller gebyrerne vedrører.

Det foreslås med reglen i § 18 a, stk. 2, 9. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at de renter, der nævnes i § 3 B, stk. 1, 1. og 2. pkt., i relation til forældelse skal anses som hovedkrav, der ikke indgår i noget fordringskompleks, når de er under inddrivelse.

Det foreslås med reglen i § 18 a, stk. 2, 10. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige ligeledes,

at det hovedkrav og de renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63, der nævnes i den foreslåede regel i § 3 B, stk. 1, 3. pkt., hvorefter det oplyste hovedkrav lægges til grund ved vurderingen af accessorisk forældelse for renterne, udgør et fordringskompleks.

For at sikre den ensartede forældelsesmæssige regulering af hele fordringskomplekset bestående af hovedkravet inklusive eventuelle beløbsmæssige justeringer og tilhørende renter foreslås for fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. den foreslåede regel i § 18 a, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at forældelsesfristen i alle tilfælde skal være 3 år, selv om hovedkravet, inden det er kommet under inddrivelse, havde en længere forældelsesfrist på f.eks. 10 år, eller der, før eller efter at fordringen kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, er opnået et retsgrundlag som nævnt i forældelseslovens § 5, stk. 1, f.eks. et forlig eller en dom, der fastslår fordringens eksistens og størrelse, eller skyldners skriftlige anerkendelse af fordringens eksistens og størrelse.

For private fordringer og regioner og kommuners privatretlige fordringer foreslås dog, at den forældelsesfrist, der var gældende ved fordringens modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden eller under inddrivelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden måtte blive opnået efter forældelseslovens § 5, stk. 1, skal være gældende under inddrivelsen, og at denne forældelsesfrist også skal være gældende for tilhørende renter under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Ved private fordringer forstås, at fordringshaveren er privat, dvs. ikke en del af det offentlige. Det drejer sig eksempelvis om private krav på underholdsbidrag.

Med privatretlige fordringer menes civilretlige fordringer, dvs. pengekrav, der har deres udspring i civilretten, der er en samlebetegnelse for de retsregler, der ikke har deres baggrund i de offentligretlige regler, men i stedet regulerer forholdet mellem fysiske og juridiske personer samt myndigheder, hvis forholdet hviler på navnlig aftaleretlige, ejendomsretlige og formueretlige regler, men også bl.a. familieretlige og personretlige regler.

Denne regel vil have praktisk betydning, hvis disse fordringer ved deres modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden enten har en længere forældelsesfrist end forældelseslovens almindelige forældelsesfrist på 3 år, f.eks. 10 år som følge af et forlig eller en dom, der fastslår fordringernes eksistens og størrelse, eller skyldnerens skriftlige anerkendelse af fordringernes eksistens og størrelse, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3, eller der under inddrivelsen opnås et sådant særligt retsgrundlag for disse fordringer. Forslaget indebærer, at senere påløbne renter, der ifølge forældelseslovens § 5, stk. 2, vil have en forældelsesfrist på 3 år, vil få en forældelsesfrist på 10 år, når disse senere påløbne renter er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, og hovedfordringen ved modtagelsen havde eller under inddrivelsen har fået en forældelsesfrist på 10 år.

Den fælles forældelsesdato, dvs. det fælles begyndelsestidspunkt for forældelsesfristen og den fælles

forældelsesfrist, der for fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden foreslås indført med det forældelsesmæssige fordringskompleks, jf. ovenfor, foreslås med reglen i § 18 a, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige fortsat at skulle være gældende, hvis disse fordringer sendes til fordringshaver eller den, der på dennes vegne forestår opkrævningen, f.eks. med henblik på indgåelsen af en afdragsordning med skyldner, jf. § 2, stk. 10, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der med lovforslaget foreslås at blive til stk. 11, jf. nedenfor om forslaget om håndteringen af flere skyldnere på en fordring, eller fordi fordringshaver eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, ikke inden rimelig tid søger skyldners indsigelser om kravets eksistens eller størrelse afklaret, jf. lovens § 2, stk. 2, 4. pkt., eller ikke inden for den af restanceinddrivelsesmyndigheden fastsatte frist identificerer og tilbagekalder de fordringer, der er ramt af datafejl, jf. § 2, stk. 5, 3. pkt. Med andre ord vil den forældelsesdato, der var gældende for fordringskomplekset ved tilbagesendelsen af hovedkravet med tilhørende renter, fortsat være gældende, medmindre fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, i medfør af forældelsesloven eller andre forældelsesregler får udskudt forældelsesdatoen, f.eks. som følge af skyldnerens erkendelse, der efter forældelseslovens § 15 vil afbryde forældelsen, eller skyldners skriftlige anerkendelse af fordringens eksistens og størrelse, der ikke blot vil indebære en afbrydelse efter § 15, men tillige vil give fordringen en 10-årig forældelsesfrist efter forældelseslovens § 5, stk. 1, 3. pkt. Det vil derfor være muligt at udskyde forældelsesdatoen, men hvis fordringen, inden den kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, havde en 10-årig forældelsesfrist, f.eks. fordi der er tale om Udbetaling Danmarks krav på forskudsvist udlagt børnebidrag, der efter § 18, stk. 1, 2. pkt., i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag har en forældelsesfrist på 10 år, eller fordi fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, havde opnået et særligt retsgrundlag og dermed en 10-årig forældelsesfrist, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, vil denne 10-årige forældelsesfrist ikke genopstå.

Kommer fordringerne efter tilbagesendelsen atter under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, følger det af § 18 a, stk. 2, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at tillægsfristen på 3 år i 1. pkt. regnes fra det første modtagelsestidspunkt. Selv om de fordringer, der er sendt til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne forestår opkrævningen, under dennes genopkrævning respektive opkrævning (for så vidt angår inddrivelsesrenter) hos skyldner måtte få en 10-årig forældelsesfrist, f.eks. som følge af et forlig eller en dom, der fastslår fordringernes eksistens og størrelse, eller skyldnerens skriftlige anerkendelse af fordringernes eksistens og størrelse, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3, vil det, hvis disse fordringer herefter overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, atter være den 3-årige forældelsesfrist, der vil være gældende.

Det foreslås med reglen i § 18 a, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at de foreslåede regler i § 18 a, stk. 2-5, dog hverken skal gælde for bøder eller for udenlandske fordringer, for hvilke en international overenskomst eller konvention vil være til hinder for en sådan anvendelse.

Når bøder foreslås undtaget, skyldes det, at bøder ikke er egnede til at være en del af den foreslåede

regel om et fordringskompleks. Forældelsen af bøder kan for det første ikke afbrydes, og forvandlingsstraf kan alene anvendes, hvis skyldner har betalingsevne, men er uden betalingsvilje, jf. § 38 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Det ville derfor forringe mulighederne for fuldbyrdelsen af bødestrafen, hvis også bøder skulle underlægges en 3-årig forældelsesfrist, når de modtages hos restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse. Bøder, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, skal derfor fortsat forældes efter 5 eller 10 år, jf. straffelovens § 97 a. Desuden forrentes bøder ikke, hvorved en væsentlig begrundelse for indførelsen af et forældelsesmæssigt fordringskompleks ikke foreligger for bøder.

For de udenlandske fordringer vil forældelsen desuden kunne være reguleret af udenlandske forældelsesregler, jf. f.eks. artikel 19, stk. 1, i Rådets direktiv 2010/24/EU af 16. marts 2010 om gensidig bistand ved inddrivelse af fordringer i forbindelse med skatter, afgifter og andre foranstaltninger, hvorefter spørgsmål om forældelse udelukkende afgøres ud fra de retsregler, der gælder i den bistandssøgende medlemsstat.

For at opnå den ønskede forældelsesmæssige håndtering af fordringskomplekser med én forældelsesdato for alle fordringer i fordringskomplekset er det nødvendigt at ændre den gældende bestemmelse i § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige om foreløbig afbrydelse. I dag omfatter den alle fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, medmindre der er tale om en fordring, for hvilken der i EU-retten er fastsat særlige regler, der vil være til hinder for den foreløbige afbrydelse.

De fordringer, der skal have en foreløbig afbrydelse af forældelsen ved deres modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, er for det første de fordringer, der efter forslaget om indførelse af et forældelsesmæssigt fordringskompleks skal have status som hovedkrav.

Det drejer sig om de fordringer, der i den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, betegnes som hovedkrav, og hvis forældelsesstatus skal være gældende for hele fordringskomplekset.

Det foreslås, at den i den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige nævnte rente, der først blev modtaget til inddrivelse, også skal være omfattet af reglen om foreløbig afbrydelse.

Det foreslås også, at de i den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 7. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige nævnte opskrivningsfordringer, opkrævningsrenter og genindsendte inddrivelsesrenter og renter med henblik på en opskrivning af opkrævningsrenter og genindsendte inddrivelsesrenter, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden i en situation, hvor fordringskomplekset er tomt, fordi de fordringer, der tidligere befandt sig i fordringskomplekset, er blevet indfriet, nedskrevet til nul eller afskrevet, også skal være omfattet af reglen om foreløbig afbrydelse, jf. ovenfor.

Endvidere foreslås det, at de i den foreslåede regel i § 18 a, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige nævnte typer af fordringer, der foreslås at skulle holdes uden for forslaget om den forældelsesmæssige regulering af et fordringskompleks, dvs. bøder og udenlandske fordringer, for hvilke en international overenskomst eller konvention vil være til hinder for en sådan anvendelse, skal være omfattet af reglen om foreløbig afbrydelse. Bøder vil eksempelvis således stadig få en foreløbig afbrydelse af forældelsen, når de modtages til inddrivelse.

Det foreslås, at også renter af disse fordringer skal omfattes af reglen om foreløbig afbrydelse. Det bemærkes, at bøder ikke forrentes, men de øvrige fordringer forrentes, når de er under inddrivelse.

Endvidere foreslås, at de i § 3 B, stk. 1, 1. og 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige nævnte gebyrer skal omfattes af reglen om foreløbig afbrydelse. Der er tale om gebyrer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden uden nogen oplyst relation til det hovedkrav, de vedrører. Når alene gebyrerne i § 3 B, stk. 1, 1. og 2. pkt., omtales, skyldes det, at de i disse bestemmelser nævnte renter foreslås at skulle udgøre selvstændige hovedkrav, der dog ikke indgår i et fordringskompleks, jf. ovenfor om den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 9. pkt.

Endelig foreslås, at bestemmelsen i § 5 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter forældelsesfristen for renter af fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden regnes fra den 1. i måneden efter den måned, hvor renten er påløbet, ikke skal anvendes på renter af fordringer, der omfattes af den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, om indførelsen af et fordringskompleks. Forslaget skyldes, at den foreslåede ensartede håndtering af forældelsen ved indførelsen af et forældelsesmæssigt fordringskompleks vil betyde, at forældelsesreguleringen af de inddrivelsesrenter, der påløber fordringer, der omfattes af fordringskomplekset, vil være identisk med forældelsesreguleringen af det hovedkrav, der først er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse. Det betyder, at forældelsesfristen af inddrivelsesrenter vil skulle regnes fra det tidspunkt, fra hvilket forældelsesfristen for dette hovedkrav skal regnes, medmindre fordringskomplekset alene består af renter, herunder inddrivelsesrenter, i hvilket tilfælde afbrydelsen af forældelsen for en enkelt rente vil afbryde forældelsen for hele fordringskomplekset, jf. ovenfor. Indførelsen af et forældelsesmæssigt fordringskompleks vil derfor indebære, at forældelsesfristen for inddrivelsesrenterne – medmindre et nyt starttidspunkt er opnået ved afbrydelse af forældelsen af hovedkravet – vil løbe fra et tidspunkt, hvor inddrivelsesrenterne endnu ikke var påløbet, og dermed får inddrivelsesrenterne reelt en kortere forældelsesfrist, end de har efter de gældende regler.

For renter af fordringer, der ikke omfattes af den foreslåede regel om fordringskomplekset, vil reglen i § 5 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige fortsat finde anvendelse. I den foreslåede regel i § 18 a, stk. 6, bestemmes, at de foreslåede regler i stk. 2-5 om fordringskomplekset ikke finder anvendelse på bøder og udenlandske fordringer, for hvilke en international overenskomst eller konvention vil være til hinder for en sådan anvendelse. Da bøder ikke forrentes, er den fortsatte anvendelse af § 5 a således alene relevant for de nævnte udenlandske fordringer.

2.2. Restanceinndrivelsesmyndighedens afbrydelse af forældelse ved afgørelse om, at lønindeholdelse ikke kan ske

2.2.1. Gældende ret

Fordringer, som omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, overdrages til restanceinndrivelsesmyndigheden, når betalingsfristen er overskredet, og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er gennemført, jf. § 2, stk. 3, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Fordringshaveren eller den, der på dennes vegne forestår opkrævningen, kan dog på skyldners anmodning tillade en afdragsvis betaling eller bevilge henstand med betalingen, jf. 2. pkt.

Inden overdragelsen skal fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen, medmindre det må antages, at muligheden for at opnå dækning ellers vil blive væsentligt forringet, jf. § 2, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Fordringer forældes efter forældelsesloven, medmindre andet følger af særlige bestemmelser om forældelse i anden lov, jf. forældelseslovens § 1.

Af forældelsesloven § 28 fremgår, at når der i anden lov er fastsat særlige forældelsesfrister eller andre særlige bestemmelser om forældelse, finder forældelsesloven anvendelse, i den udstrækning andet ikke følger af den anden lov eller af forholdets særlige beskaffenhed. Ordet »lov« omfatter også forældelsesbestemmelser i f.eks. EU-forordninger, jf. side 506 i den af Justitsministeriets Forældelsesudvalg afgivne betænkning nr. 1460/2005 om revision af forældelseslovgivningen, hvor det om udfyldningsreglen i forældelseslovens § 28 bl.a. bemærkes, at der med bestemmelsen opstilles en formodning for, at de specielle forældelsesregler i anden lovgivning suppleres af forældelseslovens regler.

Forældelsesfristerne regnes fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve at få fordringen opfyldt, medmindre andet følger af andre bestemmelser, jf. § 2, stk. 1. Er der indrømmet skyldneren løbedage eller i øvrigt en frist, inden for hvilken betaling anses for rettidig, regnes forældelsesfristen først fra betalingsfristens udløb, jf. § 2, stk. 2. Forældelsesfristen er 3 år, medmindre andet følger af andre bestemmelser, jf. § 3, stk. 1. En sådan bestemmelse er f.eks. forældelseslovens § 5, stk. 1, hvorefter forældelsesfristen er 10 år, når 1) der er udstedt gældsbevis for fordringen, 2) fordringen er registreret i en værdipapircentral, eller 3) fordringens eksistens og størrelse er anerkendt skriftligt eller fastslået ved forlig, dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten eller anden bindende afgørelse. Ifølge § 5, stk. 2, forældes en fordring på senere forfaldne renter, gebyrer og lignende dog efter § 3.

For fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinndrivelsesmyndigheden den 19. november 2015 eller senere, regnes forældelsesfristen tidligst fra den 20. november 2018, jf. § 18 a i lov om

inddrivelse af gæld til det offentlige. Bestemmelsen blev indsat i loven ved lov nr. 1253 af 17. november 2015, der hviler på lovforslag nr. L 18, Folketingstidende 2015-16, A, L 18 som fremsat, om udskydelse af forældelse som følge af utilstrækkelig funktionalitet i Ét Fælles Inddrivelsessystem (EFI).

Forældelse indebærer, at fordringshaver mister retten til at kræve opfyldelse, jf. forældelseslovens § 23, stk. 1.

Forældelsesloven indeholder i kapitel 5 regler om afbrydelse af forældelsen.

Forældelsen afbrydes, når skyldneren over for fordringshaveren udtrykkeligt eller ved sin handlemåde erkender sin forpligtelse, jf. forældelseslovens § 15, eller når fordringshaveren foretager retslige skridt mod skyldneren med henblik på at erhverve dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten, voldgiftskendelse eller anden bindende afgørelse, der fastslår fordringens eksistens og størrelse, og forfølger disse skridt inden for rimelig tid, jf. § 16, stk. 1.

Forældelse kan ifølge § 17, stk. 1, også afbrydes af fordringshaver ved indgivelse af en på fordringen støttet konkursbegæring eller begæring om rekonstruktionsbehandling eller ved anmeldelse af fordringen i bl.a. et konkursbo eller til rekonstruktøren i forbindelse med rekonstruktionsbehandling eller i forbindelse med indledning af gældsanerings sag.

Desuden afbrydes forældelsen ved indgivelse af anmodning om udlæg, hvis fordringshaveren søger forretningen fremmet inden for rimelig tid, jf. § 18, stk. 1. Foretages udlæg af en pantefoged, afbrydes forældelsen ved udlægsforretningens foretagelse, jf. stk. 2. Det gælder også her, at forretningen skal fremmes inden for rimelig tid. Pantefogedens udlægsforretning indebærer en egentlig afbrydelse af forældelsen, selv om den resulterer i et forgæves udlæg, fordi skyldner erklærer, at skyldner ikke ejer aktiver, der kan gøres til genstand for udlæg. Er pantefogedens udlægsforretning påbegyndt, men udsat og fortsat uden ugrundet ophold, må forældelsesfristen anses for afbrudt på det tidspunkt, hvor udlægsforretningen påbegyndes, jf. Vestre Landsrets kendelse gengivet i SKM2016.310.VLR.

Fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger inddrives af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder ved udlæg (udpantning), medmindre andet følger af bilag 1, jf. lovens § 11. Bilag 1 gør en undtagelse for civile retlige fordringer, men fra denne undtagelse gælder en række undtagelser. Udlæg kan således ifølge bilag 1, nr. 1, litra a, nr. iv, ske for fordringer, der ifølge lovgivningen tilkommer en fordringshaver omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, idet det dog er en forudsætning, at de betingelser, der ifølge den pågældende lovgivning stilles, for at fordringen tilkommer fordringshaver, er opfyldt, mens nr. 1, litra a, nr. v og vi, muliggør lønindeholdelse for henholdsvis erstatningskrav, for hvilke et tvangsfuldbyrdsgrundlag efter retsplejelovens § 478 er tilvejebragt, og underholdsbidrag.

For udlægsforretninger, der gennemføres af en pantefoged, finder ifølge § 5, stk. 1, 1. pkt., i lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v. retsplejelovens kapitel 45-47 anvendelse, medmindre andet er bestemt i førstnævnte lov.

Bestemmelsen i forældelseslovens § 18, stk. 1, finder ifølge stk. 3 tilsvarende anvendelse ved 1) indgivelse af anmodning til fogedretten om foretagelse af arrest, 2) fremsættelse af krav for fogedretten om andel i et auktionsprovenu og 3) indgivelse af anmodning til fogedretten om tilbagetagelse af en løsøregenstand, der er solgt med ejendomsforbehold. Forældelsen afbrydes også ved restanceinddrivelsesmyndighedens underretning til skyldneren om afgørelse om indeholdelse i løn m.v. eller modregning, jf. stk. 4.

Afbrydelsen indebærer, at der løber en ny forældelsesfrist fra de tidspunkter, der fastsættes i forældelseslovens § 19.

Sker afbrydelsen ved skyldnerens erkendelse af forpligtelsen, regnes den nye forældelsesfrist fra dagen for erkendelsen, jf. § 19, stk. 2. Sker afbrydelsen ved foretagelse af retslige skridt som nævnt i § 16, regnes den nye frist fra den dag, da retsforlig indgås, dom afsiges, betalingspåkrav påtegnes af fogedretten, eller anden afgørelse træffes, jf. § 19, stk. 3. Er fordringen anerkendt i et konkurs- eller dødsbo eller i vedtagen tvangsakkord eller afsagt gældssaneringskendelse, regnes den nye frist fra boets slutning, tvangsakkordens vedtagelse eller gældssaneringskendelsens afsigelse, jf. § 19, stk. 4.

Er afbrydelse sket ved pantefogedens gennemførelse af udlægsforretning, jf. § 18, stk. 2, regnes den nye forældelsesfrist fra udlægsforretningens afslutning, jf. § 19, stk. 6, 1. pkt.

Er forældelsen afbrudt ved underretning om afgørelse om lønindeholdelse, jf. § 18, stk. 4, regnes den nye forældelsesfrist fra det tidspunkt, da der træffes afgørelse om, at lønindeholdelsen ophører, eller senest fra det tidspunkt, da lønindeholdelsen har været stillet i bero i 1 år, jf. § 19, stk. 6, 2. pkt. Er forældelsen afbrudt ved underretning om afgørelse om modregning, jf. § 18, stk. 4, regnes den nye forældelsesfrist fra den dag, da afgørelsen om modregning træffes, jf. § 19, stk. 6, 3. pkt.

I forældelseslovens §§ 20-22 findes regler om foreløbig afbrydelse af forældelsen.

Forældelseslovens § 20 om foreløbig afbrydelse bestemmer i stk. 1, at hvis fordringshaveren inden forældelsesfristens udløb har foretaget et retsligt skridt som nævnt i § 16, men dette ikke fører til forlig eller realitetsafgørelse, indtræder forældelse tidligst 1 år efter, at fordringshaveren har fået meddelelse om, at sagen er afsluttet. Har fordringshaveren ikke fået sådan meddelelse inden rimelig tid, regnes fristen fra det tidspunkt, da fordringshaveren fik kendskab til forholdet eller burde have søgt oplysning herom. Fordringshaveren kan ifølge § 20, stk. 2, ikke påberåbe sig stk. 1, hvis det retslige skridt åbenbart ikke kunne føre til en realitetsafgørelse, fordringshaveren hæver sagen, selv om en realitetsafgørelse kunne være opnået, eller det beror på fordringshaverens valg ved indleveringen af

et betalingspåkrav til fogedretten, at en realitetsafgørelse ikke træffes. I § 20, stk. 3, bestemmes, at stk. 1 og 2 gælder tilsvarende, hvis fordringshaveren inden forældelsesfristens udløb har indgivet konkursbegæring, uden at konkursdekret er afsagt, har indgivet begæring om rekonstruktionsbehandling, uden at rekonstruktionsbehandling er indledt, eller har iværksat forfølgning som nævnt i § 18, uden at fogedforretning eller auktion er afholdt. Er fordringen inden forældelsesfristens udløb, jf. herved § 17, stk. 3, anmeldt i et konkurs- eller dødsbo, men bliver den ikke anerkendt, forældes fordringen mod skyldneren personligt eller dennes arvinger tidligst 1 år efter meddelelsen af afgørelsen om fordringens afvisning eller, hvis en sådan afgørelse ikke træffes, efter boets slutning. Tilsvarende gælder, når en fordring inden forældelsesfristens udløb er anmeldt i forbindelse med indledning af gældssanerings sag, anmeldt i forbindelse med indkaldelse som nævnt i § 17, stk. 1, nr. 5, eller anmeldt til rekonstruktøren i forbindelse med rekonstruktionsbehandling.

Er der inden forældelsesfristens udløb af eller mod fordringshaveren anlagt rets- eller voldgiftssag om grundlaget for fordringen, indtræder forældelse tidligst 1 år efter sagens endelige afgørelse, jf. forældelseslovens § 21, stk. 1. Er en sag om fordringens eksistens eller størrelse eller en sag, som er afgørende herfor, inden forældelsesfristens udløb indbragt for en administrativ myndighed, indtræder forældelse tidligst 1 år efter, at myndigheden har givet meddelelse om sin afgørelse, jf. stk. 2, 1. pkt. Dette gælder, uanset om fordringen gøres gældende af den, der har indbragt sagen, eller af den anden part, herunder det offentlige, jf. 2. pkt. Hvis der træffes en bindende afgørelse, der fastslår fordringens eksistens og størrelse, vil forældelsen derimod være endeligt afbrudt efter forældelsesloven § 16, stk. 1. Indbringes sagen inden for den i loven fastsatte frist eller i øvrigt inden for rimelig tid for en højere administrativ myndighed eller for Folketingets Ombudsmand, regnes fristen på 1 år fra meddelelsen om denne myndigheds afgørelse, henholdsvis Ombudsmandens udtalelse, jf. 3. pkt. Indbringes en tvist inden forældelsesfristens udløb for et privat klagenævn, ankenævn eller lignende, gælder stk. 2, 1. og 2. pkt., tilsvarende, jf. stk. 3. Er der inden forældelsesfristens udløb efter retsplejelovens regler herom eller med hjemmel i parternes forudgående aftale fremsat begæring om afholdelse af syn og skøn uden for rets- eller voldgiftssag vedrørende forhold af betydning for fordringens eksistens eller størrelse, eller har parterne inden forældelsesfristens udløb indgået aftale herom, indtræder forældelse tidligst 1 år efter skønsforretningens afslutning, jf. stk. 4. Endelig bestemmes i stk. 5, at hvis der inden forældelsesfristens udløb er indledt forhandlinger om fordringen mellem skyldneren og fordringshaveren, eventuelt under medvirken af en uafhængig tredjemand, indtræder forældelse tidligst 1 år efter det tidspunkt, hvor forhandlingerne må anses for at være afsluttet.

Hvor en egentlig afbrydelse af forældelsen medfører, at der løber en helt ny forældelsesfrist fra det tidspunkt, der er fastsat i forældelsesloven § 19, er den foreløbige afbrydelse af forældelsen karakteriseret ved, at hvis en »foreløbig foranstaltning« iværksættes inden forældelsesfristens udløb, indrømmes en vis kortere frist efter foranstaltningens ophør (en tillægsfrist), således at egentlig afbrydelse kan ske inden for tillægsfristen, jf. side 335 i den af Justitsministeriets Forældelsesudvalg afgivne betænkning nr. 1460/2005 om revision af forældelseslovgivningen.

Til frister medregnes den månedsdag, der svarer til den dag, hvorfra fristen regnes. I mangel af tilsvarende dag udløber fristen den sidste dag i måneden, jf. forældelseslovens § 27, stk. 1. Udløber forældelsesfristen i en weekend, på en helligdag, grundlovsdag, den 24. eller 31. december, udstrækkes fristen til førstkommande hverdag, jf. § 27, stk. 2. Reglen begrundes med, at hvis fristen udløber på en dag, hvor retten ikke kan modtage stævninger med henblik på afbrydelse af forældelsen, jf. § 16, skal fordringshaver ikke tvinges til at indlevere stævningen den seneste forudgående hverdag.

Udlæg foretages i så stor en del af skyldnerens formue, som efter fogedrettens skøn er nødvendig til dækning af kravet samt af omkostninger ved forretningen og det udlagtes opbevaring indtil auktionen, jf. retsplejelovens § 507, stk. 1.

Udlæg kan ifølge retsplejelovens § 508 foretages i rede penge samt i fast ejendom, løsøre, fordringer og andre aktiver, hvis identitet kan fastslås, men ikke i fremtidige erhvervelser. Udlæg kan foretages, selv om aktiverne i forvejen er behæftet.

Det såkaldte transbeneficium i retsplejelovens § 509 skal sikre, at skyldneren og dennes husstand kan opretholde en beskeden livsførelse. I stk. 1 bestemmes således, at udlæg ikke kan foretages i aktiver, bortset fra fast ejendom, der er nødvendige til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskeden levelfod for skyldneren og dennes husstand, jf. dog stk. 2. I stk. 2 gøres en undtagelse, hvorefter en andel i en andelsboligforening eller en aktie eller anpart i et boligaktieselskab eller et boliganpartselskab omfattet af kapitel III i lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber, der er forbundet med brugsret til en bolig, kun kan undtages fra udlæg i medfør af stk. 1, hvis boligen efter sin størrelse og indretning alene opfylder de sædvanlige krav til en beskeden bolig, der under hensyn til skyldneren og dennes husstand med rimelighed kan stilles, og aktivet ved tvangsfuldbyrdelse må antages ikke at indbringe et beløb, der klart overstiger udgiften ved overtagelse af en passende almen bolig eller leje- eller andelsbolig. I stk. 3 bestemmes, at udlæg ikke kan foretages i aktiver af indtil 3.000 kroners værdi, som er nødvendige til skyldnerens eller dennes husstands erhverv eller uddannelse. Reglerne i stk. 1 og 3 er præceptive, idet skyldneren ikke gyldigt kan samtykke i et udlæg i de i disse bestemmelser nævnte aktiver, jf. stk. 4.

Retsplejelovens §§ 510-517 indeholder en række andre bestemmelser, der udelukker eller begrænser adgangen til udlæg i skyldnerens aktiver. F.eks. kan udlæg ikke foretages i endnu ikke udbetalt løn eller andet vederlag for personligt arbejde, medmindre der er forløbet mere end 7 dage efter slutningen af den periode, i hvilken lønnen er indtjent, eller efter at vederlaget er fortjent, jf. § 511, stk. 1. Udlæg kan ikke foretages i krav på underholdsbidrag i henhold til lovgivningen om ægteskab og om børns retsstilling, jf. § 512, stk. 2, mens stk. 3, 1. pkt., bestemmer, at udlæg ikke kan foretages i krav på pension eller i krav på understøttelse eller anden hjælp fra det offentlige eller fra stiftelser eller andre velgørende institutioner, medmindre der er forløbet 3 måneder fra den dag, beløbet kunne fordres udbetalt. Udlæg kan ifølge retsplejelovens § 513, stk. 1, ikke foretages i erstatning for invaliditet eller tab af forsørger eller i godtgørelse i forbindelse hermed, hvis beløbet tilkommer skadelidte eller

den, som har mistet en forsørger. Er beløbet udbetalt, kan udlæg dog ske, medmindre summen ved indsættelse på særskilt konto i bank eller sparekasse eller på anden måde er holdt klart adskilt fra skyldnerens øvrige formue. Tilsvarende gælder om renter og udbytte af kapitalen. Efter retsplejelovens § 515, stk. 2, kan udlæg ikke foretages i hjælpemidler, som er nødvendige på grund af legemlige mangler eller sygdom, mens § 517 om skyldnerens påvisningsret i stk. 1 bestemmer, at skyldneren har ret til at påvise de aktiver, i hvilke udlæg skal foretages, men denne ret er dog undergivet nogle begrænsninger. Udlæg kan ifølge stk. 2 altid foretages i rede penge, ligesom udlæg for krav, der er sikret ved pant, altid kan foretages i pantet. I stk. 3 er bestemt, at skyldneren ikke kan forlange, at udlæg skal foretages i fast ejendom, behæftede aktiver, aktiver, hvis værdi er usikker, eller aktiver, hvis opbevaring eller afhændelse er særligt vanskelig, hvis skyldneren ejer andre aktiver, hvori udlæg kan ske.

Fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger inddrives ved lønindeholdelse, medmindre andet følger af bilag 1, jf. § 10, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Bilag 1 gør en undtagelse for civilretlige fordringer, men fra denne undtagelse gælder en række undtagelser. Lønindeholdelse kan således ifølge bilag 1, nr. 1, litra a, nr. iv, ske for fordringer, der ifølge lovgivningen tilkommer en fordringshaver omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, idet det dog er en forudsætning, at de betingelser, der ifølge den pågældende lovgivning stilles, for at fordringen tilkommer fordringshaver, er opfyldt, mens nr. 1, litra a, nr. v og vi, muliggør lønindeholdelse for henholdsvis erstatningskrav, for hvilke et tvangsfuldbyrdsgrundlag efter retsplejelovens § 478 er tilvejebragt, og underholdsbidrag.

I § 10, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er bestemt, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan træffe afgørelse om, at der skal ske indeholdelse i skatteyderens beregnede eller godskrevne A-indkomst af, hvad der er nødvendigt til betaling af fordringer med påløbne renter, gebyrer, tillæg og andre omkostninger, hvor betalingsfristen er overskredet. Restanceinddrivelsesmyndigheden er i begrundelsen for afgørelsen om lønindeholdelse alene forpligtet til at henvise til, at fordringen er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Der kan dog ikke ske indeholdelse i indkomst, som er valgt beskattet efter kildeskattelovens § 48 E.

I § 10, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige anføres, at indeholdelse efter stk. 1 kan foretages, selv om udbetalingen eller godskrivningen af A-indkomst også er genstand for indeholdelse af skat efter kildeskattelovens §§ 46 og 49. Indeholdelsen sker med en procentdel (indeholdelsesprocenten) af den beregnede eller godskrevne A-indkomst. Indeholdelsesprocenten meddeles til Skatteforvaltningen og indgår i indeholdelsesprocenten efter kildeskattelovens § 48, stk. 4. Ved afgørelse om indeholdelse skal der overlades skyldneren det nødvendige til eget og familiens underhold. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler om betalingsevnevurdering, herunder rådighedsbeløb, og om fradrag af pensionsindbetalinger til fastsættelse af den del af A-indkomsten, som maksimalt kan indeholdes. Skatteministeren kan endvidere fastsætte regler om, at der ikke kan ske indeholdelse i A-indkomst bestående af visse ydelser. Ved fastsættelsen af indeholdelsesprocenten kan

den samlede indeholdelsesprocent efter kildeskattelovens § 48, stk. 4, ikke overstige 100. I § 10, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er bestemt, at indeholdelsesprocenten kan gradueres efter indkomstens størrelse. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler om sammenhængen mellem indkomsten og indeholdelsesprocenten.

Det er gjort i § 13 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018.

Lønindeholdelser fastsættes ligesom afdragsordninger ud fra en skematisk eller individuel betalings-
evnevurdering.

Ved afgørelsen om lønindeholdelse skal der overlades skyldneren det nødvendige til eget og familiens underhold, jf. § 13, stk. 3, 1. pkt. Det anses ifølge 2. pkt. for at være tilfældet, når lønindeholdelsesprocenten fastsættes som afdragsprocenten efter reglerne i § 10, stk. 1 – der omhandler den skematisk betalings-
evnevurdering – ganget med den årlige nettoindkomst efter samme bestemmelse, dernæst divideret med samme nettoindkomst, efter at denne forinden er reduceret med det årlige fradragbeløb efter skattekortet, og endelig ganget med det antal procent, som trækprocenten efter forskudsopgørelsen ligger under 100 pct., jf. dog stk. 7. Bestemmelsen i § 10, stk. 1, omhandler den såkaldte tabeltrækmetode, hvorefter det beløb, som skal afdrages årligt, fastsættes med udgangspunkt i en tabel, der reguleres årligt efter § 44 og indeholder nettoindkomstintervaller og tilhørende procenter for det årlige afdragsbeløb for skyldnere. Procentsatsen afhænger af, om skyldneren har forsørgerpligt over for børn eller ikke. Skyldners nettoindkomst beregnes på samme måde som ved fastsættelse af afdragsordninger, dvs. at skyldners nettoindkomst beregnes som skyldnerens årlige indkomst opgjort som den årlige indkomst inklusive indtægter efter § 17 (f.eks. kontanthjælp, integrationsydelse og uddannelseshjælp), fratrukket arbejdsmarkedsbidrag, pensionsindbetalinger foretaget af en arbejdsgiver, ATP-bidrag og skat.

Oplysninger fra indkomstregisteret lægges til grund ved fastsættelsen af den årlige nettoindkomst efter § 10, stk. 1, jf. § 10, stk. 4, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018. Hvis der ikke foreligger oplysninger fra indkomstregisteret om skyldnerens indkomst inden for de forudgående 3 måneder, fastsættes afdragsordningen i stedet på grundlag af seneste årsopgørelse, som på beregningstidspunktet er tilgængelig i restanceinddrivelsesmyndighedens inddrivelsessystemer, jf. § 10, stk. 5, 1. pkt. Foreligger der ikke oplysninger om skyldnerens indkomst inden for de seneste 2 indkomstår, kan afdragsordninger i stedet fastsættes med udgangspunkt i gældens størrelse, jf. 3. pkt.

I § 13, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018, er der fastsat nærmere regler om varsel om lønindeholdelse. Restanceinddrivelsesmyndigheden skal skriftligt varsle skyldneren om, at lønindeholdelse agtes iværksat. Varslet skal angive betalings-
evnen efter § 10, stk. 1, og hvilken indkomst

der er lagt til grund ved beregningen af betalingsevnen eller betalingsevnen efter § 18, stk. 2. Varslet skal endvidere angive den beregnede lønindeholdelsesprocent efter reglerne i stk. 3, 2. og 3. pkt., eller § 18, stk. 1, 1. og 2. pkt. Varslet skal herudover indeholde oplysning om, at restanceinddrivelsesmyndigheden efter fornyet varsel kan ændre lønindeholdelsesprocenten, hvis skyldners økonomiske forhold ændrer sig før eller efter iværksættelsen af lønindeholdelsen. Sammen med varslet om lønindeholdelse skal restanceinddrivelsesmyndigheden stille et budgetschema til rådighed for skyldneren og oplyse, at skyldneren kan udfylde og indsende skemaet, og at oplysningerne vil indgå i vurderingen af, om lønindeholdelse kan gennemføres og med hvilken indeholdelsesprocent. Skyldneren skal have en frist på mindst 14 dage til indsendelse af budgetschemaet.

I bekendtgørelsens § 13, stk. 5, er bestemt, at hvis skyldneren ikke indsender budgetschemaet, kan lønindeholdelsen iværksættes i overensstemmelse med varslet eller med en reduceret lønindeholdelsesprocent, jf. stk. 3, 4. pkt., eller med en justeret lønindeholdelsesprocent, jf. stk. 3, 7. pkt. Restanceinddrivelsesmyndigheden underretter straks skyldneren om afgørelsen. Underretningen skal være skriftlig og angive gældens art og størrelse.

Efter bekendtgørelsens § 13, stk. 7, vurderer restanceinddrivelsesmyndigheden, hvis skyldneren indsender budgetschemaet, om der, hvis lønindeholdelsen iværksættes, overlades skyldneren det nødvendige til eget og familiens underhold. Vurderingen sker efter reglerne i kapitel 7, hvorefter der tages højde for skyldnerens faktiske udgifter til f.eks. bolig og til hjemmeboende mindreårige børn. Viser vurderingen, at der ikke er betalingsevne, kan der bevilges henstand, jf. § 11.

Hvis en skyldner i forvejen har en restance, der inddrives ved lønindeholdelse, kan restanceinddrivelsesmyndigheden træffe afgørelse om at iværksætte lønindeholdelse for yderligere restancer under inddrivelse uden forudgående varsel, jf. bekendtgørelsens § 13, stk. 8, 1. pkt., og efter stk. 9 kan restanceinddrivelsesmyndigheden træffe afgørelse om en ændret lønindeholdelsesprocent, hvis skyldners økonomiske forhold ændrer sig. Hvis den ændrede afgørelse baseres på en vurdering af, at skyldners betalingsevne er forhøjet, skal restanceinddrivelsesmyndigheden iagttage reglerne om varsel i stk. 4. Efter stk. 10 skal restanceinddrivelsesmyndigheden gennemføre en betalingsevnevurdering efter reglerne i kapitel 7, hvis skyldneren som følge af væsentligt ændrede økonomiske forhold anmoder herom. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan dog afvise at foretage en betalingsevnevurdering, når denne findes at være uden betydning for afgørelsens udfald.

I bekendtgørelsens § 17, stk. 1, er bestemt, at lønindeholdelse efter § 13 ikke kan foretages i en række A-indkomster, bl.a. kontanthjælp (nr. 3) og SU (nr. 19).

Efter § 10 a, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan der foretages særskilt lønindeholdelse for biblioteksgebyrer med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger, kontrolafgifter med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger for overtrædelse af bestemmelser i færdselsloven, lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jernbaneloven og lov om trafikselskaber og af beløb til

dækning af medielicens og radiolicens med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger efter lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

Efter § 10 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan skatteministeren fastsætte nærmere regler for den særskilte lønindeholdelse, hvilket er sket med bl.a. § 14 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018. Ved afgørelse om særskilt lønindeholdelse skal der levnes skyldneren tilstrækkeligt til at opretholde en beskeden levned, hvilket normalt vil være tilfældet, når lønindeholdelsesprocenten fører til indeholdelse af et beløb på 400 kr. månedligt, jf. § 14, stk. 2. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan træffe afgørelse om særskilt lønindeholdelse, selv om restancen i forvejen er omfattet af en afdragsordning efter bekendtgørelsens § 10, en lønindeholdelse efter bekendtgørelsens § 13 eller en henstandsordning, som ikke efter sit indhold også sikrer mod særskilt lønindeholdelse, jf. § 14, stk. 5. Restanceinddrivelsesmyndigheden skal efter § 14, stk. 6, ved afgørelsen om særskilt lønindeholdelse skriftligt varsle skyldneren om, at særskilt lønindeholdelse agtes iværksat. Varslet skal bl.a. angive den beregnede særskilte lønindeholdelsesprocent og den indkomst, der er lagt til grund ved fastlæggelsen af den særskilte lønindeholdelsesprocent. Skyldneren skal have en frist på mindst 14 dage til at fremsætte indsigelse over for restanceinddrivelsesmyndigheden. Fremkommer skyldneren med en indsigelse, vurderer restanceinddrivelsesmyndigheden, om skyldneren kan opretholde en beskeden levned, hvis den særskilte lønindeholdelse iværksættes, og er vurderingen herfter, at skyldner ved en særskilt lønindeholdelse vil blive velfærdstruet, kan der bevilges henstand efter § 11, stk. 2, jf. § 14, stk. 9. Af § 14, stk. 13, fremgår, at reglerne i § 10, § 11, stk. 1, §§ 13 og 17 og kapitel 7 ikke finder anvendelse på særskilt lønindeholdelse. Dette indebærer bl.a., at der også kan foretages særskilt lønindeholdelse i f.eks. kontanthjælp, jf. § 17, stk. 1, nr. 3, og at skyldneren ikke kan forlange en individuel betalingssevnevurdering efter reglerne i kapitel 7.

Fremsætter en skyldner over for restanceinddrivelsesmyndigheden indsigelse mod størrelsen eller eksistensen af en fordring under inddrivelse, skal indsigelsen behandles af fordringshaver eller den, der på vegne af denne opkræver fordringen, jf. § 2, stk. 2, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Der gøres dog en undtagelse, hvis spørgsmålet vedrører restanceinddrivelsesmyndighedens administration, f.eks. fordi skyldner gør gældende, at fordringen, mens den var under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, er bortfaldet ved forældelse, fordi restanceinddrivelsesmyndigheden ikke har fået afbrudt forældelsen. I et sådant tilfælde behandles klagen af Skatteankestyrelsen, jf. § 17, stk. 1, 1. pkt. Derudover træffer fogedretten efter begæring afgørelse om indsigelser vedrørende kontrolafgifter for overtrædelse af bestemmelserne i færdselsloven, lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jernbaneloven og lov om trafikkselskaber, som skyldneren fremsætter over for restanceinddrivelsesmyndigheden om dels kravets berettigelse, dels berettigelsen af en afgørelse om lønindeholdelse og om en gennemført modregning, jf. § 18.

I forvaltningslovens § 19, stk. 1, er det bestemt, at en myndighed har pligt til at gennemføre partshøring af den, som afgørelsen retter sig mod, inden der træffes afgørelse i sagen, hvis parten ikke kan

antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, der er til ugunst for parten og har væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden skal i et sådant tilfælde give parten lejlighed til at fremkomme med en udtalelse og kan fastsætte en frist for afgivelsen af denne udtalelse.

Pligten efter § 19, stk. 1, til partshøring er dog undergivet en række begrænsninger.

Pligten gælder således ifølge § 19, stk. 2, nr. 1-6, ikke, 1) hvis det efter oplysningernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag, 2) hvis udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse, 3) hvis partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse, 4) hvis parten ikke har ret til aktindsigt efter reglerne i forvaltningslovens kapitel 4 med hensyn til de pågældende oplysninger, 5) hvis den påtænkte afgørelse vil berøre en videre, ubestemt kreds af personer, virksomheder m.v., hvis forelæggelsen af oplysningerne for parten i øvrigt vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder, eller 6) hvis der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer parten adgang til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at afgive en udtalelse til sagen, inden afgørelsen træffes.

Bestemmelsen i § 19 finder i lighed med en række andre af forvaltningslovens regler om partsretigheder kun anvendelse i sager, hvor en myndighed har truffet eller skal træffe afgørelse i en sag, dvs. afgørelsessager.

En pligt til partshøring kan i øvrigt – ud over de beskrevne regler i forvaltningsloven – også følge af uskrevne retsgrundsætninger om partshøring.

2.2.2. Lovforslaget

Det er vigtigt, at gæld til det offentlige ikke forældes utilsigtet. De offentlige myndigheder er underlagt en forpligtelse til ensartet behandling af alle borgere og virksomheder med identiske forhold og er samtidig forpligtede til at inddrive gæld til det offentlige – også selv om det i det konkrete tilfælde ikke altid kan svare sig økonomisk.

Endvidere vil de forældelsesafbrydende foranstaltninger, som restanceinddrivelsesmyndigheden vil kunne iværksætte efter de gældende regler, i mange tilfælde, når skyldneren er uden betalingsevne, ikke resultere i betaling af gælden, men i stedet medføre, at gælden forøges med omkostninger for både det offentlige og skyldneren selv.

Forældelse som ophørsgrund for fordringer begrundes traditionelt med to forhold. For det første indretningssynspunktet, idet en skyldner, der i lang tid ikke har hørt fra sin fordringshaver om en betaling af fordringen, kan have indrettet sig på, at fordringen ikke længere vil blive gjort gældende. For det

andet hensynet til domstolene og afklaringen af den bevismæssige tvivl, der kan opstå, hvis der lang tid efter forfaldsdagen opstår en tvist om fordringens eksistens. Når der er gået lang tid, kan beviser være forsvundet, vidners erindring kan være svækket osv.

En offentlig fordringshaver er forpligtet til at behandle alle sine skyldnere ens og af hensyn til de mange, der betaler deres gæld, forsøge at opnå betaling af gæld fra alle. En offentlig fordringshaver kan derfor ikke tillade sig at undlade at forfølge sine tilgodehavender ved opkrævning og om nødvendigt inddrivelse. Indretningssynspunktet kan derfor ikke tillægges samme vægt i forhold til gæld til det offentlige som over for gæld mellem private.

Dertil kommer, at det offentlige er tvangskreditor, fordi det offentlige som udgangspunkt ikke kan nægte at levere ydelser med den begrundelse, at modtager ikke har betalt tidligere opkrævninger. Derfor kan det offentlige ikke beskytte sig mod opbygning af yderligere gæld på samme måde som en privat kreditor.

For de offentligretlige fordringer vil der typisk i kraft af lovgivningen være adgang til rekurs, hvis skyldneren er uenig i fordringens berettigelse, og der er derfor som udgangspunkt ikke samme usikkerhed om kravets berettigelse som ved krav mellem to private. Tvister, der lang tid efter forfaldsdagen skal løses af domstolene, vil derfor typisk ikke kræve en stillingtagen til fordringens tilblivelse, men alene efterfølgende ophørsgrunde.

I juli 2017 var 43 pct. af skyldnerne, svarende til 368.712 skyldnere, uden betalingsevne, hvorfor afbrydelse af forældelsen gennem lønindeholdelse ikke ville have været en mulighed i forhold til disse skyldnere. Over for disse skyldnere vil afbrydelse i praksis alene kunne ske ved gældserkendelse eller gennemførelsen af en omkostningskrævende udlægsforretning.

I forhold til lavindkomstgrupper har restanceinddrivelsesmyndigheden derfor typisk forsøgt at anvende gældserkendelser efter forældelseslovens § 15 til forældelsesafbrydelse, men sådanne erkendelser kræver skyldners medvirken, og den er langt fra givet. Gældserkendelse sker i praksis, ved at restanceinddrivelsesmyndigheden sender den enkelte skyldner et brev, som skyldner anmodes om at underskrive og returnere. Denne proces er bl.a. ineffektiv, fordi alene få skyldnere reagerer på restanceinddrivelsesmyndighedens henvendelser om gældserkendelse, og fordi forældelsesafbrydelse efter loven først har virkning, når skyldners brev kommer retur til restanceinddrivelsesmyndigheden i underskrevet stand og uden f.eks. håndskrevne forbehold m.v. I den forbindelse vil registrering af selve gældserkendelsen i de sager, hvor skyldneren rent faktisk svarer, kræve en manuel proces.

Skatteforvaltningen har gennemført en udsøgning for årene 2014 og 2015. I denne periode har restanceinddrivelsesmyndigheden udsendt gældserkendelsesbreve til 23.316 skyldnere. 9.279 erkendelsesbreve kom retur fra PostNord. I 4.052 sager erkendte skyldnerne de i gældserkendelsesbrevene angivne fordringer. Skatteforvaltningen har oplyst, at der må tages et vist forbehold for tallenes validitet,

da det ikke kan afvises, at udfordringerne med systemunderstøttelse og systemgenereret post kan medføre afvigelser i antallet af sager. Det er på den baggrund Skatteforvaltningens vurdering, at det i knap 30 pct. af sagerne lykkes at opnå forældelsesafbrydelse på baggrund af et gældsmerkendelsesbrev, mens det i godt 70 pct. af sagerne ikke lykkes at opnå en forældelsesafbrydelse på baggrund af et udsendt gældsmerkendelsesbrev.

Anvendes denne procentandel på de 368.712 skyldnere uden betalingsevne, vil der således skulle gennemføres ca. 260.000 udlægsforretninger alene for at få afbrudt forældelsen i forhold til dette skyldnersegment. Udlægsforretninger af denne typer forudsætter enten skyldners fysiske fremmøde hos pantefogeden, eller at udlægsforretningen gennemføres på skyldners bopæl. I mange tilfælde medfører skyldners udeblivelse, at skyldner må tilsiges flere gange, eller at udlægsforretningen må fortsættes på skyldners bopæl. I en række sager kan det endvidere være nødvendigt at iværksætte forkyndelse ved stævningsmand og efterfølgende anmode om politiets bistand til at finde og fremstille skyldneren for pantefogeden. Det er restanceinddrivelsesmyndighedens vurdering, at gennemførelse af en udlægsforretning i disse sager – når der tages højde for alle faser af sagen, herunder tilsigelsen og berømmelse – derfor i gennemsnit koster en uddannet pantefoged en hel arbejdsdag. Alene forældelsesafbrydelse ved udlægsforretning for denne del af skyldnermassen skønnes derfor at ville lægge beslag på et betydeligt antal årsværk.

Hertil kommer, at der fortsat vil skulle gennemføres udlægsforretninger i forhold til de skyldnere med betalingsevne, der har aktiver, og virksomheder m.fl.

Udlægsforretning kan af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder anvendes som inddrivelsesmiddel og forældelsesafbrydende middel over for fordringer med udpantningsret. For civile retlige fordringer er der som udgangspunkt ikke udpantningsret, jf. bilag 1 til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, og for disse fordringer vil alene fogedretten kunne foretage udlæg, hvilket vil kræve et tvangsfuldbyrdsgrundlag efter retsplejelovens § 478, jf. nærmere herom Den juridiske vejledning 2018-2, afsnit G.A.3.7.3.

En udlægsforretning, der ifølge forældelseslovens § 18, stk. 2, afbryder forældelsen, hvis forretningen foretages af en pantefoged, er som beskrevet ovenfor typisk en omkostningstung inddrivelsesform, og den kan derfor ud fra lønsomhedsbetragtninger vanskeligt forsvares i forhold til skyldnere med beskedne gældsposter. Dertil kommer, at en udlægsforretning opleves som ubehagelig for skyldner, og skyldners gæld forøges ved en udlægsforretning med udgifter til retsafgift og tilsigelsesgebyr – udgifter, som skyldner heller ikke kan betale. Der er således behov for en generel adgang til en automatiseret systemunderstøttet afbrydelse af forældelsen, der er så enkel, at den kan implementeres i det nye inddrivelsessystem inden for den afsatte ressourceramme.

Der foreslås derfor, at der i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsættes en bestemmelse, §

18 a, stk. 8, hvorefter restanceinddrivelsesmyndigheden, hvis restanceinddrivelsesmyndigheden vurderer, at skyldneren er uden den betalingsevne, der er nødvendig for at foretage lønindeholdelse, eller hvis restanceinddrivelsesmyndigheden konstaterer, at skyldneren modtager en indkomst, hvori lønindeholdelse som følge af indkomstens art ikke kan ske, kan træffe afgørelse om, at forældelsen af de fordringer, der fremgår af afgørelsen, er afbrudt med virkning fra afgørelsesdatoen. Det er tanken, at bestemmelsen alene skal omfatte afbrydelse af forældelsen i forhold til fysiske personer. Lønindeholdelse kan alene foretages i A-indkomst, hvorfor den foreslåede regel vil muliggøre afbrydelse af forældelsen, hvis skyldneren modtager B-indkomst.

Det er tilstrækkeligt, at restanceinddrivelsesmyndigheden ud fra tabeltrækmetoden – jf. ovenfor i afsnit 2.2.1 om gældende ret om § 13, stk. 3, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige – vurderer, at skyldneren er uden den til lønindeholdelse nødvendige betalingsevne. Hvis restanceinddrivelsesmyndigheden skulle foretage en betalingsevnevurdering efter kapitel 7 i bekendtgørelsen (dvs. efter »budgetmetoden«), ville det forudsætte, at skyldner skulle udfylde og indsende et budgetskeam med oplysninger om indtægter og udgifter, hvorefter restanceinddrivelsesmyndigheden ville skulle forholde sig til, hvilke indtægter og udgifter der skal indgå i fastsættelsen af skyldners betalingsevne. Denne type betalingsevnevurdering er således meget ressourcekrævende. Formålet med den foreslåede mulighed for at afbryde forældelsen ved en afgørelse om, at lønindeholdelse ikke kan ske som følge af bl.a. manglende betalingsevne hos skyldneren, således at en ressource- og omkostningstung udlægsforretning til afbrydelse af forældelsen kan undgås, tilsiger derfor, at udgangspunktet er, at betalingsevnevurderingen foretages efter tabeltrækmetoden. Hvis restanceinddrivelsesmyndigheden måtte have foretaget en betalingsevnevurdering efter budgetmetoden, og det vurderes, at den stadig giver et retvisende billede af skyldners betalingsevne, vil denne dog kunne lægges til grund. Skyldner vil i forbindelse med partshøringen kunne anmode om en fornyet vurdering, hvis skyldner mener, at han eller hun nu har en betalingsevne, der vil være til hinder for en afbrydelse af forældelsen gennem den foreslåede afgørelse.

Afbrydelse af forældelsen forudsætter, at afgørelsen er kommet frem til skyldneren, og at fordringen stadig er retskraftig på tidspunktet for afgørelsens fremkomst. Afbrydelsesvirkningen for en fordring omfattet af afgørelsen vil ved afgørelsens fremkomst indtræde, selv om en anden fordring omfattet af afgørelsen måtte være forældet inden afgørelsens fremkomst.

Det foreslås, at den ny forældelsesfrist skal regnes fra afgørelsesdatoen.

For fordringer, der omfattes af den foreslåede regel om indførelse af et fordringskompleks, jf. afsnit 2.1, forudsætter afbrydelsesvirkningen, at den eller de fordringer, hvis afbrydelse vil have afbrydelsesvirkning for alle fordringer omfattet af fordringskomplekset, er nævnt i afgørelsen.

Det foreslås, at restanceinddrivelsesmyndigheden, inden afgørelsen træffes, skal sende et forslag til afgørelse til skyldneren med en frist på mindst 21 dage regnet fra forslagets dato til at fremkomme

med eventuelle bemærkninger til forslaget. Dette indebærer, at der forud for afgørelsen skal foretages partshøring af skyldneren.

Af forvaltningslovens § 19, stk. 1, 3. pkt., fremgår, at myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den udtalelse, som partshøringen skal give parten lejlighed til at fremkomme med. I Justitsministeriets vejledning nr. 11740 af 4. december 1986 om forvaltningsloven anføres i pkt. 106, at der ved fastsættelsen af en frist bør gives den pågældende part rimelig tid til at sætte sig ind i oplysningerne og overveje udtalelsens form og indhold. Det foreslås derfor, at der fastsættes en frist på mindst 21 dage, der skal regnes fra datoen for forslaget til afgørelse. Restanceinddrivelsesmyndigheden kender ikke det eksakte fremkomsttidspunkt, når PostNord skal anvendes til en fysisk fremsendelse af forslaget til afgørelse, fordi den pågældende skyldner i medfør af § 5 i lov om Digital Post fra offentlige afsendere er blevet fritaget for tilslutningen til Digital Post. Med den foreslåede frist på mindst 21 dage er der tale om en afvejning af dels hensynet til restanceinddrivelsesmyndighedens behov for at kende det eksakte tidspunkt for udløbet af fristen til at fremkomme med en udtalelse med bemærkninger til forslaget til afgørelse, dels hensynet til, at skyldneren gives en rimelig tid til at sætte sig ind i oplysningerne og overveje form og indhold af sin eventuelle udtalelse, jf. ovenfor.

Den foreslåede regel omfatter enhver form for lønindeholdelse, dvs. både almindelig lønindeholdelse efter § 10 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og særskilt lønindeholdelse efter § 10 a. Hvis skyldnerens gæld alene består af fordringer, der omfattes af § 10 a, f.eks. biblioteksgebyrer, vil den foreslåede regel alene kunne anvendes, hvis det – f.eks. som følge af en indsigelse fra skyldneren, jf. § 14, stk. 9, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018 – konkret er vurderet, at skyldneren vil blive velfærdstruet, hvis særskilt lønindeholdelse iværksættes.

Hvis skyldnerens gæld under inddrivelse ud over fordringer, der omfattes af § 10 a, også omfatter andre fordringer, f.eks. skattegæld, som alene omfattes af adgangen til almindelig lønindeholdelse efter § 10, vil den foreslåede regel om afbrydelse af forældelsen gennem en afgørelse om, at inddrivelsen er stillet i bero, alene kunne omfatte disse andre fordringer, der ikke omfattes af § 10 a, medmindre det konkret er vurderet, at heller ikke særskilt lønindeholdelse kan ske, jf. ovenfor.

Hvis restanceinddrivelsesmyndigheden f.eks. som følge af skyldnerens såkaldte R75-oversigt, der viser Skatteforvaltningens oplysninger om skyldners eventuelle fast ejendom, værdipapirer og motorkøretøjer, har kendskab til, at skyldneren har aktiver, hvori udlæg kan foretages, vil restanceinddrivelsesmyndigheden kunne beslutte at gennemføre en udlægsforretning med henblik på dels at afbryde forældelsen af de fordringer, som udlægsforretningen vedrører, dels at foretage en inddrivelse, der helt eller delvist kan dække disse fordringer. Ejer skyldneren sådanne aktiver, men viser det sig ved opslag i f.eks. tingbogen eller bilbogen, at skyldners faste ejendom eller motorkøretøj er behæftet med pant eller udlæg, der kan have fjernet al friværdi fra aktivet, vil en udlægsforretning som udgangspunkt ikke blive gennemført. I stedet vil restanceinddrivelsesmyndigheden afbryde forældelsen

med en afgørelse om, at inddrivelsen er stillet i bero, fordi lønindeholdelse ikke kan foretages.

Hvis skyldneren bestrider restanceinddrivelsesmyndighedens vurdering af, at skyldneren er uden den til lønindeholdelse nødvendige betalingsevne, bør det ske ved i forbindelse med partshøringen at fremkomme med de til brug for en individuel betalingsevnevurdering nødvendige oplysninger, jf. ovenfor om kapitel 7 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018.

Viser det sig herefter, at skyldneren har en betalingsevne og modtager A-indkomst, vil forældelsen ikke kunne afbrydes med en sådan afgørelse om, at inddrivelsen er stillet i bero. I stedet vil restanceinddrivelsesmyndigheden iværksætte lønindeholdelse med henblik på afbrydelse af forældelsen og inddrivelse af gælden.

Da der er tale om en afgørelse, der træffes i medfør af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, vil afgørelsen inden for 3 måneder kunne påklages til Skatteankestyrelsen, jf. § 17 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Skyldneren vil ikke kunne begrunde klagen med, at skyldneren på klagetidspunktet har en betalingsevne. Betalingsevnen skal foreligge, da afgørelsen blev truffet, for at skyldner kan få underkendt afgørelsen og dermed dens afbrydelsesvirkning. Afgørelsen vil også kunne være ugyldig, hvis den er ramt af formelle mangler, f.eks. manglende partshøring. Skatteankestyrelsens afgørelse vil desuden kunne indbringes for domstolene, jf. skatteforvaltningslovens §§ 48 og 49.

Har skyldneren gjort indsigelse mod fordringens eksistens, følger det af forældelseslovens § 21, stk. 2, at forældelse tidligst indtræder 1 år efter, at myndigheden har givet meddelelse om sin afgørelse. Det samme gælder, hvis den administrative afgørelse indbringes for domstolene, jf. § 21, stk. 1, hvorefter forældelse tidligst indtræder 1 år efter sagens endelige afgørelse, hvis der inden forældelsesfristens udløb af eller mod fordringshaveren er anlagt rets- eller voldgiftssag om grundlaget for fordringen, dvs. om der består en fordring, idet dens størrelse ikke er et tema.

Det foreslås, at der for tilfælde, hvor en sag om gyldigheden af restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 18 a, stk. 8, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er indbragt for Landsskatteretten, jf. § 17, eller for domstolene, indtræder forældelse tidligst 1 år efter sagens endelige afgørelse. En endelig afgørelse foreligger, hvor fristen for indbringelse af Landsskatterettens afgørelse for domstolene er udløbet, uden at afgørelsen er blevet indbragt, jf. skatteforvaltningslovens § 48, stk. 3, 1. pkt., hvorefter en endelig administrativ afgørelse ikke kan indbringes for domstolene, senere end 3 måneder efter at afgørelsen er truffet, jf. dog stk. 4, hvorefter en endelig administrativ afgørelse, hvorover der inden udløbet af fristen i stk. 3, 1. pkt., er indgivet klage til Folketingets Ombudsmand, ikke kan indbringes for domstolene, senere end 1 måned efter at Folketingets Ombudsmand har afsluttet sin behandling af sagen, idet fristen dog aldrig kan være kortere end fristen efter stk. 3, 1. pkt. Af § 49 følger, at Skatteministeriet kan indbringe Landsskatterettens

afgørelse for domstolene, senest 3 måneder efter at Landsskatteretten har truffet afgørelse.

Er den administrative afgørelse rettidigt blevet indbragt for domstolene, vil spørgsmålet om, hvornår en endelig afgørelse foreligger, skulle afgøres på samme måde som spørgsmålet om, hvornår en endelig afgørelse foreligger i relation til forældelseslovens § 21, stk. 1. I lovforslaget til forældelsesloven, jf. lovforslag nr. L 165, anføres i de specielle bemærkninger til § 21, stk. 1, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5637, at tillægsfristen regnes fra sagens endelige afgørelse. I tilfælde, hvor afgørelsen ankes inden for de almindelige frister herfor, vil fristen skulle regnes fra datoen for ankeinstansens afgørelse. Hvis fordringshaveren inden for de frister, der gælder herfor, ansøger om og meddeles oprejsningsbevilling (dvs. tilladelse til at appellere en retsafgørelse, selv om appellfristen er udløbet), anketilladelse eller tredjeinstansbevilling efter retsplejelovens § 368, stk. 1 og 2, § 371 og § 372, stk. 1 og 2, vil fristen på samme måde skulle regnes fra datoen for den senere afgørelse. En tilladelse til ekstraordinær anke/genoptagelse efter retsplejelovens § 399 vil derimod som udgangspunkt ikke medføre, at det oprindelige sagsanlæg bevarer sin fristafbrydende virkning.

Forslaget vil gøre det lettere for restanceinddrivelsesmyndigheden at afbryde forældelsen.

Det er dog tanken, at der forud for hver afgørelse om afbrydelse skal foretages en konkret vurdering af, om det henset til skyldnerens betalingsevne giver mening at fastholde gælden og eventuelt iværksætte en udlægsforretning over for skyldner for at få dækket gælden i stedet for at træffe en afgørelse om afbrydelse. Endvidere bør det overvejes, om gælden eventuelt bør afskrives, hvilket kan ske ved at undlade afbrydelse af forældelsen, jf. § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Som anført i afsnit 2.8 foreslås det at ændre § 16, således at bestemmelsen også giver adgang til endelig afskrivning, hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen, og ikke – som bestemmelsen i dag administreres – alene giver adgang til afgangsførelse af fordringer som uerholdelige, dvs. at endelig afskrivning først sker efter indtrådt forældelse.

Det vil endvidere stadig være muligt for skyldnere, der er uden udsigt til inden for de nærmeste år at betale deres gæld, at søge om eftergivelse efter § 13 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

2.3. Justering af regel om restanceinddrivelsesmyndighedens håndtering af accessorisk forældelse

2.3.1. Gældende ret

For renter og gebyrer, der omfattes af forældelsesloven, gælder lovens 3-årige forældelsesfrist, selv om den fordring, de vedrører, har en 10-årig forældelsesfrist som følge af et særligt retsgrundlag, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, hvorefter forældelsesfristen er 10 år, når der for fordringen er udstedt et gælds-brev, når fordringen er registreret i en værdipapircentral, eller når fordringens eksistens og størrelse er anerkendt skriftligt eller fastslået ved forlig, dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten eller anden bindende afgørelse. Den 3-årige forældelsesfrist for sådanne renter og gebyrer fremgår af § 5, stk. 2, og omhandler senere forfaldne renter og gebyrer. For renter og gebyrer omfattet af det

særlige retsgrundlag, f.eks. en dom, gælder således den 10-årige forældelsesfrist.

Ud over denne selvstændige forældelse omfattes renter og gebyrer dog også af en såkaldt accessorisk forældelse. Ved forældelse af en hovedfordring bortfalder således også krav på rente og lignende ydelse, jf. forældelseslovens § 23, stk. 2. Denne bestemmelse om accessorisk forældelse af renter og lignende ydelser – navnlig gebyrer – lovfæster den før forældelseslovens ikrafttrædelse den 1. januar 2008 antagne retstilstand. Accessorisk forældelse kan bl.a. begrundes med, at formålet bag forældelsesreglerne tilsiger, at der ikke længere skal foretages en vurdering af fordringens eksistens og størrelse, når fordringen er forældet. En stillingtagen til berettigelsen af f.eks. et rentekrav vil netop kræve en stillingtagen til hovedfordringens eksistens og størrelse, da renten påløb.

Ved afklaringen af, om et krav på rente er retskraftigt, er det således ikke tilstrækkeligt at se på, om rentens selvstændige forældelsesfrist er udløbet. Det skal også afklares, om hovedfordringen er retskraftig. Er hovedfordringen ikke længere retskraftig, er renten også forældet (accessorisk), selv om rentens selvstændige forældelsesfrist endnu ikke er udløbet.

KOBRA-systemet anvendes til Skatteforvaltningens opkrævning af fysiske personers skyldige skatter, herunder restskat og B-skat.

Opkrævningen af restskat reguleres af kildeskattelovens § 61. Er udskrivningsdatoen for den skattepligtiges årsopgørelse senest den 1. oktober i året efter indkomståret, overføres den del af restskatten med eventuelle skyldige renter efter § 63, stk. 1, der ikke overstiger et grundbeløb på 19.600 kr. (2017-niveau) med tillæg af et til den overførte restskat svarende tillæg efter stk. 2, som et yderligere tilsvarende for det efterfølgende år, til hvis dækning der opkræves yderligere A-skat, B-skat eller arbejdsmarkedsbidrag for dette år, jf. § 61, stk. 3, 1. pkt. Et eventuelt resterende beløb efter § 61, stk. 3, med tillæg efter stk. 2 forfalder ifølge § 61, stk. 4, 1. pkt., til betaling i 3 rater den 1. i hver af månederne august, september og oktober i året efter indkomståret med sidste rettidige betalingsdag den 20. i forfaldsmåned. Udskrives årsopgørelsen først den 1. august i året efter indkomståret eller senere, forfalder raterne dog først til betaling den 1. i hver af de nærmest følgende 3 måneder med sidste rettidige betalingsfrist den 20. i forfaldsmåned, jf. § 61, stk. 4, 2. pkt.

Er et beløb, som en skattepligtig efter kildeskatteloven skal indbetale til det offentlige, ikke betalt rettidigt, skal den pågældende betale en statskassen tilfaldende rente, der udgør renten i henhold til opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned fra forfaldsdagen at regne, jf. kildeskattelovens § 63, 1. pkt. Renter af skat, der påhviler den skattepligtige, opgøres én gang om året og opkræves sammen med restskatten for de pågældende år, jf. 2. pkt., som beskrevet ovenfor.

Ifølge kildeskattelovens § 63 opkræves renter af for sent betalt personskat således på årsopgørelsen for det år, hvor renterne er påløbet, dvs. i året efter det indkomstår, der gav anledning til, at restskatten

opstod, og sammen med den beregnede restskat for dette indkomstår. Dvs. at opkrævningen af rente efter kildeskattelovens § 63 af for sent betalte personskatter fra ét indkomstår i henhold til lovgivningen opkræves med restskat for et senere indkomstår.

For restskat eller yderligere restskat, der skyldes en ændret årsopgørelse, gælder kildeskattelovens § 61, stk. 3-6, tilsvarende for betaling af beløbet, jf. lovens § 62 A, stk. 1, 1. pkt. Restskat eller yderligere restskat efter 1. pkt. med tillæg efter § 61, stk. 2, forrentes ifølge § 62 A, stk. 1, 3. pkt., med renten i henhold til opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned fra den 1. september i året efter indkomståret og indtil udskrivningsdatoen.

Lovgivningen vedrørende afregning af personskatter er dermed tilrettelagt på en sådan måde, at der ikke er en sammenhæng mellem renterne og den hovedstol, som renterne er beregnet af. Afregningsmetoden er valgt, fordi den giver en nem afregning med færrest mulige opkrævninger til skatteyderne.

Skatteforvaltningens opkrævning af A-skat, moms, told m.v. hos virksomheder m.v. foregår via skattekontoen, jf. opkrævningslovens kapitel 5. Det samme gælder Skatteforvaltningens udbetaling af f.eks. negativ moms. I § 16 bestemmes således, at ind- og udbetalinger af de i bestemmelsen nævnte tilsvarende, bl.a. skatter og afgifter efter lovens § 1, stk. 1 og 2, fra og til virksomheder, selskaber, fonde og foreninger, offentlige myndigheder, institutioner m.v. indgår i en samlet saldoopgørelse (skattekontoen) efter reglerne i dette kapitel. Efter § 16 a, stk. 1, modregnes ind- og udbetalinger af skatter og afgifter m.v. omfattet af § 16 automatisk efter et saldoprincip, og meddelelse om modregning fremgår af skattekontoen.

Efter opkrævningslovens § 16 c, stk. 1, 1. pkt., forrentes en debetsaldo med den rente, der er fastsat i § 7, stk. 1, jf. stk. 2. Renten beregnes dagligt og tilskrives månedligt, jf. 2. pkt. Der beregnes således renters rente på skattekontoen, og renten vil være beregnet af den til enhver tid værende debetsaldo og ikke af de enkelte krav på kontoen. Toldskyld forrentes ifølge § 16 c, stk. 2, dog med renten fastsat i EU-toldkodeksens artikel 114, jf. opkrævningslovens § 16 c, stk. 2.

Det betyder, at Skatteforvaltningens opmærksomhed i opkrævningsmæssig sammenhæng alene retter sig mod den til enhver tid værende saldo og ikke mod den eller de enkelte krav, som denne saldo er sammensat af.

Det i lovgivningen forudsatte om opkrævningsmetoden for personskatter efter kildeskatteloven (KOBRA) og skatter og afgifter efter opkrævningsloven (skattekontoen) skabte hos restanceinddrivelsesmyndigheden problemer i forhold til overholdelsen af forældelseslovens § 23, stk. 2, om accessorisk forældelse for renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter og gebyrer, der opkræves via skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16, samt andre fordringshaversystemer, der i lighed med skattekontoen har hjemmel til at anvende et saldoprincip.

Skatteministeren fremsatte derfor lovforslag nr. L 226 for at løse disse problemer, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, side 14 ff. Lovforslaget blev enstemmigt vedtaget den 24. maj 2018, og med ændringsloven, lov nr. 551 af 29. maj 2018, blev der med § 3 B i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsat en bestemmelse, der i stk. 1 bestemmer, at renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter og gebyrer, der opkræves via skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16, eller andre fordringshaversystemer, der anvender et saldoprincip, med hensyn til forældelse behandles som selvstændige hovedkrav, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden har modtaget dem til inddrivelse. Det samme gælder renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at hovedkravet samtidig overdrages til inddrivelse, eller uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse. Andre gebyrer end dem, der nævnes i 1. og 2. pkt., anses, når de modtages hos restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse, med hensyn til accessorisk forældelse efter forældelseslovens § 23, stk. 2, alene at vedrøre det hovedkrav, som gebyret ved overdragelsen oplyses at være knyttet til.

Efter § 3 B, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan skatteministeren fastsætte nærmere regler om de forhold, der reguleres af stk. 1.

Bestemmelsen i § 3 B i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige finder ikke anvendelse på fordringer m.v., der modtages til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden før den 1. juni 2018, jf. § 11, stk. 3, 1. pkt., i lov nr. 551 af 29. maj 2018.

2.3.2. Lovforslaget

Den foreslåede bestemmelse om én forældelsesfrist for hvert fordringskompleks, jf. ovenfor i afsnit 2.1, skal bl.a. sikre, at det kun er nødvendigt at håndtere forældelse for renter efter kildeskattelovens §§ 62 a og 63, dvs. renter af personskatter, såfremt renterne, når de indberettes med relation til en hovedfordring, indgår i denne hovedfordrings fordringskompleks. Restanceinddrivelsesmyndighedens nye inddrivelsessystem vil således alene kunne registrere og tage højde for én forældelsesfrist pr. fordringskompleks. Når en rente af personskat derfor indgår i et sådant fordringskompleks, vil inddrivelsessystemet ikke kunne registrere og tage højde for nogen selvstændig forældelsesfrist for disse rentefordringer. Kun i de tilfælde, hvor fordringerne oversendes til inddrivelse uden relation til en hovedfordring, vil det fortsat være relevant at anse sådanne renter for selvstændige hovedfordringer, der derfor ikke forældes accessorisk, dvs. sammen med den hovedfordring, som de er beregnet af, jf. forældelseslovens § 23, stk. 2, sammenholdt med reglen i § 3 B, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Det foreslås derfor, at renter efter §§ 62 A og 63 i kildeskatteloven udgår af § 3 B, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, og at der i stedet med et 3. pkt. indsættes en bestemmelse, hvorefter disse renter, såfremt de ved overdragelsen til restanceinddrivelsesmyndigheden oplyses at være renter af et bestemt hovedkrav, i relation til accessorisk forældelse efter forældelseslovens § 23, stk. 2, skal anses at være renter af dette hovedkrav. Med andre ord skal den oplyste relation mellem

renterne og hovedkravet være afgørende for den accessoriske forældelse, selv om renterne reelt vedrører et andet hovedkrav.

Den foreslåede ændring vil ikke bevirke en udskydelse af disse renters forældelsesdato i forhold til den forældelsesdato, der følger af gældende ret, hvorefter renterne anses som selvstændige hovedkrav i relation til forældelse, hvilket medfører, at de omfattes af reglen i § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige om foreløbig afbrydelse. Disse renter vil derfor efter gældende ret tidligst bortfalde ved forældelse, når der er gået 3 år fra modtagelsen til inddrivelse.

Med den foreslåede ændring vil disse renter, når der oplyses en relation til et bestemt hovedkrav, i relation til accessorisk forældelse skulle anses at vedrøre dette hovedkrav, selv om der ikke er tale om rette hovedkrav. Hovedkravet vil ligesom renterne efter gældende ret være omfattet af § 18 a, stk. 2, om foreløbig afbrydelse, hvorefter både hovedkravet og renterne tidligst selvstændigt forældes, når der er gået 3 år fra modtagelsen til inddrivelse, og dette vil derfor også være tilfældet med renternes accessoriske forældelse efter forældelseslovens § 23, stk. 2.

2.4. Forrang for det offentliges modregning ved transport i Skatteforvaltningens udbetalinger

2.4.1. Gældende ret

Ved modregning ophører to fordringer – modfordring og hovedfordring – i det omfang de beløbsmæssigt dækker hinanden. Modregning er en let adgang for en fordringshaver (modregneren) til at opnå fyldestgørelse for sit krav, der betegnes modfordringen, idet modregningen gennemføres ved fordringshavers erklæring til modfordringens skyldner (hovedmanden) om den gennemførte modregning, der indebærer, at hovedmandens fordring, der betegnes hovedfordringen, ikke vil blive betalt, i det omfang modfordringen beløbsmæssigt dækker hovedfordringen. Modregningen får virkning fra erklæringens fremkomst som følge af erklæringens påbudsvirkning.

De almindelige modregningsbetingelser hviler på retssædvane og forudsætter, at der består gensidighed, dvs. at modregneren har et krav mod hovedmanden, der tilsvarende har et krav mod modregneren. En statslig myndighed m.v. kan gennemføre modregning, selv om en anden statslig myndighed m.v. skal forestå udbetalingen til skyldner. Der gælder således et princip om identitet mellem statslige myndigheder m.v., når staten modregner, jf. Højesterets dom i Ugeskrift for Retsvæsen 1955, side 13.

Derudover kræves, at fordringerne er afviklingsmodne, dvs. at modfordringen skal være forfalden til betaling, mens frigørelsestiden for hovedfordringen skal være indtrådt. Har hovedmanden fået indrømmet løbedage til betalingen, kan modregneren først gennemføre modregning på sidste rettidige betalingsdag, jf. Højesterets dom i Ugeskrift for Retsvæsen 1963, side 126. Modregning kan således tidligst gennemføres på den sidste dag, der vil indebære rettidig betaling.

Modfordringen og hovedfordringen skal også være udjævnelige, dvs. af samme art, f.eks. pengekrav. Modfordringen skal desuden være retskraftig, dvs. ikke ophørt ved forældelse, præklusion m.v.

Modregningserklæringen er en afgørelse, der vil kunne påklages efter de sædvanlige regler, f.eks. til Skatteankestyrelsen, hvis restanceinddrivelsesmyndigheden gennemfører modregningen, jf. § 17 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Det er dog fogedretten, der tager stilling til en indsigelse mod modregning med kontrolafgifter for overtrædelse af bestemmelserne i færdselsloven, lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jernbaneloven og lov om trafikkselskaber, jf. § 18 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

For forfaldne fordringer, der omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, indtræder fordringshaveren i retten til udbetalinger fra staten for et beløb, der svarer til den skyldige betaling, jf. § 8, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Restanceinddrivelsesmyndigheden indtræder ved modtagelsen af fordringer til inddrivelse i kreditorbeføjelserne, jf. lovens § 3, stk. 1, og vil derfor i medfør af § 8, stk. 1, kunne modregne fordringen i skyldners fordring mod staten (udbetalingsfordring). En tilladelse til afdragsvis betaling eller henstand med betalingen afskærer ifølge § 9, stk. 1, ikke det offentliges adgang til at foretage modregning i udbetalinger fra det offentlige. Modregning, der gennemføres af restanceinddrivelsesmyndigheden eller af Skatteforvaltningen som fordringshaver, kan ifølge § 9 a, stk. 1, ske uden partshøring af skyldneren og uden forudgående vurdering af dennes økonomiske forhold.

Restanceinddrivelsesmyndigheden er ifølge § 9 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i begrundelsen for en afgørelse om modregning alene forpligtet til at henvise til, at fordringen er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Reglen skal ses i sammenhæng med, at alene fordringer, hvis betalingsfrist er overskredet, kan sendes til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 2, stk. 3, 1. pkt., hvorfor modfordringen således vil være forfalden.

Ved modregning med renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 lægger restanceinddrivelsesmyndigheden det hovedkrav, som restanceinddrivelsesmyndigheden ved modtagelsen af disse renter fik oplyst, til grund, når modregningen gennemføres, efter at skyldnerens krav på udbetaling fra staten er overdraget til tredjemand, jf. § 9 a, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Reglen, der skal ses i sammenhæng med § 28 i lov om gældsbreve om modregning ved transporter, skyldes, at de nævnte renter ikke kan relateres til den restskat, de vedrører, og dermed kan det for modregningen i medfør af § 28 afgørende stiftelsestidspunkt for renterne ikke afklares.

§ 7 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige regulerer dækningsrækkefølgen for fordringer, der alle opfylder betingelserne for modregning, men hvor ikke alle fordringer kan dækkes med udbetalingsfordringen. Efter stk. 1, nr. 1, dækkes først fordringer under opkrævning, for hvilke den udbetalende myndighed er fordringshaver, i det omfang denne myndighed træffer afgørelse om modregning (intern modregning). Dernæst dækkes ifølge nr. 2 de fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Endelig dækkes ifølge nr. 3 andre fordringer under opkrævning.

Hvor kun delvis dækning inden for samme kategori er mulig, anvendes ifølge § 7, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige ved restanceinddrivelsesmyndighedens modregning dækningsrækkefølgen efter § 4, hvorefter bøder dækkes først, dernæst underholdsbidrag, idet private krav dog dækkes først, og endelig andre fordringer under inddrivelse, idet renter i alle tilfælde dækkes forud for hovedkravet, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt. Er der ikke dækning for alle fordringer inden for samme kategori (bøder, underholdsbidrag og andre fordringer), dækkes fordringerne i den rækkefølge, hvori de er modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, således at den fordring, der er modtaget først, dækkes først, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt.

For en opkrævningsrente lægges det ved modtagelsen over for restanceinddrivelsesmyndigheden oplyste hovedkrav til grund ved anvendelsen af § 4, stk. 2, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. 3. pkt., mens 4. pkt. bestemmer, at dækningsreglen i 1. pkt. anvendes, hvor en sådan oplysning om hovedkravet ikke er givet.

Er der med udbetalingsfordringen alene mulighed for en delvis dækning af fordringerne i § 7, stk. 1, nr. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, dvs. andre fordringer (end den udbetalende myndigheds fordringer) under opkrævning, dækkes disse i den rækkefølge, hvori de er registreret i restanceinddrivelsesmyndighedens fordringsregister, jf. § 7, stk. 2, 2. pkt.

Bestemmelserne i § 7, stk. 1 og 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige finder ifølge stk. 3 ikke anvendelse ved modregning i sociale ydelser, som en kommune kan gennemføre i en udbetaling fra Udbetaling Danmark, eller som Udbetaling Danmark kan gennemføre i en udbetaling fra en kommune, uden at fordringen er registreret i restanceinddrivelsesmyndighedens fordringsregister, hvis modregningen gennemføres efter fordringshavers anmodning direkte til den udbetalende myndighed om i udbetalingsbeløbet at fradrage et beløb svarende til den skyldige fordring.

Lov om gældsbreve regulerer i § 28, i hvilket omfang en fordringshaver kan modregne sin fordring (modfordringen) mod skyldneren, hvis skyldneren mod fordringshaveren tilsvarende har en fordring (hovedfordringen), der er overdraget (transporteret) til en tredjemand. Ved en sådan overførsel af hovedfordringen ophører det gensidighedsforhold, der efter de almindelige modregningsregler er en betingelse, for at fordringshaveren (modregneren) kan foretage modregning over for sin skyldner (hovedmanden), jf. ovenfor.

I § 28 i lov om gældsbreve er bestemt, at en skyldner kan benytte en fordring på overdrageren til modregning, medmindre skyldneren har erhvervet fordringen efter det tidspunkt, da skyldneren fik kundskab eller formodning om overdragelsen. Var fordringen uforfalden på dette tidspunkt, kan den dog kun bruges til modregning, hvis den forfaldt senest samtidig med gældsbrevsfordringen.

Det følger således af bestemmelsen, at fordringshaveren (der i § 28 betegnes »skyldneren«) kan benytte sin fordring – modfordringen – mod skyldneren (der i § 28 betegnes »overdrageren«) til mod-

regning i skyldnerens fordring – hovedfordringen – mod fordringshaveren, medmindre fordringshaveren har erhvervet modfordringen efter det tidspunkt, da fordringshaveren fik kundskab eller formodning om overdragelsen af hovedfordringen. Med andre ord skal modfordringen mod skyldneren – overdrageren – være stiftet på det tidspunkt, da fordringshaveren fik kundskab eller formodning om overdragelsen af hovedfordringen. Fordringshaveren skal således være i god tro om overdragelsen af hovedfordringen, for at fordringshaveren kan modregne sin modfordring i hovedfordringen. Fordringshaveren vil ikke være i god tro, hvis fordringshaveren har fået underretning om overdragelsen, fordi et kundskab om denne da er opstået. Fordringshaveren vil heller ikke være i god tro, hvis fordringshaveren på anden måde har hørt om overdragelsen, fordi der da vil være opstået en formodning om overdragelsen. Bevisbyrden for, at fordringshaveren var i ond tro ved sin modregning, påhviler erhververen af fordringen. Både stiftelsestidspunktet og kundskabstidspunktet er i princippet et bestemt klokkeslæt, hvilket får betydning, hvis de begge indtræder på samme dag.

Bestemmelsen i § 28 i lov om gældsbreve er baseret på samme forventningsprincip som § 27, hvorefter erhververen, hvis et simpelt gældsbrev overdrages til eje eller pant, ikke får bedre ret end overdrageren, medmindre andet følger af særlige retsregler. De indsigelser, som fordringens skyldner kan gøre gældende over for fordringshaver, jf. herom lovens § 1, kan således også gøres gældende over for en erhverver af det simple gældsbrev. Ligesom § 28 anvendes også § 27 analogt på simple fordringer, for hvilke et gældsbrev ikke er udstedt. Bestemmelsen i § 28 er udtryk for, at en modregningsforventning, som fordringens skyldner har, ikke mistes ved en overdragelse, jf. Preben Lyngsø i Gældsbreveloven med kommentar (3. udgave, 1989), side 190.

Bestemmelsen i § 28 i lov om gældsbreve omfatter såvel overdragelse til eje som pant (sikkerhed). En overdragelse kan være beløbsbegrænset – dvs. at den omfatter et bestemt beløb, der kan rummes i fordringen – men behøver ikke at være det. Bestemmelsen anvendes analogt på visse andre overførsler af retten til hovedfordringen, f.eks. som følge af kreditorfølgning i form af udlæg, beslaglæggelse og arrest, men derimod ikke konkurs, hvor konkurslovens § 42 afgør, i hvilket omfang fordringshaver kan gennemføre modregning.

Ved overdragelse af en simpel fordring til eje eller pant har overdragelsen ikke gyldighed mod overdragerens kreditorer, medmindre skyldneren fra overdrageren eller erhververen har fået underretning om overdragelsen, jf. § 31, stk. 1, i lov om gældsbreve, der efter ordlyden anvendes på simple gældsbreve, men i praksis også anvendes på simple fordringer, for hvilke et gældsbrev ikke er udstedt. Enten overdrageren eller erhververen skal ved sådanne viljesbestemte overdragelser til eje eller pant således give fordringens skyldner underretning – også kaldet »denuntiation« – om overdragelsen, og denne denuntiation har karakter af sikringsakt, dvs. en foranstaltning, der er nødvendig for at beskytte overdragelsen mod overdragerens kreditorer, der ved deres retsfølgning, f.eks. udlæg eller konkurs, vil ekstingvere (fortrænge) erhververens ret til fordringen, hvis sikringsakten ikke er iagttaget, selv om kreditorerne måtte være i ond tro om overdragelsen.

En denuntiation til fordringens skyldner er også nødvendig, hvis en fordring er overdraget til flere. I

§ 31, stk. 2, i lov om gældsbreve er således bestemt, at hvis en fordringshaver har overdraget gælds-brevet til flere forskellige, går en senere erhverver forud, når skyldneren først har fået underretning om overdragelsen til denne senere erhverver, og erhververen var i god tro ved underretningen. Også denne bestemmelse anvendes analogt på simple fordringer. Den, der først har fået en fordring overdraget til sig, må derfor sikre sig, at fordringens skyldner underrettes om overdragelsen. I modsat risikerer denne erhververs ret til fordringen at blive ekstingveret af en senere erhverver, der var i god tro om den tidligere overdragelse og selv har opfyldt sin sikringsakt, dvs. denuntiation til fordringens skyldner.

Egentlige formkrav til denuntiationen efter § 31, stk. 1 og 2, i lov om gældsbreve er ikke opstillet, men der er i retsteorien enighed om, at den skal være klar og tydelig, dvs. egnet til at identificere fordringen og bibringe fordringens skyldner den viden, at fordringen er overdraget, så overdrageren ikke længere er materielt berettiget til den.

Denuntiationen har karakter af et påbud, hvorfor dens virkning som sikringsakt indtræder ved dens fremkomst til fordringens skyldner. Det kræves ikke, at fordringens skyldner har gjort sig bekendt med indholdet, dvs. læst meddelelsen.

Denuntiationen behøver dog ikke være bindende i den forstand, at fordringens skyldner over for erhververen bliver ansvarlig ved at bortse fra den.

Det er ikke tilstrækkeligt, at fordringens skyldner ved, at fordringen er overdraget. Det kan tænkes, at fordringsskyldner rent tilfældigt er blevet gjort bekendt med overdragelsen. En sådan viden er ikke tilstrækkelig. Der kræves en egentlig aktiv handling fra enten overdrager eller erhverver af fordringen.

Der kræves ikke svar fra fordringens skyldner, for at underretningen har virkning som sikringsakt efter § 31 i lov om gældsbreve, og det er uden betydning, at fordringens skyldner eventuelt måtte afvise underretningen.

En sikringsakt kræves ikke, hvor fordringen er overført til en tredjemand som følge af dennes udlæg i fordringen. Dette følger af retsplejelovens § 526, stk. 1, jf. stk. 3.

Fælles for en overdragelse ved aftale og en overførsel af fordringen ved udlæg og anden retsforfølgning er, at fordringens skyldner skal underrettes om overførslen, idet fordringens skyldner ellers med frigørende virkning kan betale til overdrageren respektive den, som retsforfølgningen er rettet mod, medmindre fordringens skyldner vidste, at denne – dvs. overdrageren eller den, som retsforfølgningen er rettet mod – ikke længere havde ret til at modtage betalingen, eller fordringens skyldner ikke har udvist den agtpågivenhed, som forholdene krævede, jf. § 29 i lov om gældsbreve og – for så vidt angår udlæg – retsplejelovens § 524.

Den ny indehaver af fordringen – erhververen eller den retsforfølgende kreditor, f.eks. en udlægshaver – må derfor sørge for gennem en underretning til fordringens skyldner at opnå legitimationen til at modtage betaling. Er dette sket, kan fordringens skyldner med frigørende virkning alene betale til erhververen eller den retsforfølgende kreditor.

Ved lov nr. 285 af 29. marts 2017 fik § 8, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige sin nuværende ordlyd, hvorefter fordringshaveren for forfaldne fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indtræder i retten til udbetalinger fra staten for et beløb, der svarer til den skyldige betaling. Inden nyaffattelsen bestemte § 8, stk. 1, at regioner og kommuner med deres ikke rettidigt betalte fordringer efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indtrådte i retten til udbetalinger fra staten for et beløb, der svarede til den skyldige betaling.

I de specielle bemærkninger til den gældende bestemmelse anføres i lovforslag nr. L 137, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 137 som fremsat, side 47, at nyaffattelsen vil indebære, at modregning – indtrædelse – kan ske én dag tidligere end efter den tidligere ordlyd, der på dette punkt ikke helt var i overensstemmelse med de almindelige modregningsbetingelser, hvorefter modfordringen skal være forfalden til betaling. Med nyaffattelsen vil der endvidere ikke kunne opstå tvivl om indtrædelsesrettens rækkevidde, idet det ikke for nogen af de fordringer, der omfattes af anvendelsesområdet for lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, vil hindre modregning i udbetalinger fra staten, at fordringshaver ikke er statslig.

Ud over disse ændringer er der med nyaffattelsen tale om, at den tidligere regel er videreført. Den tidligere regel blev indført ved ikrafttrædelsen af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige den 1. januar 2009, jf. lov nr. 1333 af 19. december 2008. I lovforslaget til denne lov, lovforslag nr. L 20, som skatteministeren fremsatte den 8. oktober 2008, anføres i de specielle bemærkninger til § 8, stk. 1, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 278, at bestemmelsen fastsætter, at reglerne om kommunernes ret til indtrædelse i udbetalinger fra staten harmoniseres, hvilket indebærer, at kommunen henholdsvis regionen for alle kommunale og regionale krav, der ikke betales rettidigt, indtræder i retten til alle udbetalinger fra staten. Herved kan kommunale og regionale krav modregnes i udbetalinger fra staten på lige fod med statslige krav, idet indtrædelse for kommunale og regionale krav er underlagt de samme begrænsninger i relation til, i hvilke udbetalinger der kan foretages modregning.

For alle forfaldne fordringer efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige gælder det således, at disse kan modregnes i udbetalinger fra staten, og den modregningsforventning, som § 28 i lov om gældsbreve har til formål at beskytte, jf. ovenfor, gælder således for en fordringshaver, der ikke konkret kan have haft denne forventning, fordi den udbetalende statslige myndighed, der er adressat for denuntiationen om overdragelsen eller underretningen om udlægget m.v., er en anden end fordringshaver. Fordringshaver bliver dog i relation til modregningsadgangen efter § 28 stillet, som om den udbetalende statslige myndighed var indehaver af fordringen og derfor kunne have en konkret modregningsforventning, fordi fordringen er stiftet, inden underretningen om overdragelsen eller udlægget m.v. modtages. Identiteten mellem statslige myndigheder m.v., når staten gennemfører en modregning, jf. ovenfor, og indtrædelsesrettens formål, hvorefter regionale og kommunale krav skal

kunne modregnes i statslige udbetalinger på lige fod med statslige krav, indebærer således, at § 28 i lov om gældsbreve anvendes for alle fordringer, der omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og skal indgå i en modregning.

Efter kildeskattelovens § 62, stk. 5, kan krav på tilbagebetaling af overskydende skat m.v. ikke overdrages før udløbet af det indkomstår, kravet vedrører. Aftaler om sådanne overdragelser er ugyldige. Opkrævningslovens § 13, stk. 1, bestemmer tilsvarende, at krav på udbetalinger efter § 12 ikke kan overdrages før udløbet af den afregningsperiode, kravet vedrører. Aftaler om sådanne overdragelser er ugyldige. Bestemmelserne har deres baggrund i lov nr. 947 af 20. december 1999 (Svigbekæmpende foranstaltninger m.v.), der i kildeskatteloven indsatte bestemmelsen i § 62, stk. 5, og i den dagældende momslov med § 63, stk. 4, indsatte en bestemmelse, der er videreført i opkrævningslovens § 13, stk. 1. Formålet med bestemmelserne er at hindre tidsubegrænsede transporter, hvorved forstås transporter, der også omfatter f.eks. overskydende skat vedrørende fremtidige indkomstår eller negativ moms, der vedrører fremtidige afgiftsperioder. Sådanne tidsubegrænsede transporter ville ødelægge det offentliges mulighed for at modregne med fremtidige krav mod skyldneren. Af lovforslaget til lov nr. 947 af 20. december 1999 – lovforslag nr. L 27 – fremgår således, jf. Folketings-tidende 1999-2000, tillæg A, side 829 f., at muligheden for at give transport i alle fremtidige krav på negativ moms og overskydende skat og arbejdsmarkedsbidrag medfører, at man for altid kan afskære skattevæsenet fra at modregne, hvis man senere kommer i restance med skatter eller afgifter m.v. Da skattevæsenet er både tvangsdebitor og tvangskreditor, er det ikke rimeligt, at skattevæsenet for altid kan afskæres fra muligheden for at modregne. Bestemmelserne i kildeskattelovens § 62, stk. 5, og opkrævningslovens § 13, stk. 1, muliggør derfor alene transport i henholdsvis krav på overskydende skat og negativ moms m.v., som er stiftet, fordi stiftelsestidspunktet er afgørende for, om modregning kan ske, hvis disse krav er blevet overdraget eller på anden vis overført til en tredjemand, jf. § 28 i lov om gældsbreve.

Skatteforvaltningslovens § 34 a, stk. 4, bestemmer, at forældelsesfristen er 10 år for krav afledt af en ekstraordinær ansættelse af indkomst- eller ejendomsværdiskat, jf. § 27, stk. 1, og ekstraordinær fastsættelse af afgiftstilsvær eller godtgørelse af afgift, jf. § 32, stk. 1, samt for ekstraordinær genoptagelse af ejendomsvurderinger, jf. § 33, stk. 3-5 samt stk. 7 og 8. Tilsvarende gælder krav afledt af ændringer af ejendomsvurderinger, der foretages efter §§ 33 a og 34. En transport, der f.eks. omfatter overskydende skat for et bestemt, afsluttet indkomstår, vil derfor – hvis transporten er uden beløbsbegrænsning – omfatte enhver udbetaling af overskydende skat for det pågældende indkomstår, og en ekstraordinær genoptagelse af skatteansættelsen for transportgiver kan derfor medføre en udbetaling af overskydende skat, så længe dette af den ekstraordinære ansættelse afledte krav ikke er forældet. Skatteforvaltningen skal derfor i princippet i en 10-årig periode tage hensyn til en sådan transport.

Ved § 1, nr. 9, i lov nr. 513 af 7. juni 2006 (Opkrævning via én skattekonto) blev der i opkrævningsloven indsat et nyt kapitel 5 med regler om skattekontoen. Reglerne trådte med enkelte undtagelser i kraft den 1. august 2013, jf. bekendtgørelse nr. 577 af 30. maj 2013 om ikrafttræden af visse bestemmelser i lov om ændring af opkrævningsloven, selskabsskatteloven og forskellige andre love (Opkrævning via én skattekonto). For bl.a. skatter og afgifter omfattet af opkrævningslovens § 1, stk. 1

og 2, indgår ind- og udbetalinger fra og til virksomheder, selskaber, fonde og foreninger, offentlige myndigheder, institutioner m.v. i en samlet saldoopgørelse, der benævnes skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16.

I opkrævningslovens § 16 a, stk. 1, er bestemt, at ind- og udbetalinger af skatter og afgifter m.v. omfattet af § 16 modregnes automatisk efter et saldoprincip, og meddelelse om modregning fremgår af skattekontoen.

I opkrævningslovens § 16 a, stk. 2, 1. pkt., er bestemt, at hvis den samlede sum af registrerede forfaldne krav på virksomhedens konto overstiger den samlede sum af registrerede og forfaldne tilgodehavender til virksomheden, udgør forskellen (debetsaldoen) det samlede beløb, som virksomheden skylder Skatteforvaltningen. Er den samlede sum af registrerede og forfaldne krav på indbetalinger fra virksomheden derimod mindre end de registrerede og forfaldne krav på udbetalinger til virksomheden, udgør forskellen (kreditsaldoen) virksomhedens samlede tilgodehavende fra Skatteforvaltningen, jf. § 16 a, stk. 2. 2. pkt.

Krav på ind- og udbetalinger registreres på skattekontoen fra det tidspunkt, hvor der er sket angivelse heraf, eller hvor kravene med sikkerhed kan opgøres, jf. opkrævningslovens § 16 a, stk. 3.

Efter opkrævningslovens § 16 a, stk. 4, påvirker (debiteres) krav på indbetalinger fra virksomheder saldoopgørelsen efter stk. 2 fra den seneste rettidige betalingsdag.

Indbetalinger fra virksomheder til opfyldelse af krav efter stk. 4 påvirker (krediteres) saldoopgørelsen efter stk. 2 fra indbetalingsdagen uanset betalingsmetoden, jf. opkrævningslovens § 16 a, stk. 5.

Tilgodehavender til virksomheder påvirker (krediteres) saldoopgørelsen efter stk. 2 fra det tidspunkt, hvor beløbet kan opgøres efter opkrævningslovens § 12, jf. lovens § 16 a, stk. 6.

Udbetalinger til virksomheder til opfyldelse af krav efter opkrævningslovens § 16 a, stk. 6, påvirker (debiteres) saldoopgørelsen efter stk. 2 på det tidspunkt, hvor der sker udbetaling til virksomheden, jf. opkrævningslovens § 16 a, stk. 7.

Det krav, der har været forfaldent til betaling i længst tid, dækkes først med en virksomheds indbetaling, der således – med et par undtagelser, jf. opkrævningslovens § 16 b, stk. 2 – ikke vil kunne øremærkes, jf. § 16 a, stk. 8, og § 16 b, stk. 1.

Ved § 1, nr. 7 og 8, i lov nr. 513 af 7. juni 2006 blev der – også med virkning fra den 1. august 2013, jf. bekendtgørelse nr. 727 af 21. juni 2013 om ikrafttræden af visse bestemmelser i lov om ændring af opkrævningsloven, selskabsskatteloven og forskellige andre love (Opkrævning via én skattekonto) – med § 12, stk. 5, og § 13, stk. 2, indsat nye bestemmelser i opkrævningsloven.

I opkrævningslovens § 12, stk. 5, er bestemt, at negative tilsvare efter stk. 1, der indgår ved en samlet

kontoopgørelse af virksomhedens skatter og afgifter m.v. efter reglerne i kapitel 5 om skattekontoen, alene kan udbetales, hvis det negative tilsvare modsvares af en kreditsaldo opgjort efter § 16 a, stk. 2, 2. pkt.

I opkrævningslovens § 13, stk. 2, er bestemt, at overdragelser efter stk. 1 ikke kan overstige det udbetalingsbeløb, der kan opgøres efter § 12, stk. 5. I lovforslag nr. L 205, der blev fremsat af skatteministeren den 29. marts 2006, anføres i de specielle bemærkninger til § 1, nr. 8, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 6578, at der alene kan ske overdragelse/transport af et beløb – eller udlæg heri – hvis beløbet modsvares af en kreditsaldo. På side 6579 anføres, at hvis der ikke er skyldige modkrav på skattekontoen, vil det forud for en udbetaling af en kreditsaldo blive undersøgt, om virksomheden har restancer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Herudover kan private kreditorer, jf. opkrævningslovens § 13, stk. 1, samt den foreslåede regel i § 13, stk. 2, have stiftet rettigheder over hele eller dele af det beløb, som udgøres af kreditsaldoen, i henhold til transport eller i form af et udlæg. Er der stiftet en sådan rettighed, kommer beløbet heller ikke til udbetaling til virksomheden.

Udbetaling af en overskydende skat, der er resultatet af den skattepligtiges 1. årsopgørelse, sker i tiden fra og med den 1. marts til og med den 1. september i året efter indkomståret, jf. kildeskattelovens § 62, stk. 3, 1. pkt. Den 1. september i året efter indkomståret er sidste rettidige betalingsdag, hvilket kommer til udtryk i 2. pkt., der bestemmer, at der tilkommer den skattepligtige en rente svarende til renten i henhold til opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned fra den 1. september at regne, hvis tilbagebetaling sker efter denne dato.

Er der tale om overskydende skat efter en ændret årsopgørelse, sker udbetalingen inden udgangen af den måned, der følger nærmest efter udskrivningsdatoen for den ændrede årsopgørelse, jf. kildeskattelovens § 62 A, stk. 4, 1. pkt. Den sidste dag i den måned, der følger nærmest efter udskrivningsdatoen for den ændrede årsopgørelse, er derfor den sidste rettidige betalingsdag.

§ 4, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indeholder en bestemmelse om såkaldt gendækning. Herved forstås anvendelsen af overskydende beløb, hvorved f.eks. forstås beløb, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager fra en fordringshaver i tilfælde, hvor fordringshavers fordring helt eller delvist blev dækket uretmæssigt. Det vil bl.a. kunne være tilfælde, hvor en modregning helt eller delvist er blevet ophævet, fordi det efterfølgende viser sig, at modfordringen ikke bestod eller alene bestod med et mindre beløb end det, der indgik i modregningen. En modregning får retsvirkning fra modregningserklæringens (afgørelsens) fremkomst til skyldner. Det overskydende beløb vil i et sådant tilfælde udgøre en del af udbetalingsfordringen, f.eks. overskydende skat. Af bestemmelsen fremgår i 1. pkt., at hvis der i forbindelse med inddrivelsen opstår et overskydende beløb, herunder ved nedskrivning eller tilbagekaldelse af en allerede helt eller delvist dækket fordring, anvendes det overskydende beløb til dækning af fordringer under inddrivelse hos skyldneren. Dækning ved anvendelse af et overskydende beløb efter 1. pkt. sker i henhold til stk. 1-4 og uden afgivelse af modregningsmeddelelse til skyldner, jf. 2. pkt.

2.4.2 Lovforslaget

Mange af de stamdata, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager, når fordringer enten overdrages til inddrivelse eller indberettes til restanceinddrivelsesmyndighedens fordringsregister med henblik på modregning under opkrævning, lider af datafejl. Derfor blev der ved lov nr. 551 af 29. maj 2018 gennemført en række ændringer med det formål dels at skabe klare retningslinjer for opgaven med at afklare og udbedre datafejl, jf. § 2, stk. 5-7, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, dels at fjerne betydningen af datafejl, der vedrører den af fordringshaver oplyste sidste rettidige betalingsdag, ved restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om modregning og lønindeholdelse, jf. § 1, nr. 8 og 9, og § 10, nr. 2. Datafejl vedrørende sidste rettidige betalingsdag har reelt ingen betydning for adgangen til at foretage modregning, lønindeholdelse og udlæg, fordi fordringer, der omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, alene kan overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, hvis sidste rettidige betalingsfrist er overskredet. Der blev derfor bl.a. indsat en ny bestemmelse i § 9 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter restanceinddrivelsesmyndigheden i begrundelsen for en afgørelse om modregning alene er forpligtet til at henvise til, at fordringen er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Datafejl kan dog også vedrøre den af fordringshaver modtagne oplysning om stiftelsestidspunktet for den fordring, der ønskes modregnet i en transportsituation, hvor § 28 i lov om gældsbreve er afgørende for, om modregning kan ske trods overdragelsen.

Datafejl kan f.eks. skyldes indtastningsfejl, men kan også dække over fordringshavers tvivl om, hvad der er i juridisk henseende er det korrekte stiftelsestidspunkt. Bøder anses eksempelvis at være stiftet, da den forseelse, som resulterer i bøden, blev begået, selv om bøden først senere konkretiseres ved vedtagelsen af et bødeforelæg eller rettens idømmelse af en bødestraf. Også sagsomkostninger fra straffesager anses at være stiftet på tidspunktet for den strafbare handling eller undladelse.

Når restanceinddrivelsesmyndigheden foretager en modregning med fordringer under inddrivelse eller med Skatteforvaltningens fordringer, der er under opkrævning, og hvor restanceinddrivelsesmyndigheden træffer modregningsafgørelsen efter delegation fra Skatteforvaltningen, og når restanceinddrivelsesmyndigheden faciliterer en fordringshavers modregning med en fordring, der dækkes i medfør af § 7, stk. 1, nr. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, ved indledningsvist at anvende beløbet, der i modsat fald ville være blevet udbetalt til skyldnerens NemKonto eller en anden konto, jf. § 4 a, stk. 2, i lov om offentlige udbetalinger m.v., til modregning med fordringer fra den relevante fordringshaver, der herefter træffer afgørelsen om modregning og meddeler skyldneren denne afgørelse, er det vigtigt, at det rigtige stiftelsestidspunkt er lagt til grund, når udbetalingsfordringen fra Skatteforvaltningen er omfattet af en transport eller anden overførsel, hvor § 28 i lov om gældsbreve er afgørende for den mulige modregning.

En automatisk, systemunderstøttet modregning er ikke mulig, når det som følge af mistanke om et

forkert stiftelsestidspunkt er nødvendigt, at restanceinddrivelsesmyndigheden ved henvendelse til fordringshaver får afklaret, om det registrerede stiftelsestidspunkt er det korrekte tidspunkt. En sådan afklaring vil kræve en manuel proces.

Som anført ovenfor i afsnit 2.1.1 skal der ved vurderingen af, om § 28 i lov om gældsbreve muliggør modregning trods en transport m.v., i princippet lægges vægt på det klokkeslæt, hvor fordringen er stiftet, og det klokkeslæt, hvor kundskabet om transporten m.v. blev opnået. Klokkelættet vil kun sjældent få betydning, men hvor stiftelses- og kundskabstidspunkt ligger på samme dag, bliver klokkeslættet afgørende. Når en transport m.v. anmeldes til Skatteforvaltningen, registreres det præcise modtagelsestidspunkt – dvs. kundskabstidspunktet – ikke i Skatteforvaltningens it-system. Hvis det stiftelsestidspunkt, der er oplyst om en fordring, ligger på selv samme dato, hvor kundskabet om transporten m.v. blev opnået, vil en manuel sagsbehandling være nødvendig for at søge at afklare, om fordringen er stiftet senest samtidig kundskabstidspunktet, således at fordringen kan anvendes til modregning trods transporten m.v.

En fordring, der endnu ikke var forfalden til betaling på kundskabstidspunktet, kan alene modregnes trods en transport m.v., hvis den forfalder senest samtidig med den fordring, der omfattes af transporten m.v., jf. § 28, 2. pkt., i lov om gældsbreve. Omfatter transporten m.v. overskydende skat, vil en manuel sagsbehandling være nødvendig for at få afklaret, om den overskydende skat vedrører 1. årsopgørelse eller en ændret opgørelse, fordi der er forskellige udbetalingsfrister, jf. ovenfor i afsnit 2.1.1 om udbetalingsfristerne i kildeskattelovens § 62, stk. 3, 1. pkt., og § 62 A, stk. 4, 1. pkt. Sidste rettidige udbetalingsdag er således det forfaldstidspunkt, som forfaldstidspunktet for den fordring, der ønskes modregnet i den overskydende skat, skal sammenholdes med, jf. § 28, 2. pkt., i lov om gældsbreve.

Skatteforvaltningen modtager årligt ca. 60.000-75.000 meddelelser om transporter, hvoraf ca. 99 pct. omfatter overskydende skatter.

I 2017 foretog Skatteforvaltningen udbetaling til en transporthaver i ca. 15.000 tilfælde. Det samlede beløb udgjorde ca. 298 mio. kr., hvoraf ca. 220 mio. kr. omfattede negativ moms, overskydende virksomhedsskat og kreditsaldo fra skattekontoen. De 220 mio. kr. repræsenterede 274 transporter. Langt størstedelen af transporterne vedrørte overskydende skatter, som fysiske personer havde overdraget til en tredjemand, typisk en fordringshaver.

Hvis det offentliges tilgodehavender mod skyldneren dækningsmæssigt får forrang i forhold til en transporthavers ret til den overskydende skat m.v., vil der ikke være behov for via en henvendelse til fordringshaveren at få verificeret det oplyste stiftelsestidspunkt, hvis restanceinddrivelsesmyndigheden har haft grund til at tvivle på dettes rigtighed. Der vil heller ikke være behov for de manuelle sagsbehandlingsskridt, der enten knytter sig til afklaringen af klokkeslættet for stiftelsen af fordringen og kundskabet om transporten m.v., hvor disse indtræder på samme dato, eller afklaringen af, om den

overskydende skat, hvis transporten m.v. omfatter en sådan, vedrører 1. årsopgørelse eller en ændret årsopgørelse.

Skatteforvaltningen har oplyst, at en sådan forrang for det offentliges tilgodehavender i transportsituationer m.v. i 2017 alene ville have medført et yderligere modregningsbeløb på ca. 25 mio. kr., dvs. et beløb, der i stedet for at blive udbetalt til transporthaverne m.v. ville være blevet udbetalt til de offentlige fordringshavere.

Det foreslås derfor, at der som følge af den tvivl, der i mange tilfælde er om stiftelsestidspunktet for fordringer, der ønskes modregnet i udbetalinger fra Skatteforvaltningen, og som vil skulle afklares, inden modregning kan ske, hvor udbetalingen er omfattet af en transport, jf. modregningsbetingelserne efter § 28 i lov om gældsbreve, gives fordringer, der omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, forrang til dækning med udbetalingsbeløb, som Skatteforvaltningen skal udbetale i transportsituationer m.v.

Det foreslås, at der med § 7 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsættes en ny bestemmelse, hvorefter overdragelser af krav mod Skatteforvaltningen ikke kan overstige det udbetalingsbeløb, der kan opgøres, efter at forfaldne fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er dækket ved modregning som anført i § 7, stk. 1 og 2.

Den foreslåede regel vil omfatte samtlige såvel offentligretlige som civilretlige fordringer, der anvendes til modregning i udbetalinger fra Skatteforvaltningen, hvad enten disse fordringer er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden eller er under opkrævning hos fordringshaver eller den, der på vegne af denne forestår opkrævningen.

Den foreslåede regel svarer således til reglen i opkrævningslovens § 13, stk. 2, hvorefter krav, der skal indbetales af en virksomhed til skattekontoen, skal være dækket, inden negativ moms m.v. efter § 12 kan udbetales til en transporthaver m.v. Det er således alene det overskydende beløb, der vil kunne udbetales til denne. Reglen er således udtryk for, at der er givet de krav på skatter og afgifter m.v., der af virksomheden (transportgiver) skal opfyldes gennem betaling til skattekontoen, dækningsmæssig forrang i forhold til krav på negativ moms m.v., som en transporthaver m.v. har fået. På tilsvarende vis indebærer den foreslåede regel, at overdragelser af krav mod Skatteforvaltningen ikke kan overstige det udbetalingsbeløb, der kan opgøres, efter at forfaldne fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er dækket ved modregning som anført i § 7, stk. 1 og 2, dvs. at den foreslåede regel ikke alene gælder modregning med fordringer under inddrivelse, men tillige vil gælde fordringer under opkrævning. Den foreslåede regel er derfor udtryk for, at der gives alle forfaldne fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige dækningsmæssig forrang i forhold til krav, som en transporthaver m.v. har mod Skatteforvaltningen.

Det vil stadig være et krav, at modregningen skal vedrøre forfaldne fordringer, dvs. at sidste rettidige

betalingsdag skal være indtrådt, når modregningserklæringen kommer frem til skyldneren, og modregningen dermed er gennemført.

Den foreslåede regel vil også finde anvendelse ved gendækning efter § 4, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvor det overskydende beløb stammer fra en modregning i en udbetalingsfordring, som var omfattet af en transport.

En borger, der får oplysning om en udbetaling fra Skatteforvaltningen, vil typisk samtidig få oplyst, at gæld til det offentlige kan blive modregnet i forbindelse med udbetalingen. En skyldner med kendskab til sin gæld vil derfor være gjort opmærksom på, at beløbet helt eller delvist vil kunne blive anvendt til modregning med gælden til det offentlige.

2.5. Håndtering af flere skyldnere på en fordring

2.5.1. Gældende ret

Fordringer, som omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, når betalingsfristen er overskredet, og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er gennemført, jf. § 2, stk. 3, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Inden overdragelsen skal fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen, medmindre det må antages, at muligheden for at opnå dækning ellers vil blive væsentligt forringet, jf. § 2, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Fordringshaveren skal ved overdragelsen af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden give alle oplysninger, som efter restanceinddrivelsesmyndighedens bestemmelse er nødvendige for inddrivelsen, herunder efter omstændighederne oplysning om fordringens stiftelsestidspunkt, forfaldstidspunkt, sidste rettidige betalingstidspunkt, rentesats, hovedstol, tilskrevne renter, gebyrer og omkostninger, jf. § 3, stk. 2, 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

En fordring anses som udgangspunkt for modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden ved registrering i modtagelsessystemet, jf. § 4, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Der findes flere regler om tilbagesendelse eller tilbagekaldelse af fordringer fra restanceinddrivelsesmyndigheden til fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, i bestemte situationer. Efter § 2, stk. 2, 4. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan restanceinddrivelsesmyndigheden tilbagesende en fordring til fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, såfremt fordringshaveren ikke som påkrævet efter 2. pkt. søger skyldnerens indsigelser om kravets eksistens eller størrelse afklaret inden rimelig tid. Efter § 2,

stk. 5, 2. og 3. pkt., kan fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, tilbagekalde fordringer, der er berørt af datafejl, ligesom restanceinddrivelsesmyndigheden er berettiget til at tilbagesende fordringer, for hvilke der er en mistanke om datafejl, såfremt fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, ikke har identificeret og tilbagekaldt fordringerne inden for en af restanceinddrivelsesmyndigheden fastsat frist. Efter § 2, stk. 10, 1. pkt., kan fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, såfremt denne bliver bekendt med væsentlige ændringer i skyldnerens forhold efter overdragelsen af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden, anmode restanceinddrivelsesmyndigheden om at tilbagesende fordringen, med henblik på at fordringshaveren kan tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen. Efter § 2, stk. 11, kan fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, helt eller delvist tilbagekalde en fordring, der er oversendt til inddrivelse, med henblik på at foretage modregning for kravet.

Hvis samme skyldner har flere fordringer til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, og hvis et beløb inddrives fra skyldner eller modtages ved en frivillig betaling, vil tidspunktet for modtagelse af fordringen fra fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden have betydning for, i hvilken rækkefølge fordringerne dækkes. Det følger således af § 4, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at beløb, der inddrives fra skyldner, og som kun delvis dækker fordringer inden for samme kategori efter stk. 1, skal dække fordringer i den rækkefølge, som fordringerne er modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, således at den fordring, der modtages først, dækkes først.

Fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 1, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige med undtagelse af bøder, forrentes med en årlig rente svarende til renten i henhold til rentelovens § 5, stk. 1 og 2, jf. § 5, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Renten tilskrives fra den 1. i måneden efter modtagelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. 2. pkt. For fordringer, der tilhører restanceinddrivelsesmyndigheden, tilskrives renten fra den 1. i måneden efter den måned, hvori fordringen er stiftet, jf. 3. pkt.

De fleste fordringer har kun én skyldner, der hæfter for fordringen. I en del tilfælde er der dog to eller flere skyldnere, der hæfter solidarisk for fordringen. Eksempelvis hæfter ægtepar solidarisk for skyldig ejendomsskat vedrørende en bolig, som de ejer i lige sameje, ligesom interessenterne i et interessentskab hæfter personligt, ubegrænset og solidarisk for selskabets gæld, jf. § 2, stk. 1, i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. I det tilfælde, hvor én eller flere af de solidarisk hæftende skyldnere kun hæfter delvis for fordringen, således at pågældende skyldner(e) hæfter for et mindre beløb end andre af skyldnerne, foreligger et såkaldt »skævt skyldforhold«. Et »skævt skyldforhold« kan eksempelvis opstå, hvor én af flere skyldneres hæftelse for en fordring nedsættes ved gældssanering, idet de(n) øvrige skyldner(e) fortsat vil hæfte for hele fordringen. Endvidere kan et »skævt skyldforhold« eksempelvis opstå, hvor en fordring, der har to solidarisk hæftende skyldnere, er overdraget til inddrivelse, men hvor kun den ene skyldner (A) er registreret som værende under inddrivelse, hvorefter

kun A vil hæfte for inddrivelsesrenter og inddrivelsesomkostninger såsom gebyrer. Hvis den anden skyldner (B) senere registreres af restanceinddrivelsesmyndigheden som medhæftende for fordringen, vil B som udgangspunkt ikke hæfte for de inddrivelsesrenter og inddrivelsesomkostninger, der er genereret for fordringen i den periode, hvor kun A var registreret som værende under inddrivelse. I forhold til interessentskaber gælder det dog særligt, at alle interessenter hæfter personligt for alle fordringer, som interessentskabet hæfter for, herunder inddrivelsesomkostninger. Interessenterne vil derfor også komme til at hæfte for tilskrevne inddrivelsesrenter og påløbne inddrivelsesomkostninger i den periode, hvor kun interessentskabet – og ikke tillige interessenterne – er under inddrivelse.

For fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden den 19. november 2015 eller senere, regnes forældelsesfristen tidligst fra den 20. november 2018, jf. § 18 a, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. For fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden af fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, indtræder forældelse tidligst 3 år efter fordringens modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. dog 3. og 4. pkt., jf. § 18 a, stk. 2, 1. pkt. Fristen på 3 år regnes fortsat fra det i 1. pkt. nævnte modtagelsestidspunkt, selv om fordringen tilbagesendes til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, jf. 2. pkt. Det fremgår af forarbejderne til 2. pkt., at »tilbagesendelse« i relation til 2. pkt. både omfatter tilbagekaldelse på initiativ af fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, og tilbagesendelse på restanceinddrivelsesmyndighedens initiativ, jf. lovforslag nr. L 226, Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, side 13. Overdrages en fordring, der er tilbagesendt som anført i 2. pkt., atter til restanceinddrivelsesmyndigheden, regnes fristen på 3 år fra det første modtagelsestidspunkt, jf. 3. pkt. Bestemmelsen i 1. pkt. omfatter ikke fordringer, for hvilke der i EU-retten er fastsat særlige regler, der vil være til hinder for en foreløbig afbrydelse, jf. 4. pkt.

Det er en betingelse, for at fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, kan overdrage en fordring til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, at fordringen er retskraftig, herunder at fordringen ikke er ophørt som følge af forældelse. I solidariske skyldforhold kan en fordring forældes i forhold til én skyldner, selv om fordringen i forhold til en solidarisk hæftende medskyldner ikke er forældet, jf. forudsætningsvist forældelseslovens § 12, stk. 2, om en tillægsfrist på 1 år for en regresberettiget skyldner til at gøre et regreskrav gældende mod en medskyldner. Hvis en fordring overdrages af fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, til restanceinddrivelsesmyndigheden med oplysning om én skyldner (A), vil der blive udløst en 3-årig tillægsfrist fra modtagelsesdatoen i forhold til A, jf. § 18 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, idet fordringen i forhold til A tidligst kan forældes efter 3 år fra modtagelsen. Hvis A har en solidarisk medhæftende skyldner B, som der ikke er blevet oplyst om ved overdragelsen af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden, vil forældelsesfristen i forhold til B være uændret. Der vil derfor ikke på et senere tidspunkt kunne ske en udvidelse af restanceinddrivelsesmyndighedens registrerede skyldnerkreds for fordringen til også at om-

fatte B, såfremt B's hæftelse på dette tidspunkt er ophørt som følge af forældelse, uanset at A's hæftelse på dette tidspunkt ikke er ophørt som følge af forældelse. Det forhold, at B's hæftelse er ophørt på grund af forældelse, indebærer ikke en nedsættelse af A's hæftelse for fordringen.

2.5.2. Lovforslaget

Restanceinddrivelsesmyndighedens nye it-system for inddrivelse af gæld har vanskeligt ved at håndtere situationen, hvor en fordringshaver ønsker at tilføje eller fjerne en medhæftende skyldner på en fordring, der allerede er overdraget til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Dette skyldes, at skyldnere som udgangspunkt kun hæfter for inddrivelsesomkostninger, der er tilskrevet fordringen, mens skyldneren er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, ligesom der kan være forskel på, hvilke opkrævnings- og inddrivelsesrenter der omfattes af skyldnernes hæftelse. Ved tilføjelse eller fjernelse af skyldnere for en fordring, der allerede er under inddrivelse, vil skyldnerne derfor ofte komme til at hæfte for forskellige beløb vedrørende samme fordring. Sådanne »skæve skyldforhold« er nødt til at blive behandlet manuelt af en sagsbehandler hos restanceinddrivelsesmyndigheden, dvs. uden for it-systemet. På grund af kompleksiteten indebærer den manuelle sagsbehandling en fejlrisiko.

Det er derfor nødvendigt, at oplysninger om skyldnersammensætningen og skyldnernes hæftelse indberettes af fordringshaveren, hvis inddrivelsesprocessen i højere grad skal kunne it-understøttes, og hvis skyldnerne og deres fordringer under inddrivelse skal fremstå med korrekte data i it-systemet.

Det foreslås på denne baggrund, at der indsættes en ny bestemmelse i § 2, stk. 5, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, der ønsker at tilføje eller fjerne en eller flere skyldnere på en fordring, der allerede er overdraget til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, skal tilbagekalde fordringen med dens renter og opkrævningsgebyrer med henblik på at overdrage den til restanceinddrivelsesmyndigheden på ny med oplysninger om den eller de skyldnere, som fordringen fremover skal inddrives over for.

Ved den foreslåede regel opnås den nødvendige ændring af fremgangsmåden ved tilføjelse eller fjernelse af medhæftere, at de nye oplysninger om de(n) skyldner(e), som fordringen og de enkelte renteposter og gebyrer fremover skal inddrives over for, skal indberettes af fordringshaveren og registreres i restanceinddrivelsesmyndighedens it-system. Herved undgås, at restanceinddrivelsesmyndigheden ved manuel sagsbehandling skal tage højde for, at fordringen ikke samtidigt er kommet under inddrivelse for samtlige medhæftende skyldnere, og at de inddrivelsesrenter, der er beregnet af fordringen, derfor ikke er ens for alle de skyldnere, som hæfter for denne.

Reglens anvendelse ved fjernelse af medhæftende skyldnere forventes hovedsageligt at være relevant i de tilfælde, hvor fordringshaver som følge af væsentlige ændringer i skyldnerens forhold efter overdragelsen af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden ønsker at tilbagekalde fordringen, med

henblik på at fordringshaveren kan tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen, jf. § 2, stk. 10, 1. pkt., der bliver § 2, stk. 11, 1. pkt. Reglen omfatter ikke den situation, hvor en skyldner ved en fejl er blevet oplyst som medhæftende for en fordring og registreret i overensstemmelse hermed hos restanceinddrivelsesmyndigheden, idet restanceinddrivelsesmyndighedens it-system i sådanne tilfælde kan fjerne skyldneren fra fordringen, uden at dette behøves at ske i forbindelse med tilbagekaldelse og genindsendelse af fordringen.

Fordringshaveren skal i forbindelse med nyoverdragelse af fordringen til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden oplyse om blandt andet hæftelsesforholdet for hovedfordringen og de renter og opkrævningsgebyrer, der overdrages til inddrivelse, jf. § 3, stk. 2, 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Ved tilbagekaldelse med henblik på udvidelse af skyldnerkredsen vil de renter og opkrævningsgebyrer, som alene de(n) oprindeligt overdragne skyldner(e) hæfter for, således skulle overdrages til inddrivelse med alene de(n) oprindeligt overdragne skyldner(e) som hæfter(e), mens hovedfordringen skal overdrages med korrekte og fyldestgørende oplysninger om, hvilket beløb den enkelte skyldner hæfter for.

Hvis der sker ændringer i en medhæftende skyldners hæftelse for en fordring, mens fordringen er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden (f.eks. fordi skyldneren opnår gældssanering), vil inddrivelsen over for denne skyldner skulle foretages manuelt.

Tilbagekaldelse og genindsendelse af en fordring indebærer, at fordringen i inddrivelsesmæssig sammenhæng får et nyt og senere modtagelsestidspunkt hos restanceinddrivelsesmyndigheden, hvilket har betydning for dækningsrækkefølgen, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Tilbagekaldelsen indebærer endvidere, at forrentningen i medfør af § 5 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige ophører, mens fordringen er tilbagekaldt, idet fordringen efter tilbagekaldelsen ikke længere er under inddrivelse. I praksis vil tilbagekaldelsen også betyde, at fordringen fjernes fra en igangværende inddrivelsesindsats, f.eks. lønindeholdelse, som den på tilbagekaldstidspunktet indgik i for de(n) oprindeligt indsendte skyldner(e), hvorved forstås den skyldner, som oprindeligt blev oplyst som skyldner for fordringen, da den blev overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden. Efter genindsendelsen vil fordringen derfor først indgå i en aktiv inddrivelsesindsats igen, når restanceinddrivelsesmyndigheden på ny har truffet afgørelse herom i forhold til de(n) oprindelige eller de(n) tilføjede hæfter(e). Den foreslåede bestemmelse skaber således incitament til, at en fordringshaver helt fra starten af inddrivelsesprocessen overvejer om og sikrer sig, at oplysningerne om en fordrings hæftelsesforhold er korrekte og fyldestgørende, således at alle hæftende skyldnere overdrages til inddrivelse på samme tid. Forslaget forventes således – foruden at sikre mindre manuel sagsbehandling og korrekte oplysninger i brugergrænsefladen i restanceinddrivelsesmyndighedens it-system, jf. forrige afsnit – at reducere antallet af »skæve skyldforhold«, som restanceinddrivelsesmyndigheden skal håndtere.

Hvis en fordring tilbagekaldes og efterfølgende overdrages på ny med en udvidet skyldnerkreds, vil

fordringens 3-årige tillægsfrist i forhold til de(n) oprindeligt overdragne skyldner(e) fortsat skulle beregnes fra det første modtagelsestidspunkt, jf. § 18 a, stk. 2, 1. og 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der bliver § 18 a, stk. 7, 1. og 3. pkt. Derimod vil den 3-årige tillægsfrist i forhold til de(n) førstegangsoverdragne nye skyldner(e) skulle regnes fra modtagelsestidspunktet for nyoverdragelsen.

Ligesom ved tilbagesendelse efter § 2, stk. 2, 4. pkt., § 2, stk. 5, 2.-3. pkt. (der bliver § 2, stk. 6, 2.-3. pkt.), § 2, stk. 10, 1. pkt. (der bliver § 2, stk. 11, 1. pkt.), og § 2, stk. 11 (der bliver § 2, stk. 12), i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. ovenfor i afsnit 2.5.1, vil tilbagekaldelse efter den foreslåede regel medføre, at restanceinddrivelsesmyndigheden i perioden fra tilbagekaldelsestidspunktet til fordringen modtages af restanceinddrivelsesmyndigheden på ny, ikke har kreditorbeføjelser til at inddrive fordringen. Tilbagekaldelsen vil således indebære, at restanceinddrivelsesmyndigheden må standse eventuelle igangværende inddrivelsesskridt, herunder tvangsfuldbyrdelse på grundlag af udlæg.

Det er forudsat, at den foreslåede regel ikke skal medføre, at de(n) oprindeligt registrerede skyldner(e) afkræves yderligere gebyrer som følge af tilbagekaldelse og genindsendelse efter den foreslåede regel. Det er derfor hensigten at indsætte en bestemmelse i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, der fritager skyldner fra gebyrer efter bekendtgørelsens § 33, som skyldner ellers kunne blive pålagt som følge af den foreslåede regel.

Det foreslås endvidere, at fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, skriftligt skal underrette den eller de skyldnere, der er omfattet af tilbagekaldelsen efter 1. pkt.

Det følger allerede af § 2, stk. 4, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, som udgangspunkt skal underrette skyldneren skriftligt om overdragelse til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Det følger endvidere af forarbejderne til stk. 4, 1. pkt., at fordringshaveren skal give skyldneren besked, hvis fordringen tilbagekaldes, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, L 20 som fremsat, side 273. Underretning om tilbagekaldelse med henblik på nyoverdragelse med en ændret skyldnerkreds, jf. 1. pkt., er særlig nødvendig, da skyldner(ne) for en fordring, der allerede er under inddrivelse, hvor fordringshaver tilbagekalder og genindsender fordringen med henblik på at tilføje eller fjerne en skyldner på fordringen, ellers ikke vil have viden om, hvorfor de på ny får skriftlig underretning efter stk. 4, 1. pkt., om at deres fordring på ny er overdraget til inddrivelse. Manglende underretning efter den foreslåede regel vil – i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige grundsætninger – ikke medføre, at tilbagekaldelsen er ugyldig, da underretningen til skyldneren, der opnår en bedre retsstilling ved tilbagekaldelse af fordringen fra inddrivelse, kun er af orienterende karakter. Reglen udgør således ikke en forvaltningsretlig garantiforskrift.

2.6. Forenkling af reglerne om retsafgift

2.6.1. Gældende ret

Lov om retsafgifter (herefter retsafgiftsloven) fastsætter, at der skal betales en afgift til staten, når restanceinddrivelsesmyndigheden med hjemmel i § 11 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige gennemfører udlægsforretning efter fremgangsmåden i lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v. Denne afgift svarer som udgangspunkt til den retsafgift, som en fordringshaver skal betale for en anmodning til fogedretten om foretagelse af udlæg.

Afgiften består ifølge retsafgiftslovens § 16, stk. 1, af en grundafgift, der beregnes som 300 kr. med tillæg af ½ pct. af den del af kravet, som overstiger 3.000 kr. Det følger af retsafgiftslovens § 16, stk. 4, at hvis der samtidig foretages udlæg hos samme skyldner for flere krav, skal kravene sammenlægges, inden afgiften beregnes. Det følger af retsafgiftslovens § 59, at afgiften skal afrundes opad til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 10.

Foretages udlæg for samme krav hos flere skyldnere, skal der som udgangspunkt beregnes afgift for hver skyldner, jf. retsafgiftslovens § 16, stk. 5. Dette gælder dog ikke, hvis skyldnerne er samlevende ægtefæller, eller hvor udlægget vedrører fast ejendom, som tilhører skyldnerne i forening.

Ud over grundafgiften skal der yderligere betales en tillægsafgift på 400 kr., såfremt udlægget helt eller delvist foretages uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor, eller skyldneren fremstilles af politiet, jf. retsafgiftslovens § 17 a, stk. 1. Der skal betales én tillægsafgift for en udlægsforretning uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor mod samme skyldner eller for en politifremstilling af samme skyldner, uanset om udlægsforretningen angår et eller flere krav, jf. retsafgiftslovens § 17 a, stk. 2, 1. pkt.

Foretages der udlæg uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor for samme krav hos flere skyldnere, eller sker der for samme krav politifremstilling af flere skyldnere, skal der som udgangspunkt beregnes tillægsafgift for hver skyldner, jf. retsafgiftslovens § 17 a, stk. 3, jf. § 16, stk. 5. Dette gælder dog ikke, hvis skyldnerne er samlevende ægtefæller, eller hvor udlægget vedrører fast ejendom, som tilhører skyldnerne i forening.

Retsafgiftslovens § 20 fastsætter, hvilke udlægsforretninger der er fritaget for afgift. Fritagelsen gælder både grundafgiften efter retsafgiftslovens § 16 og tillægsafgiften efter § 17 a.

De afgiftsfri udlægsforretninger, som kan behandles af restanceinddrivelsesmyndigheden pantefogeder, er udlægsforretninger vedrørende bøder, konfiskerede værdier og sagsomkostninger i straffesager, der inddrives af det offentlige, jf. retsafgiftslovens § 20, nr. 1, udlægsforretninger vedrørende afgifter og sagsomkostninger, som det påhviler domstolene at indkræve, jf. retsafgiftslovens § 20, nr.

2, og udlægsforretninger vedrørende borgerlige krav fastsat under en offentlig straffesag, jf. retsafgiftslovens § 20, nr. 6.

Retsafgiftslovens § 18, stk. 2, bemyndiger justitsministeren til at fastsætte, hvornår afgiftspligten efter retsafgiftslovens §§ 16 og 17 a indtræder. Med hjemmel i denne bestemmelse har justitsministeren udstedt bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Det fremgår af § 1, stk. 1, i nr. 753 af 12. november 1990, at afgiftspligten for grundafgiften efter retsafgiftslovens § 16, stk. 1, indtræder, når pantefogeden underretter skyldneren om tid og sted for forretningen, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1. Såfremt forretningen i medfør af retsplejelovens § 493, stk. 2, foretages uden sådan underretning, indtræder afgiftspligten ifølge bekendtgørelsens § 1, stk. 2, når forretningen påbegyndes, jf. retsplejelovens § 496.

Det fremgår af § 1, stk. 3, i nr. 753 af 12. november 1990, at afgiftspligten for tillægsafgiften efter retsafgiftslovens § 17 a indtræder, når pantefogeden træffer bestemmelse om retshandlingens foretagelse.

Det fremgår af retsafgiftslovens § 19, 1. pkt., at for andre forretninger end udlæg på grundlag af udpantningsret svares ny afgift, når rekvirenten mere end 3 måneder efter, at afgiftspligt er indtrådt, fremsætter ny begæring vedrørende kravet over for samme retsafdeling eller fogedret eller retsafdelingen eller fogedretten i en anden retskreds. Baggrunden for at undtage udlæg på grundlag af udpantningsret var ifølge forarbejderne til retsafgiftslovens § 19 blandt andet det praktiske hensyn, at det ville være forbundet med betydelige vanskeligheder at foretage en effektiv kontrol af reglens overholdelse for så vidt angår udpantninger, jf. lovforslag nr. L 23, Folketingstidende 1968-69, tillæg A, spalte 396.

Retsafgiftslovens § 64 og den nævnte bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter indeholder regler om behandlingen af indsigelser imod restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders beregning af en afgift efter retsafgiftslovens §§ 16 eller 17 a.

Det fremgår af retsafgiftslovens § 64, stk. 1, og § 3 i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990, at en indsigelse imod restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders beregning af en afgift sker ved klage til den fogedret, som skulle have foretaget forretningen, hvis denne ikke var henlagt til restanceinddrivelsesmyndigheden. Klage skal således ske til den fogedret, der er stedligt kompetent efter retsplejelovens § 487.

Under udlægsforretningen kan indsigelse fremsættes over for restanceinddrivelsesmyndigheden, som underretter fogedretten om indsigelsen. Efter forretningen kan indsigelse fremsættes ved klage til fogedretten. Klage skal indgives senest 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om afgiftsberegningen.

Det følger af retsafgiftslovens § 64, stk. 2, at fogedretten kan se bort fra overskridelser af klagefristen på indtil 6 måneder, når særlige omstændigheder gør overskridelsen undskyldelig.

Tages klagen til følge, omgøres afgiftsberegningen i overensstemmelse hermed, jf. retsafgiftslovens § 64, stk. 3. I modsat fald træffer fogedretten afgørelse ved kendelse, jf. retsafgiftslovens § 64, stk. 4.

Det følger af retsafgiftslovens § 64, stk. 5, at fogedretten efter sit eget skøn af egen drift kan indhente oplysninger eller erklæringer fra klageren. Kendelsen kan stadfæste afgiftsberegningen eller ændre den til fordel eller til skade for den afgiftspligtige.

Endelig følger det af retsafgiftslovens § 64, stk. 6, at fogedrettens kendelse inden 2 uger kan påkæres til landsretten i den borgerlige retsplejes former. Bestemmelsen i stk. 5 finder tilsvarende anvendelse, således at landsretten efter sit eget skøn af egen drift kan indhente oplysninger eller erklæringer fra klageren, ligesom landsrettens kendelse kan stadfæste afgiftsberegningen eller ændre den til fordel eller til skade for den afgiftspligtige.

Retsafgiftslovens § 66 indeholder regler om ændring af en afgiftsberegning, uden at der er klaget over den.

Det følger af retsafgiftslovens § 66, stk. 1, at restanceinddrivelsesmyndigheden af egen drift kan ændre beregningen til fordel for den afgiftspligtige.

Det fremgår af retsafgiftslovens § 66, stk. 2, at bortset fra tilfælde, hvor der er klaget over afgiftsberegningen, jf. retsafgiftslovens § 64, kan efterbetaling af for lidt beregnet afgift som udgangspunkt ikke kræves, når der er forløbet 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen.

Efterbetaling kan dog kræves, hvor beregningen hviler på urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger fra den afgiftspligtige eller den afgiftspligtiges befuldmægtigede, jf. retsafgiftslovens § 66, stk. 3. Ved klage over efterkrav finder de beskrevne regler i retsafgiftslovens § 64 anvendelse.

2.6.2. Lovforslaget

Når restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder foretager udlægsforretninger, skal der efter gældende regler kun svares retsafgift én gang for hver fordring, uanset om der senere foretages ny udlægsforretning over for skyldneren for samme fordring, fordi første udlægsforretning ikke medførte dækning af hele fordringen. Dette følger af retsafgiftslovens § 19, 1. pkt., der alene gælder for andre forretninger end udlæg på grundlag af udpantningsret. Undtagelsen af udlæg på grundlag af udpantningsret har ifølge forarbejderne til retsafgiftslovens § 19 blandt andet baggrund i det ikke længere gældende praktiske hensyn, at det ville være forbundet med betydelige vanskeligheder at foretage en effektiv kontrol af reglens overholdelse for så vidt angår udpantninger, jf. lovforslag nr. L 23, Folketingstidende 1968-69, tillæg A, spalte 396.

Det har vist sig at være særdeles vanskeligt at it-understøtte retsafgiftslovens § 19, 1. pkt., fordi det kræver, at restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder entydigt kan identificere, hvilken fordring (eller dele heraf) der tidligere har været omfattet af en retsafgiftsberegning. Det vurderes, at der er stor risiko for, at den gældende regel om retsafgift ved restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders udlægsforretninger ikke vil kunne understøttes korrekt i det nye it-system.

Før den automatiserede inddrivelse blev suspenderet i 2015, blev der foretaget mellem ca. 25.000 og 30.000 udlægsforretninger om året. Da det forventes, at der fremadrettet vil skulle foretages mindst et tilsvarende antal udlægsforretninger, er der et udtalt behov for it-understøttelse af beregning af retsafgift. Det er derfor vigtigt, at der kan ske en forenkling af reglerne, så beregningen ikke skal foregå manuelt.

På baggrund heraf foreslås det at indsætte en ny bestemmelse i § 12 d i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvoraf følger, at der kun svares ny afgift efter § 12 a, stk. 1, når afgiftspligten for den nye afgift indtræder mere end 3 måneder efter, at der for skyldneren sidst er indtrådt afgiftspligt efter § 12 a, stk. 1, og at der kun svares afgift efter § 12 a, stk. 2, for udlægsforretninger, hvor der skal svares afgift efter § 12 a, stk. 1. I modsætning til retsafgiftslovens § 19, 1. pkt., hvor 3-månedersfristen beregnes for den enkelte fordring, beregnes 3-månedersfristen i § 12 d, 1. pkt., på skyldnerniveau.

Det er tidspunktet for grundafgiftens indtræden – jf. nedenfor om den foreslåede § 12 c, stk. 1 og 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige – der er afgørende for, hvornår 3-månedersfristen i § 12 d, 1. pkt., skal beregnes fra. Der vil inden for 3-månedersfristen skulle svares tillægsafgift, hvis der træffes bestemmelse om, at samme udlægsforretning helt eller delvist skal foretages uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor, eller at skyldneren skal fremstilles af politiet, jf. nedenfor om den foreslåede § 12 c, stk. 3. Derimod vil der inden for 3-månedersfristen ikke skulle svares grundafgift i forbindelse med en ny udlægsforretning, jf. § 12 d, 1. pkt., hvilket indebærer, at der heller ikke kan pålægges tillægsafgift for den nye udlægsforretning, jf. § 12 d, 2. pkt.

Den foreslåede § 12 d i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indebærer, at restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder fremadrettet kan beregne retsafgift flere gange over for en skyldner ved udlægsforretninger for det samme krav, forudsat at 3-månedersfristen er overholdt. I modsætning til retsafgiftslovens § 19, 1. pkt., hvor 3-månedersfristen beregnes for den enkelte fordring, beregnes 3-månedersfristen i § 12 d, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige på skyldnerniveau. Dette indebærer, at der i de tilfælde, hvor der ellers ville være indtrådt afgiftspligt for en ny udlægsforretning højst 3 måneder efter indtrædelsen af afgiftspligt for en tidligere udlægsforretning over for samme skyldner, fremover ikke beregnes retsafgift, uanset om den nye udlægsforretning gælder samme fordring eller en anden fordring.

Det er kun afgiftspligt for udlæg omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der har betydning for 3-månedersfristen i den foreslåede § 12 d i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Udlæg på grundlag af udpantningsret vedrørende kommunale fordringer med fortrinsret har således ikke betydning for 3-månedersfristen i den foreslåede § 12 d, idet sådanne udlæg ikke er omfattet af loven, jf. § 1 a.

For at have et samlet regelgrundlag for retsafgift ved restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders udlægsforretninger foreslås det endvidere at flytte reglerne herom fra retsafgiftsloven og bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter, der er fastsat med hjemmel i retsafgiftsloven (på Justitsministeriets område) til de foreslåede nye bestemmelser i §§ 12 a-12 g i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, således at reglerne herom fremover vil høre under Skatteministeriets ressortområde.

Ud over den foreslåede bestemmelse i § 12 d er de foreslåede bestemmelser en videreførelse af gældende regler i retsafgiftsloven og bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter. Foruden den foreslåede bestemmelse i § 12 d er der således ikke foretaget materielle ændringer, men blot sproglige justeringer, der skal sikre, at de relevante begreber anvendes.

Det foreslås med § 12 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at der for udlæg, som foretages af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder, svares en grundafgift på 300 kr. Det foreslås endvidere med 2. pkt., at hvis kravet overstiger 3.000 kr., skal der svares yderligere ½ pct. af det overskydende beløb i grundafgift. Reglerne svarer til retsafgiftslovens § 16, stk. 1.

Det foreslås med § 12 a, stk. 1, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at afgiften afrundes op efter til nærmeste kronebeløb, som er deleligt med 10. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 59, 1. pkt.

Det foreslås med § 12 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at der betales yderligere en tillægsafgift på 400 kr., såfremt forretningen helt eller delvist foretages uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor, eller skyldneren fremstilles af politiet. Der skal således i de tilfælde, hvor forretningen helt eller delvist foretages uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor, eller skyldneren fremstilles af politiet, betales grundafgift efter § 12 a, stk. 1, og tillægsafgift efter § 12 a, stk. 2. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 17 a, stk. 1.

Det foreslås med § 12 a, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at kravene sammenlægges inden afgiftens beregning, jf. stk. 1 og 2, hvis der samtidig foretages udlæg hos samme skyldner for flere krav. Dette indebærer, at der også kun svares én tillægsafgift, når de i stk. 2 nævnte retshandlinger foretages hos samme skyldner for flere krav. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 16, stk. 4 (grundafgift), og § 17 a, stk. 2, 1. pkt. (tillægsafgift).

Det foreslås med § 12 a, stk. 4, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at foretages der udlæg for samme krav hos flere skyldnere, beregnes afgift for hver skyldner. Det foreslås endvidere med 2. pkt., at 1. pkt. ikke finder anvendelse, hvis skyldnerne er samlevende ægtefæller, eller hvor begæringen vedrører fast ejendom, som tilhører skyldnerne i forening. Reglerne svarer til retsafgiftslovens § 16, stk. 5 (grundafgift), og § 17 a, stk. 3 (tillægsafgift).

Det foreslås med § 12 b, nr. 1-3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at udlæg vedrørende visse typer af krav er afgiftsfri. For det første foreslås det, at udlæg vedrørende bøder, konfiskerede værdier og sagsomkostninger i straffesager, der inddrives af det offentlige, er afgiftsfri. For det andet foreslås det, at udlæg vedrørende afgifter og sagsomkostninger, som det påhviler domstolene at indkræve, er afgiftsfri. For det tredje foreslås det, at udlæg vedrørende borgerlige krav fastsat under en offentlig straffesag er afgiftsfri. Hvis udlægsforretningen kun delvis omhandler krav, der afgiftsfritaget efter § 12 b, nr. 1-3, skal der fortsat beregnes afgift for øvrige krav, der ikke er afgiftsfritaget. Reglerne svarer til retsafgiftslovens § 20, nr. 1, 2 og 6.

Det foreslås med § 12 c, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at afgiftspligten efter § 12 a, stk. 1, indtræder, når restanceinddrivelsesmyndighedens pantefoged underretter skyldneren om tid og sted for forretningen, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1. Reglen svarer til § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Det foreslås med § 12 c, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at afgiftspligten efter § 12 a, stk. 1, dog indtræder, når forretningen påbegyndes, jf. retsplejelovens § 496, hvis forretningen foretages i medfør af retsplejelovens § 493, stk. 2, uden underretning i medfør af retsplejelovens § 493, stk. 1. Reglen svarer til § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift

for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Det foreslås med § 12 c, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at afgiftspligten efter § 12 a, stk. 2, indtræder, når restanceinddrivelsesmyndighedens pantefoged træffer bestemmelse om retshandlingens foretagelse. Reglen svarer til § 1, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Det foreslås med § 12 e, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at indsigelse imod restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders beregning af en afgift sker ved klage til den fogedret, som skulle have foretaget forretningen, hvis denne ikke var henlagt til restanceinddrivelsesmyndigheden. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 1, 2. pkt. og § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Det foreslås med § 12 e, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at under forretningen kan indsigelse fremsættes over for restanceinddrivelsesmyndigheden, som underretter fogedretten om indsigelsen. Det foreslås endvidere med 2. pkt., at efter forretningen kan indsigelse fremsættes ved klage til fogedretten. Reglerne svarer til § 3, stk. 2, 1. og 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter. Det foreslås videre med § 12 e, stk. 2, 3. pkt., at klage skal indgives senest 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om afgiftsberegningen. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 1, 3. pkt., og bekendtgørelsens § 3, stk. 2, 3. pkt.

Det foreslås med § 12 e, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at fogedretten kan se bort fra overskridelser af klagefristen på indtil 6 måneder, når særlige omstændigheder gør overskridelsen undskyldelig. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 2. Fogedrettens afgørelse om at se bort fra en fristoverskridelse kan ikke påkæres af restanceinddrivelsesmyndigheden.

Det foreslås med § 12 e, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at hvis klagen tages til følge, omgøres afgiftsberegningen i overensstemmelse hermed. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 3.

Det foreslås med § 12 e, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at hvis afgiftsberegningen ikke ændres i henhold til stk. 4, træffes afgørelsen ved kendelse. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 4, 1. pkt.

Det foreslås med § 12 e, stk. 6, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at fogedretten efter sit eget skøn af egen drift kan indhente oplysninger eller erklæringer fra klageren. Det foreslås endvidere med 2. pkt., at kendelsen kan stadfæste afgiftsberegningen eller ændre den til fordel eller til skade for den afgiftspligtige. Reglerne svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 5.

Det foreslås med § 12 e, stk. 7, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at kendelsen inden 2 uger kan påkæres i den borgerlige retsplejes former, og at bestemmelsen i stk. 6, finder tilsvarende anvendelse under kæresagen. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 6.

Det foreslås med § 12 f, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder af egen drift kan ændre beregningen til fordel for den afgiftspligtige. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 66, stk. 1.

Det foreslås med § 12 f, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at bortset fra de i § 12 e, stk. 6 og 7, omhandlede tilfælde kan efterbetaling af for lidt beregnet afgift ikke kræves, når der er forløbet 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 66, stk. 2.

Det foreslås med § 12 f, stk. 3, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at efterbetaling dog kan dog kræves, hvor beregningen hviler på urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger fra den afgiftspligtige eller dennes befuldmægtigede. Det foreslås endvidere med 2. pkt., at ved klage over efterkrav finder reglerne i § 12 e anvendelse. Reglerne svarer til retsafgiftslovens § 66, stk. 3.

Det foreslås med § 12 g, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at afgifter, jf. § 12 a, stk. 1 og 2, oppebæres af restanceinddrivelsesmyndigheden. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 63 og § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Efter indførslen af §§ 12 a-12 g skal de overflyttede regler i retsafgiftslovens kapitel 3 ikke længere finde anvendelse på udlæg, som foretages af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder. Det foreslås derfor at indsætte en ny bestemmelse i retsafgiftslovens § 20 a, som fastslår, at reglerne i retsafgiftslovens kapitel 3 ikke finder anvendelse på udlæg, som foretages af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder.

2.7. Klarere regel om restanceinddrivelsesmyndighedens eftergivelse af gæld

De gældende regler om eftergivelse af gæld til det offentlige i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indeholder dels almindelige regler om eftergivelse i lovens § 13, stk. 1-5, og dels en særlig regel om eftergivelse i lovens § 13, stk. 6, der finder anvendelse, når sociale eller andre forhold i

særlig grad taler derfor.

De almindelige regler om eftergivelse af gæld til det offentlige svarer til gældssaneringsreglerne i konkurslovens afsnit IV om gældssanering. Reglerne for gældssanering finder anvendelse for såvel privat gæld som gæld til det offentlige. Det er i modsætning til eftergivelse efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der udelukkende omfatter gæld til det offentlige. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslag til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 263, at det er hensigten med eftergivelsesreglerne, at de skal være parallelle med reglerne om gældssanering. Af de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 5, Folketingstidende 1989-90, tillæg A, spalte 157-158, fremgår det om baggrunden for ændringen, at der med forslaget blev taget udgangspunkt i konkurslovens bestemmelser om gældssanering, idet det også var hensigten at tilpasse skattevæsenets og toldvæsenets eftergivelsespraksis til skifteretternes praksis i sager om gældssanering.

Det fremgår endvidere, at hensigten med forslaget var at etablere en ensartet praksis inden for de nævnte myndigheder, der i realiteten behandler de samme sager. Dette skulle medføre en ensartet behandling af borgerne og dermed en styrkelse af retssikkerheden på dette område. Det anførtes endvidere, at harmoniseringen med gældssaneringsreglerne forventedes at ville medføre, at man ofte kan undgå at gennemføre en gældssaneringssag ved skifteretten, når der udelukkende eller i overvejende grad er tale om gæld til skatte- og toldvæsenet.

Hovedformålet med gældssanering er dels at hindre de betydelige skadevirkninger for skyldneren og dennes familie, som håbløs forgældelse må antages at have, dels at sikre kreditorerne, at der sker en betryggende konstatering af, om skyldnerens gæld nu også virkelig er håbløs at inddrive, og at betaling af den del af gælden, der realistisk set vil kunne betales, sættes i system. Samfundshensynene bag reglerne om gældssanering består dels i almene resocialiseringshensyn, dels i interessen i så vidt muligt at undgå, at de sociale budgetter belastes med udgifter, som må tilskrives eksistensen af håbløse gældsbyrder og de dermed forbundne skadevirkninger for den enkelte og for samfundet, jf. side 47 i betænkning nr. 1449/2004 om gældssanering.

En gældssanering efter konkursloven går i hovedtræk ud på, at en skyldners samlede usikrede gæld, dvs. gæld, der ikke er sikret ved en panteret m.v., nedskrives eller bortfalder. Nedskrives gælden, skal skyldneren betale en vis del af sin fremtidige indtægt til de kreditorer, hvis fordringer er omfattet af gældssaneringen. Den periode, hvor skyldneren pålægges at betale en vis del af sin indtægt til kreditorerne, fastsættes typisk til 5 år.

Betingelserne for at opnå gældssanering er, at skyldneren er håbløst forgældet, og at skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt taler for en gældssanering.

Det fremgår af § 13, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at restanceinddrivelsesmyndigheden efter anmodning fra en skyldner kan eftergive gæld til det offentlige, såfremt skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og det må antages, at eftergivelsen vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold.

Eftergivelse kan dog i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede. Det gælder eksempelvis, hvis skyldneren er ramt af arbejdsløshed, er under uddannelse, har usikre boligforhold eller modtager kontanthjælp eller dagpenge.

Endvidere kan eftergivelse i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldneren har handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, herunder såfremt en ikke uvæsentlig gæld enten er stiftet på et tidspunkt, hvor skyldneren var ude af stand til at opfylde sine økonomiske forpligtelser, eller er opstået, som følge af at skyldneren har påtaget sig en finansiel risiko, der stod i misforhold til skyldnerens økonomiske situation, eller er stiftet med henblik på forbrug eller er gæld til det offentlige, som er oparbejdet systematisk (f.eks. momsgæld, skattegæld eller børnepenge).

Endvidere kan eftergivelse i almindelighed ikke finde sted, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare forhold (dvs. at gælden bl.a. omfatter bøder og sagsomkostninger) eller erstatningspådragende forhold.

Endvidere kan eftergivelse i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldneren har undladt at afdrage på sin gæld, selv om skyldneren har haft rimelig mulighed herfor. Dette kan være tilfældet, hvis skyldneren har haft penge til rådighed efter betaling af fornødenheder og faste udgifter, men uden at bruge dem på at afdrage på sin gæld.

Endvidere kan eftergivelse i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldneren har indrettet sig med henblik på eftergivelse. Dette kan eksempelvis være tilfældet, ved at skyldneren inden indgivelse af anmodning om eftergivelse og/eller begæring om gældssanering har bragt sine aktiver i kreditorly.

Endvidere kan eftergivelse i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldneren stifter ny gæld til det offentlige, efter at eftergivelsessag er indledt. Dette gælder for nye restancer m.v.

Ved afgørelse om eftergivelse skal der lægges vægt på gældens alder. Hvis skyldneren har anden betydelig gæld, kan eftergivelse nægtes, jf. § 13, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Da en afgørelse om eftergivelse af gæld alene kan omfatte gæld til det offentlige, skal der endvidere lægges vægt på, om skyldneren udelukkende eller i overvejende grad har gæld i form af offentlige restancer. Er forholdet det, at skyldneren overvejende har gæld til private, vil restanceinddrivelsesmyndigheden kunne eftergive gælden til det offentlige, men restanceinddrivelsesmyndigheden kan efter en konkret vurdering give afslag på eftergivelse på grund af gældssammensætningen og henvise

skyldner til i stedet at søge om gældssanering ved skifteretten, jf. § 13, stk. 3, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Skyldner skal således henvises til at søge gældssanering ved skifteretten, når det vurderes, at det kun er gennem en gældssanering, at skyldner kan opnå en varig forbedring af sine økonomiske forhold. Bestemmelsens anvendelsesområde er tilfælde, hvor de private kreditorer reelt har opgivet at inddrive gælden, således at det alene er gælden til det offentlige, der er et problem for skyldner. Udgangspunktet vil være, at skifteretten behandler sager, hvor skyldner har gæld både til private og offentlige kreditorer, mens restanceinddrivelsesmyndigheden behandler sager om eftergivelse, når skyldner primært har gæld til det offentlige, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 266.

Derudover kan eftergivelse nægtes, såfremt der foreligger andre omstændigheder, der taler afgørende imod hel eller delvis eftergivelse, jf. § 13, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Alene skyldnere, som er fysiske personer, kan få eftergivelse efter stk. 1, jf. § 13, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Bestemmelserne i § 13, stk. 1-5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige svarer i al væsentlighed til bestemmelserne i konkurslovens § 197, stk. 1-4 og 6.

Eftergivelse kan gå ud på bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld. I forbindelse med nedsættelse kan der træffes bestemmelse om henstand med og afdragsvis betaling af den ikke eftergivne del af gælden, jf. § 14, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der svarer til konkurslovens § 198 om gældssanering. I henstands- og afdragsperioden sker der ingen forrentning af gælden, jf. § 14, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Skatteministeren kan efter § 14, stk. 2, fastsætte nærmere regler om fastsættelsen af afdragene og afdragsperiodens længde efter stk. 1. Det er sket i §§ 30 og 31 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Reglerne er afstemt med de regler, der er fastsat i bekendtgørelse nr. 1363 af 19. december 2008 om gældssanering med senere ændringer.

Herudover kan eftergivelse af gæld i øvrigt, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor, meddeles personer, selskaber, foreninger, selvejende institutioner el.lign., jf. § 13, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Bestemmelsen blev ved lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige overflyttet fra opkrævningsloven til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, ligesom ordene »når forholdene i ganske særlig grad« blev ændret til »når sociale eller andre forhold i særlig grad«.

Hensigten med denne ændring var at forbedre mulighederne for at kunne få eftergivet gæld. Af de specielle bemærkninger til § 13, stk. 6, i forslag til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf.

lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 281, fremgår om baggrunden for ændringen, at bestemmelsen i stk. 6 blev foreslået justeret med henblik på en udvidelse af anvendelsesområdet. Med den ændrede formulering var det således hensigten, at bestemmelsen skulle kunne anvendes til eftergivelse i videre omfang end tidligere. Eftergivelse skulle efter forslaget således kunne ske i situationer, hvor der er særlige forhold, der taler for eftergivelse, men hvor eftergivelse ikke kan ske efter de øvrige regler om eftergivelse.

Formålet med den gældende bestemmelse i § 13, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er at supplere de almindelige regler i lovens § 13, stk. 1-5, om eftergivelse ved at give mulighed for eftergivelse i visse af de tilfælde, hvor eftergivelse efter de almindelige regler ikke er mulig. Med andre ord er der tale om en opsamlingsbestemmelse, der på baggrund af skyldners konkrete sociale eller andre forhold i særlig grad kan begrunde, at det vil være rimeligt at eftergive gælden.

Såvel fysiske personer som juridiske personer er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde.

Det fremgår endvidere af de specielle bemærkninger til § 13, stk. 6, i forslag til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 281, hvilke forhold der efter den nye ordlyd af bestemmelsen kan føre til eftergivelse. Det anføres således, at den dagældende adgang til eftergivelse i tilfælde af myndighedsfejl, force majeure og force majeure-lignende forhold foreslås opretholdt. Herudover kan særlige forhold f.eks. også være situationer, hvor det, selv om der ikke foreligger økonomisk trang på grund af sociale forhold eller andre særlige forhold, vil være urimeligt at give afslag på en ansøgning om eftergivelse. Derudover vil der kunne være særlige forhold, der kan begrunde hel eller delvis eftergivelse af gæld til det offentlige, når gældens beskaffenhed og omstændighederne ved dens tilblivelse sammenholdt med skyldnerens situation medfører, at skyldneren vil kunne opnå en væsentlig varig forbedring af sin situation. Det kan f.eks. være situationer, hvor det vurderes, at gælden til det offentlige er en betydelig barriere for at opnå varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Særlige forhold kan endvidere være, at skyldneren ikke er i stand til og hverken inden for de nærmeste år eller på længere sigt har udsigt til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, men hvor skyldner ved tilvejebringelse af midler fra tredjemand bliver i stand til at betale en betydelig del af gælden, hvorved skyldner kan opnå en varig forbedring af sine økonomiske forhold. Et andet eksempel på en situation, hvor det kan virke urimeligt at give afslag på en ansøgning om eftergivelse af gæld, kan være eftergivelse af skattekravet vedrørende indsamlinger eller legater til godgørende formål, der vil forspildes, hvis kravet vedrørende skat fastholdes. Det kan f.eks. være folkeindsamlinger til en operation, der kun kan udføres i udlandet, indsamlinger til en dusør for oplysninger, der kan føre til, at en forsvundet person bliver fundet eller et legat til sanering af gæld.

Der er i henhold til den gældende bestemmelse i § 13, stk. 6, principielt ingen begrænsning af, hvilke forhold der i særlig grad kan tale for eftergivelse.

En eftergivelse efter § 13 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan ifølge § 15 tilbagekaldes, såfremt skyldneren 1) i forbindelse med eftergivelsessagen har gjort sig skyldig i svingagtigt forhold eller 2) groft tilsidesætter sine forpligtigelser i forbindelse med afvikling af den ikke eftergivne del af gælden. Bestemmelsen svarer til den tilsvarende bestemmelse i konkurslovens § 229 om ophævelse af en gældssaneringskendelse.

I 2006 blev den særlige ordning med gældseftergivelse for socialt udsatte grupper (ESG-ordningen) indført som en forsøgsordning. De nærmere regler for ordningen fandtes i lov nr. 510 af 7. juni 2006. Forsøgsordningen var gældende i perioden 2007-2018. Forsøgsordningen gik fra starten ud på, at skyldnere, som i en uafbrudt periode på 4 år eller mere havde modtaget hjælp efter § 11 i lov om aktiv socialpolitik (kontanthjælp, starthjælp eller tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats) eller introduktionsydelse efter kapitel 5 i integrationsloven, gradvist kunne få eftergivet deres gæld til det offentlige, forudsat at skyldnerne overgik til beskæftigelse, fleksjob, uddannelse eller revalidering og fastholdt dette i en samlet periode på 5 år. Det var en betingelse for gældseftergivelsen, at skyldneren havde fået tilsagn om ordinær, ustøttet beskæftigelse eller om optagelse på en ordinær uddannelse, eller at skyldneren var visiteret til revalidering, herunder forrevalidering efter kapitel 6 i lov om aktiv socialpolitik, eller havde fået tilbudt fleksjob.

ESG-ordningen blev ophævet med lov nr. 551 af 29. maj 2018. Ordningen blev foreslået ophævet, som følge af at ordningen var særdeles kompliceret og vanskelig at it-understøtte. Hertil kom, at de gældende regler, der giver mulighed for eftergivelse af gæld, i vidt omfang vil kunne tilgodese de samme hensyn til de socialt udsatte grupper, som var baggrunden for den særlige ordning.

2.7.2. Lovforslaget

I tilknytning til ophævelsen af den særlige ordning med gældseftergivelse for socialt udsatte grupper (ESG-ordningen) ved lov nr. 551 af 29. maj 2018 blev det i bemærkningerne til lovforslag nr. L 226, Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, side 48, anført, at Udviklings- og Forenklingsstyrelsen ultimo 2018 iværksætter en analyse og fastlæggelse af en fremtidig strategi for afskrivning og eftergivelse af gæld til det offentlige. Det anføres endvidere, at der i den forbindelse også vil blive set på, om de gældende regler for eftergivelse af gæld til det offentlige bedre kan målrettes de socialt udsatte grupper ud fra relevante objektive kriterier, og herunder hvordan nye regler herom vil kunne systemunderstøttes. Det anføres endelig, at et eventuelt lovforslag herom vil kunne indgå i den næste lovforenklingspakke, der forventes fremsat i 2019.

Udviklings- og Forenklingsstyrelsen har i samarbejde med Skatteministeriet set på de gældende regler for eftergivelse af gæld til det offentlige og vurderer, at reglerne har et bredt anvendelsesområde, hvor relevante kriterier inddrages ved afgørelsen af, om en skyldner anses for berettiget til at få eftergivet sin gæld. Ud over de almindelige regler for eftergivelse af gæld i § 13, stk. 1-5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er der fastsat en opsamlingsbestemmelse i § 13, stk. 6, hvorefter en skyldner, der ikke kan opfylde de almindelige betingelser for at få eftergivet gæld, alligevel kan få eftergivet

sin gæld, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor.

Som nævnt ovenfor i afsnit 2.7.1 svarer de almindelige regler i § 13, stk. 1-5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige til konkurslovens § 197, stk. 1-4 og 6, om gældssanering. Da det er hensigten, at gældssaneringsreglerne og de almindelige regler for eftergivelse af gæld til det offentlige i § 13, stk. 1-5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er parallelle, for at man kan opnå en ensartet praksis og ensartet behandling af skyldnere med privat og/eller offentlig gæld og dermed en samlet ordning for såvel privat som offentlig gæld, foreslås der ikke ændringer i de almindelige regler for eftergivelse af gæld til det offentlige. Det findes derimod mere oplagt, at den særlige eftergivelsesbestemmelse i § 13, stk. 6, ændres med henblik på at målrette bestemmelsen, så det klarere fremgår, at denne regel også finder anvendelse i forhold til socialt udsatte grupper. Herudover vil Skatteministeriet se på mulighederne for at styrke informationsindsatsen på området, med henblik på at kendskabet til eftergivelsesreglerne øges blandt borgere og gældsrådgivere.

Det fremgår af side 7 i årsrapporten 2018 fra Rådet for Socialt Udsatte, at der ved socialt udsatte mennesker især tænkes på mennesker i hjemløshed, i misbrug af alkohol eller stoffer, med psykisk lidelse eller i prostitution samt mennesker ramt af fattigdom eller andre store og sammensatte sociale problemer, der er forbundet med eller kan føre til social udsathed. Ud fra denne forståelse af begrebet socialt udsatte vurderes det, at denne gruppe allerede vil være omfattet af anvendelsesområdet af § 13, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og vil kunne opnå eftergivelse af gæld, hvis de sociale forhold i særlig grad taler herfor. Adskillige forhold ved socialt udsattes livssituation vil skille sig markant ud fra gennemsnitlige personers livssituation, hvilket ikke i sig selv giver ret til eftergivelse af gæld, men det kan være kendetegnende for socialt udsatte, hvor der er tale om store og sammensatte problemer, at der foreligger særlige forhold, der kan tale for eftergivelse af gæld. Ordlyden af § 13, stk. 6, er samtidig så bred, at den i princippet kan favne ethvert forhold eller flerhed af forhold, der i særlig grad kan tale for eftergivelse af gæld.

Det er ofte kendetegnende for socialt udsatte, at deres økonomiske forhold er uafklarede, fordi deres sociale, fysiske eller psykiske forhold indebærer, at de har svært ved at påtage sig og fastholde et job. Uafklarede økonomiske forhold er et af kriterierne, der skal vurderes efter de almindelige regler i § 13, stk. 1-5, jf. 13, stk. 2, nr. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige ved afgørelsen af, om en person kan få eftergivet sin gæld. Uafklarede økonomiske forhold som f.eks. arbejdsløshed, at skyldneren er under uddannelse, usikkerhed om skyldners boligforhold m.v. indebærer efter § 13, stk. 2, nr. 1, i almindelighed, at eftergivelse ikke kan ske. Selv om denne regel i princippet ikke finder anvendelse ved eftergivelse efter § 13, stk. 6, vil det ved en vurdering af skyldnerens samlede forhold altid være relevant at overveje skyldnerens økonomiske forhold ved afgørelsen af, om det er rimeligt at eftergive gælden. For at sikre, at uafklarede økonomiske forhold ikke i sig selv skal afskære en person fra eftergivelse af gæld i tilfælde, hvor det samlet set findes rimeligt at eftergive gælden, og for at sikre, at bestemmelsen i tilstrækkelig grad tilgodeser socialt udsatte, foreslås det at tydeliggøre, at uafklarede økonomiske forhold ikke afskærer eftergivelse efter § 13, stk. 6.

Det har været overvejet, om opsamlingsbestemmelsen i § 13, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i lighed med den nu ophævede ESG-ordning i stedet skulle anvende objektive kriterier for eftergivelse af gæld. Imidlertid er det ikke fundet hensigtsmæssigt, da en sådan ordning på den ene side risikerer at udelukke skyldnere, der efter en subjektiv vurdering bør kunne få eftergivet deres gæld, og på den anden side risikerer at virke som en form for drejebog, hvor skyldnere kan indrette sig på og gå efter at opfylde de objektive kriterier og opnå gældseftergivelse, selv om det efter en mere subjektiv vurdering ikke findes rimeligt. For eksempel kunne ESG-ordningen efter sin ordlyd anvendes til eftergivelse af studiegæld for unge nyuddannede personer, blot vedkommende havde været arbejdsløs i 4 år, og uanset om arbejdsløsheden var selvvalgt.

På baggrund heraf foreslås det, at eftergivelse af gæld til det offentlige kan meddeles af restanceinddrivelsesmyndigheden, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor, uanset om skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede. Bestemmelsen omfatter som hidtil både fysiske og juridiske personer.

Den første del af bestemmelsen er uændret, hvilket betyder, at de grundlæggende betingelser for eftergivelse således ikke er ændret, og at den hidtidige praksis for eftergivelse af gæld videreføres. Det betyder, at eftergivelse fortsat kan meddeles af restanceinddrivelsesmyndigheden, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor. Bestemmelsen anses efter praksis for at have et bredt anvendelsesområde, der tager sigte på at give adgang til eftergivelse af gæld, når en skyldner er i en særlig situation, hvor det findes rimeligt, at skyldneren fritages for at betale en del af eller hele sin gæld.

Med den foreslåede tilføjelse om, at eftergivelse kan ske, uanset om skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede, er det som ovenfor nævnt hensigten at tydeliggøre, at uafklarede økonomiske forhold ikke i sig selv afskærer en person fra eftergivelse af gæld i tilfælde, hvor det samlet set findes rimeligt at eftergive gælden. Herudover er det formålet at sikre, at bestemmelsen i tilstrækkelig grad tilgodeser socialt udsatte, idet socialt udsatte ofte vil have uafklarede økonomiske forhold. Hermed tydeliggøres det, at arbejdsløshed, hjemløshed og andre sociale forhold ikke afskærer en person fra at få eftergivet sin gæld.

Som hidtil skal der uanset den foreslåede tilføjelse om, at eftergivelse kan ske, uanset en skyldner har uafklarede økonomiske forhold, foretages en samlet vurdering af skyldnerens forhold. Restanceinddrivelsesmyndigheden skal således i vurderingen af sagen foretage en afvejning mellem de forhold, der er relevante for den konkrete sag, og de hensyn, der gør sig gældende. Såfremt restanceinddrivelsesmyndigheden ud fra den samlede vurdering når frem til, at der i en given sag er forhold, der i særlig grad taler for eftergivelse, vil restanceinddrivelsesmyndigheden kunne træffe afgørelse om eftergivelse.

De kriterier, der indgår i en vurdering efter de almindelige regler om eftergivelse i lovens § 13, stk.

1-5, vil i udgangspunktet også være relevante i den samlede vurdering efter § 13, stk. 6, men de er ikke afgørende for resultatet. Økonomiske forhold, herunder skyldnerens – og, hvis det er relevant, husstandens økonomiske forhold – skal således som altovervejende hovedregel indgå i den samlede vurdering af, hvorvidt eftergivelsen kan meddeles. Kun i tilknytning til helt særlige omstændigheder, hvor det enten vil føre til et urimeligt samlet resultat at inddrage skyldnerens eller husstandens økonomiske forhold, eller at det vil have en urimelig påvirkning af skyldnerens forhold at indhente disse oplysninger, kan dette undlades. Det kunne f.eks. være tilfældet, hvis der alene er tale om myndighedsfejl.

Det forhold, at skyldneren og/eller dennes ægtefælle/samlever ikke er i en stabil økonomisk situation, herunder i relation til tilknytning til arbejdsmarkedet eller i forhold til indtægtsgrundlag, er ikke i sig selv udtryk for et forhold, der i særlig grad taler for eftergivelse. Omvendt vil det som foreslået ikke være en hindring for eftergivelse, at skyldners og/eller dennes ægtefælle/samlevers forhold er uafklarede, hvis der i øvrigt er forhold, der i særlig grad taler for eftergivelse.

Ved anvendelsen af begrebet »særlig grad« forstås som hidtil forhold, der ikke bare taler for eftergivelse, men som i særlig grad taler for eftergivelse. Der skal med andre ord være tale om forhold, der i højere grad end for andre, lignende tilfælde afviger fra det sædvanlige og dermed taler for eftergivelse. Der er således krav om en vis kvalificering og betydning af det eller de pågældende forhold, der medfører, at eftergivelse kan ske. Det skal samtidig bemærkes, at det ikke behøver at være ét enkeltstående forhold, der i særlig grad taler for eftergivelse. Det kan tillige være kombinationen af en række forskellige forhold, der ikke enkeltvist i særlig grad taler for eftergivelse, men som samlet set i særlig grad taler for eftergivelse.

I lighed med gældende ret skal alle relevante forhold tages i betragtning i den samlede vurdering efter den foreslåede bestemmelse. Det er således fortsat hensigten med den foreslåede bestemmelse, at der principielt ikke er nogen begrænsning af, hvilke forhold der kan inddrages i vurderingen af, hvorvidt eftergivelse kan meddeles. De nedenfor angivne mulige relevante forhold skal derfor betragtes som værende en ikke-udtømmende angivelse af forhold, der i den enkelte sag kan være relevante i forhold til vurderingen af, hvorvidt eftergivelse kan meddeles efter den foreslåede bestemmelse.

Et relevant forhold kan være helbredsmæssige forhold, herunder livstruende sygdom, alvorlig fysisk eller psykisk sygdom.

Et andet relevant forhold kan være sociale forhold, herunder forhold, der gør sig gældende for socialt udsatte grupper. Dette omfatter bl.a. hjemløshed, stofmisbrug, alkoholmisbrug, prostitution, fattigdom eller andre store og sammensatte sociale problemer, der er forbundet med eller kan føre til social udsathed. Det er dog ikke en forudsætning for, at sociale forhold kan være relevante, at skyldneren kan kategoriseres som værende socialt udsat.

Et tredje relevant forhold kan være gældens beskaffenhed og omstændighederne ved gældens tilbagevelse.

Et fjerde relevant forhold kan være en situation, hvor skyldneren ikke er i stand til og hverken inden for de nærmeste år eller på længere sigt har udsigt til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, men hvor skyldner ved tilvejebringelse af midler fra tredjemand bliver i stand til at betale en betydelig del af gælden, hvorved skyldneren kan opnå en varig forbedring af sine økonomiske forhold.

Et femte relevant forhold kan være en situation, hvor skattekravet vedrører indsamlinger eller legater til godgørende formål, der vil forspildes, hvis kravet vedrørende skat fastholdes. Det kan f.eks. være folkeindsamlinger til en operation, der kun kan udføres i udlandet, indsamlinger til en dusør for oplysninger, der kan føre til, at en forsvundet person bliver fundet, eller et legat til sanering af gæld.

Et sjette relevant forhold kan være en situation, hvor eftergivelsen i sig selv kan forventes at ville medføre en væsentlig varig forbedring af skyldnerens situation. Et eksempel på en væsentlig varig forbedring er det tilfælde, hvor gælden til det offentlige udgør en betydelig barriere, for at skyldneren kan opnå varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Herudover vil myndighedsfejl, force majeure og force majeure-lignende forhold ligeledes kunne være relevante at inddrage i vurderingen. Fælles for disse forhold er, at der er tale om forhold, der ligger uden for skyldnerens kontrol. Det er i den forbindelse ikke en forudsætning, at forholdene har en direkte relation til gælden. Det er tilstrækkeligt, at forholdene har haft en væsentlig betydning for skyldnerens situation.

Herudover foreslås bestemmelsen forenklet ved at sammenskrive den gældende bestemmelses angivelse af de omfattede personer ved anvendelse af begrebet »fysiske og juridiske personer«, hvilket er i overensstemmelse med begrebsanvendelsen i resten af loven. Den foreslåede bestemmelse er således på dette punkt en indholdsmæssig videreførelse af den gældende bestemmelse i § 13, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

2.8. Justering af regel om restanceinddrivelsesmyndighedens afskrivninger af gæld

2.8.1. Gældende ret

Reglerne om afskrivning af gæld til det offentlige findes i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Efter lovens § 16, stk. 1, kan restanceinddrivelsesmyndigheden afskrive fordringer til det offentlige, inklusive renter, gebyrer og andre omkostninger, herunder undlade at afbryde forældelsen, hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen.

Efter lovens § 16, stk. 3, har skatteministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om anvendelsen af § 16, stk. 1. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Bestemmelsen i § 16 blev indsat med lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som trådte i kraft den 1. januar 2009. Loven havde til formål at samle de inddrivelsesregler, der tidligere havde været fastsat i en række forskellige love, i en nyaffattet hovedlov. Samlingen af reglerne var et led i effektiviseringen af den offentlige restanceinddrivelse og havde til formål at forenkle administrationen af inddrivelsesreglerne, at gøre det enklere for skyldnere med flere typer af gæld til det offentlige at få et samlet overblik over inddrivelsen af gælden samt at gennemføre yderligere harmoniseringer af inddrivelsesreglerne med henblik på at etablere et fælles regelgrundlag for hele den offentlige del af inddrivelsesområdet.

Før indførelsen af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i 2008 havde der været forskellige regler og praksis for afskrivning af gæld til det offentlige. Reglerne var således afhængige af, hvilken fordringstype der var tale om. Eksempelvis var der for så vidt angik statslige fordringer fra Skatteministeriets område, f.eks. restancer vedrørende skatte-, told- og afgiftsbeløb samt administrative bøder, i SKATs inddrivelsesvejledning administrativt fastsat regler om endelig afskrivning af disse krav samt renter og omkostninger. Endelig afskrivning kunne således ske i tilfælde, hvor inddrivelsen efter en konkret vurdering blev skønnet forgæves på længere sigt, eller hvor omkostningerne forbundet med inddrivelsen måtte anses for uforholdsmæssigt store. Muligheden for endelig afskrivning var afhængig af gældens størrelse, således at fordringer på højst 1.000 kr. kunne endeligt afskrives, allerede når der forgæves var rykket for betalingen én gang, mens endelig afskrivning af fordringer på mere end 1.000 kr. og maksimalt 25.000 kr. forudsatte flere forgæves inddrivelsesforsøg. Fordringer på mere end 25.000 kr. måtte ikke afskrives endeligt, før forældelse indtrådte.

Udgangspunktet i restanceinddrivelsesmyndighedens inddrivelse var således indtil 1. januar 2009, at fordringer samt renter og omkostninger, som var under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, først skulle forsøges inddrevet ved anvendelse af de inddrivelsesmidler, som lovgivningen stillede til rådighed. Men såfremt gælden viste sig at være ikke-inddrivelig, afhang de nærmere regler om afskrivning af gældsposter af, hvilken type fordring der var tale om. De dagældende regler og den tilhørende praksis havde i øvrigt været gældende helt tilbage fra før den samling af hele restanceinddrivelsen på det offentlige område hos det tidligere SKAT (nu Skatteforvaltningen), som fandt sted i november 2005.

De gældende bestemmelser om afskrivning i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, § 16, stk. 1 og 3, har haft den samme ordlyd siden denne lovs indførelse i december 2008, idet bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 3 indtil ikrafttrædelsen af § 1 i lov nr. 428 af 18. maj 2016 dog var at finde i stk. 2. Ved denne ændringslov blev der indsat et nyt stk. 2 om manglende udbetaling af beløb på højst

200 kr., når udbetaling over Nemkontosystemet ikke har kunnet finde sted inden for en periode på 3 måneder, og det tidligere stk. 2 blev samtidig stk. 3.

Bestemmelsen i § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan efter sin ordlyd og sine forarbejder, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 268 ff., alene anvendes til afskrivning af fordringer efter en konkret vurdering af inddrivelsesudsigten og inddrivelsesomkostningerne i forhold til den enkelte fordring. Afskrivningsbestemmelsen kan ikke anvendes på private krav eller udenlandske krav, jf. side 270, men kan ellers anvendes på alle krav, der tilkommer det offentlige, og som inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset hvem der er den oprindelige fordringshaver for kravet. Afskrivning kan alene ske på initiativ fra restanceinddrivelsesmyndigheden.

Det anføres i forarbejderne (side 269), at formålet med at fastsætte regler om afskrivning og regler om, hvornår afbrydelse af forældelse kan undlades, og fordringer dermed ophører, var at harmonisere reglerne om afskrivning af fordringer, som det offentlige er kreditor for, så det sikres, at der gælder samme regler og praksis for afskrivning uanset fordringens art. Det var endvidere formålet at sikre, at der fokuseres på de restancer, som der er reel mulighed for at inddrive, og at der ikke anvendes unødige ressourcer på at holde ikke-inddrivelige fordringer i live. Faste regler for afskrivning af restancer ville således være et væsentligt element i en effektiv restanceinddrivelse. Det omtales desuden i forarbejderne (side 269), at det blev foreslået at indføre regler, der i videre omfang, end det var tilfældet på daværende tidspunkt, ville give mulighed for, at fordringer ville kunne afskrives i forhold til skyldner.

Videre anføres det i forarbejderne (side 269-270), at i det omfang der systemmæssigt vil være mulighed for at overvåge skyldners økonomiske forhold og registrere de inddrivelsesmidler, der er anvendt for at inddrive fordringen, vil det være muligt automatisk at vurdere, om en fordring vil kunne inddrives, og om der skal foretages afbrydelse af forældelse, eller om fordringen kan ophøre. Det er således ikke på sigt hensigten, at der for hver enkelt fordring, umiddelbart forud for at der vil indtræde forældelse, skal foretages en konkret og manuel vurdering af, om der skal foretages forældelsesafbrydende skridt. Det forudsættes derimod, at det systemmæssigt skal sikres, at alle fordringer inddrives med de inddrivelsesmidler, der vil være de sædvanlige for den pågældende fordring. Yderligere forudsættes det, at dette vil indebære, at der inddrivelsesmæssigt er foretaget det, der var muligt, og at der derfor kan ske systemmæssig afskrivning af restancer, der ikke er inddrivelige, når disse forældes.

Det fremgår endvidere af forarbejderne (side 270), at skatteministeren skal kunne fastsætte de nærmere regler for, hvornår afbrydelse af forældelse kan undlades.

Videre anføres det i forarbejderne (side 270), at de kriterier, der vil indgå i vurderingen af, om en fordring skal holdes i live eller ophøre, bl.a. kan være, om der er sket betaling på fordringen eller

andre fordringer, som skyldner har til inddrivelse, om fordringen har været forsøgt inddrevet med sædvanlige inddrivelsesmidler, om skyldner har betalingsevne, om skyldner ejer aktiver, og om der er knyttet særlige inddrivelsesmidler til fordringen, f.eks. fortrinsret i fast ejendom. Det er således hensigten, at der ved fastsættelse af kriterierne tages udgangspunkt i, om inddrivelse af gælden er åbenbart formålsløs eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger, i stedet for, som det hidtil havde været tilfældet for visse fordringstyper på Skatteministeriets område, i gældens størrelse.

Endelig er det anført i forarbejderne (side 270), at indtil Ét Fælles Inddrivelsessystem (EFI) bliver sat i drift, vil vurderingen af, om der skulle ske afskrivning eller foretages forældelsesafbrydende skridt, fortsat i vidt omfang blive foretaget manuelt.

Med § 16, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er skatteministeren bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om anvendelsen af § 16, stk. 1. Bemyndigelsen blev i første omgang udmøntet med § 27 i bekendtgørelse nr. 1365 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige og senest med den gældende § 32 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Det fremgår således af § 32, stk. 2, at restanceinddrivelsesmyndigheden inden afskrivningen skal have forsøgt at inddrive fordringen med de inddrivelsesmidler, der er sædvanlige for den pågældende fordringstype. I § 32, stk. 3, anføres, at der ved vurderingen af, om der kan ske afskrivning af en fordring, skal lægges vægt på, om skyldneren har betalingsevne, om skyldneren ejer aktiver, og om der er knyttet særlige inddrivelsesmidler til fordringen.

Om skyldneren har betalingsevne, afgøres af reglerne i § 10 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige om den såkaldte tabeltrækmetode, medmindre der er foretaget en individuel betalingsevneberegning efter kapitel 7 i bekendtgørelsen. Har skyldner betalingsevne, kan der som udgangspunkt ikke ske afskrivning. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan heller ikke afskrive krav, såfremt en skyldner ejer udlægseggede aktiver. Herved forstås aktiver, som både kan gøres til genstand for udlæg, og som må formodes at ville indbringe et provenu til hel eller delvis dækning af kravet. Der kan heller ikke ske afskrivning, hvis der er knyttet særlige inddrivelsesmidler til fordringen. Det er f.eks. tilfældet, hvis fordringen kan inddrives ved særskilt lønindeholdelse. Dette gælder f.eks. biblioteksgebyrer og kontrolafgifter for overtrædelse af bestemmelser i bl.a. færdselsloven, jf. § 10 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Der er i praksis to principielt forskellige måder at foretage afskrivning af gæld til det offentlige på, henholdsvis endelig afskrivning og afgangsførelse som uerholdelig.

Ved endelig afskrivning forstås, at fordringen straks ophører helt og slettes i systemerne, så den ikke længere vil kunne gøres gældende over for skyldner, som derfor straks efter afskrivningen underrettes herom. Endelig afskrivning vil i princippet kunne ske før det tidspunkt, hvor gælden bliver forældet.

Ved afgangsførelse som uerholdelig stilles den aktive inddrivelsesindsats vedrørende fordringen i bero, hvorfor inddrivelse som udgangspunkt alene vil ske, hvis der opstår en modregningsmulighed, f.eks. i overskydende skat, eller en anden betalingsmulighed. Restanceinddrivelsesmyndigheden gør således efter afgangsførelsen ingen yderligere forsøg på at afbryde forældelsen. Først når forældelse indtræder, afskrives fordringen endeligt, idet fordringen er ophørt i forhold til skyldner, som på dette tidspunkt kan underrettes om afskrivningen.

Restanceinddrivelsesmyndigheden anvender i praksis bestemmelsen i § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige til at afgangsføre fordringer som uerholdelige, jf. styresignalet SKM2013.102.SKAT. Restanceinddrivelsesmyndigheden havde dog i den første tid efter indførelsen af § 16, stk. 1, en bredere forståelse af omfanget af afskrivningsbestemmelsen. I forlængelse af indførelsen pr. 1. januar 2009 af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og den tilhørende bekendtgørelse nr. 1365 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige blev der den 24. juni 2009 udstedt et styresignal, SKM2009.394.SKAT, der angav de overordnede rammer og retningslinjer for, hvornår restanceinddrivelsesmyndigheden kunne afskrive et krav endeligt.

Heri fremgik bl.a., at der efter § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kunne ske en endelig afskrivning af en skyldners samlede restancer, når det var konstateret, at inddrivelse helt eller delvist var udelukket, og hvor det ligeledes var konstateret, at kriterierne for afskrivning var opfyldt, uanset at forældelse af kravene endnu ikke var indtrådt. Endvidere fremgik det, at såfremt en skyldner havde flere restancer, ville det faktisk, at et af kravene opfyldte betingelserne for endelig afskrivning, medføre, at skyldners øvrige krav ligeledes ville kunne afskrives.

Foranlediget af Skatteministeriets Interne Revisions notat af 7. september 2012 vedrørende restanceinddrivelsesmyndighedens anvendelse af § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige til endelig afskrivning af fordringer inden forældelsestidspunktets indtræden har Kammeradvokaten i et notat af 26. september 2012 vurderet, at der ikke er hjemmel til, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan opgive krav over for skyldneren, førend den formueretlige forældelse indtræder, bortset fra i de tilfælde, hvor kravet er ophørt af andre grunde, f.eks. eftergivelse eller gældssanering.

Henset til, at den eksisterende administrative praksis på området ikke var klart i uoverensstemmelse med lovbestemmelsen, vurderede Kammeradvokaten dog samtidig, at borgere og virksomheder kunne støtte ret på allerede foretagne endelige afskrivninger af gæld.

På den baggrund udsendte SKAT et nyt styresignal, SKM2013.102.SKAT, til afløsning af det tidligere styresignal SKM2009.394.SKAT, hvorefter det blev præciseret, at der fremadrettet skulle lægges følgende begrebsforståelse til grund ved afskrivning af fordringer:

»En fordring, der er helt eller delvist ophørt som følge af forældelse, er opgivet/ophørt i forhold til skyldner. Det vil sige, at fordringen ikke længere er retskraftig. Tilsvarende vil fordringer kunne opgives/ophøre ved eftergivelse, akkord mm. Det kan internt besluttes, at inddrivelse af en fordring ikke skal fortsættes, sædvanligt beskrevet som afskrives, når en fortsættelse er åbenbart formålsløs eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger. Dette medfører ikke, at RIM har opgivet kravet over for skyldneren, men er blot en konstatering af, at der ikke skal ske yderligere inddrivelseskridt eller afbrydes forældelse. Kravet vil derfor forælde, når forældelsesfristen indtræder, og fordringen dermed ophører. Meddelelse til skyldneren herom må først ske, når fordringen er opgivet/ophørt.«

Det er denne forståelse og fremgangsmåde, der stadig er gældende i restanceinddrivelsesmyndighedens administrative praksis, hvilket også fremgår af Den juridiske vejledning 2018-2, afsnit G.A.3.1.8.1, om afskrivning af fordringer.

Som led i arbejdet med at rydde op efter det i 2015 nedlukkede it-system EFI blev der i foråret 2018 gennemført et lovgivningstiltag, jf. lov nr. 258 af 10. april 2018, der muliggør, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan foretage en ekstraordinær, endelig afskrivning af visse gældsposter, der er under inddrivelse, og som har tvivlsom retskraft. Hjemlen til denne ekstraordinære afskrivning fremgår af § 18 h, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Samtidig med den beskrevne hjemmel til ekstraordinær afskrivning af fordringer med tvivlsom retskraft blev der fastsat en 5-årig bemyndigelse til skatteministeren til at fastsætte eventuelle yderligere regler om ekstraordinær afskrivning af andre grupper af fordringer, tilbagebetalingskrav og opkrævningsrenter. Bemyndigelsen vil gælde for de tilfælde, hvor der er tvivl om rigtigheden af de oplysninger, der er nødvendige for fordringernes inddrivelse, eller hvor disse oplysninger mangler, og det vil være umuligt eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at afklare denne tvivl eller at fremskaffe oplysningerne, eller hvis der foreligger andre ganske særlige grunde til at gennemføre endelig afskrivning. Bemyndigelsen vil i givet fald først blive anvendt efter en orientering af Folketingets Finansudvalg og en efterfølgende offentlig høring af den bekendtgørelse, som udmønter bemyndigelsen. Bemyndigelsen fremgår af § 18 h, stk. 10, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

2.8.2. Lovforslaget

Som led i arbejdet med at få inddrivelsen af gæld til det offentlige genoprettet og effektiviseret, er der behov for en mindre justering af reglerne om, hvordan afskrivning af konstaterede ikke-inddrivelige gældsposter skal foregå. For at undgå, at restanceinddrivelsesmyndigheden fremadrettet løbende skal sætte mange ressourcer af til at overvåge de gældsposter, som restanceinddrivelsesmyndigheden allerede har truffet beslutning om at afskrive, men som endnu ikke er forældede, foreslås det at justere den nuværende afskrivningsregel i § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, så der indføres mulighed for, at restanceinddrivelsesmyndigheden fremover kan foretage endelig afskrivning, førend forældelse indtræder, hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller forbundet med

uforholdsmæssige omkostninger at forsætte inddrivelsen. Metoden indebærer, at gældsposten straks ophører og kan slettes i systemerne.

Det foreslås således, at § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige nyaffattes, så det klart fremgår, at restanceinddrivelsesmyndigheden, for så vidt angår gældsposter, der opfylder et af de to nævnte afskrivningskriterier, enten kan afskrive endeligt eller alternativt som hidtil kan undlade at afbryde forældelsen (afgangsføre som uerholdelig), således at inddrivelse af gældsposten sættes i bero, hvorefter den endelige afskrivning først sker på forældelsestidspunktet. Der er som hidtil tale om en fakultativ adgang til afskrivning. Det er fortsat restanceinddrivelsesmyndigheden, der har kompetencen til at vurdere, om der skal ske afskrivning. Skyldner kan ikke selv anmode herom, men kan i stedet søge om eftergivelse af gælden efter de særlige regler i § 13 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Det vil være de samme kriterier som hidtil, der skal gælde for selve vurderingen af, om afskrivning af en gældspost skal ske. Kriterierne i § 16, stk.1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er som nævnt, at det enten er åbenbart formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen af den pågældende fordring. Der skal i den forbindelse ses på, om fordringen har været forsøgt inddrevet med sædvanlige inddrivelsesmidler, om skyldner har betalingsevne, om skyldner ejer aktiver, og om der er knyttet særlige inddrivelsesmidler til den pågældende fordring. Der henvises nærmere til afsnittet om kriterierne under afsnit 2.8.1 om gældende ret.

Der vil også fortsat være nogle typer af krav under inddrivelse, som ikke kan afskrives efter bestemmelsen i § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Det gælder private krav, f.eks. privatretlige underholdsbidrag, og udenlandske krav. Det skyldes, at kravene ikke tilkommer det offentlige, men inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden, selv om kravene tilhører enten en privat fordringshaver eller en udenlandsk fordringshaver.

Med justeringen er det blot selve tidspunktet for afskrivningens gennemførelse, der vil blive fremrykket, idet restanceinddrivelsesmyndigheden ikke længere behøver at afvente forældelsestidspunktet for gældsposten, førend afskrivningen effektueres. Reglen foreslås dog at være fakultativ, således at restanceinddrivelsesmyndigheden fremover – såfremt det ønskes – også kan vælge at anvende metoden med afgangsførelse som uerholdelig, f.eks. hvis der er tale om meget store gældsposter, eller der er andre særlige årsager til, at inddrivelsen ikke straks bør opgives fuldstændigt. I så fald undlader restanceinddrivelsesmyndigheden at afbryde forældelsen, men skal så løbende overvåge, om der opstår mulighed for at inddrive kravet, f.eks. ved modregning i skyldners eventuelle kommende overskydende skat, eller hvis der på anden måde opstår en betalingsmulighed. Den afgangsførte fordring indgår således stadig i den almindelige dækningsrækkefølge, såfremt der skulle komme indbetalinger på skyldners konto.

Ændringen vil betyde, at restanceinddrivelsesmyndighedens ressourcer – i de tilfælde, hvor der foretages endelig afskrivning – vil kunne anvendes mere effektivt til f.eks. gennemførelse af aktiv inddrivelse af andre gældsposter, i stedet for som hidtil, hvor der efter afgangsførelse af en gældspost fortsat skal ske løbende overvågning af inddrivelsesmulighederne. Formålet med ændringen er således at sikre, at der fremadrettet vil blive fokuseret på de gældsposter, som der reelt er mulighed for at inddrive, og at der ikke anvendes unødige ressourcer på at holde ikke-inddrivelige fordringer i live. Faste regler og procedurer for afskrivning af gældsposter vil dermed fremover være et væsentligt element i en mere effektiv restanceinddrivelse. Det er ligeledes hensigten, at der, efterhånden som det nye it system til inddrivelse bliver fuldt idriftsat, systemmæssigt vil kunne ske en form for løbende overvågning af skyldners økonomiske forhold, herunder pågældendes betalingsevne, samt en registrering af de gennemførte inddrivesskridt i forhold til skyldner, således at disse oplysninger tilsammen kan danne baggrund for vurderingen af, om afskrivningskriterierne er opfyldt. I første omgang vil der systemmæssigt kunne udsøges relevante afskrivningsegne gældsposter. Selve den efterfølgende effektivering af afskrivningen vil på sigt også kunne håndteres systemmæssigt. Dette vil omfatte udarbejdelse af afgørelse om afskrivning, sletning af gældsposten i inddrivelsessystemet samt underretning af henholdsvis skyldner og fordringshaver.

Justeringen af afskrivningsreglerne vil endelig få betydning for fremtidige restanceopgørelser, der vil blive mere retvisende, idet de endeligt afskrevne gældsposter ikke længere vil fremgå af disse.

2.9. Præcisering af regel om virkningstidspunktet for dækninger, som restanceinddrivelsesmyndigheden foretager på fordringer under inddrivelse

2.9.1. Gældende ret

Dækningsrækkefølgen for fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden er fastlagt i § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der blev nyaffattet ved lov nr. 285 af 29. marts 2017 med virkning fra den 1. april 2017.

Dækker beløb, der inddrives fra skyldner eller modtages ved frivillig betaling, kun delvis fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden vedrørende skyldneren, dækkes først bøder, dernæst underholdsbidrag omfattet af lov om opkrævning af underholdsbidrag, idet private krav dog dækkes forud for offentlige krav, og endelig andre fordringer under inddrivelse, jf. § 4, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Dækker beløb, der inddrives fra skyldner, kun delvis fordringer inden for samme kategori, jf. stk. 1, dækkes fordringerne i den rækkefølge, hvori de modtages hos restanceinddrivelsesmyndigheden, således at den fordring, der modtages først, dækkes først, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Krav på rente dækkes dog forud for hovedkravet, jf. 2. pkt. For en opkrævningsrente lægges ifølge 3. pkt. det hovedkrav, som restanceinddrivelsesmyndigheden fik oplyst ved modtagelsen af opkrævningsrenten, til grund ved anvendelsen af 2. pkt. Er en oplysning om hovedkravet ikke givet ved modtagelsen af en opkrævningsrente, anvendes alene 1. pkt., jf. reglen i 4. pkt.

Bestemmelserne i 3. og 4. pkt. blev indsat ved lov nr. 551 af 29. maj 2018 med henblik på at løse de problemer, som restanceinddrivelsesmyndigheden har i forhold til at foretage en korrekt dækning efter § 4, stk. 2, 2. pkt., hvor det som følge af den i lovgivningen fastsatte opkrævningsmetode ikke er muligt at identificere den eller de hovedfordringer, hvoraf renten er beregnet, samt renter, der modtages til inddrivelse uden nogen oplyst relation til deres hovedfordring(er), jf. afsnit 2.3.2 i de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 226, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, side 19.

Ved lov nr. 285 af 29. marts 2017 blev der indsat en række nye stykker i § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Med § 4, stk. 3, blev der i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsat en ny bestemmelse, der bestemmer, at når restanceinddrivelsesmyndigheden modtager beløb i forbindelse med en inddrivelsesindsats, herunder afdragsordning, lønindeholdelse eller erindringskrivelse, dækkes først de fordringer, der er omfattet af inddrivelsesindsatsen på tidspunktet for restanceinddrivelsesmyndighedens anvendelse af beløbet, og for hvilke der på dette tidspunkt er en skyldig hovedstol eller renter under inddrivelse. Dernæst dækkes øvrige fordringer, der er under inddrivelse og vil kunne inddrives ved en sådan inddrivelsesindsats, idet beløb, der er modtaget ved en afdragsordning, dog også kan dække fordringer, der omfattes af bilag 1, afsnit III. Dækning efter 2. pkt. sker uden afgivelse af modregningsmeddelelse til skyldner. Dækning sker i den dækningsrækkefølge, der anføres i stk. 1 og 2. Beløb, der modtages som følge af udlæg, omfattes ikke af dette stykke.

Med § 4, stk. 4, blev der i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsat en ny bestemmelse, der bestemmer, at fastlæggelsen af dækningsrækkefølgen efter stk. 1-3 sker på det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden anvender beløb inddrevet fra skyldner eller modtaget fra skyldner ved frivillig betaling til dækning af fordringer under inddrivelse hos skyldneren. Dækning af disse fordringer sker med virkning fra betalingstidspunktet.

Den eller de fordringer, der er under inddrivelse og i overensstemmelse med dækningsrækkefølgerne i § 4, stk. 1-3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige skal dækkes med det beløb, der er inddrevet eller modtaget ved frivillig betaling, vil således blive dækket i nutid – dvs. på anvendelsestidspunktet og med fordringens eller fordringernes aktuelle størrelse – men med tilbagevirkende kraft til betalingstidspunktet.

Bestemmelsen betyder, at restanceinddrivelsesmyndigheden ved fastlæggelsen af dækningsrækkefølgen på det tidspunkt, hvor betalingen anvendes til dækning, alene dækker fordringer, for hvilke der på dette tidspunkt er en skyldig hovedstol eller renter under inddrivelse. Fordringerne indgår som anført ovenfor i dækningsrækkefølgen med deres aktuelle saldo på anvendelsestidspunktet. Dette gælder, selv om fordringerne på betalingstidspunktet for den betaling, der skal anvendes til dækning,

havde en større saldo. Forskellen på en fordrings saldo på henholdsvis betalingstidspunktet og anvendelsestidspunktet kan f.eks. skyldes, at fordringen i mellemtiden kan være delvist dækket ved en eller flere andre frivillige indbetalinger eller inddrevne beløb. Sådanne mellemkommende dækninger fastholdes, selv om betalingstidspunktet for disse dækninger ligger senere end betalingstidspunktet for den indbetaling, som aktuelt skal anvendes til dækning.

Anvendelsen af bestemmelsen kan illustreres med følgende eksempler, hvor der af forståelsesmæssige hensyn anvendes runde tal (alle datoer er fra samme år):

Eksempel 1: En indbetaling overstiger restgælden på anvendelsestidspunktet

En fordring modtages til inddrivelse den 3. januar, hvor hovedfordringen er på 10.000 kr. Fordringen tilskrives fra 1. februar inddrivelsesrente. Den 1. december indbetales 11.000 kr., hvilket dækker inddrivelsesrenter på 1.100 kr. og 9.900 kr. af hovedfordringen, så der herefter udestår en hovedfordring på 100 kr. Den 20. december anvendes en indbetaling på 500 kr. med betalingstidspunkt den 1. august. Den 20. december er der påløbet yderligere 5 kr. i inddrivelsesrente for perioden fra 1. december til 20. december. Fordringens aktuelle saldo udgør således 105 kr. Af de 500 kr. kan der derfor højst anvendes 105 kr. til dækning af fordringen. Da betalingens pålydende overstiger fordringens aktuelle saldo på anvendelsestidspunktet, og da betalingen skal have rentemæssig virkning 1. august, anvendes 100 kr., svarende til hovedfordringens restgæld på anvendelsestidspunktet, til dækning af en del af de inddrivelsesrenter, som var udestående pr. 1. august. Derved reduceres den andel af indbetalingen den 1. december, som dækkede inddrivelsesrente, fra 1.100 kr. til 1.000 kr. Disse 100 kr. omfordres i stedet til dækning af hovedfordringen, hvorved hovedfordringen indfris fuldt ud. Herved bortfalder den inddrivelsesrente på 5 kr., som blev beregnet for perioden fra 1. til 20. december. De resterende 400 kr. af indbetalingen anvendes om muligt til dækning af anden gæld under inddrivelse i henhold til dækningsrækkefølgen eller udbetales til skyldneren.

Eksempel 2: En indbetaling overstiger ikke restgælden på anvendelsestidspunktet

En fordring modtages til inddrivelse den 3. januar, hvor hovedfordringen er på 10.000 kr. Fordringen tilskrives fra 1. februar inddrivelsesrente. Den 1. december indbetales 3.000 kr., hvilket dækker samtlige renter på 1.000 kr. og 2.000 kr. af hovedfordringen, så der herefter udestår en hovedfordring på 8.000 kr. Den 20. december anvendes en indbetaling på 5.600 kr. med betalingstidspunkt den 1. august. Den 20. december er der påløbet yderligere 50 kr. i inddrivelsesrente for perioden fra 1. december til 20. december. Fordringens aktuelle saldo udgør således 8.050 kr. Da betalingen skal have rentemæssig virkning 1. august, anvendes 600 kr. til dækning af de inddrivelsesrenter, som var udestående på dette tidspunkt. De resterende 5.000 kr. af indbetalingen anvendes til dækning af hovedfordringen. Nedbringelsen af hovedfordringen betyder, at rentetilvæksten fra den 1. august påvirkes tilsvarende. Derved reduceres den andel af indbetalingen den 1. december, som dækkede inddrivelsesrente, fra 1.000 kr. til 200 kr. som resultat af dækningen af inddrivelsesrenten med 600 kr. og den reducerede hovedfordring. Disse 800 kr. fra indbetalingen af 1. december omfordres i stedet til yder-

ligere dækning af hovedfordringen, som således er nedbragt til 2.200 kr. Inddrivelsesrenten for perioden fra 1. til 20. december reduceres herved fra 50 kr. til 20 kr.

Fordringer, der på anvendelsestidspunktet er fuldt indfrie eller ophørt af andre grunde, indgår ikke i den dækningsrækkefølge, der fastlægges på anvendelsestidspunktet, selv om den enkelte fordring ikke på betalingstidspunktet var fuldt indfriet. At fordringen på anvendelsestidspunktet er fuldt indfriet eller ophørt, kan skyldes, at fordringen efter betalingstidspunktet, men før anvendelsestidspunktet, er dækket fuldt ud med en eller flere andre frivillige indbetalinger eller inddrevne beløb, eller at fordringen kan være korrigeret af fordringshaver som følge af en indbetaling eller modregning i fordringshavers regi. Endelig kan fordringen være ophørt af andre årsager, herunder ved afskrivning, eftergivelse eller på baggrund af forældelse.

Endelig blev der med § 4, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsat en bestemmelse om anvendelsen af overskydende beløb. Af bestemmelsen fremgår i 1. pkt., at hvis der i forbindelse med inddrivelsen opstår et overskydende beløb, herunder ved nedskrivning eller tilbagekaldelse af en allerede helt eller delvist dækket fordring, anvendes det overskydende beløb til dækning af fordringer under inddrivelse hos skyldneren. Dækning ved anvendelse af et overskydende beløb efter 1. pkt. sker i henhold til stk. 1-4 og uden afgivelse af modregningsmeddelelse til skyldner, jf. 2. pkt. Var fordringen rentebærende, skal det overskydende beløb være inklusive de renter, der er tilskrevet fordringen, jf. 3. pkt. Skyldner har ifølge 4. pkt. ikke krav mod restanceinddrivelsesmyndigheden i form af rentekompensation som følge af anvendelsen af det overskydende beløb, jf. § 4, stk. 5, 1. pkt.

Det fremgår af afsnit 2.1.4.2 i de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 137, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 137 som fremsat, side 26, at det vil lette systemunderstøttelsen, at det overskydende beløb kan anvendes til dækning af de fordringer, der er under inddrivelse på det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden anvender det overskydende beløb i overensstemmelse med dækningsrækkefølgen i § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, dog med respekt for, at der først dækkes på fordringer, der var eller senere ved en tilføjelse er blevet omfattet af den specifikke inddrivelsesindsats, og dernæst – hvis der er et resterende beløb – øvrige fordringer under inddrivelse, forudsat at disse vil kunne inddrives med samme type inddrivelsesindsats.

I § 4, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemmes, at restanceinddrivelsesmyndigheden uanset stk. 1-3 efter anmodning fra skyldner kan tillade, at beløb, der inddrives fra skyldner, går til dækning af bestemte fordringer. Der er – på nær henvisningen, der efter nyaffattelsen ved lov nr. 285 af 29. marts 2017 også gælder den ny bestemmelse i stk. 3 – tale om en videreførelse af den tidligere bestemmelse i § 4, stk. 3.

Endelig viderefører lov nr. 285 af 29. marts 2017 den tidligere bemyndigelsesbestemmelse i § 4, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter skatteministeren kunne fastsætte regler om gennemførelse af reglerne i stk. 1 og 2. Den videreførte bestemmelse i § 4, stk. 7, i lov om inddrivelse

af gæld til det offentlige bestemmer, at skatteministeren kan fastsætte regler om anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1-6, herunder regler om anvendelsen af disse ved opskrivning af beløbet på en fordring, der gennemføres ved overdragelse af en særskilt fordring på det opskrevne beløb, regler om dækningen af renter og regler om samtidig overdragelse af flere fordringer mod samme skyldner.

Ved modregning bestemmes dækningsrækkefølgen af § 7 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Efter stk. 1 dækkes først fordringer under opkrævning, for hvilke den udbetalende myndighed er fordringshaver, i det omfang denne myndighed træffer afgørelse om modregning. Dernæst dækkes de fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Endelig dækkes andre fordringer under opkrævning. Hvor kun delvis dækning inden for samme kategori er mulig, anvendes dækningsrækkefølgen efter § 4 ved restanceinddrivelsesmyndighedens modregning og en dækning ud fra tidspunktet for indberetning til restanceinddrivelsesmyndighedens fordringsregister, for så vidt angår modregning under opkrævning, jf. § 7, stk. 2. Hvis det som følge af størrelsen på den kommende udbetaling fra det offentlige til en skyldner ligger klart, at der ikke vil være dækning til alle de fordringer, som restanceinddrivelsesmyndigheden skal inddrive hos den pågældende skyldner, indebærer anvendelsen af dækningsrækkefølgen efter § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige således, at der til modregningen sker en udvælgelse af de fordringer, der ifølge § 4 skal dækkes først, og som beløbsmæssigt kan rummes inden for udbetalingsbeløbet. I § 7, stk. 3, blev der ved lov nr. 285 af 29. marts 2017 indsat en særlig regel om visse sociale ydelser. Ved modregning i sociale ydelser, som en kommune kan gennemføre i en udbetaling fra Udbetaling Danmark, eller som Udbetaling Danmark kan gennemføre i en udbetaling fra en kommune, uden at fordringen er registreret i restanceinddrivelsesmyndighedens fordringsregister, finder § 7, stk. 1 og 2, ikke anvendelse, hvis modregningen gennemføres efter fordringshavers anmodning direkte til den udbetalende myndighed om i udbetalingsbeløbet at fradrage et beløb svarende til den skyldige fordring. Ved sådanne modregninger dækkes fordringerne ud fra deres stiftelsestidspunkt, således at den ældste fordring dækkes først, idet en fordring fra den udbetalende myndighed dog dækkes først, hvis den er stiftet senest samme dag som den anden myndigheds fordring.

Fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 1, stk. 1, med undtagelse af bøder, forrentes ifølge § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige med en årlig rente svarende til renten i henhold til rentelovens § 5, stk. 1 og 2. Renten tilskrives fra den 1. i måneden efter modtagelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden. For fordringer, der tilhører restanceinddrivelsesmyndigheden, tilskrives renten fra den 1. i måneden efter den måned, hvori fordringen er stiftet.

Skatteministeren kan ifølge § 5, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemme, at stk. 1 ikke skal anvendes på nærmere angivne typer af fordringer. Skatteministeren kan endvidere bestemme, at stk. 1 ikke skal anvendes på fordringer, der inden ikrafttrædelsen af stk. 1 – der trådte i kraft den 1. august 2013, jf. § 1 i bekendtgørelse nr. 937 af 4. juli 2013 om ikrafttræden af §§ 4-7 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og visse bestemmelser i lov om ændring af kildeskatte-

loven, opkrævningsloven, udpantningsloven og forskellige andre love – er modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden uden særskilt angivelse af hovedstol, renter og gebyrer. Hvis fordringshaveren senest 6 måneder fra datoen for denne ikrafttrædelse giver restanceinddrivelsesmyndigheden oplysning om hovedstol, renter og gebyrer, tilskrives renten efter stk. 1 dog fra datoen for oplysningens modtagelse.

I bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige anføres i § 9, stk. 2, at renten i stk. 1 ikke finder anvendelse på følgende fordringer:

- 1) Fordringer, der i henhold til EU-retsakter skal forrentes med en rente fastsat i henhold til EU-retsakten, uanset at fordringen er oversendt til inddrivelse.
- 2) Fordringer fastsat i henhold til en udenlandsk afgørelse om underholdsbidrag, der fastsætter en rente under inddrivelse, som er højere end inddrivelsesrenten, idet disse fordringer forrentes i henhold til afgørelsen.
- 3) Fordringer, som hviler på et pantebrev, et gældsbevis, et udenretligt frivilligt forlig m.v., og andre fordringer, hvor parterne har aftalt en morarente, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk. 3, 3. pkt.
- 4) Fordringer, der hviler på en retsafgørelse, hvor domstolen har truffet afgørelse om en forrentning under inddrivelse, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk. 3, 3. pkt.
- 5) Fordringer, der er modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden uden særskilt angivelse af hovedstol, renter og gebyrer, idet disse fordringer ikke forrentes.
- 6) Fordringer tilhørende fordringstyper, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden har viden om, at der inden for fordringstypen oversendes fordringer uden særskilt angivelse af hovedstol, renter og gebyrer, idet fordringer tilhørende disse fordringstyper ikke forrentes.

I § 9, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemmes i 1. pkt., at for fordringer som nævnt i stk. 2, nr. 3 og 4, hvor parterne har aftalt, eller en domstol har fastsat en morarente, som er lavere end renten i stk. 1, kan fordringshaveren vælge, at fordringen ikke skal forrentes eller skal forrentes med en rentesats, som ikke overstiger den aftalte eller i retsafgørelsen fastsatte rente, og som understøttes af restanceinddrivelsesmyndighedens it-system, der herefter beregner renten. I 2. pkt. bestemmes, at hvis fordringshaveren ønsker at fastholde en aftalt eller ved retsafgørelse fastsat lavere rente, som ikke understøttes af restanceinddrivelsesmyndighedens it-system, skal fordringshaveren beregne renten i henhold til aftalen eller retsafgørelsen og indsende oplysning om renten til restanceinddrivelsesmyndigheden. I 3. pkt. bestemmes, at for fordringer som nævnt i stk. 2, nr. 3 og 4, hvor parterne har aftalt, eller en domstol har fastsat en morarente, som er højere end renten i stk. 1, kan fordringshaveren vælge, at fordringen skal forrentes med renten i stk. 1 eller skal forrentes med en rentesats, som ikke overstiger den aftalte eller ved retsafgørelse fastsatte rente, og som understøttes af restanceinddrivelsesmyndighedens it-system, der herefter beregner renten. Endelig bestemmes i 4. pkt., at hvis fordringshaveren ønsker at fastholde en aftalt eller ved retsafgørelse fastsat højere rente, som ikke understøttes af restanceinddrivelsesmyndighedens it-system, skal fordringshaveren beregne renten i henhold til aftalen eller retsafgørelsen og indsende oplysning

om renten til restanceinddrivelsesmyndigheden.

2.9.2. Lovforslaget

Rækkevidden af reglen i § 4, stk. 4, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige om anvendelse af betalingstidspunktet ved dækning af fordringer under inddrivelse fremgår ikke præcist af ordlyden. Hvis betalingstidspunktet i alle henseender lægges til grund, når et beløb, der er inddrevet fra skyldner eller modtaget fra denne ved frivillig betaling, skal dække de fordringer, der er under inddrivelse på anvendelsestidspunktet, vil dette føre til, at en fordringshavers beregning af opkrævningsrenter og eventuelle renter, der omfattes af § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, efter betalingstidspunktet har været uretmæssig. Det samme gælder restanceinddrivelsesmyndighedens beregning af inddrivelsesrenter efter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige eller renter, der omfattes af § 9, stk. 3, 1. eller 3. pkt., i førnævnte bekendtgørelse, fra og med den 1. i måneden efter den måned, hvor den rentebærende hovedfordring blev modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Anvendelsen af betalingstidspunktet indebærer således, at dækningen af den rentebærende hovedfordring og dennes renter, der i øvrigt dækkes før hovedfordringen, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, skal anses at være sket med tilbagevirkende kraft til det tidspunkt, hvor skyldneren blev frigjort for sin hæftelse svarende til det inddrevne eller betalte beløb.

Uden den foreslåede præcisering kan ordlyden af bestemmelsen læses således, at fordringshaver vil skulle slette de opkrævningsrenter, der er påløbet hovedfordringen efter betalingstidspunktet. Renter har bl.a. et kompensationsøjemed, idet de skal kompensere fordringshaver for den manglende rettidige betaling af hovedfordringen. En sådan fordringshaver ville modtage beløbet i nutid, men med virkning fra betalingstidspunktet, hvilket som sagt ville indebære, at renter, der var påløbet for perioden efter betalingstidspunktet, skulle slettes som uberettigede. Ved en sådan sletning af renter ville fordringshaver netop ikke modtage den compensation for manglende betaling af fordringen, som renten ellers skulle udgøre.

Restanceinddrivelsesmyndigheden ville endvidere ikke selv kunne slette sådanne opkrævningsrenter, fordi restanceinddrivelsesmyndigheden hverken kender datagrundlaget eller den fulde historik for hovedfordringen, mens opkrævningsrenterne påløb i opkrævningsfasen. Hovedfordringen kan være nedbragt i perioden med beregning af opkrævningsrenter, og restanceinddrivelsesmyndighedens beregning af, hvilke opkrævningsrenter der ville skulle slettes som følge af den tilbagevirkende kraft for dækningen på hovedfordringen, ville ud over kendskab til rentesatsen og renteberegningsprincippet, f.eks. om der er tale om en daglig eller månedlig rente, også forudsætte kendskab til hovedfordringens størrelse i renteberegningsperioden.

Eventuelle renter efter § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige systemunderstøttes ikke hos restanceinddrivelsesmyndigheden, men disse vil dog kunne identificeres af restanceinddrivelsesmyndigheden som ukorrekte, fordi restance-

inddrivelsesmyndigheden kender hovedfordringens historik, mens hovedfordringen er under inddrivelse. De pågældende renter skal herefter korrigeres af fordringshaver på baggrund af nedbringelsen af fordringen.

Restanceinddrivelsesmyndigheden vil derimod kunne korrigere renter, der er beregnet af restanceinddrivelsesmyndigheden fra den 1. dag i måneden efter den måned, hvor hovedfordringen blev modtaget, jf. § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige eller § 9, stk. 3, 1. eller 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Hvor en hovedfordring har været tilbagesendt til fordringshaver, f.eks. i medfør af § 2, stk. 10, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter fordringshaver, hvis der er indtrådt væsentlige ændringer i skyldners forhold, kan tilbagekalde en fordring med henblik på at tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen, vil restanceinddrivelsesmyndighedens it-system ikke kunne fastslå hovedfordringens historik for perioden, hvor hovedfordringen tidligere var under inddrivelse, og it-systemet vil derfor ikke i de tilfælde, hvor betalingstidspunktet ligger i denne periode, være i stand til at genberegne inddrivelsesrenter, der i denne periode er påløbet efter betalingstidspunktet.

Renter, som restanceinddrivelsesmyndigheden har beregnet, mens hovedfordringen tidligere var under inddrivelse, og som medfølger en hovedfordring, der returneres til fordringshaver, jf. § 8, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, vil derfor ikke med systemunderstøttelse kunne korrigeres af restanceinddrivelsesmyndigheden.

Det foreslås derfor, at det i § 4, stk. 4, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige præciseres, at dækningen med hensyn til beregningen af renter dog tidligst har virkning for renter, som er beregnet, mens fordringen aktuelt er under inddrivelse. Det betyder, at renter, der er påløbet i opkrævningsfasen, og renter, der er påløbet frem til det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden kan beregne rente af fordringen, vil kunne dækkes med betalingen, selv om betalingstidspunktet ligger tidligere end dette tidspunkt.

Henvisningen til, at der er tale om renter, der er beregnet, mens hovedfordringen aktuelt er under inddrivelse, har til formål at understrege, at dækningens tilbagevirkende kraft til betalingstidspunktet ikke har rentemæssig betydning for renter, som restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver for perioden efter betalingstidspunktet har beregnet, mens hovedfordringen tidligere var under inddrivelse. Disse renter vil derfor som følge af den foreslåede præcisering af § 4, stk. 4, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige ikke skulle korrigeres, men vil kunne dækkes med betalingen jf. ovenfor. Hovedfordringen er siden hen atter overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden – inklusive opkrævningsrenter og genindsendte renter fra den renteberegningsperiode, hvor hovedfordringen tidligere var under inddrivelse – og dækningens tilbagevirkende kraft vil som følge af den foreslåede præcisering tidligst kunne have rentemæssig virkning for renter, som restanceinddrivelsesmyndigheden eller en fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, har beregnet, siden hovedfordringen senest blev

modtaget til inddrivelse.

Der vil være tale om enten inddrivelsesrenter efter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, renter, som restanceinddrivelsesmyndigheden beregner i medfør af § 9, stk. 3, 1. eller 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige eller renter, som fordringshaver beregner i medfør af bekendtgørelsens § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt.

Det vil med den foreslåede præcisering stadig være sådan, at betalingen bogføres med virkning fra betalingstidspunktet, men for beregningen af renter gøres den undtagelse, at den rentemæssige virkning af dækningen tidligst indtræder fra og med den dag, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, mens hovedfordringen aktuelt er under inddrivelse, måtte beregne renter af den, enten fordi restanceinddrivelsesmyndigheden fra og med den 1. i måneden efter den måned, hvor hovedfordringen blev modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, beregner inddrivelsesrenter efter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige eller renter af fordringer som nævnt i § 9, stk. 2, nr. 3 og 4, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige om en af parterne aftalt eller af en domstol fastsat rente, der er lavere eller højere end inddrivelsesrenten efter lovens § 5, stk. 1, eller fordi fordringshaver af de i bekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 3 og 4, nævnte fordringer selv beregner renterne.

Bogføringen af betalingen med virkning fra betalingstidspunktet betyder, at en eventuel genanvendelse af beløbet på et senere tidspunkt, jf. § 4, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige vil ske med virkning fra det oprindelige betalingstidspunkt, dog med den begrænsning, der følger af forslaget som beskrevet ovenfor. Det vil sige, at rentemæssig virkning af dækningen tidligst indtræder fra og med den dag, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, måtte beregne renter af den fordring, som aktuelt er under inddrivelse og skal dækkes ved genanvendelsen af betalingen, enten fordi restanceinddrivelsesmyndigheden fra og med den 1. i måneden efter den måned, hvor hovedfordringen blev modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, beregner inddrivelsesrenter efter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige eller renter af fordringer som nævnt i § 9, stk. 2, nr. 3 og 4, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige om en af parterne aftalt eller af en domstol fastsat rente, der er lavere eller højere end inddrivelsesrenten efter lovens § 5, stk. 1, eller fordi fordringshaver af de i bekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 3 og 4, nævnte fordringer selv beregner renterne, jf. ovenfor.

Fordringer efter bekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 3, er som anført ovenfor i afsnit 2.9.1 om gældende ret fordringer, som hviler på et pantebrev, et gældsbevis, et udenretligt frivilligt forlig m.v., og andre fordringer, hvor parterne har aftalt en morarente, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk. 3, 3. pkt., mens fordringer efter § 9, stk. 2, nr. 4, er fordringer, der hviler på en retsafgørelse, hvor domstolen har truffet afgørelse om en forrentning under inddrivelse, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk.

3, 3. pkt.

Hvor betalingstidspunktet ligger på eller senere end den dag, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, første gang beregner rente af hovedfordringen, mens den aktuelt er under inddrivelse, vil den foreslåede præcisering være uden selvstændig betydning, fordi restanceinddrivelsesmyndigheden vil være i stand til at korrigere de af restanceinddrivelsesmyndigheden beregnede inddrivelsesrenter og være forpligtet til i samarbejde med fordringshaver at korrigere de af fordringshaver indsendte renter vedrørende perioden efter denne dag.

Derimod har den foreslåede præcisering til formål at klarlægge dækningens rentemæssige virkning for de tilfælde, hvor betalingstidspunktet ligger inden den dag, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, første gang beregner rente af hovedfordringen, mens den aktuelt er under inddrivelse. I disse tilfælde indtræder den rentemæssige virkning af dækningen med virkning fra betalingstidspunktet alene fra og med den dag, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden første gang beregner renten, mens hovedfordringen aktuelt er under inddrivelse, og tilsvarende gælder, hvor fordringshaver beregner renterne i medfør af bekendtgørelsens § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt. I et sådant tilfælde vil fordringshaveren således fastholde retten til de opkrævningsrenter, som fordringshaveren har beregnet for perioden fra og med betalingstidspunktet til og med sidste dag i den måned, hvor hovedfordringen blev modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Derimod mister fordringshaveren retten til de renter, som er beregnet af den dækkede del af fordringen, for perioden mens fordringen aktuelt var under inddrivelse – dvs. enten inddrivelsesrenter, som er beregnet af restanceinddrivelsesmyndigheden, eller som er beregnet og indsendt af fordringshaver.

Den foreslåede præcisering af § 4, stk. 4, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indebærer, at der skal ses på den enkelte fordring, som det inddrevne eller ved frivillig betaling modtagne beløb anvendes til at dække, og den rentemæssige virkning af betalingen vil derfor kunne indtræde på forskellige tidspunkter, afhængigt af om og fra hvilket tidspunkt restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, har beregnet renter af den enkelte fordring.

Hvis restanceinddrivelsesmyndigheden på grund af en fejl ikke har anvendt et inddrevet eller ved frivillig betaling modtaget beløb til dækning af en rentebærende hovedfordring så hurtigt, som det under normale omstændigheder ville være sket, kan restanceinddrivelsesmyndigheden efter omstændighederne være forpligtet til at yde skyldneren en rentekompensation. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis restanceinddrivelsesmyndigheden ved en fejltagelse har placeret et modtaget beløb på den forkerte skyldner.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

I forhold til forslaget om at give det offentliges modregning forrang ved transport i udbetalinger fra

Skatteforvaltningen bemærkes, at størstedelen af de beløb, der i 2017 blev udbetalt som følge af transporter, vedrører virksomheder, som ikke har nævneværdig offentlig gæld ud over den eventuelle skatte- og afgiftsgæld, som automatisk modregnes på Skattekontoen, inden en udbetaling kan finde sted. Disse udbetalinger vedrører navnlig overskydende virksomhedsskat og negativ moms. De resterende udbetalinger vedrører personers overskydende skat og vil som følge af forslaget i et vist omfang fremover kunne dække gæld til det offentlige.

I forholdt til forslaget om at forenkle reglerne om retsafgift ved restanceinddrivelsesmyndighedens udlægsforretninger bemærkes, at der efter gældende regler pålægges retsafgifter på en række forældelsesafbrydende udlæg, og der bortfalder derfor et provenu, såfremt antallet af disse forældelsesafbrydende udlæg mindskes. Forslaget om lettere adgang til forældelsesafbrydelse vil føre til færre forældelsesafbrydende udlæg i forhold til en situation med normal drift. Forslaget om forenkling af reglerne for retsafgift indebærer, at der i modsætning til tidligere kan forekomme situationer, hvor der beregnes retsafgift af den samme fordring flere gange. I disse situationer vil indtægterne fra retsafgifterne stige i forhold til en situation med normal drift. I de senere år har forældelsesafbrydende udlæg pålagt retsafgift været meget begrænset grundet suspenderingen af EFI/DMI. Denne del af lovforslaget vurderes derfor ikke at have nævneværdige provenumæssige konsekvenser.

Lovforslaget vurderes samlet set at ville forbedre den fremtidige inddrivelseseffektivitet, hvilket alt andet lige vil øge inddrivelsesindtægterne. Størrelsesordenen heraf kan ikke kvantificeres nærmere.

Lovforslaget vurderes at være nødvendigt for en enklere systemunderstøttelse af inddrivelsen og en effektiv og hensigtsmæssig tilrettelæggelse af inddrivelsen. Særligt de foreslåede regler om lettere forældelsesafbrydelse vil indebære en forenkling af administrationen af forældelsesafbrydelsen for Gældsstyrelsen.

Lovforslaget vurderes samlet set at medføre administrative udgifter for Skatteforvaltningen på i størrelsesordenen 3,5 mio. kr. i 2019, 3 mio. kr. årligt i 2020-2024, 2,5 mio. kr. i 2025 og 2 mio. kr. årligt fra 2026 og frem.

Initiativet vedrørende lettere adgang til forældelsesafbrydelse skønnes at medføre udgifter til systemtilpasninger i Udviklings- og Forenklingsstyrelsen på i størrelsesordenen 0,5 mio. kr. i 2019, 1 mio. kr. årligt i 2020-2024 og 0,5 mio. kr. i 2025.

Lovforslagets øvrige initiativer skønnes at medføre udgifter til dels sagsbehandling og uddannelse af medarbejdere i Gældsstyrelsen på i størrelsesordenen 3 mio. kr. i 2019 og 2 mio. kr. årligt fra 2020 og frem.

De samlede udgifter afholdes inden for Skatteministeriets samlede ramme.

Lovforslaget er med til at sikre digitaliser- og administrerbare regler for den fremtidige inddrivelse. For så vidt angår de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning bemærkes det, at bestemmelserne i lovforslaget er udarbejdet så enkelt og klart som muligt og bl.a. med det formål at muliggøre en automatisk, systemunderstøttet sagsbehandling.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget om forrang for det offentliges modregning ved transporter i udbetalinger fra Skatteforvaltningen kan for personer og virksomheder indebære dårligere lånemuligheder og dyrere lån samt mindske muligheden for at sikre krav på tilbagebetaling af lån for de omfattede personer og virksomheder. Det vurderes dog ikke, at virksomheder, som yder kredit eller lån, vil blive stillet væsentligt dårligere ved forslaget. Enhver virksomhed bør ved ydelser af kredit og lån foretage en grundig kreditvurdering af skyldneren og heri indregne, om der er udsigt til via en transport på f.eks. overskydende skat at få dækket sit tilgodehavende. En transport i overskydende skat eller afgifter vil i forvejen typisk være usikker, fordi det ikke er muligt at vide, om der overhovedet kommer en overskydende skat m.v., og hvilken størrelse det overskydende beløb vil have. En virksomhed kan derfor fravælge en mulig skyldner, hvis kreditvurderingen falder negativt ud. Den mulighed har det offentlige som tvangskreditor ikke.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med EU-retten, i og med at der tages hensyn til eventuelle divergerende EU-retlige regler om forældelse.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 23. januar 2019 til den 20. februar 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3 F, Advokatsamfundet, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ATP, borger- og retssikkerhedschefen i Skatteforvaltningen, Bryggeriforeningen, Business Danmark, Børnerådet, Børsmæglerforeningen, CEPOS, Cevea, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Told & Skatteforbund, Danske Advokater, DANVA, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, DI, Domstolsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen – Team Effektiv Regulering, Ejendomsforeningen Danmark, Ejerlejlighedernes Landsforening, FDM, Finans Danmark, Finansforbundet, Finanstilsynet, Foreningen Danske Revisorer, FH - Fagbevægelsens Hovedorganisation, FSR – danske revisorer, Foreningen

af Danske Skatteankenævn, Forsikring & Pension, Grundejernes Landsforening, HORESTA, Håndværksrådet, Investeringsfondsbranchen, ISOBRO, IT-branchen, Justitia, KL, Kraka, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagforening, Landbrug & Fødevarer, Landsskatteretten, Nationalbanken, Rådet for Socialt Udsatte, SEGES, Skatteankestyrelsen, SRF Skattefaglig Forening, Udbetaling Danmark og Ældre Sagen.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør ”Ingen”)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør ”Ingen”)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget vurderes samlet set at ville forbedre den fremtidige inddrivelseeffektivitet, hvilket alt andet lige vil øge inddrivelsesindtægterne. Størrelsesordenen heraf kan ikke kvantificeres nærmere.	Ingen.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget vurderes at være nødvendigt for en enklere systemunderstøttelse af inddrivelsen og en effektiv og hensigtsmæssig tilrettelæggelse af inddrivelsen. Særligt de foreslåede regler om lettere forældelsesafbrydelse vil indebære en forenkling af administrationen af forældelsesafbrydelsen for Gældsstyrelsen.	Lovforslaget vurderes samlet set at medføre administrative udgifter for Skatteforvaltningen på i størrelsesordenen 3,5 mio. kr. i 2019, 3 mio. kr. årligt i 2020-2024, 2,5 mio. kr. i 2025 og 2 mio. kr. årligt fra 2026 og frem.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Forslaget om forrang for det offentliges modregning ved transporter i udbetalinger fra Skatteforvaltningen kan for personer og virksomheder indebære visse økonomiske konsekvenser, der dog ikke vurderes at være væsentlige.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen nævneværdige.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.

Forholdet til EU-retten	Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med EU-retten, i og med at der tages hensyn til eventuelle divergerende EU-retlige regler om forældelse.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Fordringer, som omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, når betalingsfristen er overskredet, og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er gennemført, jf. § 2, stk. 3, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Inden overdragelsen skal fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen, medmindre det må antages, at muligheden for at opnå dækning ellers vil blive væsentligt forringet, jf. § 2, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Fordringshaveren skal ved overdragelsen af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden give alle oplysninger, som efter restanceinddrivelsesmyndighedens bestemmelse er nødvendige for inddrivelsen, herunder efter omstændighederne oplysning om fordringens stiftelsestidspunkt, forfaldstidspunkt, sidste rettidige betalingstidspunkt, rentesats, hovedstol, tilskrevne renter, gebyrer og omkostninger, jf. § 3, stk. 2, 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

En fordring anses som udgangspunkt for modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden ved registreringen i modtagelsessystemet, jf. § 4, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Der findes flere regler om tilbagesendelse eller tilbagekaldelse af fordringer fra restanceinddrivelsesmyndigheden til fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, i bestemte situationer. Efter § 2, stk. 2, 4. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan restanceinddrivelsesmyndigheden tilbagesende en fordring til fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, såfremt fordringshaveren ikke som påkrævet efter 2. pkt.

søger skyldnerens indsigelser om kravets eksistens eller størrelse afklaret inden rimelig tid. Efter § 2, stk. 5, 2. og 3. pkt., kan fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, tilbagekalde fordringer, der er berørt af datafejl, ligesom restanceinddrivelsesmyndigheden er berettiget til at tilbagesende fordringer, for hvilke der er en mistanke om datafejl, såfremt fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, ikke har identificeret og tilbagekaldt fordringerne inden for en af restanceinddrivelsesmyndigheden fastsat frist. Efter § 2, stk. 10, 1. pkt., kan fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, såfremt denne bliver bekendt med væsentlige ændringer i skyldnerens forhold efter overdragelsen af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden, anmode restanceinddrivelsesmyndigheden om at tilbagesende fordringen, med henblik på at fordringshaveren kan tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen. Efter § 2, stk. 11, kan fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, helt eller delvist tilbagekalde en fordring, der er oversendt til inddrivelse, med henblik på at foretage modregning for kravet.

Hvis samme skyldner har flere fordringer til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, og hvis et beløb inddrives fra skyldner eller modtages ved en frivillig betaling, vil tidspunktet for modtagelse af fordringen fra fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden have betydning for, i hvilken rækkefølge fordringerne dækkes. Det følger således af § 4, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at beløb, der inddrives fra skyldner, og som kun delvis dækker fordringer inden for samme kategori efter stk. 1, skal dække fordringer i den rækkefølge, som fordringerne er modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, således at den fordring, der modtages først, dækkes først.

Fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 1, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige med undtagelse af bøder, forrentes med en årlig rente svarende til renten i henhold til rentelovens § 5, stk. 1 og 2, jf. § 5, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Renten tilskrives fra den 1. i måneden efter modtagelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. 2. pkt. For fordringer, der tilhører restanceinddrivelsesmyndigheden, tilskrives renten fra den 1. i måneden efter den måned, hvori fordringen er stiftet, jf. 3. pkt.

De fleste fordringer har kun én skyldner, der hæfter for fordringen. I en del tilfælde er der dog to eller flere skyldnere, der hæfter solidarisk for fordringen. Eksempelvis hæfter ægtepar solidarisk for skyldig ejendomsskat vedrørende en bolig, som de ejer i lige sameje, ligesom interessenterne i et interessentskab hæfter personligt, ubegrænset og solidarisk for selskabets gæld, jf. § 2, stk. 1, i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. I det tilfælde, hvor én eller flere af de solidarisk hæftende skyldnere kun hæfter delvis for fordringen, således at pågældende skyldner(e) hæfter for et mindre beløb end andre af skyldnerne, foreligger et såkaldt »skævt skyldforhold«. Et »skævt skyldforhold« kan eksempelvis opstå, hvor én af flere skyldneres hæftelse for en fordring nedsættes ved gældssanering, idet de(n) øvrige skyldner(e) fortsat vil hæfte for hele fordringen. Endvidere kan et »skævt skyldforhold«

eksempelvis opstå, hvor en fordring, der har to solidarisk hæftende skyldnere, er overdraget til inddrivelse, men hvor kun den ene skyldner (A) er registreret som værende under inddrivelse, hvorefter kun A vil hæfte for inddrivelsesrenter og inddrivelsesomkostninger såsom gebyrer. Hvis den anden skyldner (B) senere registreres af restanceinddrivelsesmyndigheden som medhæftende for fordringen, vil B som udgangspunkt ikke hæfte for de inddrivelsesrenter og inddrivelsesomkostninger, der er genereret for fordringen i den periode, hvor kun A var registreret som værende under inddrivelse. I forhold til interessentskaber gælder det dog særligt, at alle interessenter hæfter personligt for alle fordringer, som interessentskabet hæfter for, herunder inddrivelsesomkostninger. Interessenterne vil derfor også komme til at hæfte for tilskrevne inddrivelsesrenter og påløbne inddrivelsesomkostninger i den periode, hvor kun interessentskabet – og ikke tillige interessenterne – er under inddrivelse.

For fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden den 19. november 2015 eller senere, regnes forældelsesfristen tidligst fra den 20. november 2018, jf. § 18 a, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. For fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden af fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, indtræder forældelse tidligst 3 år efter fordringens modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. dog 3. og 4. pkt., jf. § 18 a, stk. 2, 1. pkt. Fristen på 3 år regnes fortsat fra det i 1. pkt. nævnte modtagelsestidspunkt, selv om fordringen tilbagesendes til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, jf. 2. pkt. Det fremgår af forarbejderne til 2. pkt., at »tilbagesendelse« i relation til 2. pkt. både omfatter tilbagekaldelse på initiativ af fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, og tilbagesendelse på restanceinddrivelsesmyndighedens initiativ, jf. lovforslag nr. L 226, Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, side 13. Overdrages en fordring, der er tilbagesendt som anført i 2. pkt., atter til restanceinddrivelsesmyndigheden, regnes fristen på 3 år fra det første modtagelsestidspunkt, jf. 3. pkt. Bestemmelsen i 1. pkt. omfatter ikke fordringer, for hvilke der i EU-retten er fastsat særlige regler, der vil være til hinder for en foreløbig afbrydelse, jf. 4. pkt.

Det er en betingelse, for at fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, kan overdrage en fordring til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, at fordringen er retskraftig, herunder at fordringen ikke er ophørt som følge af forældelse. I solidariske skyldforhold kan en fordring forældes i forhold til én skyldner, selv om fordringen i forhold til en solidarisk hæftende medskyldner ikke er forældet, jf. forudsætningsvist forældelseslovens § 12, stk. 2, om en tillægsfrist på 1 år for en regresberettiget skyldner til at gøre et regreskrav gældende mod en medskyldner. Hvis en fordring overdrages af fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, til restanceinddrivelsesmyndigheden med oplysning om én skyldner (A), vil der blive udløst en 3-årig tillægsfrist fra modtagelsesdatoen i forhold til A, jf. § 18 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, idet fordringen i forhold til A tidligst kan forældes efter 3 år fra modtagelsen. Hvis A har en solidarisk medhæftende skyldner B, som der ikke er blevet oplyst om ved overdragelsen af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden, vil forældel-

sesfristen i forhold til B være uændret. Der vil derfor ikke på et senere tidspunkt kunne ske en udvidelse af restanceinddrivelsesmyndighedens registrerede skyldnerkreds for fordringen til også at omfatte B, såfremt B's hæftelse på dette tidspunkt er ophørt som følge af forældelse, uanset at A's hæftelse på dette tidspunkt ikke er ophørt som følge af forældelse. Det forhold, at B's hæftelse er ophørt på grund af forældelse, indebærer ikke en nedsættelse af A's hæftelse for fordringen.

Det foreslås, at der med § 2, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsættes en ny bestemmelse. Med den foreslåede regel i § 2, stk. 5, 1. pkt., foreslås, at fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, hvis inddrivelse af en fordring, der allerede er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse, fremover vil skulle ske over for en eller flere andre skyldnere, der tillige helt eller delvist hæfter for fordringen, eller at inddrivelse ikke længere skal omfatte en eller flere skyldnere, som fordringen inddrives over for, skal tilbagekalde fordringen med dens renter og opkrævningsgebyrer med henblik på at overdrage den til restanceinddrivelsesmyndigheden på ny med oplysninger om den eller de skyldnere, som fordringen fremover skal inddrives over for.

Restanceinddrivelsesmyndighedens nye it-system for inddrivelse af gæld har vanskeligt ved at håndtere situationen, hvor en fordringshaver ønsker at tilføje eller fjerne en medhæftende skyldner på en fordring, der allerede er overdraget til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Dette skyldes, at skyldnere som udgangspunkt kun hæfter for inddrivelsesomkostninger, der er tilskrevet fordringen, mens skyldneren er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, ligesom der kan være forskel på, hvilke opkrævnings- og inddrivelsesrenter der omfattes af skyldnerens hæftelse. Ved tilføjelse eller fjernelse af skyldnere for en fordring, der allerede er under inddrivelse, vil skyldnerne derfor ofte komme til at hæfte for forskellige beløb vedrørende samme fordring. Sådanne »skæve skyldforhold« er nødt til at blive behandlet manuelt af en sagsbehandler hos restanceinddrivelsesmyndigheden, dvs. uden for it-systemet. På grund af kompleksiteten indebærer den manuelle sagsbehandling en fejlrisiko.

Det er derfor nødvendigt, at oplysninger om skyldnersammensætningen og skyldnerens hæftelse indberettes af fordringshaveren, hvis inddrivelsesprocessen i højere grad skal kunne it-understøttes, og hvis skyldnerne og deres fordringer under inddrivelse skal fremstå med korrekte data i it-systemet.

Den foreslåede regel har til formål at skabe den nødvendige ændring af fremgangsmåden ved tilføjelse eller fjernelse af medhæftere, at de nye oplysninger om de(n) skyldner(e), som fordringen og de enkelte renteposter og gebyrer fremover skal inddrives over for, skal indberettes af fordringshaveren og registreres i restanceinddrivelsesmyndighedens it-system. Herved undgås, at restanceinddrivelsesmyndigheden ved manuel sagsbehandling skal tage højde for, at fordringen ikke samtidigt er kommet under inddrivelse for samtlige medhæftende skyldnere, og at de inddrivelsesrenter, der er beregnet af fordringen, derfor ikke er ens for alle de skyldnere, som hæfter for denne.

Reglens anvendelse ved fjernelse af medhæftende skyldnere forventes hovedsageligt at være relevant i de tilfælde, hvor fordringshaver som følge af væsentlige ændringer i skyldnerens forhold efter overdragelsen af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden ønsker at tilbagekalde fordringen, med henblik på at fordringshaveren kan tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen, jf. § 2, stk. 10, 1. pkt., der bliver § 2, stk. 11, 1. pkt. Reglen omfatter ikke den situation, hvor en skyldner ved en fejl er blevet oplyst som medhæftende for en fordring og registreret i overensstemmelse hermed hos restanceinddrivelsesmyndigheden, idet restanceinddrivelsesmyndighedens it-system i sådanne tilfælde kan fjerne skyldneren fra fordringen, uden at dette behøves at ske i forbindelse med tilbagekaldelse og genindsendelse af fordringen.

Fordringshaveren skal i forbindelse med nyoverdragelse af fordringen til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden oplyse om blandt andet hæftelsesforholdet for hovedfordringen og de renter og opkrævningsgebyrer, der overdrages til inddrivelse, jf. § 3, stk. 2, 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Ved tilbagekaldelse med henblik på udvidelse af skyldnerkredsen vil de renter og opkrævningsgebyrer, som alene de(n) oprindeligt overdragne skyldner(e) hæfter for, således skulle overdrages til inddrivelse med alene de(n) oprindeligt overdragne skyldner(e) som hæfter(e), mens hovedfordringen skal overdrages med korrekte og fyldestgørende oplysninger om, hvilket beløb den enkelte skyldner hæfter for.

Hvis der sker ændringer i en medhæftende skyldners hæftelse for en fordring, mens fordringen er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden (f.eks. fordi skyldneren opnår gældssanering), vil inddrivelsen over for denne skyldner skulle foretages manuelt.

Tilbagekaldelse og genindsendelse af en fordring indebærer, at fordringen i inddrivelsesmæssig sammenhæng får et nyt og senere modtagelsestidspunkt hos restanceinddrivelsesmyndigheden, hvilket har betydning for dækningsrækkefølgen, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Tilbagekaldelsen indebærer endvidere, at forrentningen i medfør af § 5 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige ophører, mens fordringen er tilbagekaldt, idet fordringen efter tilbagekaldelsen ikke længere er under inddrivelse. I praksis vil tilbagekaldelsen også betyde, at fordringen fjernes fra en igangværende inddrivelsesindsats, f.eks. lønindeholdelse, som den på tilbagekaldstidspunktet indgik i for de(n) oprindeligt indsendte skyldner(e), hvorved forstås den skyldner, som oprindeligt blev oplyst som skyldner for fordringen, da den blev overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden. Efter genindsendelsen vil fordringen derfor først indgå i en aktiv inddrivelsesindsats igen, når restanceinddrivelsesmyndigheden på ny har truffet afgørelse herom i forhold til de(n) oprindelige eller de(n) tilføjede hæfter(e). Den foreslåede bestemmelse skaber således incitament til, at en fordringshaver helt fra starten af inddrivelsesprocessen overvejer om og sikrer sig, at oplysningerne om en fordrings hæftelsesforhold er korrekte og fyldestgørende, således at alle hæftende skyldnere overdrages til inddrivelse på samme tid. Forslaget forventes således – foruden at sikre mindre manuel sagsbehandling og korrekte oplysninger i brugergrænsefladen i restanceinddrivelsesmyndighedens it-

system, jf. forrige afsnit – at reducere antallet af »skæve skyldforhold«, som restanceinddrivelsesmyndigheden skal håndtere.

Hvis en fordring tilbagekaldes og efterfølgende overdrages på ny med en udvidet skyldnerkreds, vil fordringens 3-årige tillægsfrist i forhold til de(n) oprindeligt overdragne skyldner(e) fortsat skulle beregnes fra det første modtagelsestidspunkt, jf. § 18 a, stk. 2, 1. og 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der bliver § 18 a, stk. 7, 1. og 3. pkt. Derimod vil den 3-årige tillægsfrist i forhold til de(n) førstegangsoverdragne nye skyldner(e) skulle regnes fra modtagelsestidspunktet for nyoverdragelsen.

Ligesom ved tilbagesendelse efter § 2, stk. 2, 4. pkt., § 2, stk. 5, 2.-3. pkt. (der bliver § 2, stk. 6, 2.-3. pkt.), § 2, stk. 10, 1. pkt. (der bliver § 2, stk. 11, 1. pkt.), og § 2, stk. 11 (der bliver § 2, stk. 12), i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. ovenfor, vil tilbagekaldelse efter den foreslåede regel medføre, at restanceinddrivelsesmyndigheden i perioden fra tilbagekaldelsestidspunktet til fordringen modtages af restanceinddrivelsesmyndigheden på ny, ikke har kreditorbeføjelser til at inddrive fordringen. Tilbagekaldelsen vil således indebære, at restanceinddrivelsesmyndigheden må standse eventuelle igangværende inddrivelsesskridt, herunder tvangsfuldbyrdelse på grundlag af udlæg.

Det er forudsat, at den foreslåede regel ikke skal medføre, at de(n) oprindeligt registrerede skyldner(e) afkræves yderligere gebyrer som følge af tilbagekaldelse og genindsendelse efter den foreslåede regel. Det er derfor hensigten at indsætte en bestemmelse i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, der fritager skyldner fra gebyrer efter bekendtgørelsens § 33, som skyldner ellers kunne blive pålagt som følge af den foreslåede regel.

Det foreslås endvidere, at der med § 2, *stk. 5, 2. pkt.*, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsættes en ny bestemmelse, hvorefter fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, skriftligt skal underrette den eller de skyldnere, der er omfattet af tilbagekaldelsen efter 1. pkt.

Det følger allerede af § 2, stk. 4, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, som udgangspunkt skal underrette skyldneren skriftligt om overdragelse til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Det følger endvidere af forarbejderne til stk. 4, 1. pkt., at fordringshaveren skal give skyldneren besked, hvis fordringen tilbagekaldes, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, L 20 som fremsat, side 273. Underretning om tilbagekaldelse med henblik på nyoverdragelse med en ændret skyldnerkreds, jf. 1. pkt., er særlig nødvendig, da skyldner(ne) for en fordring, der allerede er under inddrivelse, hvor fordringshaver tilbagekalder og genindsender fordringen med henblik på at tilføje eller fjerne en skyldner på fordringen, ellers ikke vil have viden om, hvorfor de på ny får skriftlig underretning efter stk. 4, 1. pkt., om at deres fordring på ny er overdraget til inddrivelse.

Manglende underretning efter den foreslåede regel vil – i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige grundsætninger – ikke medføre, at tilbagekaldelsen er ugyldig, da underretningen til skyldneren, der opnår en bedre retsstilling ved tilbagekaldelse af fordringen fra inddrivelse, kun er af orienterende karakter. Reglen udgør således ikke en forvaltningsretlig garantiforskrift.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.5.

Til nr. 2-6

I nr. 2-6 foreslås en række konsekvensændringer, der skyldes den i nr. 1 foreslåede indsættelse af en ny bestemmelse som § 2, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorved de gældende bestemmelser i § 2, stk. 5-12, vil blive til stk. 6-13.

Til nr. 7

For renter og gebyrer, der omfattes af forældelsesloven, gælder lovens 3-årige forældelsesfrist, selv om den fordring, de vedrører, har en 10-årig forældelsesfrist som følge af et særligt retsgrundlag, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, hvorefter forældelsesfristen er 10 år, når der for fordringen er udstedt et gældsbevis, når fordringen er registreret i en værdipapircentral, eller når fordringens eksistens og størrelse er anerkendt skriftligt eller fastslået ved forlig, dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten eller anden bindende afgørelse. Den 3-årige forældelsesfrist for sådanne renter og gebyrer fremgår af § 5, stk. 2, og omhandler senere forfaldne renter og gebyrer. For renter og gebyrer omfattet af det særlige retsgrundlag, f.eks. en dom, gælder således den 10-årige forældelsesfrist.

Ud over denne selvstændige forældelse omfattes renter og gebyrer dog også af en såkaldt accessorisk forældelse. Ved forældelse af en hovedfordring bortfalder således også krav på rente og lignende ydelse, jf. forældelseslovens § 23, stk. 2. Denne bestemmelse om accessorisk forældelse af renter og lignende ydelser – navnlig gebyrer – lovfæster den før forældelseslovens ikrafttrædelse den 1. januar 2008 antagne retstilstand. Accessorisk forældelse kan bl.a. begrundes med, at formålet bag forældelsesreglerne tilsiger, at der ikke længere skal foretages en vurdering af fordringens eksistens og størrelse, når fordringen er forældet. En stillingtagen til berettigelsen af f.eks. et rentekrav vil netop kræve en stillingtagen til hovedfordringens eksistens og størrelse, da renten påløber.

Ved afklaringen af, om et krav på rente er retskraftigt, er det således ikke tilstrækkeligt at se på, om rentens selvstændige forældelsesfrist er udløbet. Det skal også afklares, om hovedfordringen er retskraftig. Er hovedfordringen ikke længere retskraftig, er renten også forældet (accessorisk), selv om rentens selvstændige forældelsesfrist endnu ikke er udløbet.

KOBRA-systemet anvendes til Skatteforvaltningens opkrævning af fysiske personers skyldige skatter, herunder restskat og B-skat.

Opkrævningen af restskat reguleres af kildeskattelovens § 61. Er udskrivningsdatoen for den skattepligtiges årsopgørelse senest den 1. oktober i året efter indkomståret, overføres den del af restskatten med eventuelle skyldige renter efter § 63, stk. 1, der ikke overstiger et grundbeløb på 19.600 kr. (2017-niveau) med tillæg af et til den overførte restskat svarende tillæg efter stk. 2, som et yderligere tilsvarende for det efterfølgende år, til hvis dækning der opkræves yderligere A-skat, B-skat eller arbejdsmarkedsbidrag for dette år, jf. § 61, stk. 3, 1. pkt. Et eventuelt resterende beløb efter § 61, stk. 3, med tillæg efter stk. 2 forfalder ifølge § 61, stk. 4, 1. pkt., til betaling i 3 rater den 1. i hver af månederne august, september og oktober i året efter indkomståret med sidste rettidige betalingsdag den 20. i forfaldsmåned. Udskrives årsopgørelsen først den 1. august i året efter indkomståret eller senere, forfalder raterne dog først til betaling den 1. i hver af de nærmest følgende 3 måneder med sidste rettidige betalingsfrist den 20. i forfaldsmåned, jf. § 61, stk. 4, 2. pkt.

Er et beløb, som en skattepligtig efter kildeskatteloven skal indbetale til det offentlige, ikke betalt rettidigt, skal den pågældende betale en statskassen tilfaldende rente, der udgør renten i henhold til opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned fra forfaldsdagen at regne, jf. kildeskattelovens § 63, 1. pkt. Renter af skat, der påhviler den skattepligtige, opgøres én gang om året og opkræves sammen med restskatten for de pågældende år, jf. 2. pkt., som beskrevet ovenfor.

Ifølge kildeskattelovens § 63 opkræves renter af for sent betalt personskat således på årsopgørelsen for det år, hvor renterne er påløbet, dvs. i året efter det indkomstår, der gav anledning til, at restskatten opstod, og sammen med den beregnede restskat for dette indkomstår. Dvs. at opkrævningen af rente efter kildeskattelovens § 63 af for sent betalte personskatter fra ét indkomstår i henhold til lovgivningen opkræves med restskat for et senere indkomstår.

For restskat eller yderligere restskat, der skyldes en ændret årsopgørelse, gælder kildeskattelovens § 61, stk. 3-6, tilsvarende for betaling af beløbet, jf. lovens § 62 A, stk. 1, 1. pkt. Restskat eller yderligere restskat efter 1. pkt. med tillæg efter § 61, stk. 2, forrentes ifølge § 62 A, stk. 1, 3. pkt., med renten i henhold til opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned fra den 1. september i året efter indkomståret og indtil udskrivningsdatoen.

Lovgivningen vedrørende afregning af personskatter er dermed tilrettelagt på en sådan måde, at der ikke er en sammenhæng mellem renterne og den hovedstol, som renterne er beregnet af. Afregningsmetoden er valgt, fordi den giver en nem afregning med færrest mulige opkrævninger til skatteyderne.

Skatteforvaltningens opkrævning af A-skat, moms, told m.v. hos virksomheder m.v. foregår via skattekontoen, jf. opkrævningslovens kapitel 5. Det samme gælder Skatteforvaltningens udbetaling af f.eks. negativ moms. I § 16 bestemmes således, at ind- og udbetalinger af de i bestemmelsen nævnte tilsvarende, bl.a. skatter og afgifter efter lovens § 1, stk. 1 og 2, fra og til virksomheder, selskaber, fonde

og foreninger, offentlige myndigheder, institutioner m.v. indgår i en samlet saldoopgørelse (skattekontoen) efter reglerne i dette kapitel. Efter § 16 a, stk. 1, modregnes ind- og udbetalinger af skatter og afgifter m.v. omfattet af § 16 automatisk efter et saldoprincip, og meddelelse om modregning fremgår af skattekontoen.

Efter opkrævningslovens § 16 c, stk. 1, 1. pkt., forrentes en debetsaldo med den rente, der er fastsat i § 7, stk. 1, jf. stk. 2. Renten beregnes dagligt og tilskrives månedligt, jf. 2. pkt. Der beregnes således renters rente på skattekontoen, og renten vil være beregnet af den til enhver tid værende debetsaldo og ikke af de enkelte krav på kontoen. Toldskyld forrentes ifølge § 16 c, stk. 2, dog med renten fastsat i EU-toldkodeksens artikel 114, jf. opkrævningslovens § 16 c, stk. 2.

Det betyder, at Skatteforvaltningens opmærksomhed i opkrævningsmæssig sammenhæng alene retter sig mod den til enhver tid værende saldo og ikke mod den eller de enkelte krav, som denne saldo er sammensat af.

Det i lovgivningen forudsatte om opkrævningsmetoden for personskatter efter kildeskatteloven (KO-BRA) og skatter og afgifter efter opkrævningsloven (skattekontoen) skabte hos restanceinddrivelsesmyndigheden problemer i forhold til overholdelsen af forældelseslovens § 23, stk. 2, om accessorisk forældelse for renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter og gebyrer, der opkræves via skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16, samt andre fordringshaversystemer, der i lighed med skattekontoen har hjemmel til at anvende et saldoprincip.

Skatteministeren fremsatte derfor lovforslag nr. L 226 for at løse disse problemer, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, side 14 ff. Lovforslaget blev enstemmigt vedtaget den 24. maj 2018, og med ændringsloven, lov nr. 551 af 29. maj 2018, blev der med § 3 B i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsat en bestemmelse, der i stk. 1, 1. pkt., bestemmer, at renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter og gebyrer, der opkræves via skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16, eller andre fordringshaversystemer, der anvender et saldoprincip, med hensyn til forældelse behandles som selvstændige hovedkrav, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden har modtaget dem til inddrivelse. Det samme gælder ifølge § 3 B, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at hovedkravet samtidig overdrages til inddrivelse, eller uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse. Andre gebyrer end de gebyrer, der nævnes i 1. og 2. pkt., anses, når de modtages hos restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse, med hensyn til accessorisk forældelse efter forældelseslovens § 23, stk. 2, alene at vedrøre det hovedkrav, som gebyret ved overdragelsen oplyses at være knyttet til, jf. reglen i § 3 B, stk. 1, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Efter § 3 B, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan skatteministeren fastsætte nærmere regler om de forhold, der reguleres af stk. 1.

Bestemmelsen i § 3 B i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige finder ikke anvendelse på fordringer m.v., der modtages til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden før den 1. juni 2018, jf. § 11, stk. 3, 1. pkt., i lov nr. 551 af 29. maj 2018.

Det foreslås, at ordene »efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter« udgår af bestemmelsen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at der med en ny bestemmelse, der indsættes som § 3 B, stk. 1, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. nedenfor om lovforslagets § 1, nr. 9, indsættes en bestemmelse, hvorefter renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63, såfremt de ved overdragelsen til restanceinddrivelsesmyndigheden oplyses at være renter af et bestemt hovedkrav, i relation til accessorisk forældelse efter forældelseslovens § 23, stk. 2, skal anses at være renter af dette hovedkrav. Med andre ord skal den oplyste relation mellem renterne og hovedkravet være afgørende for den accessoriske forældelse, selv om renterne reelt vedrører et andet hovedkrav.

Den foreslåede bestemmelse om én forældelsesfrist for hvert fordringskompleks, jf. nedenfor om lovforslagets § 1, nr. 17, skal bl.a. sikre, at det kun er nødvendigt at håndtere forældelse for renter efter kildeskattelovens §§ 62 a og 63, dvs. renter af personskatter, såfremt renterne, når de indberettes med relation til en hovedfordring, indgår i denne hovedfordrings fordringskompleks. Restanceinddrivelsesmyndighedens nye inddrivelsessystem vil således alene kunne registrere og tage højde for én forældelsesfrist pr. fordringskompleks. Når en rente af personskat derfor indgår i et sådant fordringskompleks, vil inddrivelsessystemet ikke kunne registrere og tage højde for nogen selvstændig forældelsesfrist for disse rentefordringer. Kun i de tilfælde, hvor fordringerne oversendes til inddrivelse uden relation til en hovedfordring, vil det fortsat være relevant at anse sådanne renter for selvstændige hovedfordringer, der derfor ikke forældes accessorisk, dvs. sammen med den hovedfordring, som de er beregnet af, jf. forældelseslovens § 23, stk. 2, sammenholdt med reglen i § 3 B, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 8

Renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter og gebyrer, der opkræves via skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16, eller andre fordringshaversystemer, der anvender et saldoprincip, behandles med hensyn til forældelse som selvstændige hovedkrav, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden har modtaget dem til inddrivelse, jf. § 3 B, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Det samme gælder ifølge § 3 B, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at hovedkravet samti-

dig overdrages til inddrivelse, eller uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse.

Der foreslås en justering af ordlyden i § 3 B, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, således at det fremgår, at den i 1. pkt. fastsatte hovedkravsvirkning med hensyn til forældelse også gælder renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, hvilket hovedkrav renterne eller gebyrerne vedrører.

Den gældende affattelse af § 3 B, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan utilsigtet udlægges således, at blot én af betingelserne – at restanceinddrivelsesmyndigheden modtager renter og gebyrer, uden at hovedkravet samtidig overdrages til inddrivelse, eller uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse – skal være opfyldt.

Den foreslåede regel skal derfor præcisere ordlyden, så det klart fremgår, at hovedkravsvirkningen med hensyn til forældelse, jf. § 3 B, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, også gælder renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, hvilket hovedkrav renterne eller gebyrerne vedrører.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 9

For renter og gebyrer, der omfattes af forældelsesloven, gælder lovens 3-årige forældelsesfrist, selv om den fordring, de vedrører, har en 10-årig forældelsesfrist som følge af et særligt retsgrundlag, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, hvorefter forældelsesfristen er 10 år, når der for fordringen er udstedt et gældsbevis, når fordringen er registreret i en værdipapircentral, eller når fordringens eksistens og størrelse er anerkendt skriftligt eller fastslået ved forlig, dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten eller anden bindende afgørelse. Den 3-årige forældelsesfrist for sådanne renter og gebyrer fremgår af § 5, stk. 2, og omhandler senere forfaldne renter og gebyrer. For renter og gebyrer omfattet af det særlige retsgrundlag, f.eks. en dom, gælder således den 10-årige forældelsesfrist.

Ud over denne selvstændige forældelse omfattes renter og gebyrer dog også af en såkaldt accessorisk forældelse. Ved forældelse af en hovedfordring bortfalder således også krav på rente og lignende ydelse, jf. forældelseslovens § 23, stk. 2. Denne bestemmelse om accessorisk forældelse af renter og lignende ydelser – navnlig gebyrer – lovfæster den før forældelseslovens ikrafttrædelse den 1. januar 2008 antagne retstilstand. Accessorisk forældelse kan bl.a. begrundes med, at formålet bag forældelsesreglerne tilsiger, at der ikke længere skal foretages en vurdering af fordringens eksistens og størrelse, når fordringen er forældet. En stillingtagen til berettigelsen af f.eks. et rentekrav vil netop kræve en stillingtagen til hovedfordringens eksistens og størrelse, da renten påløb.

Ved afklaringen af, om et krav på rente er retskraftigt, er det således ikke tilstrækkeligt at se på, om

rentens selvstændige forældelsesfrist er udløbet. Det skal også afklares, om hovedfordringen er retskraftig. Er hovedfordringen ikke længere retskraftig, er renten også forældet (accessorisk), selv om rentens selvstændige forældelsesfrist endnu ikke er udløbet.

KOBRA-systemet anvendes til Skatteforvaltningens opkrævning af fysiske personers skyldige skatter, herunder restskat og B-skat.

Opkrævningen af restskat reguleres af kildeskattelovens § 61. Er udskrivningsdatoen for den skattepligtiges årsopgørelse senest den 1. oktober i året efter indkomståret, overføres den del af restskatten med eventuelle skyldige renter efter § 63, stk. 1, der ikke overstiger et grundbeløb på 19.600 kr. (2017-niveau) med tillæg af et til den overførte restskat svarende tillæg efter stk. 2, som et yderligere tilsvarende for det efterfølgende år, til hvis dækning der opkræves yderligere A-skat, B-skat eller arbejdsmarkedsbidrag for dette år, jf. § 61, stk. 3, 1. pkt. Et eventuelt resterende beløb efter § 61, stk. 3, med tillæg efter stk. 2 forfalder ifølge § 61, stk. 4, 1. pkt., til betaling i 3 rater den 1. i hver af månederne august, september og oktober i året efter indkomståret med sidste rettidige betalingsdag den 20. i forfaldsmåned. Udskrives årsopgørelsen først den 1. august i året efter indkomståret eller senere, forfalder raterne dog først til betaling den 1. i hver af de nærmest følgende 3 måneder med sidste rettidige betalingsfrist den 20. i forfaldsmåned, jf. § 61, stk. 4, 2. pkt.

Er et beløb, som en skattepligtig efter kildeskatteloven skal indbetale til det offentlige, ikke betalt rettidigt, skal den pågældende betale en statskassen tilfaldende rente, der udgør renten i henhold til opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned fra forfaldsdagen at regne, jf. kildeskattelovens § 63, 1. pkt. Renter af skat, der påhviler den skattepligtige, opgøres én gang om året og opkræves sammen med restskatten for de pågældende år, jf. 2. pkt., som beskrevet ovenfor.

Ifølge kildeskattelovens § 63 opkræves renter af for sent betalt personskat således på årsopgørelsen for det år, hvor renterne er påløbet, dvs. i året efter det indkomstår, der gav anledning til, at restskatten opstod, og sammen med den beregnede restskat for dette indkomstår. Dvs. at opkrævningen af rente efter kildeskattelovens § 63 af for sent betalte personskatter fra ét indkomstår i henhold til lovgivningen opkræves med restskat for et senere indkomstår.

For restskat eller yderligere restskat, der skyldes en ændret årsopgørelse, gælder kildeskattelovens § 61, stk. 3-6, tilsvarende for betaling af beløbet, jf. lovens § 62 A, stk. 1, 1. pkt. Restskat eller yderligere restskat efter 1. pkt. med tillæg efter § 61, stk. 2, forrentes ifølge § 62 A, stk. 1, 3. pkt., med renten i henhold til opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned fra den 1. september i året efter indkomståret og indtil udskrivningsdatoen.

Lovgivningen vedrørende afregning af personskatter er dermed tilrettelagt på en sådan måde, at der

ikke er en sammenhæng mellem renterne og den hovedstol, som renterne er beregnet af. Afregningsmetoden er valgt, fordi den giver en nem afregning med færrest mulige opkrævninger til skatteyderne.

Skatteforvaltningens opkrævning af A-skat, moms, told m.v. hos virksomheder m.v. foregår via skattekontoen, jf. opkrævningslovens kapitel 5. Det samme gælder Skatteforvaltningens udbetaling af f.eks. negativ moms. I § 16 bestemmes således, at ind- og udbetalinger af de i bestemmelsen nævnte tilsvarende, bl.a. skatter og afgifter efter lovens § 1, stk. 1 og 2, fra og til virksomheder, selskaber, fonde og foreninger, offentlige myndigheder, institutioner m.v. indgår i en samlet saldoopgørelse (skattekontoen) efter reglerne i dette kapitel. Efter § 16 a, stk. 1, modregnes ind- og udbetalinger af skatter og afgifter m.v. omfattende af § 16 automatisk efter et saldoprincip, og meddelelse om modregning fremgår af skattekontoen.

Efter opkrævningslovens § 16 c, stk. 1, 1. pkt., forrentes en debetsaldo med den rente, der er fastsat i § 7, stk. 1, jf. stk. 2. Rente beregnes dagligt og tilskrives månedligt, jf. 2. pkt. Der beregnes således renters rente på skattekontoen, og renten vil være beregnet af den til enhver tid værende debetsaldo og ikke af de enkelte krav på kontoen. Toldskyld forrentes ifølge § 16 c, stk. 2, dog med renten fastsat i EU-toldkodeksens artikel 114, jf. opkrævningslovens § 16 c, stk. 2.

Det betyder, at Skatteforvaltningens opmærksomhed i opkrævningsmæssig sammenhæng alene retter sig mod den til enhver tid værende saldo og ikke mod den eller de enkelte krav, som denne saldo er sammensat af.

Det i lovgivningen forudsatte om opkrævningsmetoden for personskatter efter kildeskatteloven (KOBRA) og skatter og afgifter efter opkrævningsloven (skattekontoen) skabte hos restanceinddrivelsesmyndigheden problemer i forhold til overholdelsen af forældelseslovens § 23, stk. 2, om accessorisk forældelse for renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter og gebyrer, der opkræves via skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16, samt andre fordringshaversystemer, der i lighed med skattekontoen har hjemmel til at anvende et saldoprincip.

Skatteministeren fremsatte derfor lovforslag nr. L 226 for at løse disse problemer, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, side 14 ff. Lovforslaget blev enstemmigt vedtaget den 24. maj 2018, og med ændringsloven, lov nr. 551 af 29. maj 2018, blev der med § 3 B i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsat en bestemmelse, der i stk. 1, 1. pkt., bestemmer, at renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter og gebyrer, der opkræves via skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16, eller andre fordringshaversystemer, der anvender et saldoprincip, med hensyn til forældelse behandles som selvstændige hovedkrav, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden har modtaget dem til inddrivelse. Det samme gælder ifølge § 3 B, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at hovedkravet samtidig overdrages til inddrivelse, eller uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse. Andre gebyrer end de gebyrer, der nævnes i 1.

og 2. pkt., anses, når de modtages hos restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse, med hensyn til accessorisk forældelse efter forældelseslovens § 23, stk. 2, alene at vedrøre det hovedkrav, som gebyret ved overdragelsen oplyses at være knyttet til, jf. reglen i § 3 B, stk. 1, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Efter § 3 B, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan skatteministeren fastsætte nærmere regler om de forhold, der reguleres af stk. 1.

Bestemmelsen i § 3 B i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige finder ikke anvendelse på fordringer m.v., der modtages til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden før den 1. juni 2018, jf. § 11, stk. 3, 1. pkt., i lov nr. 551 af 29. maj 2018.

Det foreslås, at der i § 3 B, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsættes en ny bestemmelse som 3. pkt., der bestemmer, at for renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63, der ved overdragelsen til restanceinddrivelsesmyndigheden oplyses at være renter af et bestemt hovedkrav, lægges dette hovedkrav til grund med hensyn til accessorisk forældelse efter forældelseslovens § 23, stk. 2.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den i lovforslagets § 1, nr. 7, foreslåede ændring i § 3 B, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter ordene »efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter« udgår af bestemmelsen.

Den foreslåede bestemmelse om én forældelsesfrist for hvert fordringskompleks, jf. nedenfor om lovforslagets § 1, nr. 17, skal bl.a. sikre, at det kun er nødvendigt at håndtere forældelse for renter efter kildeskattelovens §§ 62 a og 63, dvs. renter af personskatter, såfremt renterne, når de indberettes med relation til en hovedfordring, indgår i denne hovedfordrings fordringskompleks. Restanceinddrivelsesmyndighedens nye inddrivelsessystem vil således alene kunne registrere og tage højde for én forældelsesfrist pr. fordringskompleks. Når en rente af personskat derfor indgår i et sådant fordringskompleks, vil inddrivelsessystemet ikke kunne registrere og tage højde for nogen selvstændig forældelsesfrist for disse rentefordringer. Kun i de tilfælde, hvor fordringerne oversendes til inddrivelse uden relation til en hovedfordring, vil det fortsat være relevant at anse sådanne renter for selvstændige hovedfordringer, der derfor ikke forældes accessorisk, dvs. sammen med den hovedfordring, som de er beregnet af, jf. forældelseslovens § 23, stk. 2, sammenholdt med reglen i § 3 B, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Den foreslåede ændring vil ikke bevirke en udskydelse af disse renters forældelsesdato i forhold til den forældelsesdato, der følger af gældende ret, hvorefter renterne anses som selvstændige hovedkrav i relation til forældelse, hvilket medfører, at de omfattes af reglen i § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige om foreløbig afbrydelse. Disse renter vil derfor efter gældende ret tidligst bortfalde ved forældelse, når der er gået 3 år fra modtagelsen til inddrivelse.

Med den foreslåede ændring vil disse renter, når der oplyses en relation til et bestemt hovedkrav, i relation til accessorisk forældelse skulle anses at vedrøre dette hovedkrav, selv om der ikke er tale om rette hovedkrav. Hovedkravet vil ligesom renterne efter gældende ret være omfattet af § 18 a, stk. 2, om foreløbig afbrydelse, hvorefter både hovedkravet og renterne tidligst selvstændigt forældes, når der er gået 3 år fra modtagelsen til inddrivelse, og dette vil derfor også være tilfældet med renternes accessoriske forældelse efter forældelseslovens § 23, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 10

Dækningsrækkefølgen for fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden er fastlagt i § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der blev nyaffattet ved lov nr. 285 af 29. marts 2017 med virkning fra den 1. april 2017.

Dækker beløb, der inddrives fra skyldner eller modtages ved frivillig betaling, kun delvis fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden vedrørende skyldneren, dækkes først bøder, dernæst underholdsbidrag omfattet af lov om opkrævning af underholdsbidrag, idet private krav dog dækkes forud for offentlige krav, og endelig andre fordringer under inddrivelse, jf. § 4, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Dækker beløb, der inddrives fra skyldner, kun delvis fordringer inden for samme kategori, jf. stk. 1, dækkes fordringerne i den rækkefølge, hvori de modtages hos restanceinddrivelsesmyndigheden, således at den fordring, der modtages først, dækkes først, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Krav på rente dækkes dog forud for hovedkravet, jf. 2. pkt. For en opkrævningsrente lægges ifølge 3. pkt. det hovedkrav, som restanceinddrivelsesmyndigheden fik oplyst ved modtagelsen af opkrævningsrenten, til grund ved anvendelsen af 2. pkt. Er en oplysning om hovedkravet ikke givet ved modtagelsen af en opkrævningsrente, anvendes alene 1. pkt., jf. reglen i 4. pkt. Bestemmelserne i 3. og 4. pkt. blev indsat ved lov nr. 551 af 29. maj 2018 med henblik på at løse de problemer, som restanceinddrivelsesmyndigheden har i forhold til at foretage en korrekt dækning efter § 4, stk. 2, 2. pkt., hvor det som følge af den i lovgivningen fastsatte opkrævningsmetode ikke er muligt at identificere den eller de hovedfordringer, hvoraf renten er beregnet, samt renter, der modtages til inddrivelse uden nogen oplyst relation til deres hovedfordring(er), jf. afsnit 2.3.2 i de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 226, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, side 19.

Ved lov nr. 285 af 29. marts 2017 blev der indsat en række nye stykker i § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Med § 4, stk. 3, blev der i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsat en ny bestemmelse, der

bestemmer, at når restanceinddrivelsesmyndigheden modtager beløb i forbindelse med en inddrivelsesindsats, herunder afdragsordning, lønindeholdelse eller erindringsskrivelse, dækkes først de fordringer, der er omfattet af inddrivelsesindsatsen på tidspunktet for restanceinddrivelsesmyndighedens anvendelse af beløbet, og for hvilke der på dette tidspunkt er en skyldig hovedstol eller renter under inddrivelse. Dernæst dækkes øvrige fordringer, der er under inddrivelse og vil kunne inddrives ved en sådan inddrivelsesindsats, idet beløb, der er modtaget ved en afdragsordning, dog også kan dække fordringer, der omfattes af bilag 1, afsnit III. Dækning efter 2. pkt. sker uden afgivelse af modregningsmeddelelse til skyldner. Dækning sker i den dækningsrækkefølge, der anføres i stk. 1 og 2. Beløb, der modtages som følge af udlæg, omfattes ikke af dette stykke.

Med § 4, stk. 4, blev der i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsat en ny bestemmelse, der bestemmer, at fastlæggelsen af dækningsrækkefølgen efter stk. 1-3 sker på det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden anvender beløb inddrevet fra skyldner eller modtaget fra skyldner ved frivillig betaling til dækning af fordringer under inddrivelse hos skyldneren. Dækning af disse fordringer sker med virkning fra betalingstidspunktet.

Den eller de fordringer, der er under inddrivelse og i overensstemmelse med dækningsrækkefølgerne i § 4, stk. 1-3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige skal dækkes med det beløb, der er inddrevet eller modtaget ved frivillig betaling, vil således blive dækket i nutid – dvs. på anvendelsestidspunktet og med fordringens eller fordringernes aktuelle størrelse – men med tilbagevirkende kraft til betalingstidspunktet.

Bestemmelsen betyder, at restanceinddrivelsesmyndigheden ved fastlæggelsen af dækningsrækkefølgen på det tidspunkt, hvor betalingen anvendes til dækning, alene dækker fordringer, for hvilke der på dette tidspunkt er en skyldig hovedstol eller renter under inddrivelse. Fordringerne indgår som anført ovenfor i dækningsrækkefølgen med deres aktuelle saldo på anvendelsestidspunktet. Dette gælder, selv om fordringerne på betalingstidspunktet for den betaling, der skal anvendes til dækning, havde en større saldo. Forskellen på en fordrings saldo på henholdsvis betalingstidspunktet og anvendelsestidspunktet kan f.eks. skyldes, at fordringen i mellemtiden kan være delvist dækket ved en eller flere andre frivillige indbetalinger eller inddrevne beløb. Sådanne mellemkommende dækninger fastholdes, selv om betalingstidspunktet for disse dækninger ligger senere end betalingstidspunktet for den indbetaling, som aktuelt skal anvendes til dækning.

Anvendelsen af bestemmelsen kan illustreres med følgende eksempler, hvor der af forståelsesmæssige hensyn anvendes runde tal (alle datoer er fra samme år):

Eksempel 1: En indbetaling overstiger restgælden på anvendelsestidspunktet

En fordring modtages til inddrivelse den 3. januar, hvor hovedfordringen er på 10.000 kr. Fordringen tilskrives fra 1. februar inddrivelsesrente. Den 1. december indbetales 11.000 kr., hvilket dækker inddrivelsesrenter på 1.100 kr. og 9.900 kr. af hovedfordringen, så der herefter udestår en hovedfordring

på 100 kr. Den 20. december anvendes en indbetaling på 500 kr. med betalingstidspunkt den 1. august. Den 20. december er der påløbet yderligere 5 kr. i inddrivelsesrente for perioden fra 1. december til 20. december. Fordringens aktuelle saldo udgør således 105 kr. Af de 500 kr. kan der derfor højst anvendes 105 kr. til dækning af fordringen. Da betalingens pålydende overstiger fordringens aktuelle saldo på anvendelsestidspunktet, og da betalingen skal have rentemæssig virkning 1. august, anvendes 100 kr., svarende til hovedfordringens restgæld på anvendelsestidspunktet, til dækning af en del af de inddrivelsesrenter, som var udestående pr. 1. august. Derved reduceres den andel af indbetalingen den 1. december, som dækkede inddrivelsesrente, fra 1.100 kr. til 1.000 kr. Disse 100 kr. omfordres i stedet til dækning af hovedfordringen, hvorved hovedfordringen indfris fuldt ud. Herved bortfalder den inddrivelsesrente på 5 kr., som blev beregnet for perioden fra 1. til 20. december. De resterende 400 kr. af indbetalingen anvendes om muligt til dækning af anden gæld under inddrivelse i henhold til dækningsrækkefølgen eller udbetales til skyldneren.

Eksempel 2: En indbetaling overstiger ikke restgælden på anvendelsestidspunktet

En fordring modtages til inddrivelse den 3. januar, hvor hovedfordringen er på 10.000 kr. Fordringen tilskrives fra 1. februar inddrivelsesrente. Den 1. december indbetales 3.000 kr., hvilket dækker samtlige renter på 1.000 kr. og 2.000 kr. af hovedfordringen, så der herefter udestår en hovedfordring på 8.000 kr. Den 20. december anvendes en indbetaling på 5.600 kr. med betalingstidspunkt den 1. august. Den 20. december er der påløbet yderligere 50 kr. i inddrivelsesrente for perioden fra 1. december til 20. december. Fordringens aktuelle saldo udgør således 8.050 kr. Da betalingen skal have rentemæssig virkning 1. august, anvendes 600 kr. til dækning af de inddrivelsesrenter, som var udestående på dette tidspunkt. De resterende 5.000 kr. af indbetalingen anvendes til dækning af hovedfordringen. Nedbringelsen af hovedfordringen betyder, at rentetilvæksten fra den 1. august påvirkes tilsvarende. Derved reduceres den andel af indbetalingen den 1. december, som dækkede inddrivelsesrente, fra 1.000 kr. til 200 kr. som resultat af dækningen af inddrivelsesrenten med 600 kr. og den reducerede hovedfordring. Disse 800 kr. fra indbetalingen af 1. december omfordres i stedet til yderligere dækning af hovedfordringen, som således er nedbragt til 2.200 kr. Inddrivelsesrenten for perioden fra 1. til 20. december reduceres herved fra 50 kr. til 20 kr.

Fordringer, der på anvendelsestidspunktet er fuldt indfrie eller ophørt af andre grunde, indgår ikke i den dækningsrækkefølge, der fastlægges på anvendelsestidspunktet, selv om den enkelte fordring ikke på betalingstidspunktet var fuldt indfriet. At fordringen på anvendelsestidspunktet er fuldt indfriet eller ophørt, kan skyldes, at fordringen efter betalingstidspunktet, men før anvendelsestidspunktet, er dækket fuldt ud med en eller flere andre frivillige indbetalinger eller inddrevne beløb, eller at fordringen kan være korrigeret af fordringshaver som følge af en indbetaling eller modregning i fordringshavers regi. Endelig kan fordringen være ophørt af andre årsager, herunder ved afskrivning, eftergivelse eller på baggrund af forældelse.

Endelig blev der med § 4, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsat en bestemmelse om anvendelsen af overskydende beløb. Af bestemmelsen fremgår i 1. pkt., at hvis der i forbindelse

med inddrivelsen opstår et overskydende beløb, herunder ved nedskrivning eller tilbagekaldelse af en allerede helt eller delvist dækket fordring, anvendes det overskydende beløb til dækning af fordringer under inddrivelse hos skyldneren. Dækning ved anvendelse af et overskydende beløb efter 1. pkt. sker i henhold til stk. 1-4 og uden afgivelse af modregningsmeddelelse til skyldner, jf. 2. pkt. Var fordringen rentebærende, skal det overskydende beløb være inklusive de renter, der er tilskrevet fordringen, jf. 3. pkt. Skyldner har ifølge 4. pkt. ikke krav mod restanceinddrivelsesmyndigheden i form af rentekompensation som følge af anvendelsen af det overskydende beløb, jf. § 4, stk. 5, 1. pkt.

Det fremgår af afsnit 2.1.4.2 i de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 137, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 137 som fremsat, side 26, at det vil lette systemunderstøttelsen, at det overskydende beløb kan anvendes til dækning af de fordringer, der er under inddrivelse på det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden anvender det overskydende beløb i overensstemmelse med dækningsrækkefølgen i § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, dog med respekt for, at der først dækkes på fordringer, der var eller senere ved en tilføjelse er blevet omfattet af den specifikke inddrivelsesindsats, og dernæst – hvis der er et resterende beløb – øvrige fordringer under inddrivelse, forudsat at disse vil kunne inddrives med samme type inddrivelsesindsats.

I § 4, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemmes, at restanceinddrivelsesmyndigheden uanset stk. 1-3 efter anmodning fra skyldner kan tillade, at beløb, der inddrives fra skyldner, går til dækning af bestemte fordringer. Der er – på nær henvisningen, der efter nyaffattelsen ved lov nr. 285 af 29. marts 2017 også gælder den ny bestemmelse i stk. 3 – tale om en videreførelse af den tidligere bestemmelse i § 4, stk. 3.

Endelig viderefører lov nr. 285 af 29. marts 2017 den tidligere bemyndigelsesbestemmelse i § 4, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter skatteministeren kunne fastsætte regler om gennemførelse af reglerne i stk. 1 og 2. Den videreførte bestemmelse i § 4, stk. 7, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemmer, at skatteministeren kan fastsætte regler om anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1-6, herunder regler om anvendelsen af disse ved opskrivning af beløbet på en fordring, der gennemføres ved overdragelse af en særskilt fordring på det opskrevne beløb, regler om dækningen af renter og regler om samtidig overdragelse af flere fordringer mod samme skyldner.

Ved modregning bestemmes dækningsrækkefølgen af § 7 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Efter stk. 1 dækkes først fordringer under opkrævning, for hvilke den udbetalende myndighed er fordringshaver, i det omfang denne myndighed træffer afgørelse om modregning. Dernæst dækkes de fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Endelig dækkes andre fordringer under opkrævning. Hvor kun delvis dækning inden for samme kategori er mulig, anvendes dækningsrækkefølgen efter § 4 ved restanceinddrivelsesmyndighedens modregning og en dækning ud fra tidspunktet for indberetning til restanceinddrivelsesmyndighedens fordringsregister, for så vidt angår modregning under opkrævning, jf. § 7, stk. 2. Hvis det som følge af størrelsen på den kommende udbetaling fra det offentlige til en skyldner ligger klart, at der ikke vil være dækning til alle

de fordringer, som restanceinddrivelsesmyndigheden skal inddrive hos den pågældende skyldner, indebærer anvendelsen af dækningsrækkefølgen efter § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige således, at der til modregningen sker en udvælgelse af de fordringer, der ifølge § 4 skal dækkes først, og som beløbsmæssigt kan rummes inden for udbetalingsbeløbet. I § 7, stk. 3, blev der ved lov nr. 285 af 29. marts 2017 indsat en særlig regel om visse sociale ydelser. Ved modregning i sociale ydelser, som en kommune kan gennemføre i en udbetaling fra Udbetaling Danmark, eller som Udbetaling Danmark kan gennemføre i en udbetaling fra en kommune, uden at fordringen er registreret i restanceinddrivelsesmyndighedens fordringsregister, finder § 7, stk. 1 og 2, ikke anvendelse, hvis modregningen gennemføres efter fordringshavers anmodning direkte til den udbetalende myndighed om i udbetalingsbeløbet at fradrage et beløb svarende til den skyldige fordring. Ved sådanne modregninger dækkes fordringerne ud fra deres stiftelsestidspunkt, således at den ældste fordring dækkes først, idet en fordring fra den udbetalende myndighed dog dækkes først, hvis den er stiftet senest samme dag som den anden myndigheds fordring.

Fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 1, stk. 1, med undtagelse af bøder, forrentes ifølge § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige med en årlig rente svarende til renten i henhold til rentelovens § 5, stk. 1 og 2. Renten tilskrives fra den 1. i måneden efter modtagelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden. For fordringer, der tilhører restanceinddrivelsesmyndigheden, tilskrives renten fra den 1. i måneden efter den måned, hvori fordringen er stiftet.

Skatteministeren kan ifølge § 5, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemme, at stk. 1 ikke skal anvendes på nærmere angivne typer af fordringer. Skatteministeren kan endvidere bestemme, at stk. 1 ikke skal anvendes på fordringer, der inden ikrafttrædelsen af stk. 1 – der trådte i kraft den 1. august 2013, jf. § 1 i bekendtgørelse nr. 937 af 4. juli 2013 om ikrafttræden af §§ 4-7 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og visse bestemmelser i lov om ændring af kildeskatteloven, opkrævningsloven, udpantningsloven og forskellige andre love – er modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden uden særskilt angivelse af hovedstol, renter og gebyrer. Hvis fordringshaveren senest 6 måneder fra datoen for denne ikrafttrædelse giver restanceinddrivelsesmyndigheden oplysning om hovedstol, renter og gebyrer, tilskrives renten efter stk. 1 dog fra datoen for oplysningens modtagelse.

I bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige anføres i § 9, stk. 2, at renten i stk. 1 ikke finder anvendelse på følgende fordringer:

- 1) Fordringer, der i henhold til EU-retsakter skal forrentes med en rente fastsat i henhold til EU-retsakten, uanset at fordringen er oversendt til inddrivelse.
- 2) Fordringer fastsat i henhold til en udenlandsk afgørelse om underholdsbidrag, der fastsætter en rente under inddrivelse, som er højere end inddrivelsesrenten, idet disse fordringer forrentes i henhold til afgørelsen.
- 3) Fordringer, som hviler på et pantebrev, et gældsbevis, et udenretligt frivilligt forlig m.v., og andre

fordringer, hvor parterne har aftalt en morarente, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk. 3, 3. pkt.

4) Fordringer, der hviler på en retsafgørelse, hvor domstolen har truffet afgørelse om en forrentning under inddrivelse, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk. 3, 3. pkt.

5) Fordringer, der er modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden uden særskilt angivelse af hovedstol, renter og gebyrer, idet disse fordringer ikke forrentes.

6) Fordringer tilhørende fordringstyper, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden har viden om, at der inden for fordringstypen oversendes fordringer uden særskilt angivelse af hovedstol, renter og gebyrer, idet fordringer tilhørende disse fordringstyper ikke forrentes.

I § 9, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemmes i 1. pkt., at for fordringer som nævnt i stk. 2, nr. 3 og 4, hvor parterne har aftalt, eller en domstol har fastsat en morarente, som er lavere end renten i stk. 1, kan fordringshaveren vælge, at fordringen ikke skal forrentes eller skal forrentes med en rentesats, som ikke overstiger den aftalte eller i retsafgørelsen fastsatte rente, og som understøttes af restanceinddrivelsesmyndighedens it-system, der herefter beregner renten. I 2. pkt. bestemmes, at hvis fordringshaveren ønsker at fastholde en aftalt eller ved retsafgørelse fastsat lavere rente, som ikke understøttes af restanceinddrivelsesmyndighedens it-system, skal fordringshaveren beregne renten i henhold til aftalen eller retsafgørelsen og indsende oplysning om renten til restanceinddrivelsesmyndigheden. I 3. pkt. bestemmes, at for fordringer som nævnt i stk. 2, nr. 3 og 4, hvor parterne har aftalt, eller en domstol har fastsat en morarente, som er højere end renten i stk. 1, kan fordringshaveren vælge, at fordringen skal forrentes med renten i stk. 1 eller skal forrentes med en rentesats, som ikke overstiger den aftalte eller ved retsafgørelse fastsatte rente, og som understøttes af restanceinddrivelsesmyndighedens it-system, der herefter beregner renten. Endelig bestemmes i 4. pkt., at hvis fordringshaveren ønsker at fastholde en aftalt eller ved retsafgørelse fastsat højere rente, som ikke understøttes af restanceinddrivelsesmyndighedens it-system, skal fordringshaveren beregne renten i henhold til aftalen eller retsafgørelsen og indsende oplysning om renten til restanceinddrivelsesmyndigheden.

Det foreslås, at det i § 4, stk. 4, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige præciseres, at dækningen med hensyn til beregningen af renter dog tidligst har virkning for renter, som er beregnet af restanceinddrivelsesmyndigheden eller indsendt af en fordringshaver for perioden fra og med den første i måneden, efter at fordringen aktuelt kom under inddrivelse.

Den foreslåede regel omfatter såvel renter, som restanceinddrivelsesmyndigheden har beregnet efter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og efter § 9, stk. 3, 1. eller 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som renter, som fordringshaver selv har beregnet i medfør af bekendtgørelsens § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt.

Henvisningen til, at der er tale om renter, der er beregnet, mens hovedfordringen aktuelt er under inddrivelse, har til formål at understrege, at dækningens tilbagevirkende kraft til betalingstidspunktet

ikke har rentemæssig betydning for renter, som restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver for perioden efter betalingstidspunktet har beregnet, mens hovedfordringen tidligere var under inddrivelse. Disse renter vil derfor som følge af den foreslåede præcisering af § 4, stk. 4, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige ikke skulle korrigeres, men vil kunne dækkes med betalingen jf. ovenfor. Hovedfordringen er siden hen atter overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden – inklusive opkrævningsrenter og genindsendte renter fra den renteberegningsperiode, hvor hovedfordringen tidligere var under inddrivelse – og dækningens tilbagevirkende kraft vil som følge af den foreslåede præcisering tidligst kunne have rentemæssig virkning for renter, som restanceinddrivelsesmyndigheden eller en fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, har beregnet, siden hovedfordringen senest blev modtaget til inddrivelse.

Der vil være tale om enten inddrivelsesrenter efter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, renter, som restanceinddrivelsesmyndigheden beregner i medfør af § 9, stk. 3, 1. eller 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige eller renter, som fordringshaver beregner i medfør af bekendtgørelsens § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt.

Det vil med den foreslåede præcisering stadig være sådan, at betalingen bogføres med virkning fra betalingstidspunktet, men for beregningen af renter gøres den undtagelse, at den rentemæssige virkning af dækningen tidligst indtræder fra og med den dag, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, mens hovedfordringen aktuelt er under inddrivelse, måtte beregne renter af den, enten fordi restanceinddrivelsesmyndigheden fra og med den 1. i måneden efter den måned, hvor hovedfordringen blev modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, beregner inddrivelsesrenter efter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige eller renter af fordringer som nævnt i § 9, stk. 2, nr. 3 og 4, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige om en af parterne aftalt eller af en domstol fastsat rente, der er lavere eller højere end inddrivelsesrenten efter lovens § 5, stk. 1, eller fordi fordringshaver af de i bekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 3 og 4, nævnte fordringer selv beregner renterne.

Bogføringen af betalingen med virkning fra betalingstidspunktet betyder, at en eventuel genanvendelse af beløbet på et senere tidspunkt, jf. § 4, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige vil ske med virkning fra det oprindelige betalingstidspunkt, dog med den begrænsning, der følger af forslaget som beskrevet ovenfor. Det vil sige, at rentemæssig virkning af dækningen tidligst indtræder fra og med den dag, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, måtte beregne renter af den fordring, som aktuelt er under inddrivelse og skal dækkes ved genanvendelsen af betalingen, enten fordi restanceinddrivelsesmyndigheden fra og med den 1. i måneden efter den måned, hvor hovedfordringen blev modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, beregner inddrivelsesrenter efter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige eller renter af fordringer som

nævnt i § 9, stk. 2, nr. 3 og 4, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige om en af parterne aftalt eller af en domstol fastsat rente, der er lavere eller højere end inddrivelsesrenten efter lovens § 5, stk. 1, eller fordi fordringshaver af de i bekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 3 og 4, nævnte fordringer selv beregner renterne, jf. ovenfor.

Fordringer efter bekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 3, er som anført ovenfor i beskrivelsen af gældende ret fordringer, som hviler på et pantebrev, et gældsbevis, et udenretligt frivilligt forlig m.v., og andre fordringer, hvor parterne har aftalt en morarente, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk. 3, 3. pkt., mens fordringer efter § 9, stk. 2, nr. 4, er fordringer, der hviler på en retsafgørelse, hvor domstolen har truffet afgørelse om en forrentning under inddrivelse, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk. 3, 3. pkt.

Hvor betalingstidspunktet ligger på eller senere end den dag, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, første gang beregner rente af hovedfordringen, mens den aktuelt er under inddrivelse, vil den foreslåede præcisering være uden selvstændig betydning, fordi restanceinddrivelsesmyndigheden vil være i stand til at korrigere de af restanceinddrivelsesmyndigheden beregnede inddrivelsesrenter og være forpligtet til i samarbejde med fordringshaver at korrigere de af fordringshaver indsendte renter vedrørende perioden efter denne dag.

Derimod har den foreslåede præcisering til formål at klarlægge dækningens rentemæssige virkning for de tilfælde, hvor betalingstidspunktet ligger inden den dag, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, første gang beregner rente af hovedfordringen, mens den aktuelt er under inddrivelse. I disse tilfælde indtræder den rentemæssige virkning af dækningen med virkning fra betalingstidspunktet alene fra og med den dag, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden første gang beregner renten, mens hovedfordringen aktuelt er under inddrivelse, og tilsvarende gælder, hvor fordringshaver beregner renterne i medfør af bekendtgørelsens § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt. I et sådant tilfælde vil fordringshaveren således fastholde retten til de opkrævningsrenter, som fordringshaveren har beregnet for perioden fra og med betalingstidspunktet til og med sidste dag i den måned, hvor hovedfordringen blev modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Derimod mister fordringshaveren retten til de renter, som er beregnet af den dækkede del af fordringen, for perioden mens fordringen aktuelt var under inddrivelse – dvs. enten inddrivelsesrenter, som er beregnet af restanceinddrivelsesmyndigheden, eller som er beregnet og indsendt af fordringshaver.

Den foreslåede præcisering af § 4, stk. 4, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indebærer, at der skal ses på den enkelte fordring, som det inddrevne eller ved frivillig betaling modtagne beløb anvendes til at dække, og den rentemæssige virkning af betalingen vil derfor kunne indtræde på forskellige tidspunkter, afhængigt af om og fra hvilket tidspunkt restanceinddrivelsesmyndigheden

eller fordringshaver, jf. § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, har beregnet renter af den enkelte fordring.

Rækkevidden af reglen i § 4, stk. 4, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige om anvendelse af betalingstidspunktet ved dækning af fordringer under inddrivelse fremgår ikke præcist af ordlyden. Hvis betalingstidspunktet i alle henseender lægges til grund, når et beløb, der er inddrevet fra skyldner eller modtaget fra denne ved frivillig betaling, skal dække de fordringer, der er under inddrivelse på anvendelsestidspunktet, vil dette føre til, at en fordringshavers beregning af opkrævningsrenter og eventuelle renter, der omfattes af § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, efter betalingstidspunktet har været uretmæssig. Det samme gælder restanceinddrivelsesmyndighedens beregning af inddrivelsesrenter efter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige eller renter, der omfattes af § 9, stk. 3, 1. eller 3. pkt., i førnævnte bekendtgørelse, fra og med den 1. i måneden efter den måned, hvor den rentebærende hovedfordring blev modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Anvendelsen af betalingstidspunktet indebærer således, at dækningen af den rentebærende hovedfordring og dennes renter, der i øvrigt dækkes før hovedfordringen, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, skal anses at være sket med tilbagevirkende kraft til det tidspunkt, hvor skyldneren blev frigjort for sin hæftelse svarende til det inddrevne eller betalte beløb.

Uden den foreslåede præcisering kan ordlyden af bestemmelsen læses således, at fordringshaver vil skulle slette de opkrævningsrenter, der er påløbet hovedfordringen efter betalingstidspunktet. Renter har bl.a. et kompensationsøjemed, idet de skal kompensere fordringshaver for den manglende rettidige betaling af hovedfordringen. En sådan fordringshaver ville modtage beløbet i nutid, men med virkning fra betalingstidspunktet, hvilket som sagt ville indebære, at renter, der var påløbet for perioden efter betalingstidspunktet, skulle slettes som uberettigede. Ved en sådan sletning af renter ville fordringshaver netop ikke modtage den compensation for manglende betaling af fordringen, som renten ellers skulle udgøre.

Restanceinddrivelsesmyndigheden ville endvidere ikke selv kunne slette sådanne opkrævningsrenter, fordi restanceinddrivelsesmyndigheden hverken kender datagrundlaget eller den fulde historik for hovedfordringen, mens opkrævningsrenterne påløb i opkrævningsfasen. Hovedfordringen kan være nedbragt i perioden med beregning af opkrævningsrenter, og restanceinddrivelsesmyndighedens beregning af, hvilke opkrævningsrenter der ville skulle slettes som følge af den tilbagevirkende kraft for dækningen på hovedfordringen, ville ud over kendskab til rentesatsen og renteberegningsprincippet, f.eks. om der er tale om en daglig eller månedlig rente, også forudsætte kendskab til hovedfordringens størrelse i renteberegningsperioden.

Eventuelle renter efter § 9, stk. 3, 2. eller 4. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige systemunderstøttes ikke hos restanceinddrivelsesmyndigheden, men disse vil dog kunne identificeres af restanceinddrivelsesmyndigheden som ukorrekte, fordi restance-

inddrivelsesmyndigheden kender hovedfordringens historik, mens hovedfordringen er under inddrivelse. De pågældende renter skal herefter korrigeres af fordringshaver på baggrund af nedbringelsen af fordringen.

Restanceinddrivelsesmyndigheden vil derimod kunne korrigere renter, der er beregnet af restanceinddrivelsesmyndigheden fra den 1. dag i måneden efter den måned, hvor hovedfordringen blev modtaget, jf. § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige eller § 9, stk. 3, 1. eller 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Hvor en hovedfordring har været tilbagesendt til fordringshaver, f.eks. i medfør af § 2, stk. 10, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter fordringshaver, hvis der er indtrådt væsentlige ændringer i skyldners forhold, kan tilbagekalde en fordring med henblik på at tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen, vil restanceinddrivelsesmyndighedens it-system ikke kunne fastslå hovedfordringens historik for perioden, hvor hovedfordringen tidligere var under inddrivelse, og it-systemet vil derfor ikke i de tilfælde, hvor betalingstidspunktet ligger i denne periode, være i stand til at genberegne inddrivelsesrenter, der i denne periode er påløbet efter betalingstidspunktet.

Renter, som restanceinddrivelsesmyndigheden har beregnet, mens hovedfordringen tidligere var under inddrivelse, og som medfølger en hovedfordring, der returneres til fordringshaver, jf. § 8, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, vil derfor ikke med systemunderstøttelse kunne korrigeres af restanceinddrivelsesmyndigheden.

Hvis restanceinddrivelsesmyndigheden på grund af en fejl ikke har anvendt et inddrevet eller ved frivillig betaling modtaget beløb til dækning af en rentebærende hovedfordring så hurtigt, som det under normale omstændigheder ville være sket, kan restanceinddrivelsesmyndigheden efter omstændighederne være forpligtet til at yde skyldneren en rentekompensation. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis restanceinddrivelsesmyndigheden ved en fejltagelse har placeret et modtaget beløb på den forkerte skyldner.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.9.

Til nr. 11

I § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemmes, at fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 1, stk. 1, med undtagelse af bøder, forrentes med en årlig rente svarende til renten i henhold til rentelovens § 5, stk. 1 og 2. Renten tilskrives fra den 1. i måneden efter modtagelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden. For fordringer, der tilhører restanceinddrivelsesmyndigheden, tilskrives renten fra den 1. i måneden efter den måned, hvori fordringen er stiftet.

§ 5 a, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemmer, at forældelsesfristen for ren-

ter af fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, regnes fra den første dag i måneden efter den måned, hvori renten er stiftet.

I § 5 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemmes, at forældelse af renter af fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, indtræder senest 10 år efter begyndelsestidspunktet i henhold til stk. 1.

Endelig bestemmer § 5 a, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at forældelseslovens § 27, stk. 2, finder ikke anvendelse ved beregning af forældelsesfristen for renter af fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

I forældelseslovens § 27, stk. 2, bestemmes, at udløber en frist i en weekend, på en helligdag, grundlovsdag, den 24. eller den 31. december, udstrækkes fristen til den førstkomende hverdag.

Det foreslås, at der i § 5 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige som stk. 4 indsættes en ny bestemmelse, hvorefter stk. 1-3 ikke finder anvendelse på renter af fordringer, der omfattes af § 18 a, stk. 2.

For renter af fordringer, der ikke omfattes af den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige om fordringskomplekset, jf. lovforslagets § 1, nr. 17, vil reglen i § 5 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige fortsat finde anvendelse.

I den foreslåede regel i § 18 a, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemmes, at de foreslåede regler i stk. 2-5 om fordringskomplekset ikke finder anvendelse på bøder og udenlandske fordringer, for hvilke en international overenskomst eller konvention vil være til hinder for en sådan anvendelse. Da bøder ikke forrentes, er den fortsatte anvendelse af § 5 a således alene relevant for de nævnte udenlandske fordringer.

Lovforslagets § 1, nr. 11, skyldes, at den foreslåede ensartede håndtering af forældelsen ved indførelsen af et forældelsesmæssigt fordringskompleks vil betyde, at forældelsesreguleringen af de inddrivelsesrenter, der påløber fordringer, der omfattes af fordringskomplekset, vil være identisk med forældelsesreguleringen af det hovedkrav, der først er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse. Det betyder, at forældelsesfristen af inddrivelsesrenter vil skulle regnes fra det tidspunkt, fra hvilket forældelsesfristen for dette hovedkrav skal regnes, medmindre fordringskomplekset alene består af renter, herunder inddrivelsesrenter, i hvilket tilfælde afbrydelsen af forældelsen for en enkelt rente vil skulle afbryde forældelsen for hele fordringskomplekset, jf. ovenfor. Indførelsen af et forældelsesmæssigt fordringskompleks vil derfor indebære, at forældelsesfristen for inddrivelsesrenterne – medmindre et nyt starttidspunkt er opnået ved afbrydelse af forældelsen af hovedkravet – vil løbe fra et tidspunkt, hvor inddrivelsesrenterne endnu ikke var påløbet, og dermed får inddrivelsesrenterne reelt en kortere forældelsesfrist, end de har efter de gældende regler.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 12

Ved modregning ophører to fordringer – modfordring og hovedfordring – i det omfang de beløbsmæssigt dækker hinanden. Modregning er en let adgang for en fordringshaver (modregneren) til at opnå fyldestgørelse for sit krav, der betegnes modfordringen, idet modregningen gennemføres ved fordringshavers erklæring til modfordringens skyldner (hovedmanden) om den gennemførte modregning, der indebærer, at hovedmandens fordring, der betegnes hovedfordringen, ikke vil blive betalt, i det omfang modfordringen beløbsmæssigt dækker hovedfordringen. Modregningen får virkning fra erklæringens fremkomst som følge af erklæringens påbudsvirkning.

De almindelige modregningsbetingelser hviler på retssædvane og forudsætter, at der består gensidighed, dvs. at modregneren har et krav mod hovedmanden, der tilsvarende har et krav mod modregneren. Der gælder således et princip om identitet mellem statslige myndigheder m.v., når staten modregner, jf. Højesterets dom i Ugeskrift for Retsvæsen 1955, side 13.

Derudover kræves, at fordringerne er afviklingsmodne, dvs. at modfordringen skal være forfalden til betaling, mens frigørelsestiden for hovedfordringen skal være indtrådt. Har hovedmanden fået indrømmet løbedage til betalingen, kan modregneren først gennemføre modregning på sidste rettidige betalingsdag, jf. Højesterets dom i Ugeskrift for Retsvæsen 1963, side 126. Modregning kan således tidligst gennemføres på den sidste dag, der vil indebære rettidig betaling.

Modfordringen og hovedfordringen skal også være udjævnelige, dvs. af samme art, f.eks. pengekrav. Modfordringen skal desuden være retskraftig, dvs. ikke ophørt ved forældelse, præklusion m.v.

Modregningserklæringen er en afgørelse, der vil kunne påklages efter de sædvanlige regler, f.eks. til Skatteankestyrelsen, hvis restanceinddrivelsesmyndigheden gennemfører modregningen, jf. § 17 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Det er dog fogedretten, der tager stilling til en indsigelse mod modregning med kontrolafgifter for overtrædelse af bestemmelserne i færdselsloven, lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jernbaneloven og lov om trafikskaber, jf. § 18 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

For forfaldne fordringer, der omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, indtræder fordringshaveren i retten til udbetalinger fra staten for et beløb, der svarer til den skyldige betaling, jf. § 8, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Restanceinddrivelsesmyndigheden indtræder ved modtagelsen af fordringer til inddrivelse i kreditorbeføjelserne, jf. lovens § 3, stk. 1, og vil derfor i medfør af § 8, stk. 1, kunne modregne fordringen i skyldners fordring mod staten (udbetalingsfordring). En tilladelse til afdragsvis betaling eller henstand med betalingen afskærer ifølge § 9, stk. 1, ikke det offentliges adgang til at foretage modregning i udbetalinger fra det offentlige. Modregning,

der gennemføres af restanceinddrivelsesmyndigheden eller af Skatteforvaltningen som fordringshaver, kan ifølge § 9 a, stk. 1, ske uden partshøring af skyldneren og uden forudgående vurdering af dennes økonomiske forhold.

Restanceinddrivelsesmyndigheden er ifølge § 9 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i begrundelsen for en afgørelse om modregning alene forpligtet til at henvise til, at fordringen er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Reglen skal ses i sammenhæng med, at alene fordringer, hvis betalingsfrist er overskredet, kan sendes til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 2, stk. 3, 1. pkt., hvorfor modfordringen således vil være forfalden.

Ved modregning med renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 lægger restanceinddrivelsesmyndigheden det hovedkrav, som restanceinddrivelsesmyndigheden ved modtagelsen af disse renter fik oplyst, til grund, når modregningen gennemføres, efter at skyldnerens krav på udbetaling fra staten er overdraget til tredjemand, jf. § 9 a, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Reglen, der skal ses i sammenhæng med § 28 i lov om gældsbreve om modregning ved transporter, skyldes, at de nævnte renter ikke kan relateres til den restskat, de vedrører, og dermed kan det for modregningen i medfør af § 28 afgørende stiftelsestidspunkt for renterne ikke afklares.

§ 7 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige regulerer dækningsrækkefølgen for fordringer, der alle opfylder betingelserne for modregning, men hvor ikke alle fordringer kan dækkes med udbetalingsfordringen. Efter stk. 1, nr. 1, dækkes først fordringer under opkrævning, for hvilke den udbetalende myndighed er fordringshaver, i det omfang denne myndighed træffer afgørelse om modregning (intern modregning). Dernæst dækkes ifølge nr. 2 de fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Endelig dækkes ifølge nr. 3 andre fordringer under opkrævning.

Hvor kun delvis dækning inden for samme kategori er mulig, anvendes ifølge § 7, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige ved restanceinddrivelsesmyndighedens modregning dækningsrækkefølgen efter § 4, hvorefter bøder dækkes først, dernæst underholdsbidrag, idet private krav dog dækkes først, og endelig andre fordringer under inddrivelse, idet renter i alle tilfælde dækkes forud for hovedkravet, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt. Er der ikke dækning for alle fordringer inden for samme kategori (bøder, underholdsbidrag og andre fordringer), dækkes fordringerne i den rækkefølge, hvori de er modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, således at den fordring, der er modtaget først, dækkes først, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt.

For en opkrævningsrente lægges det ved modtagelsen over for restanceinddrivelsesmyndigheden oplyste hovedkrav til grund ved anvendelsen af § 4, stk. 2, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. 3. pkt., mens 4. pkt. bestemmer, at dækningsreglen i 1. pkt. anvendes, hvor en sådan oplysning om hovedkravet ikke er givet.

Er der med udbetalingsfordringen alene mulighed for en delvis dækning af fordringerne i § 7, stk. 1,

nr. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, dvs. andre fordringer (end den udbetalende myndigheds fordringer) under opkrævning, dækkes disse i den rækkefølge, hvori de er registreret i restanceinddrivelsesmyndighedens fordringsregister, jf. § 7, stk. 2, 2. pkt.

Bestemmelserne i § 7, stk. 1 og 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige finder ifølge stk. 3 ikke anvendelse ved modregning i sociale ydelser, som en kommune kan gennemføre i en udbetaling fra Udbetaling Danmark, eller som Udbetaling Danmark kan gennemføre i en udbetaling fra en kommune, uden at fordringen er registreret i restanceinddrivelsesmyndighedens fordringsregister, hvis modregningen gennemføres efter fordringshavers anmodning direkte til den udbetalende myndighed om i udbetalingsbeløbet at fradrage et beløb svarende til den skyldige fordring.

Lov om gældsbreve regulerer i § 28, i hvilket omfang en fordringshaver kan modregne sin fordring (modfordringen) mod skyldneren, hvis skyldneren mod fordringshaveren tilsvarende har en fordring (hovedfordringen), der er overdraget (transporteret) til en tredjemand. Ved en sådan overførsel af hovedfordringen ophører det gensidighedsforhold, der efter de almindelige modregningsregler er en betingelse, for at fordringshaveren (modregneren) kan foretage modregning over for sin skyldner (hovedmanden), jf. ovenfor.

I § 28 i lov om gældsbreve er bestemt, at en skyldner kan benytte en fordring på overdrageren til modregning, medmindre skyldneren har erhvervet fordringen efter det tidspunkt, da skyldneren fik kundskab eller formodning om overdragelsen. Var fordringen uforfalden på dette tidspunkt, kan den dog kun bruges til modregning, hvis den forfaldt senest samtidig med gældsbrevsfordringen.

Det følger således af bestemmelsen, at fordringshaveren (der i § 28 betegnes »skyldneren«) kan benytte sin fordring – modfordringen – mod skyldneren (der i § 28 betegnes »overdrageren«) til modregning i skyldnerens fordring – hovedfordringen – mod fordringshaveren, medmindre fordringshaveren har erhvervet modfordringen efter det tidspunkt, da fordringshaveren fik kundskab eller formodning om overdragelsen af hovedfordringen. Med andre ord skal modfordringen mod skyldneren – overdrageren – være stiftet på det tidspunkt, da fordringshaveren fik kundskab eller formodning om overdragelsen af hovedfordringen. Fordringshaveren skal således være i god tro om overdragelsen af hovedfordringen, for at fordringshaveren kan modregne sin modfordring i hovedfordringen. Fordringshaveren vil ikke være i god tro, hvis fordringshaveren har fået underretning om overdragelsen, fordi et kundskab om denne da er opstået. Fordringshaveren vil heller ikke være i god tro, hvis fordringshaveren på anden måde har hørt om overdragelsen, fordi der da vil være opstået en formodning om overdragelsen. Bevisbyrden for, at fordringshaveren var i ond tro ved sin modregning, påhviler erhververen af fordringen. Både stiftelsestidspunktet og kundskabstidspunktet er i princippet et bestemt klokkeslæt, hvilket får betydning, hvis de begge indtræder på samme dag.

Bestemmelsen i § 28 i lov om gældsbreve er baseret på samme forventningsprincip som § 27, hvorefter erhververen, hvis et simpelt gældsbrev overdrages til eje eller pant, ikke får bedre ret end overdrageren, medmindre andet følger af særlige retsregler. De indsigelser, som fordringens skyldner kan

gøre gældende over for fordringshaver, jf. herom lovens § 1, kan således også gøres gældende over for en erhverver af det simple gældsbrev. Ligesom § 28 anvendes også § 27 analogt på simple fordringer, for hvilke et gældsbrev ikke er udstedt. Bestemmelsen i § 28 er udtryk for, at en modregningsforventning, som fordringens skyldner har, ikke mistes ved en overdragelse, jf. Preben Lyngsø i Gældsbrevloven med kommentar (3. udgave, 1989), side 190.

Bestemmelsen i § 28 i lov om gældsbreve omfatter såvel overdragelse til eje som pant (sikkerhed). En overdragelse kan være beløbsbegrænset – dvs. at den omfatter et bestemt beløb, der kan rummes i fordringen – men behøver ikke at være det. Bestemmelsen anvendes analogt på visse andre overførsler af retten til hovedfordringen, f.eks. som følge af kreditorfølgning i form af udlæg, beslaglæggelse og arrest, men derimod ikke konkurs, hvor konkurslovens § 42 afgør, i hvilket omfang fordringshaver kan gennemføre modregning.

Ved overdragelse af en simpel fordring til eje eller pant har overdragelsen ikke gyldighed mod overdragerens kreditorer, medmindre skyldneren fra overdrageren eller erhververen har fået underretning om overdragelsen, jf. § 31, stk. 1, i lov om gældsbreve, der efter ordlyden anvendes på simple gældsbreve, men i praksis også anvendes på simple fordringer, for hvilke et gældsbrev ikke er udstedt. Enten overdrageren eller erhververen skal ved sådanne viljesbestemte overdragelser til eje eller pant således give fordringens skyldner underretning – også kaldet »denuntiation« – om overdragelsen, og denne denuntiation har karakter af sikringsakt, dvs. en foranstaltning, der er nødvendig for at beskytte overdragelsen mod overdragerens kreditorer, der ved deres retsfølgning, f.eks. udlæg eller konkurs, vil ekstingvere (fortrænge) erhververens ret til fordringen, hvis sikringsakten ikke er iagttaget, selv om kreditorerne måtte være i ond tro om overdragelsen.

En denuntiation til fordringens skyldner er også nødvendig, hvis en fordring er overdraget til flere. I § 31, stk. 2, i lov om gældsbreve er således bestemt, at hvis en fordringshaver har overdraget gældsbrevet til flere forskellige, går en senere erhverver forud, når skyldneren først har fået underretning om overdragelsen til denne senere erhverver, og erhververen var i god tro ved underretningen. Også denne bestemmelse anvendes analogt på simple fordringer. Den, der først har fået en fordring overdraget til sig, må derfor sikre sig, at fordringens skyldner underrettes om overdragelsen. I modsat risikerer denne erhververs ret til fordringen at blive ekstingveret af en senere erhverver, der var i god tro om den tidligere overdragelse og selv har opfyldt sin sikringsakt, dvs. denuntiation til fordringens skyldner.

Egentlige formkrav til denuntiationen efter § 31, stk. 1 og 2, i lov om gældsbreve er ikke opstillet, men der er i retsteorien enighed om, at den skal være klar og tydelig, dvs. egnet til at identificere fordringen og bibringe fordringens skyldner den viden, at fordringen er overdraget, så overdrageren ikke længere er materielt berettiget til den.

Denuntiationen har karakter af et påbud, hvorfor dens virkning som sikringsakt indtræder ved dens fremkomst til fordringens skyldner. Det kræves ikke, at fordringens skyldner har gjort sig bekendt med indholdet, dvs. læst meddelelsen.

Denuntiationen behøver dog ikke være bindende i den forstand, at fordringens skyldner over for erhververen bliver ansvarlig ved at bortse fra den.

Det er ikke tilstrækkeligt, at fordringens skyldner ved, at fordringen er overdraget. Det kan tænkes, at fordringsskyldner rent tilfældigt er blevet gjort bekendt med overdragelsen. En sådan viden er ikke tilstrækkelig. Der kræves en egentlig aktiv handling fra enten overdrager eller erhverver af fordringen.

Der kræves ikke svar fra fordringens skyldner, for at underretningen har virkning som sikringsakt efter § 31 i lov om gældsbreve, og det er uden betydning, at fordringens skyldner eventuelt måtte afvise underretningen.

En sikringsakt kræves ikke, hvor fordringen er overført til en tredjemand som følge af dennes udlæg i fordringen. Dette følger af retsplejelovens § 526, stk. 1, jf. stk. 3.

Fælles for en overdragelse ved aftale og en overførsel af fordringen ved udlæg og anden retsforfølgning er, at fordringens skyldner skal underrettes om overførslen, idet fordringens skyldner ellers med frigørende virkning kan betale til overdrageren respektive den, som retsforfølgningen er rettet mod, medmindre fordringens skyldner vidste, at denne – dvs. overdrageren eller den, som retsforfølgningen er rettet mod – ikke længere havde ret til at modtage betalingen, eller fordringens skyldner ikke har udvist den agtpågivenhed, som forholdene krævede, jf. § 29 i lov om gældsbreve og – for så vidt angår udlæg – retsplejelovens § 524.

Den ny indehaver af fordringen – erhververen eller den retsforfølgende kreditor, f.eks. en udlægshaver – må derfor sørge for gennem en underretning til fordringens skyldner at opnå legitimationen til at modtage betaling. Er dette sket, kan fordringens skyldner med frigørende virkning alene betale til erhververen eller den retsforfølgende kreditor.

Ved lov nr. 285 af 29. marts 2017 fik § 8, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige sin nuværende ordlyd, hvorefter fordringshaveren for forfaldne fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indtræder i retten til udbetalinger fra staten for et beløb, der svarer til den skyldige betaling. Inden nyaffattelsen bestemte § 8, stk. 1, at regioner og kommuner med deres ikke rettidigt betalte fordringer efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indtrådte i retten til udbetalinger fra staten for et beløb, der svarede til den skyldige betaling.

I de specielle bemærkninger til den gældende bestemmelse anføres i lovforslag nr. L 137, jf. Folketingstidende 2016-17, A, L 137 som fremsat, side 47, at nyaffattelsen vil indebære, at modregning – indtrædelse – kan ske én dag tidligere end efter den tidligere ordlyd, der på dette punkt ikke helt var i overensstemmelse med de almindelige modregningsbetingelser, hvorefter modfordringen skal være forfalden til betaling. Med nyaffattelsen vil der endvidere ikke kunne opstå tvivl om indtrædelsesrettens rækkevidde, idet det ikke for nogen af de fordringer, der omfattes af anvendelsesområdet for lov

om inddrivelse af gæld til det offentlige, vil hindre modregning i udbetalinger fra staten, at fordringshaver ikke er statslig.

Ud over disse ændringer er der med nyaffattelsen tale om, at den tidligere regel er videreført. Den tidligere regel blev indført ved ikrafttrædelsen af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige den 1. januar 2009, jf. lov nr. 1333 af 19. december 2008. I lovforslaget til denne lov, lovforslag nr. L 20, anføres i de specielle bemærkninger til § 8, stk. 1, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 278, at bestemmelsen fastsætter, at reglerne om kommunernes ret til indtrædelse i udbetalinger fra staten harmoniseres, hvilket indebærer, at kommunen henholdsvis regionen for alle kommunale og regionale krav, der ikke betales rettidigt, indtræder i retten til alle udbetalinger fra staten. Herved kan kommunale og regionale krav modregnes i udbetalinger fra staten på lige fod med statslige krav, idet indtrædelse for kommunale og regionale krav er underlagt de samme begrænsninger i relation til, i hvilke udbetalinger der kan foretages modregning.

For alle forfaldne fordringer efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige gælder det således, at disse kan modregnes i udbetalinger fra staten, og den modregningsforventning, som § 28 i lov om gældsbreve har til formål at beskytte, jf. ovenfor, gælder således for en fordringshaver, der ikke konkret kan have haft denne forventning, fordi den udbetalende statslige myndighed, der er adressat for denuntiationen om overdragelsen eller underretningen om udlægget m.v., er en anden end fordringshaver. Fordringshaver bliver dog i relation til modregningsadgangen efter § 28 stillet, som om den udbetalende statslige myndighed var indehaver af fordringen og derfor kunne have en konkret modregningsforventning, fordi fordringen er stiftet, inden underretningen om overdragelsen eller udlægget m.v. modtages. Identiteten mellem statslige myndigheder m.v., når staten gennemfører en modregning, jf. ovenfor, og indtrædelsesrettens formål, hvorefter regionale og kommunale krav skal kunne modregnes i statslige udbetalinger på lige fod med statslige krav, indebærer således, at § 28 i lov om gældsbreve anvendes for alle fordringer, der omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og skal indgå i en modregning.

Efter kildeskattelovens § 62, stk. 5, kan krav på tilbagebetaling af overskydende skat m.v. ikke overdrages før udløbet af det indkomstår, kravet vedrører. Aftaler om sådanne overdragelser er ugyldige. Opkrævningslovens § 13, stk. 1, bestemmer tilsvarende, at krav på udbetalinger efter § 12 ikke kan overdrages før udløbet af den afregningsperiode, kravet vedrører. Aftaler om sådanne overdragelser er ugyldige. Bestemmelserne har deres baggrund i lov nr. 947 af 20. december 1999 (Svigbekæmpende foranstaltninger m.v.), der i kildeskatteloven indsatte bestemmelsen i § 62, stk. 5, og i den dagældende momslov med § 63, stk. 4, indsatte en bestemmelse, der er videreført i opkrævningslovens § 13, stk. 1. Formålet med bestemmelserne er at hindre tidsubegrænsede transporter, hvorved forstås transporter, der også omfatter f.eks. overskydende skat vedrørende fremtidige indkomstår eller negativ moms, der vedrører fremtidige afgiftsperioder. Sådanne tidsubegrænsede transporter ville ødelægge det offentliges mulighed for at modregne med fremtidige krav mod skyldneren. Af lovforslaget til lov nr. 947 af 20. december 1999 – lovforslag nr. L 27 – fremgår således, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, side 829 f., at muligheden for at give transport i alle fremtidige krav på negativ moms og overskydende skat og arbejdsmarkedsbidrag medfører, at man for altid kan afskære

skattevæsenet fra at modregne, hvis man senere kommer i restance med skatter eller afgifter m.v. Da skattevæsenet er både tvangsdebitor og tvangskreditor, er det ikke rimeligt, at skattevæsenet for altid kan afskæres fra muligheden for at modregne. Bestemmelserne i kildeskattelovens § 62, stk. 5, og opkrævningslovens § 13, stk. 1, muliggør derfor alene transport i henholdsvis krav på overskydende skat og negativ moms m.v., som er stiftet, fordi stiftelsestidspunktet er afgørende for, om modregning kan ske, hvis disse krav er blevet overdraget eller på anden vis overført til en tredjemand, jf. § 28 i lov om gældsbreve.

Skatteforvaltningslovens § 34 a, stk. 4, bestemmer, at forældelsesfristen er 10 år for krav afledt af en ekstraordinær ansættelse af indkomst- eller ejendomsværdiskat, jf. § 27, stk. 1, og ekstraordinær fastsættelse af afgiftstilsvær eller godtgørelse af afgift, jf. § 32, stk. 1, samt for ekstraordinær genoptagelse af ejendomsvurderinger, jf. § 33, stk. 3-5 samt stk. 7 og 8. Tilsvarende gælder krav afledt af ændringer af ejendomsvurderinger, der foretages efter §§ 33 a og 34. En transport, der f.eks. omfatter overskydende skat for et bestemt, afsluttet indkomstår, vil derfor – hvis transporten er uden beløbsbegrænsning – omfatte enhver udbetaling af overskydende skat for det pågældende indkomstår, og en ekstraordinær genoptagelse af skatteansættelsen for transportgiver kan derfor medføre en udbetaling af overskydende skat, så længe dette af den ekstraordinære ansættelse afledte krav ikke er forældet. Skatteforvaltningen skal derfor i princippet i en 10-årig periode tage hensyn til en sådan transport.

Ved § 1, nr. 9, i lov nr. 513 af 7. juni 2006 (Opkrævning via én skattekonto) blev der i opkrævningsloven indsat et nyt kapitel 5 med regler om skattekontoen. Reglerne trådte med enkelte undtagelser i kraft den 1. august 2013, jf. bekendtgørelse nr. 577 af 30. maj 2013 om ikrafttræden af visse bestemmelser i lov om ændring af opkrævningsloven, selskabsskatteoven og forskellige andre love (Opkrævning via én skattekonto). For bl.a. skatter og afgifter omfattet af opkrævningslovens § 1, stk. 1 og 2, indgår ind- og udbetalinger fra og til virksomheder, selskaber, fonde og foreninger, offentlige myndigheder, institutioner m.v. i en samlet saldoopgørelse, der benævnes skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16.

I opkrævningslovens § 16 a, stk. 1, er bestemt, at ind- og udbetalinger af skatter og afgifter m.v. omfattet af § 16 modregnes automatisk efter et saldoprincip, og meddelelse om modregning fremgår af skattekontoen.

I opkrævningslovens § 16 a, stk. 2, 1. pkt., er bestemt, at hvis den samlede sum af registrerede forfaldne krav på virksomhedens konto overstiger den samlede sum af registrerede og forfaldne tilgodehavender til virksomheden, udgør forskellen (debetsaldoen) det samlede beløb, som virksomheden skylder Skatteforvaltningen. Er den samlede sum af registrerede og forfaldne krav på indbetalinger fra virksomheden derimod mindre end de registrerede og forfaldne krav på udbetalinger til virksomheden, udgør forskellen (kreditsaldoen) virksomhedens samlede tilgodehavende fra Skatteforvaltningen, jf. § 16 a, stk. 2, 2. pkt.

Krav på ind- og udbetalinger registreres på skattekontoen fra det tidspunkt, hvor der er sket angivelse heraf, eller hvor kravene med sikkerhed kan opgøres, jf. opkrævningslovens § 16 a, stk. 3.

Efter opkrævningslovens § 16 a, stk. 4, påvirker (debiteres) krav på indbetalinger fra virksomheder saldoopgørelsen efter stk. 2 fra den seneste rettidige betalingsdag.

Indbetalinger fra virksomheder til opfyldelse af krav efter stk. 4 påvirker (krediteres) saldoopgørelsen efter stk. 2 fra indbetalingsdagen uanset betalingsmetoden, jf. opkrævningslovens § 16 a, stk. 5.

Tilgodehavender til virksomheder påvirker (krediteres) saldoopgørelsen efter stk. 2 fra det tidspunkt, hvor beløbet kan opgøres efter opkrævningslovens § 12, jf. lovens § 16 a, stk. 6.

Udbetalinger til virksomheder til opfyldelse af krav efter opkrævningslovens § 16 a, stk. 6, påvirker (debiteres) saldoopgørelsen efter stk. 2 på det tidspunkt, hvor der sker udbetaling til virksomheden, jf. opkrævningslovens § 16 a, stk. 7.

Det krav, der har været forfaldent til betaling i længst tid, dækkes først med en virksomheds indbetaling, der således – med et par undtagelser, jf. opkrævningslovens § 16 b, stk. 2 – ikke vil kunne øremærkes, jf. § 16 a, stk. 8, og § 16 b, stk. 1.

Ved § 1, nr. 7 og 8, i lov nr. 513 af 7. juni 2006 blev der – også med virkning fra den 1. august 2013, jf. bekendtgørelse nr. 727 af 21. juni 2013 om ikrafttræden af visse bestemmelser i lov om ændring af opkrævningsloven, selskabsskatteloven og forskellige andre love (Opkrævning via én skattekonto) – med § 12, stk. 5, og § 13, stk. 2, indsat nye bestemmelser i opkrævningsloven.

I opkrævningslovens § 12, stk. 5, er bestemt, at negative tilsvare efter stk. 1, der indgår ved en samlet kontoopgørelse af virksomhedens skatter og afgifter m.v. efter reglerne i kapitel 5 om skattekontoen, alene kan udbetales, hvis det negative tilsvare modsvares af en creditsaldo opgjort efter § 16 a, stk. 2, 2. pkt.

I opkrævningslovens § 13, stk. 2, er bestemt, at overdragelser efter stk. 1 ikke kan overstige det udbetalingsbeløb, der kan opgøres efter § 12, stk. 5. I lovforslag nr. L 205, der blev fremsat af skatteministeren den 29. marts 2006, anføres i de specielle bemærkninger til § 1, nr. 8, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 6578, at der alene kan ske overdragelse/transport af et beløb – eller udlæg heri – hvis beløbet modsvares af en creditsaldo. På side 6579 anføres, at hvis der ikke er skyldige modkrav på skattekontoen, vil det forud for en udbetaling af en creditsaldo blive undersøgt, om virksomheden har restancer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Herudover kan private kreditorer, jf. opkrævningslovens § 13, stk. 1, samt den foreslåede regel i § 13, stk. 2, have stiftet rettigheder over hele eller dele af det beløb, som udgøres af creditsaldoen, i henhold til transport eller i form af et udlæg. Er der stiftet en sådan rettighed, kommer beløbet heller ikke til udbetaling til virksomheden.

Udbetaling af en overskydende skat, der er resultatet af den skattepligtiges 1. årsopgørelse, sker i

tiden fra og med den 1. marts til og med den 1. september i året efter indkomståret, jf. kildeskattelovens § 62, stk. 3, 1. pkt. Den 1. september i året efter indkomståret er sidste rettidige betalingsdag, hvilket kommer til udtryk i 2. pkt., der bestemmer, at der tilkommer den skattepligtige en rente svarende til renten i henhold til opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned fra den 1. september at regne, hvis tilbagebetaling sker efter denne dato.

Er der tale om overskydende skat efter en ændret årsopgørelse, sker udbetalingen inden udgangen af den måned, der følger nærmest efter udskrivningsdatoen for den ændrede årsopgørelse, jf. kildeskattelovens § 62 A, stk. 4, 1. pkt. Den sidste dag i den måned, der følger nærmest efter udskrivningsdatoen for den ændrede årsopgørelse, er derfor den sidste rettidige betalingsdag.

§ 4, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indeholder en bestemmelse om såkaldt gendækning. Herved forstås anvendelsen af overskydende beløb, hvorved f.eks. forstås beløb, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager fra en fordringshaver i tilfælde, hvor fordringshavers fordring helt eller delvist blev dækket uretmæssigt. Det vil bl.a. kunne være tilfælde, hvor en modregning helt eller delvist er blevet ophævet, fordi det efterfølgende viser sig, at modfordringen ikke bestod eller alene bestod med et mindre beløb end det, der indgik i modregningen. En modregning får retsvirkning fra modregningserklæringens (afgørelsens) fremkomst til skyldner. Det overskydende beløb vil i et sådant tilfælde udgøre en del af udbetalingsfordringen, f.eks. overskydende skat. Af bestemmelsen fremgår i 1. pkt., at hvis der i forbindelse med inddrivelsen opstår et overskydende beløb, herunder ved nedskrivning eller tilbagekaldelse af en allerede helt eller delvist dækket fordring, anvendes det overskydende beløb til dækning af fordringer under inddrivelse hos skyldneren. Dækning ved anvendelse af et overskydende beløb efter 1. pkt. sker i henhold til stk. 1-4 og uden afgivelse af modregningsmeddelelse til skyldner, jf. 2. pkt.

Det foreslås, at der med § 7 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsættes en ny bestemmelse, hvorefter overdragelser af krav mod Skatteforvaltningen ikke kan overstige det udbetalingsbeløb, der kan opgøres, efter at forfaldne fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er dækket ved modregning som anført i § 7, stk. 1 og 2.

Den foreslåede regel omfatter både fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden og fordringer, der er under opkrævning, og hvor restanceinddrivelsesmyndigheden enten efter delegation fra Skatteforvaltningen modregner med Skatteforvaltningens forfaldne fordringer mod skyldneren eller faciliterer en anden fordringshavers modregning med en fordring under opkrævning ved indledningsvist at anvende beløbet, der i modsat fald ville være blevet udbetalt til skyldnerens NemKonto eller en anden konto, jf. § 4 a, stk. 2, i lov om offentlige udbetalinger m.v., til modregning med fordringer fra denne fordringshaver, der herefter træffer afgørelsen om modregning og meddeler skyldneren denne afgørelse. Reglen omfatter samtlige typer af fordringer, der modregnes efter § 7, stk. 1 og 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, dvs. såvel offentligretlige som civilretlige fordringer.

De øvrige betingelser for at foretage modregning vil stadig skulle være opfyldt. Modfordringen skal således f.eks. være forfalden til betaling, jf. § 8, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, ligesom den skal være retskraftig.

Den foreslåede regel er udtryk for samme forrang, som er kommet til udtryk i reglen i opkrævningslovens § 13, stk. 2, hvorefter betalingsmoden gæld, der skal indbetales af en virksomhed til skattekontoen, skal være dækket, inden negativ moms m.v. efter § 12 kan udbetales til en transporthaver m.v. Det er således alene det overskydende beløb, der vil kunne udbetales til denne. På tilsvarende vis indebærer den foreslåede regel, at overdragelser af krav mod Skatteforvaltningen ikke kan overstige det udbetalingsbeløb, der kan opgøres, efter at forfaldne fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er dækket ved modregning som anført i § 7, stk. 1 og 2, dvs. at den foreslåede regel ikke alene gælder modregning med fordringer under inddrivelse, men tillige vil gælde fordringer under opkrævning, jf. ovenfor.

Den foreslåede regel vil også finde anvendelse ved gendækning efter § 4, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvor det overskydende beløb stammer fra en modregning i en udbetalingsfordring, som var omfattet af en transport.

En borger, der får oplysning om en udbetaling fra Skatteforvaltningen, vil typisk samtidig få oplyst, at gæld til det offentlige kan blive modregnet i forbindelse med udbetalingen. En skyldner med kendskab til sin gæld vil derfor være gjort opmærksom på, at beløbet helt eller delvist vil kunne blive anvendt til modregning med gælden til det offentlige.

Med den foreslåede regel vil en manuel verificeringsproces i form af en henvendelse til fordringshaveren med henblik på at få verificeret det oplyste stiftelsestidspunkt blive overflødig i de tilfælde, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden har haft grund til at tvivle på rigtigheden af det oplyste stiftelsestidspunkt. Der vil heller ikke være behov for de manuelle sagsbehandlingsskridt, der enten knytter sig til afklaringen af klokkeslættet for stiftelsen af fordringen og kundskabet om transporten m.v., hvor disse indtræder på samme dato, eller afklaringen af, om den overskydende skat, hvis transporten m.v. omfatter en sådan, vedrører 1. årsopgørelse eller en ændret årsopgørelse, idet der gælder forskellige udbetalingsfrister i de to situationer, jf. kildeskattelovens § 62, stk. 3, 1. pkt., og § 62 A, stk. 4, 1. pkt., og dette har betydning for modregningsadgangen efter § 28, 2. pkt., i lov om gældsbreve, hvorefter en på kundskabstidspunktet uforfalden fordring skal forfalde til betaling senest samtidig med den fordring, som omfattes af transporten m.v., for at den kan modregnes trods transporten m.v.

Skatteforvaltningen har oplyst, at en sådan forrang for det offentliges tilgodehavender i transportsituationer m.v. i 2017 alene ville have medført et yderligere modregningsbeløb på ca. 25 mio. kr., dvs. et beløb, der i stedet for at blive udbetalt til transporthaverne m.v. ville være blevet udbetalt til de offentlige fordringshavere.

Mange af de stamdata, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager, når fordringer enten overdrages til inddrivelse eller indberettes til restanceinddrivelsesmyndighedens fordringsregister med henblik på modregning under opkrævning, lider af datafejl. Derfor blev der ved lov nr. 551 af 29. maj 2018 gennemført en række ændringer med det formål dels at skabe klare retningslinjer for opgaven med at afklare og udbedre datafejl, jf. § 2, stk. 5-7, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, dels at fjerne betydningen af datafejl, der vedrører den af fordringshaver oplyste sidste rettidige betalingsdag, ved restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser om modregning og lønindeholdelse, jf. § 1, nr. 8 og 9, og § 10, nr. 2. Datafejl vedrørende sidste rettidige betalingsdag har reelt ingen betydning for adgangen til at foretage modregning, lønindeholdelse og udlæg, fordi fordringer, der omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, alene kan overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, hvis sidste rettidige betalingsfrist er overskredet. Der blev derfor bl.a. indsat en ny bestemmelse i § 9 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter restanceinddrivelsesmyndigheden i begrundelsen for en afgørelse om modregning alene er forpligtet til at henvise til, at fordringen er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Datafejl kan dog også vedrøre den af fordringshaver modtagne oplysning om stiftelsestidspunktet for den fordring, der ønskes modregnet i en transportsituation, hvor § 28 i lov om gældsbreve er afgørende for, om modregning kan ske trods overdragelsen.

Det gælder også i forhold til stiftelsestidspunktet for den fordring, der ønskes modregnet i en transportsituation, hvor § 28 i lov om gældsbreve er afgørende for, om modregning kan ske trods overdragelsen.

Datafejl kan f.eks. skyldes indtastningsfejl, men kan også dække over fordringshavers tvivl om, hvad der er i juridisk henseende er det korrekte stiftelsestidspunkt. Bøder anses eksempelvis at være stiftet, da den forseelse, som resulterer i bøden, blev begået, selv om bøden først senere konkretiseres ved vedtagelsen af et bødeforelæg eller rettens idømmelse af en bødestraf. Også sagsomkostninger fra straffesager anses at være stiftet på tidspunktet for den strafbare handling eller undladelse.

Når restanceinddrivelsesmyndigheden foretager en modregning med fordringer under inddrivelse eller med Skatteforvaltningens fordringer, der er under opkrævning, og hvor restanceinddrivelsesmyndigheden træffer modregningsafgørelsen efter delegation fra Skatteforvaltningen, og når restanceinddrivelsesmyndigheden faciliterer en fordringshavers modregning med en fordring, der dækkes i medfør af § 7, stk. 1, nr. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, ved indledningsvist at anvende beløbet, der i modsat fald ville være blevet udbetalt til skyldnerens NemKonto eller en anden konto, jf. § 4 a, stk. 2, i lov om offentlige udbetalinger m.v., til modregning med fordringer fra den relevante fordringshaver, der herefter træffer afgørelsen om modregning og meddeler skyldneren denne afgørelse, er det vigtigt, at det rigtige stiftelsestidspunkt er lagt til grund, når udbetalingsfordringen fra Skatteforvaltningen er omfattet af en transport eller anden overførsel, hvor § 28 i lov om gældsbreve er afgørende for den mulige modregning.

En automatisk, systemunderstøttet modregning er ikke mulig, når det som følge af mistanke om et forkert stiftelsestidspunkt er nødvendigt, at restanceinddrivelsesmyndigheden ved henvendelse til fordringshaver får afklaret, om det registrerede stiftelsestidspunkt er det korrekte tidspunkt. En sådan afklaring vil kræve en manuel proces.

Som anført ovenfor skal der ved vurderingen af, om § 28 i lov om gældsbreve muliggør modregning trods en transport m.v., i princippet lægges vægt på det klokkeslæt, hvor fordringen er stiftet, og det klokkeslæt, hvor kundskabet om transporten m.v. blev opnået. Klokkeslættet vil kun sjældent få betydning, men hvor stiftelses- og kundskabstidspunkt ligger på samme dag, bliver klokkeslættet afgørende. Når en transport m.v. anmeldes til Skatteforvaltningen, registreres det præcise modtagelsestidspunkt – dvs. kundskabstidspunktet – ikke i Skatteforvaltningens it-system. Hvis det stiftelsestidspunkt, der er oplyst om en fordring, ligger på selv samme dato, hvor kundskabet om transporten m.v. blev opnået, vil en manuel sagsbehandling være nødvendig for at søge at afklare, om fordringen er stiftet senest samtidig kundskabstidspunktet, således at fordringen kan anvendes til modregning trods transporten m.v.

En fordring, der endnu ikke var forfalden til betaling på kundskabstidspunktet, kan alene modregnes trods en transport m.v., hvis den forfalder senest samtidig med den fordring, der omfattes af transporten m.v., jf. § 28, 2. pkt., i lov om gældsbreve. Omfatter transporten m.v. overskydende skat, vil en manuel sagsbehandling være nødvendig for at få afklaret, om den overskydende skat vedrører 1. årsopgørelse eller en ændret opgørelse, fordi der er forskellige udbetalingsfrister, jf. ovenfor om udbetalingsfristerne i kildeskattelovens § 62, stk. 3, 1. pkt., og § 62 A, stk. 4, 1. pkt. Sidste rettidige udbetalingsdag er således det forfaldstidspunkt, som forfaldstidspunktet for den fordring, der ønskes modregnet i den overskydende skat, skal sammenholdes med, jf. § 28, 2. pkt., i lov om gældsbreve.

Skatteforvaltningen modtager årligt ca. 60.000-75.000 meddelelser om transporter, hvoraf ca. 99 pct. omfatter overskydende skatter.

I 2017 foretog Skatteforvaltningen udbetaling til en transporthaver i ca. 15.000 tilfælde. Det samlede beløb udgjorde ca. 298 mio. kr., hvoraf ca. 220 mio. kr. omfattede negativ moms, overskydende virksomhedsskat og kreditsaldo fra skattekontoen. De 220 mio. kr. repræsenterede 274 transporter. Langt størstedelen af transporterne vedrørte overskydende skatter, som fysiske personer havde overdraget til en tredjemand, typisk en fordringshaver.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.4.

Til nr. 13

Lov om retsafgifter (herefter retsafgiftsloven) fastsætter, at der skal betales en afgift til staten, når restanceinddrivelsesmyndigheden med hjemmel i § 11 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige gennemfører udlægsforretning efter fremgangsmåden i lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af

skatter og afgifter m.v. Denne afgift svarer som udgangspunkt til den retsafgift, som en fordringshaver skal betale for en anmodning til fogedretten om foretagelse af udlæg.

Afgiften består ifølge retsafgiftslovens § 16, stk. 1, af en grundafgift, der beregnes som 300 kr. med tillæg af ½ pct. af den del af kravet, som overstiger 3.000 kr. Det følger af retsafgiftslovens § 16, stk. 4, at hvis der samtidig foretages udlæg hos samme skyldner for flere krav, skal kravene sammenlægges, inden afgiften beregnes. Det følger af retsafgiftslovens § 59, at afgiften skal afrundes opad til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 10.

Foretages udlæg for samme krav hos flere skyldnere, skal der som udgangspunkt beregnes afgift for hver skyldner, jf. retsafgiftslovens § 16, stk. 5. Dette gælder dog ikke, hvis skyldnerne er samlevende ægtefæller, eller hvor udlægget vedrører fast ejendom, som tilhører skyldnerne i forening.

Ud over grundafgiften skal der yderligere betales en tillægsafgift på 400 kr., såfremt udlægget helt eller delvist foretages uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor, eller skyldneren fremstilles af politiet, jf. retsafgiftslovens § 17 a, stk. 1. Der skal betales én tillægsafgift for en udlægsforretning uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor mod samme skyldner eller for en politifremstilling af samme skyldner, uanset om udlægsforretningen angår et eller flere krav, jf. retsafgiftslovens § 17 a, stk. 2, 1. pkt.

Foretages der udlæg uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor for samme krav hos flere skyldnere, eller sker der for samme krav politifremstilling af flere skyldnere, skal der som udgangspunkt beregnes tillægsafgift for hver skyldner, jf. retsafgiftslovens § 17 a, stk. 3, jf. § 16, stk. 5. Dette gælder dog ikke, hvis skyldnerne er samlevende ægtefæller, eller hvor udlægget vedrører fast ejendom, som tilhører skyldnerne i forening.

Retsafgiftslovens § 20 fastsætter, hvilke udlægsforretninger der er fritaget for afgift. Fritagelsen gælder både grundafgiften efter retsafgiftslovens § 16 og tillægsafgiften efter § 17 a.

De afgiftsfri udlægsforretninger, som kan behandles af restanceinddrivelsesmyndigheden pantefogeder, er udlægsforretninger vedrørende bøder, konfiskerede værdier og sagsomkostninger i straffesager, der inddrives af det offentlige, jf. retsafgiftslovens § 20, nr. 1, udlægsforretninger vedrørende afgifter og sagsomkostninger, som det påhviler domstolene at indkræve, jf. retsafgiftslovens § 20, nr. 2, og udlægsforretninger vedrørende borgerlige krav fastsat under en offentlig straffesag, jf. retsafgiftslovens § 20, nr. 6.

Retsafgiftslovens § 18, stk. 2, bemyndiger justitsministeren til at fastsætte, hvornår afgiftspligten efter retsafgiftslovens §§ 16 og 17 a indtræder. Med hjemmel i denne bestemmelse har justitsministeren udstedt bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov

om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Det fremgår af § 1, stk. 1, i nr. 753 af 12. november 1990, at afgiftspligten for grundafgiften efter retsafgiftslovens § 16, stk. 1, indtræder, når pantefogeden underretter skyldneren om tid og sted for forretningen, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1. Såfremt forretningen i medfør af retsplejelovens § 493, stk. 2, foretages uden sådan underretning, indtræder afgiftspligten ifølge bekendtgørelsens § 1, stk. 2, når forretningen påbegyndes, jf. retsplejelovens § 496.

Det fremgår af § 1, stk. 3, i nr. 753 af 12. november 1990, at afgiftspligten for tillægsafgiften efter retsafgiftslovens § 17 a indtræder, når pantefogeden træffer bestemmelse om retshandlingens foretagelse.

Det fremgår af retsafgiftslovens § 19, 1. pkt., at for andre forretninger end udlæg på grundlag af udpantningsret svares ny afgift, når rekvirenten mere end 3 måneder efter, at afgiftspligt er indtrådt, fremsætter ny begæring vedrørende kravet over for samme retsafdeling eller fogedret eller retsafdelingen eller fogedretten i en anden retskreds.

Retsafgiftslovens § 64 og den nævnte bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter indeholder regler om behandlingen af indsigelser imod restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders beregning af en afgift efter retsafgiftslovens §§ 16 eller 17 a.

Det fremgår af retsafgiftslovens § 64, stk. 1, og § 3 i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990, at en indsigelse imod restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders beregning af en afgift sker ved klage til den fogedret, som skulle have foretaget forretningen, hvis denne ikke var henlagt til restanceinddrivelsesmyndigheden. Klage skal således ske til den fogedret, der er stedligt kompetent efter retsplejelovens § 487.

Under udlægsforretningen kan indsigelse fremsættes over for restanceinddrivelsesmyndigheden, som underretter fogedretten om indsigelsen. Efter forretningen kan indsigelse fremsættes ved klage til fogedretten. Klage skal indgives senest 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om afgiftsberegningen.

Det følger af retsafgiftslovens § 64, stk. 2, at fogedretten kan se bort fra overskridelser af klagefristen på indtil 6 måneder, når særlige omstændigheder gør overskridelsen undskyldelig.

Tages klagen til følge, omgøres afgiftsberegningen i overensstemmelse hermed, jf. retsafgiftslovens § 64, stk. 3. I modsat fald træffer fogedretten afgørelse ved kendelse, jf. retsafgiftslovens § 64, stk. 4.

Det følger af retsafgiftslovens § 64, stk. 5, at fogedretten efter sit eget skøn af egen drift kan indhente oplysninger eller erklæringer fra klageren. Kendelsen kan stadfæste afgiftsberegningen eller ændre den til fordel eller til skade for den afgiftspligtige.

Endelig følger det af retsafgiftslovens § 64, stk. 6, at fogedrettens kendelse inden 2 uger kan påkæres til landsretten i den borgerlige retsplejes former. Bestemmelsen i stk. 5 finder tilsvarende anvendelse, således at landsretten efter sit eget skøn af egen drift kan indhente oplysninger eller erklæringer fra klageren, ligesom landsrettens kendelse kan stadfæste afgiftsberegningen eller ændre den til fordel eller til skade for den afgiftspligtige.

Retsafgiftslovens § 66 indeholder regler om ændring af en afgiftsberegning, uden at der er klaget over den.

Det følger af retsafgiftslovens § 66, stk. 1, at restanceinddrivelsesmyndigheden af egen drift kan ændre beregningen til fordel for den afgiftspligtige.

Det fremgår af retsafgiftslovens § 66, stk. 2, at bortset fra tilfælde, hvor der er klaget over afgiftsberegningen, jf. retsafgiftslovens § 64, kan efterbetaling af for lidt beregnet afgift som udgangspunkt ikke kræves, når der er forløbet 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen.

Efterbetaling kan dog kræves, hvor beregningen hviler på urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger fra den afgiftspligtige eller den afgiftspligtiges befuldmægtigede, jf. retsafgiftslovens § 66, stk. 3. Ved klage over efterkrav finder de beskrevne regler i retsafgiftslovens § 64 anvendelse.

Med nr. 13 foreslås som nye bestemmelser §§ 12 a-12 g indsat i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Med de foreslåede nye bestemmelser i §§ 12 a-12 c og 12 e-12 g i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige flyttes de gældende regler om retsafgift for restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders udlægsforretninger fra retsafgiftsloven til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Endvidere indsættes relevante regler, der med hjemmel i retsafgiftsloven er fastsat i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige

Ud over den foreslåede bestemmelse i § 12 d i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er de foreslåede bestemmelser en videreførelse af gældende regler i retsafgiftsloven og bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter. Foruden den foreslåede bestemmelse i § 12 d i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er der således ikke foretaget materielle ændringer, men blot sproglige justeringer, der skal sikre, at de relevante begreber anvendes.

De foreslåede nye bestemmelser i §§ 12 a-12 g i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige gælder for udlæg, som foretages af restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12 a, stk. 1, 1. pkt. De foreslåede bestemmelser gælder således kun for udlæg omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Udlæg på grundlag af udpantningsret vedrørende kommunale fordringer med fortrinsret er således ikke omfattet af de foreslåede nye bestemmelser, idet sådanne udlæg ikke er omfattet af loven, jf. § 1 a.

Det foreslås med § 12 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at der for udlæg, som foretages af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder, skal svares en grundafgift på 300 kr. Det foreslås endvidere med 2. pkt., at hvis kravet overstiger 3.000 kr., skal der svares yderligere ½ pct. af det overskydende beløb i grundafgift. Reglerne svarer til retsafgiftslovens § 16, stk. 1.

Det foreslås med § 12 a, stk. 1, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at afgiften afrundes opefter til nærmeste kronebeløb, som er deleligt med 10. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 59, 1. pkt.

Det foreslås med § 12 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at der betales yderligere en tillægsafgift på 400 kr., såfremt forretningen helt eller delvist foretages uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor, eller skyldneren fremstilles af politiet. Der skal således i de tilfælde, hvor forretningen helt eller delvist foretages uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor, eller skyldneren fremstilles af politiet, betales grundafgift efter § 12 a, stk. 1, og tillægsafgift efter § 12 a, stk. 2. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 17 a, stk. 1.

Det foreslås med § 12 a, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at kravene sammenlægges inden afgiftens beregning, jf. stk. 1 og 2, hvis der samtidig foretages udlæg hos samme skyldner for flere krav. Dette indebærer, at der også kun svares én tillægsafgift, når de i stk. 2 nævnte retshandlinger foretages hos samme skyldner for flere krav. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 16, stk. 4 (grundafgift), og § 17 a, stk. 2, 1. pkt. (tillægsafgift).

Det foreslås med § 12 a, stk. 4, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at foretages der udlæg for samme krav hos flere skyldnere, beregnes afgift for hver skyldner. Det foreslås endvidere

med 2. pkt., at 1. pkt. ikke finder anvendelse, hvis skyldnerne er samlevende ægtefæller, eller hvor begæringen vedrører fast ejendom, som tilhører skyldnerne i forening. Reglerne svarer til retsafgiftslovens § 16, stk. 5 (grundafgift), og § 17 a, stk. 3 (tillægsafgift).

Det foreslås med § 12 b, nr. 1-3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at udlæg vedrørende visse typer af krav er afgiftsfri. For det første foreslås det, at udlæg vedrørende bøder, konfiskerede værdier og sagsomkostninger i straffesager, der inddrives af det offentlige, er afgiftsfri. For det andet foreslås det, at udlæg vedrørende afgifter og sagsomkostninger, som det påhviler domstolene at indkræve, er afgiftsfri. For det tredje foreslås det, at udlæg vedrørende borgerlige krav fastsat under en offentlig straffesag er afgiftsfri. Hvis udlægsforretningen kun delvis omhandler krav, der afgiftsfritaget efter § 12 b, nr. 1-3, skal der fortsat beregnes afgift for øvrige krav, der ikke er afgiftsfritaget. Reglerne svarer til retsafgiftslovens § 20, nr. 1, 2 og 6.

Det foreslås med § 12 c, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at afgiftspligten efter § 12 a, stk. 1, indtræder, når restanceinddrivelsesmyndighedens pantefoged underretter skyldneren om tid og sted for forretningen, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1. Reglen svarer til § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Det foreslås med § 12 c, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at afgiftspligten efter § 12 a, stk. 1, dog indtræder, når forretningen påbegyndes, jf. retsplejelovens § 496, hvis forretningen foretages i medfør af retsplejelovens § 493, stk. 2, uden underretning i medfør af retsplejelovens § 493, stk. 1. Reglen svarer til § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Det foreslås med § 12 c, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at afgiftspligten efter § 12 a, stk. 2, indtræder, når restanceinddrivelsesmyndighedens pantefoged træffer bestemmelse om retshandlingens foretagelse. Reglen svarer til § 1, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Det foreslås med § 12 d, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at der kun svares ny afgift efter § 12 a, stk. 1, når afgiftspligten for den nye afgift indtræder mere end 3 måneder efter, at der for skyldneren sidst er indtrådt afgiftspligt efter § 12 a, stk. 1. Det foreslås endvidere med 2. pkt., at der kun svares afgift efter § 12 a, stk. 2, for forretninger, hvor der skal svares afgift efter § 12 a, stk. 1.

Det er tidspunktet for grundafgiftens indtræden – jf. ovenfor om den foreslåede § 12 c, stk. 1 og 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige – der er afgørende for, hvornår 3-månedersfristen i § 12 d, 1. pkt., skal beregnes fra. Der vil inden for 3-månedersfristen skulle svares tillægsafgift, hvis der træffes bestemmelse om, at samme udlægsforretning helt eller delvist skal foretages uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor, eller at skyldneren skal fremstilles af politiet, jf. ovenfor om den foreslåede § 12 c, stk. 3. Derimod vil der inden for 3-månedersfristen ikke skulle svares grundafgift i forbindelse med en ny udlægsforretning, jf. § 12 d, 1. pkt., hvilket indebærer, at der heller ikke kan pålægges tillægsafgift for den nye udlægsforretning, jf. § 12 d, 2. pkt.

Når restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder foretager udlægsforretninger, skal der efter gældende regler betales retsafgift én gang for hver fordring, uanset om der senere foretages ny udlægsforretning over for skyldneren for samme fordring, fordi første udlægsforretning ikke medførte dækning af hele fordringen.

Den foreslåede § 12 d i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indebærer, at restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder fremadrettet kan beregne retsafgift flere gange over for en skyldner ved udlægsforretninger for det samme krav, forudsat at 3-månedersfristen er overholdt. I modsætning til retsafgiftslovens § 19, 1. pkt., hvor 3-månedersfristen beregnes for den enkelte fordring, beregnes 3-månedersfristen i § 12 d, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige på skyldnerniveau. Dette indebærer, at der i de tilfælde, hvor der ellers ville være indtrådt afgiftspligt for en ny udlægsforretning højst 3 måneder efter indtrædelsen af afgiftspligt for en tidligere udlægsforretning over for samme skyldner, fremover ikke beregnes retsafgift, uanset om den nye udlægsforretning gælder samme fordring eller en anden fordring.

Det er kun afgiftspligt for udlæg omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der har betydning for 3-månedersfristen i den foreslåede § 12 d i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Udlæg på grundlag af udpantningsret vedrørende kommunale fordringer med fortrinsret har således ikke betydning for 3-månedersfristen i den foreslåede § 12 d, idet sådanne udlæg ikke er omfattet af loven, jf. § 1 a.

Det foreslås med § 12 e, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at indsigelse imod restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders beregning af en afgift sker ved klage til den fogedret, som skulle have foretaget forretningen, hvis denne ikke var henlagt til restanceinddrivelsesmyndigheden. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 1, 2. pkt. og § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Det foreslås med § 12 e, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at under forretningen kan indsigelse fremsættes over for restanceinddrivelsesmyndigheden, som underretter fogedretten om indsigelsen. Det foreslås endvidere med 2. pkt., at efter forretningen kan indsigelse fremsættes ved klage til fogedretten. Reglerne svarer til § 3, stk. 2, 1. og 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter. Det foreslås videre med 3. pkt., at klage skal indgives senest 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om afgiftsberegningen. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 1, 3. pkt., og bekendtgørelsens § 3, stk. 2, 3. pkt.

Det foreslås med § 12 e, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at fogedretten kan se bort fra overskridelser af klagefristen på indtil 6 måneder, når særlige omstændigheder gør overskridelsen undskyldelig. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 2. Fogedrettens afgørelse om at se bort fra en fristoverskridelse kan ikke påkæres af restanceinddrivelsesmyndigheden.

Det foreslås med § 12 e, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at hvis klagen tages til følge, omgøres afgiftsberegningen i overensstemmelse hermed. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 3.

Det foreslås med § 12 e, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at hvis afgiftsberegningen ikke ændres i henhold til stk. 4, træffes afgørelsen ved kendelse. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 4, 1. pkt.

Det foreslås med § 12 e, stk. 6, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at fogedretten efter sit eget skøn af egen drift kan indhente oplysninger eller erklæringer fra klageren. Det foreslås endvidere med 2. pkt., at kendelsen kan stadfæste afgiftsberegningen eller ændre den til fordel eller til skade for den afgiftspligtige. Reglerne svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 5.

Det foreslås med § 12 e, stk. 7, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at kendelsen inden 2 uger kan påkæres i den borgerlige retsplejes former, og at bestemmelsen i stk. 6, finder tilsvarende anvendelse under kæresagen. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 64, stk. 6.

Det foreslås med § 12 f, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder af egen drift kan ændre beregningen til fordel for den afgiftspligtige. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 66, stk. 1.

Det foreslås med § 12 f, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at bortset fra de i § 12 e, stk. 6 og 7, omhandlede tilfælde kan efterbetaling af for lidt beregnet afgift ikke kræves, når der er

forløbet 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 66, stk. 2.

Det foreslås med § 12 f, stk. 3, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at efterbetaling dog kan dog kræves, hvor beregningen hviler på urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger fra den afgiftspligtige eller dennes befuldmægtigede. Det foreslås endvidere med 2. pkt., at ved klage over efterkrav finder reglerne i § 12 e anvendelse. Reglerne svarer til retsafgiftslovens § 66, stk. 3.

Det foreslås med § 12 g i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at afgifter, jf. § 12 a, stk. 1 og 2, oppebæres af restanceinddrivelsesmyndigheden. Reglen svarer til retsafgiftslovens § 63 og § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 753 af 12. november 1990 om retsafgift for udlæg, der foretages efter lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., samt om oppebørsel af visse retsafgifter.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.6.

Til nr. 14

De gældende regler om eftergivelse af gæld til det offentlige i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indeholder dels almindelige regler om eftergivelse i lovens § 13, stk. 1-5, og dels en særlig regel om eftergivelse i lovens § 13, stk. 6, der finder anvendelse, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor.

De almindelige regler om eftergivelse af gæld til det offentlige svarer til gældssaneringsreglerne i konkurslovens afsnit IV om gældssanering. Reglerne for gældssanering finder anvendelse for såvel privat gæld som gæld til det offentlige. Det er i modsætning til eftergivelse efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der udelukkende omfatter gæld til det offentlige. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslag til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 263, at det er hensigten med eftergivelsesreglerne, at de skal være parallelle med reglerne om gældssanering. Af de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 5, Folketingstidende 1989-90, tillæg A, spalte 157-158, fremgår det om baggrunden for ændringen, at der med forslaget blev taget udgangspunkt i konkurslovens bestemmelser om gældssanering, idet det også var hensigten at tilpasse skattevæsenets og toldvæsenets eftergivelsespraksis til skifteretternes praksis i sager om gældssanering.

Det fremgår endvidere, at hensigten med forslaget var at etablere en ensartet praksis inden for de nævnte myndigheder, der i realiteten behandler de samme sager. Dette skulle medføre en ensartet behandling af borgerne og dermed en styrkelse af retssikkerheden på dette område.

Det anførtes endvidere, at harmoniseringen med gældssaneringsreglerne forventedes at ville medføre, at man ofte kan undgå at gennemføre en gældssaneringssag ved skifteretten, når der udelukkende

eller i overvejende grad er tale om gæld til skatte- og toldvæsenet.

Hovedformålet med gældssanering er dels at hindre de betydelige skadevirkninger for skyldneren og dennes familie, som håbløs forgældelse må antages at have, dels at sikre kreditorerne, at der sker en betryggende konstatering af, om skyldnerens gæld nu også virkelig er håbløs at inddrive, og at betaling af den del af gælden, der realistisk set vil kunne betales, sættes i system. Samfundshensynene bag reglerne om gældssanering består dels i almene resocialiseringshensyn, dels i interessen i så vidt muligt at undgå, at de sociale budgetter belastes med udgifter, som må tilskrives eksistensen af håbløse gældsbyrder og de dermed forbundne skadevirkninger for den enkelte og for samfundet, jf. side 47 i betænkning nr. 1449/2004 om gældssanering.

En gældssanering efter konkursloven går i hovedtræk ud på, at en skyldners samlede usikrede gæld, dvs. gæld, der ikke er sikret ved en panteret m.v., nedskrives eller bortfalder. Nedskrives gælden, skal skyldneren betale en vis del af sin fremtidige indtægt til de kreditorer, hvis fordringer er omfattet af gældssaneringen. Den periode, hvor skyldneren pålægges at betale en vis del af sin indtægt til kreditorerne, fastsættes typisk til 5 år.

Betingelserne for at opnå gældssanering er, at skyldneren er håbløst forgældet, og at skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt taler for en gældssanering.

Det fremgår af § 13, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at restanceinddrivelsesmyndigheden efter anmodning fra en skyldner kan eftergive gæld til det offentlige, såfremt skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og det må antages, at eftergivelsen vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold.

Eftergivelse kan dog i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede. Det gælder eksempelvis, hvis skyldneren er ramt af arbejdsløshed, er under uddannelse, har usikre boligforhold eller modtager kontanthjælp eller dagpenge.

Endvidere kan eftergivelse i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldneren har handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, herunder såfremt en ikke uvæsentlig gæld enten er stiftet på et tidspunkt, hvor skyldneren var ude af stand til at opfylde sine økonomiske forpligtelser, eller er opstået, som følge af at skyldneren har påtaget sig en finansiel risiko, der stod i misforhold til skyldnerens økonomiske situation, eller er stiftet med henblik på forbrug eller er gæld til det offentlige, som er oparbejdet systematisk (f.eks. moms-gæld, skatte-gæld eller børnepenge).

Endvidere kan eftergivelse i almindelighed ikke finde sted, såfremt en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare forhold (dvs. at gælden bl.a. omfatter bøder og sagsomkostninger) eller erstatningspådragende forhold.

Endvidere kan eftergivelse i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldneren har undladt at afdrage på sin gæld, selv om skyldneren har haft rimelig mulighed herfor. Dette kan være tilfældet, hvis skyldneren har haft penge til rådighed efter betaling af fornødenheder og faste udgifter, men uden at bruge dem på at afdrage på sin gæld.

Endvidere kan eftergivelse i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldneren har indrettet sig med henblik på eftergivelse. Dette kan eksempelvis være tilfældet, ved at skyldneren inden indgivelse af anmodning om eftergivelse og/eller begæring om gældssanering har bragt sine aktiver i kreditorly.

Endvidere kan eftergivelse i almindelighed ikke finde sted, såfremt skyldneren stifter ny gæld til det offentlige, efter at eftergivelsessag er indledt. Dette gælder for nye restancer m.v.

Ved afgørelse om eftergivelse skal der lægges vægt på gældens alder. Hvis skyldneren har anden betydelig gæld, kan eftergivelse nægtes, jf. § 13, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Da en afgørelse om eftergivelse af gæld alene kan omfatte gæld til det offentlige, skal der endvidere lægges vægt på, om skyldneren udelukkende eller i overvejende grad har gæld i form af offentlige restancer. Er forholdet det, at skyldneren overvejende har gæld til private, vil restanceinddrivelsesmyndigheden kunne eftergive gælden til det offentlige, men restanceinddrivelsesmyndigheden kan efter en konkret vurdering give afslag på eftergivelse på grund af gældssammensætningen og henvise skyldner til i stedet at søge om gældssanering ved skifteretten, jf. § 13, stk. 3, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Skyldner skal således henvises til at søge gældssanering ved skifteretten, når det vurderes, at det kun er gennem en gældssanering, at skyldner kan opnå en varig forbedring af sine økonomiske forhold. Bestemmelsens anvendelsesområde er tilfælde, hvor de private kreditorer reelt har opgivet at inddrive gælden, således at det alene er gælden til det offentlige, der er et problem for skyldner. Udgangspunktet vil være, at skifteretten behandler sager, hvor skyldner har gæld både til private og offentlige kreditorer, mens restanceinddrivelsesmyndigheden behandler sager om eftergivelse, når skyldner primært har gæld til det offentlige, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 266.

Derudover kan eftergivelse nægtes, såfremt der foreligger andre omstændigheder, der taler afgørende imod hel eller delvis eftergivelse, jf. § 13, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Alene skyldnere, som er fysiske personer, kan få eftergivelse efter stk. 1, jf. § 13, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Bestemmelserne i § 13, stk. 1-5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige svarer i al væsentlighed til bestemmelserne i konkurslovens § 197, stk. 1-4 og 6.

Eftergivelse kan gå ud på bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld. I forbindelse med nedsættelse kan der træffes bestemmelse om henstand med og afdragsvis betaling af den ikke eftergivne del af gælden, jf. § 14, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der svarer til konkurslovens § 198 om gældssanering. I henstands- og afdragsperioden sker der ingen forrentning af gælden, jf. § 14, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Skatteministeren kan efter § 14, stk. 2, fastsætte nærmere regler om fastsættelsen af afdragene og afdragsperiodens længde efter stk. 1. Det er sket i §§ 30 og 31 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Reglerne er afstemt med de regler, der er fastsat i bekendtgørelse nr. 1363 af 19. december 2008 om gældssanering med senere ændringer.

Herudover kan eftergivelse af gæld i øvrigt, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor, meddeles personer, selskaber, foreninger, selvejende institutioner el.lign., jf. § 13, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Bestemmelsen blev ved lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige overflyttet fra opkrævningsloven til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, ligesom ordene »når forholdene i ganske særlig grad« blev ændret til »når sociale eller andre forhold i særlig grad«.

Hensigten med denne ændring var at forbedre mulighederne for at kunne få eftergivet gæld. Af de specielle bemærkninger til § 13, stk. 6, i forslag til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 281, fremgår om baggrunden for ændringen, at bestemmelsen i stk. 6 foreslås justeret med henblik på en udvidelse af anvendelsesområdet. Med den ændrede formulering var det således hensigten, at bestemmelsen skulle kunne anvendes til eftergivelse i videre omfang end tidligere. Eftergivelse skulle efter forslaget således kunne ske i situationer, hvor der er særlige forhold, der taler for eftergivelse, men hvor eftergivelse ikke kan ske efter de øvrige regler om eftergivelse.

Formålet med den gældende bestemmelse i § 13, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er at supplere de almindelige regler i lovens § 13, stk. 1-5, om eftergivelse ved at give mulighed for eftergivelse i visse af de tilfælde, hvor eftergivelse efter de almindelige regler ikke er mulig. Med andre ord er der tale om en opsamlingsbestemmelse, der på baggrund af skyldners konkrete sociale eller andre forhold i særlig grad kan begrunde, at det vil være rimeligt at eftergive gælden.

Såvel fysiske personer som juridiske personer er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde.

Det fremgår endvidere af de specielle bemærkninger til § 13, stk. 6, i forslag til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 281, hvilke forhold der efter den nye ordlyd af bestemmelsen kan føre til eftergivelse. Det anføres således, at den dagældende adgang til eftergivelse i tilfælde af myndighedsfejl, force majeure og force majeure-lignende forhold foreslås opretholdt. Herudover kan særlige forhold f.eks. også være situationer, hvor

det, selv om der ikke foreligger økonomisk trang på grund af sociale forhold eller andre særlige forhold, vil være urimeligt at give afslag på en ansøgning om eftergivelse. Derudover vil der kunne være særlige forhold, der kan begrunde hel eller delvis eftergivelse af gæld til det offentlige, når gældens beskaffenhed og omstændighederne ved dens tilblivelse sammenholdt med skyldnerens situation medfører, at skyldneren vil kunne opnå en væsentlig varig forbedring af sin situation. Det kan f.eks. være situationer, hvor det vurderes, at gælden til det offentlige er en betydelig barriere for at opnå varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Særlige forhold kan endvidere være, at skyldneren ikke er i stand til og hverken inden for de nærmeste år eller på længere sigt har udsigt til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, men hvor skyldner ved tilvejebringelse af midler fra tredjemand bliver i stand til at betale en betydelig del af gælden, hvorved skyldner kan opnå en varig forbedring af sine økonomiske forhold. Et andet eksempel på en situation, hvor det kan virke urimeligt at give afslag på en ansøgning om eftergivelse af gæld, kan være eftergivelse af skattekravet vedrørende indsamlinger eller legater til godgørende formål, der vil forspildes, hvis kravet vedrørende skat fastholdes. Det kan f.eks. være folkeindsamlinger til en operation, der kun kan udføres i udlandet, indsamlinger til en dusør for oplysninger, der kan føre til, at en forsvundet person bliver fundet eller et legat til sanering af gæld.

Der er i henhold til den gældende bestemmelse i § 13, stk. 6, principielt ingen begrænsning af, hvilke forhold der i særlig grad kan tale for eftergivelse.

En eftergivelse efter § 13 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan ifølge § 15 tilbagekaldes, såfremt skyldneren 1) i forbindelse med eftergivelsessagen har gjort sig skyldig i svigagtigt forhold eller 2) groft tilsidesætter sine forpligtigelser i forbindelse med afvikling af den ikke eftergivne del af gælden. Bestemmelsen svarer til den tilsvarende bestemmelse i konkurslovens § 229 om ophævelse af en gældssaneringskendelse.

I 2006 blev den særlige ordning med gældseftergivelse for socialt udsatte grupper (ESG-ordningen) indført som en forsøgsordning. De nærmere regler for ordningen fandtes i lov nr. 510 af 7. juni 2006. Forsøgsordningen var gældende i perioden 2007-2018. Forsøgsordningen gik fra starten ud på, at skyldnere, som i en uafbrudt periode på 4 år eller mere havde modtaget hjælp efter § 11 i lov om aktiv socialpolitik (kontanthjælp, starthjælp eller tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats) eller introduktionsydelse efter kapitel 5 i integrationsloven, gradvist kunne få eftergivet deres gæld til det offentlige, forudsat at skyldnerne overgik til beskæftigelse, fleksjob, uddannelse eller revalidering og fastholdt dette i en samlet periode på 5 år. Det var en betingelse for gældseftergivelsen, at skyldneren havde fået tilsagn om ordinær, ustøttet beskæftigelse eller om optagelse på en ordinær uddannelse, eller at skyldneren var visiteret til revalidering, herunder forrevalidering efter kapitel 6 i lov om aktiv socialpolitik, eller havde fået tilbudt fleksjob.

ESG-ordningen blev ophævet med lov nr. 551 af 29. maj 2018. Ordningen blev foreslået ophævet, som følge af at ordningen var særdeles kompliceret og vanskelig at it-understøtte. Hertil kom, at de

gældende regler, der giver mulighed for eftergivelse af gæld, i vidt omfang vil kunne tilgodese de samme hensyn til de socialt udsatte grupper, som var baggrunden for den særlige ordning.

Det foreslås med nyaffattelsen af § 13, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at eftergivelse af gæld til det offentlige fortsat kan meddeles af restanceinddrivelsesmyndigheden, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor. Den første del af bestemmelsen er uændret, hvilket betyder, at de grundlæggende betingelser for eftergivelse således ikke er ændret, og at den hidtidige praksis for eftergivelse af gæld videreføres. Bestemmelsen anses efter praksis for at have et bredt anvendelsesområde, der tager sigte på at give adgang til eftergivelse af gæld, når en skyldner er i en særlig situation, hvor det findes rimeligt, at skyldneren fritages for at betale en del af eller hele sin gæld.

Med den foreslåede tilføjelse om, at eftergivelse kan ske, uanset om skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede, er det som ovenfor nævnt hensigten at tydeliggøre, at uafklarede økonomiske forhold ikke i sig selv afskærer en person fra eftergivelse af gæld i tilfælde, hvor det samlet set findes rimeligt at eftergive gælden. Herudover er det formålet at sikre, at bestemmelsen i tilstrækkelig grad tilgodeser socialt udsatte, idet socialt udsatte ofte vil have uafklarede økonomiske forhold. Hermed tydeliggøres det, at arbejdsløshed, hjemløshed og andre sociale forhold ikke afskærer en person fra at få eftergivet sin gæld.

Som hidtil skal der uanset den foreslåede tilføjelse om, at eftergivelse kan ske, uanset en skyldner har uafklarede økonomiske forhold, foretages en samlet vurdering af skyldnerens forhold. Restanceinddrivelsesmyndigheden skal således i vurderingen af sagen foretage en afvejning mellem de forhold, der er relevante for den konkrete sag, og de hensyn, der gør sig gældende. Såfremt restanceinddrivelsesmyndigheden ud fra den samlede vurdering når frem til, at der i en given sag er forhold, der i særlig grad taler for eftergivelse, vil restanceinddrivelsesmyndigheden kunne træffe afgørelse om eftergivelse.

De kriterier, der indgår i en vurdering efter de almindelige regler om eftergivelse i lovens § 13, stk. 1-5, vil i udgangspunktet også være relevante i den samlede vurdering efter § 13, stk. 6, men de er ikke afgørende for resultatet. Økonomiske forhold, herunder skyldnerens – og, hvis det er relevant, husstandens økonomiske forhold – skal således som altovervejende hovedregel indgå i den samlede vurdering af, hvorvidt eftergivelsen kan meddeles. Kun i tilknytning til helt særlige omstændigheder, hvor det enten vil føre til et urimeligt samlet resultat at inddrage skyldnerens eller husstandens økonomiske forhold, eller at det vil have en urimelig påvirkning af skyldnerens forhold at indhente disse oplysninger, kan dette undlades. Det kunne f.eks. være tilfældet, hvis der alene er tale om myndighedsfejl.

Det forhold, at skyldneren og/eller dennes ægtefælle/samlever ikke er i en stabil økonomisk situation, herunder i relation til tilknytning til arbejdsmarkedet eller i forhold til indtægtsgrundlag, er ikke i sig

selv udtryk for et forhold, der i særlig grad taler for eftergivelse. Omvendt vil det som foreslået ikke være en hindring for eftergivelse, at skyldners og/eller dennes ægtefælle/samlevers forhold er uafklarede, hvis der i øvrigt er forhold, der i særlig grad taler for eftergivelse.

Ved anvendelsen af begrebet »særlig grad« forstås som hidtil forhold, der ikke bare taler for eftergivelse, men som i særlig grad taler for eftergivelse. Der skal med andre ord være tale om forhold, der i højere grad end for andre, lignende tilfælde afviger fra det sædvanlige og dermed taler for eftergivelse. Der er således krav om en vis kvalificering og betydning af det eller de pågældende forhold, der medfører, at eftergivelse kan ske. Det skal samtidig bemærkes, at det ikke behøver at være ét enkeltstående forhold, der i særlig grad taler for eftergivelse. Det kan tillige være kombinationen af en række forskellige forhold, der ikke enkeltvist i særlig grad taler for eftergivelse, men som samlet set i særlig grad taler for eftergivelse.

I lighed med gældende ret skal alle relevante forhold tages i betragtning i den samlede vurdering efter den foreslåede bestemmelse. Det er således fortsat hensigten med den foreslåede bestemmelse, at der principielt ikke er nogen begrænsning af, hvilke forhold der kan inddrages i vurderingen af, hvorvidt eftergivelse kan meddeles. De nedenfor angivne mulige relevante forhold skal derfor betragtes som værende en ikke-udtømmende angivelse af forhold, der i den enkelte sag kan være relevante i forhold til vurderingen af, hvorvidt eftergivelse kan meddeles efter den foreslåede bestemmelse.

Et relevant forhold kan være helbredsmæssige forhold, herunder livstruende sygdom, alvorlig fysisk eller psykisk sygdom.

Et andet relevant forhold kan være sociale forhold, herunder forhold, der gør sig gældende for socialt udsatte grupper. Dette omfatter bl.a. hjemløshed, stofmisbrug, alkoholmisbrug, prostitution, fattigdom eller andre store og sammensatte sociale problemer, der er forbundet med eller kan føre til social udsathed. Det er dog ikke en forudsætning for, at sociale forhold kan være relevante, at skyldneren kan kategoriseres som værende socialt udsat.

Et tredje relevant forhold kan være gældens beskaffenhed og omstændighederne ved gældens tilblivelse.

Et fjerde relevant forhold kan være en situation, hvor skyldneren ikke er i stand til og hverken inden for de nærmeste år eller på længere sigt har udsigt til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, men hvor skyldner ved tilvejebringelse af midler fra tredjemand bliver i stand til at betale en betydelig del af gælden, hvorved skyldneren kan opnå en varig forbedring af sine økonomiske forhold.

Et femte relevant forhold kan være en situation, hvor skattekravet vedrører indsamlinger eller legater til godgørende formål, der vil forspildes, hvis kravet vedrørende skat fastholdes. Det kan f.eks. være

folkeindsamlinger til en operation, der kun kan udføres i udlandet, indsamlinger til en dusør for oplysninger, der kan føre til, at en forsvundet person bliver fundet, eller et legat til sanering af gæld.

Et sjette relevant forhold kan være en situation, hvor eftergivelsen i sig selv kan forventes at ville medføre en væsentlig varig forbedring af skyldnerens situation. Et eksempel på en væsentlig varig forbedring er det tilfælde, hvor gælden til det offentlige udgør en betydelig barriere, for at skyldneren kan opnå varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Herudover vil myndighedsfejl, force majeure og force majeure-lignende forhold ligeledes kunne være relevante at inddrage i vurderingen. Fælles for disse forhold er, at der er tale om forhold, der ligger uden for skyldnerens kontrol. Det er i den forbindelse ikke en forudsætning, at forholdene har en direkte relation til gælden. Det er tilstrækkeligt, at forholdene har haft en væsentlig betydning for skyldnerens situation.

Herudover foreslås bestemmelsen forenklet ved at sammenskrive den gældende bestemmelses angivelse af de omfattede personer ved anvendelse af begrebet »fysiske og juridiske personer«, hvilket er i overensstemmelse med begrebsanvendelsen i resten af loven. Den foreslåede bestemmelse er således på dette punkt en indholdsmæssig videreførelse af den gældende bestemmelse i § 13, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

I tilknytning til ophævelsen af den særlige ordning med gældseftergivelse for socialt udsatte grupper (ESG-ordningen) ved lov nr. 551 af 29. maj 2018 blev det i bemærkningerne til lovforslaget, lovforslag nr. L 226, Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, side 48, anført, at Udviklings- og Forenklingsstyrelsen ultimo 2018 iværksætter en analyse og fastlæggelse af en fremtidig strategi for afskrivning og eftergivelse af gæld til det offentlige. Det anføres endvidere, at der i den forbindelse også vil blive set på, om de gældende regler for eftergivelse af gæld til det offentlige bedre kan målrettes de socialt udsatte grupper ud fra relevante objektive kriterier, og herunder hvordan nye regler herom vil kunne systemunderstøttes. Det anføres endelig, at et eventuelt lovforslag herom vil kunne indgå i den næste lovforenklingspakke, der på inddrivelsesområdet forventes fremsat i 2019.

Udviklings- og Forenklingsstyrelsen har i samarbejde med Skatteministeriet set på de gældende regler for eftergivelse af gæld til det offentlige og vurderer, at reglerne har et bredt anvendelsesområde, hvor relevante kriterier inddrages ved afgørelsen af, om en skyldner anses for berettiget til at få eftergivet sin gæld. Ud over de almindelige regler for eftergivelse af gæld i § 13, stk. 1-5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er der fastsat en opsamlingsbestemmelse i § 13, stk. 6, hvorefter en skyldner, der ikke kan opfylde de almindelige betingelser for at få eftergivet gæld, alligevel kan få eftergivet sin gæld, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor.

Som nævnt ovenfor svarer de almindelige regler i § 13, stk. 1-5, i lov om inddrivelse af gæld til det

offentlige til konkurslovens § 197, stk. 1-4 og 6, om gældssanering. Da det er hensigten, at gældssaneringsreglerne og de almindelige regler for eftergivelse af gæld til det offentlige i § 13, stk. 1-5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er parallelle, for at man kan opnå en ensartet praksis og ensartet behandling af skyldnere med privat og/eller offentlig gæld og dermed en samlet ordning for såvel privat som offentlig gæld, foreslås der ikke ændringer i de almindelige regler for eftergivelse af gæld til det offentlige. Det findes derimod mere oplagt, at den særlige eftergivelsesbestemmelse i § 13, stk. 6, ændres med henblik på at målrette bestemmelsen, så det klarere fremgår, at denne regel også finder anvendelse i forhold til socialt udsatte grupper. Herudover vil Skatteministeriet se på mulighederne for at styrke informationsindsatsen på området, med henblik på at kendskabet til eftergivelsesreglerne øges blandt borgere og gældsrådgivere.

Det fremgår af side 7 i årsrapporten 2018 fra Rådet for Socialt Udsatte, at der ved socialt udsatte mennesker især tænkes på mennesker i hjemløshed, i misbrug af alkohol eller stoffer, med psykisk lidelse eller i prostitution samt mennesker ramt af fattigdom eller andre store og sammensatte sociale problemer, der er forbundet med eller kan føre til social udsathed. Ud fra denne forståelse af begrebet socialt udsatte vurderes det, at denne gruppe allerede vil være omfattet af anvendelsesområdet af § 13, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og vil kunne opnå eftergivelse af gæld, hvis de sociale forhold i særlig grad taler herfor. Adskillige forhold ved socialt udsattes livssituation vil skille sig markant ud fra gennemsnitlige personers livssituation, hvilket ikke i sig selv giver ret til eftergivelse af gæld, men det kan være kendetegnende for socialt udsatte, hvor der er tale om store og sammensatte problemer, at der foreligger særlige forhold, der kan tale for eftergivelse af gæld. Ordlyden af § 13, stk. 6, er samtidig så bred, at den i princippet kan favne ethvert forhold eller flerhed af forhold, der i særlig grad kan tale for eftergivelse af gæld.

Det er ofte kendetegnende for socialt udsatte, at deres økonomiske forhold er uafklarede, fordi deres sociale, fysiske eller psykiske forhold indebærer, at de har svært ved at påtage sig og fastholde et job. Uafklarede økonomiske forhold er et af kriterierne, der skal vurderes efter de almindelige regler i § 13, stk. 1-5, jf. 13, stk. 2, nr. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige ved afgørelsen af, om en person kan få eftergivet sin gæld. Uafklarede økonomiske forhold som f.eks. arbejdsløshed, at skyldneren er under uddannelse, usikkerhed om skyldners boligforhold m.v. indebærer efter § 13, stk. 2, nr. 1, i almindelighed, at eftergivelse ikke kan ske. Selv om denne regel i princippet ikke finder anvendelse ved eftergivelse efter § 13, stk. 6, vil det ved en vurdering af skyldnerens samlede forhold altid være relevant at overveje skyldnerens økonomiske forhold ved afgørelsen af, om det er rimeligt at eftergive gælden. For at sikre, at uafklarede økonomiske forhold ikke i sig selv skal afskære en person fra eftergivelse af gæld i tilfælde, hvor det samlet set findes rimeligt at eftergive gælden, og for at sikre, at bestemmelsen i tilstrækkelig grad tilgodeser socialt udsatte, foreslås det at tydeliggøre, at uafklarede økonomiske forhold ikke afskærer eftergivelse efter § 13, stk. 6.

Det har været overvejet, om opsamlingsbestemmelsen i § 13, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i lighed med den nu ophævede ESG-ordning i stedet skulle anvende objektive kriterier

for eftergivelse af gæld. Imidlertid er det ikke fundet hensigtsmæssigt, da en sådan ordning på den ene side risikerer at udelukke skyldnere, der efter en subjektiv vurdering bør kunne få eftergivet deres gæld, og på den anden side risikerer at virke som en form for drejebog, hvor skyldnere kan indrette sig på og gå efter at opfylde de objektive kriterier og opnå gældseftergivelse, selv om det efter en mere subjektiv vurdering ikke findes rimeligt. For eksempel kunne ESG-ordningen efter sin ordlyd anvendes til eftergivelse af studiegæld for unge nyuddannede personer, hvis vedkommende havde været arbejdsløs i 4 år, og uanset om arbejdsløsheden var selvvalgt.

På baggrund heraf foreslås det, at eftergivelse af gæld til det offentlige kan meddeles af restanceinddrivelsesmyndigheden, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor, uanset om skyldnernes økonomiske forhold er uafklarede. Bestemmelsen omfatter som hidtil både fysiske og juridiske personer.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.7.

Til nr. 15

Reglerne om afskrivning af gæld til det offentlige findes i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Efter lovens § 16, stk. 1, kan restanceinddrivelsesmyndigheden afskrive fordringer til det offentlige, inklusive renter, gebyrer og andre omkostninger, herunder unnlade at afbryde forældelsen, hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen. Efter lovens § 16, stk. 3, har skatteministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om anvendelsen af § 16, stk. 1. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Bestemmelsen i § 16 blev indsat med lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som trådte i kraft den 1. januar 2009. Loven havde til formål at samle de inddrivelsesregler, der tidligere havde været fastsat i en række forskellige love, i en nyaffattet hovedlov. Samlingen af reglerne var et led i effektiviseringen af den offentlige restanceinddrivelse og havde til formål at forenkle administrationen af inddrivelsesreglerne, at gøre det enklere for skyldnere med flere typer af gæld til det offentlige at få et samlet overblik over inddrivelsen af gælden samt at gennemføre yderligere harmoniseringer af inddrivelsesreglerne med henblik på at etablere et fælles regelgrundlag for hele den offentlige del af inddrivelsesområdet.

Før indførelsen af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i 2008 havde der været forskellige regler og praksis for afskrivning af gæld til det offentlige. Reglerne var således afhængige af, hvilken fordringstype der var tale om.

Udgangspunktet i restanceinddrivelsesmyndighedens inddrivelse var således indtil 1. januar 2009, at fordringer samt renter og omkostninger, som var under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, først skulle forsøges inddrevet ved anvendelse af de inddrivelsesmidler, som lovgivningen

stillede til rådighed. Men såfremt gælden viste sig at være ikke-inddrivelig, afhang de nærmere regler om afskrivning af gældsposter af, hvilken type fordring der var tale om. De dagældende regler og den tilhørende praksis havde i øvrigt været gældende helt tilbage fra før den samling af hele restanceinddrivelsen på det offentlige område hos det tidligere SKAT (nu Skatteforvaltningen), som fandt sted i november 2005.

De gældende bestemmelser om afskrivning i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, § 16, stk. 1 og 3, har haft den samme ordlyd siden denne lovs indførelse i december 2008, idet bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 3 indtil ikrafttrædelsen af § 1 i lov nr. 428 af 18. maj 2016 dog var at finde i stk. 2. Ved ændringsloven blev der indsat et nyt stk. 2 om manglende udbetaling af beløb på højst 200 kr., når udbetaling over Nemkontosystemet ikke har kunnet finde sted inden for en periode på 3 måneder, og det tidligere stk. 2 blev samtidig stk. 3.

Bestemmelsen i § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan efter sin ordlyd og sine forarbejder, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 268 ff., alene anvendes til afskrivning af fordringer efter en konkret vurdering af inddrivelsesudsigten og inddrivelsesomkostningerne i forhold til den enkelte fordring. Afskrivningsbestemmelsen kan ikke anvendes på private krav eller udenlandske krav, jf. side 270, men kan ellers anvendes på alle krav, der tilkommer det offentlige, og som inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden, uanset hvem der er den oprindelige fordringshaver for kravet. Afskrivning kan alene ske på initiativ fra restanceinddrivelsesmyndigheden.

Det anføres i forarbejderne (side 269), at formålet med at fastsætte regler om afskrivning og regler om, hvornår afbrydelse af forældelse kan undlades, og fordringer dermed ophører, var at harmonisere reglerne om afskrivning af fordringer, som det offentlige er kreditor for, så det sikres, at der gælder samme regler og praksis for afskrivning uanset fordringens art. Det var endvidere formålet at sikre, at der fokuseres på de restancer, som der er reel mulighed for at inddrive, og at der ikke anvendes unødige ressourcer på at holde ikke-inddrivelige fordringer i live. Faste regler for afskrivning af restancer ville således være et væsentligt element i en effektiv restanceinddrivelse. Det omtales desuden i forarbejderne, at det blev foreslået, at indføre regler, der i videre omfang, end det var tilfældet på daværende tidspunkt, ville give mulighed for, at fordringer ville kunne afskrives i forhold til skyldner, jf. lovforslag nr. L 20, Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 269.

Videre anføres det i forarbejderne (side 269-270), at i det omfang, der systemmæssigt vil være mulighed for at overvåge skyldners økonomiske forhold og registrere de inddrivelsesmidler, der er anvendt for at inddrive fordringen, vil det være muligt automatisk at vurdere, om en fordring vil kunne inddrives, og om der skal foretages afbrydelse af forældelse, eller om fordringen kan ophøre. Det er således ikke på sigt hensigten, at der for hver enkelt fordring, umiddelbart forud for at der vil indtræde forældelse, skal foretages en konkret og manuel vurdering af, om der skal foretages forældelsesaf-

brydende skridt. Det forudsættes derimod, at det systemmæssigt skal sikres, at alle fordringer inddrives med de inddrivelsesmidler, der vil være de sædvanlige for den pågældende fordring. Yderligere forudsættes det, at dette vil indebære, at der inddrivelsesmæssigt er foretaget det, der var muligt, og at der derfor kan ske systemmæssig afskrivning af restancer, der ikke er inddrivelige, når disse forældes.

Det fremgår endvidere af forarbejderne (side 270), at skatteministeren skal kunne fastsætte de nærmere regler for, hvornår afbrydelse af forældelse kan undlades.

Videre anføres det i forarbejderne (side 270), at de kriterier, der vil indgå i vurderingen af, om en fordring skal holdes i live eller ophøre, bl.a. kan være, om der er sket betaling på fordringen eller andre fordringer, som skyldner har til inddrivelse, om fordringen har været forsøgt inddrevet med sædvanlige inddrivelsesmidler, om skyldner har betalingsevne, om skyldner ejer aktiver, og om der er knyttet særlige inddrivelsesmidler til fordringen, f.eks. fortrinsret i fast ejendom. Det er således hensigten, at der ved fastsættelse af kriterierne tages udgangspunkt i, om inddrivelse af gælden er åbenbart formålsløs eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger, i stedet for, som det hidtil havde været tilfældet for visse fordringstyper på Skatteministeriets område, i gældens størrelse.

Endelig er det anført i forarbejderne (side 270), at indtil Ét Fælles Inddrivelsessystem (EFI) bliver sat i drift, vil vurderingen af, om der skulle ske afskrivning eller foretages forældelsesafbrydende skridt, fortsat i vidt omfang blive foretaget manuelt.

Med § 16, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er skatteministeren bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om anvendelsen af § 16, stk. 1. Bemyndigelsen blev i første omgang udmøntet med § 27 i bekendtgørelse nr. 1365 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige og senest med den gældende § 32 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Det fremgår således af § 32, stk. 2, at restanceinddrivelsesmyndigheden inden afskrivningen skal have forsøgt at inddrive fordringen med de inddrivelsesmidler, der er sædvanlige for den pågældende fordringstype. I § 32, stk. 3, anføres, at der ved vurderingen af, om der kan ske afskrivning af en fordring, skal lægges vægt på, om skyldneren har betalingsevne, om skyldneren ejer aktiver, og om der er knyttet særlige inddrivelsesmidler til fordringen.

Om skyldneren har betalingsevne, afgøres af reglerne i § 10 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige om den såkaldte tabeltrækmetode, medmindre der er foretaget en individuel betalingsevneberegning efter kapitel 7 i bekendtgørelsen. Har skyldner betalingsevne, kan der som udgangspunkt ikke ske afskrivning. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan heller ikke afskrive krav, såfremt en skyldner ejer udlægsegne aktiver. Herved forstås aktiver, som både kan gøres til genstand for udlæg, og som må formodes at ville indbringe et provenu til hel eller delvis dækning af kravet. Der kan heller ikke ske afskrivning, hvis der er knyttet særlige inddrivelsesmidler til fordringen. Det er f.eks. tilfældet, hvis fordringen kan inddrives ved særskilt lønindeholdelse. Dette

gælder f.eks. biblioteksgebyrer og kontrolafgifter for overtrædelse af bestemmelser i bl.a. færdselsloven, jf. § 10 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Der er i praksis to principielt forskellige måder at foretage afskrivning af gæld til det offentlige på, henholdsvis endelig afskrivning og afgangsførelse som uerholdelig.

Ved endelig afskrivning forstås, at fordringen straks ophører helt og slettes i systemerne, så den ikke længere vil kunne gøres gældende over for skyldner, som derfor straks efter afskrivningen underrettes herom. Endelig afskrivning vil i princippet kunne ske før det tidspunkt, hvor gælden bliver forældet.

Ved afgangsførelse som uerholdelig stilles den aktive inddrivelsesindsats vedrørende fordringen i bero, hvorfor inddrivelse som udgangspunkt alene vil ske, hvis der opstår en modregningsmulighed, f.eks. i overskydende skat, eller en anden betalingsmulighed. Restanceinddrivelsesmyndigheden gør således efter afgangsførelsen ingen yderligere forsøg på at afbryde forældelsen. Først når forældelse indtræder, afskrives fordringen endeligt, idet fordringen er ophørt i forhold til skyldner, som på dette tidspunkt kan underrettes om afskrivningen.

Restanceinddrivelsesmyndigheden anvender i praksis bestemmelsen i § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige til at afgangsføre fordringer som uerholdelige, jf. styresignalet SKM2013.102.SKAT. Restanceinddrivelsesmyndigheden havde dog i den første tid efter indførelsen af § 16, stk. 1, en bredere forståelse af omfanget af afskrivningsbestemmelsen. I forlængelse af indførelsen pr. 1. januar 2009 af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og den tilhørende bekendtgørelse nr. 1365 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige blev der den 24. juni 2009 udstedt et styresignal, SKM2009.394.SKAT, der angav de overordnede rammer og retningslinjer for, hvornår restanceinddrivelsesmyndigheden kunne afskrive et krav endeligt.

Heri fremgik bl.a., at der efter § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kunne ske en endelig afskrivning af en skyldners samlede restancer, når det var konstateret, at inddrivelse helt eller delvist var udelukket, og hvor det ligeledes var konstateret, at kriterierne for afskrivning var opfyldt, uanset at forældelse af kravene endnu ikke var indtrådt. Endvidere fremgik det, at såfremt en skyldner havde flere restancer, ville det faktisk, at et af kravene opfyldte betingelserne for endelig afskrivning, medføre, at skyldners øvrige krav ligeledes ville kunne afskrives.

Foranlediget af Skatteministeriets Interne Revisions notat af 7. september 2012 vedrørende restanceinddrivelsesmyndighedens anvendelse af § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige til endelig afskrivning af fordringer inden forældelsestidspunktets indtræden har Kammeradvokaten i et notat af 26. september 2012 vurderet, at der ikke er hjemmel til, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan opgive krav over for skyldneren, førend den formueretlige forældelse indtræder, bortset fra i de tilfælde, hvor kravet er ophørt af andre grunde, f.eks. eftergivelse eller gældssanering.

Henset til, at den eksisterende administrative praksis på området ikke var klart i uoverensstemmelse med lovbestemmelsen, vurderede Kammeradvokaten dog samtidig, at borgere og virksomheder kunne støtte ret på allerede foretagne endelige afskrivninger af gæld.

På den baggrund udsendte SKAT et nyt styresignal, SKM2013.102.SKAT, til afløsning af det tidligere styresignal SKM2009.394.SKAT, hvorefter det blev præciseret, at der fremadrettet skulle lægges følgende begrebsforståelse til grund ved afskrivning af fordringer:

»En fordring, der er helt eller delvist ophørt som følge af forældelse er opgivet/ophørt i forhold til skyldner. Det vil sige at fordringen ikke længere er retskraftig. Tilsvarende vil fordringer kunne opgives/ophøre ved eftergivelse, akkord mm. Det kan internt besluttes, at inddrivelse af en fordring ikke skal fortsættes, sædvanligt beskrevet som afskrives, når en fortsættelse er åbenbart formålsløs eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger. Dette medfører ikke, at RIM har opgivet kravet over for skyldneren, men er blot en konstatering af, at der ikke skal ske yderligere inddrivelsesskridt eller afbrydes forældelse. Kravet vil derfor forælde, når forældelsesfristen indtræder, og fordringen dermed ophører. Meddelelse til skyldneren herom må først ske, når fordringen er opgivet/ophørt.«

Det er denne forståelse og fremgangsmåde, der stadig er gældende i restanceinddrivelsesmyndighedens administrative praksis, hvilket også fremgår af Den juridiske vejledning, afsnit G.A.3.1.8.1, om afskrivning af fordringer.

Som led i arbejdet med at rydde op efter det i 2015 nedlukkede it-system EFI blev der i foråret 2018 gennemført et lovgivningstiltag, jf. lov nr. 258 af 10. april 2018, der muliggør, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan foretage en ekstraordinær, endelig afskrivning af visse gældsposter, der er under inddrivelse, og som har tvivlsom retskraft. Hjemlen til denne ekstraordinære afskrivning fremgår af § 18 h, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Samtidig med den beskrevne hjemmel til ekstraordinær afskrivning af fordringer med tvivlsom retskraft blev der fastsat en 5-årig bemyndigelse til skatteministeren til at fastsætte eventuelle yderligere regler om ekstraordinær afskrivning af andre grupper af fordringer, tilbagebetalingskrav og opkrævningsrenter. Bemyndigelsen vil gælde for de tilfælde, hvor der er tvivl om rigtigheden af de oplysninger, der er nødvendige for fordringernes inddrivelse, eller hvor disse oplysninger mangler, og det vil være umuligt eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at afklare denne tvivl eller at fremskaffe oplysningerne, eller hvis der foreligger andre ganske særlige grunde til at gennemføre endelig afskrivning. Bemyndigelsen vil i givet fald først blive anvendt efter en orientering af Folketingets Finansudvalg og en efterfølgende offentlig høring af den bekendtgørelse, som udmønter bemyndigelsen. Bemyndigelsen fremgår af § 18 h, stk. 10, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Som led i arbejdet med at få inddrivelsen af gæld til det offentlige genoprettet og effektiviseret er der behov for en mindre justering af reglerne om, hvordan afskrivning af konstaterede ikke-inddrivelige

gældsposter skal foregå. For at undgå, at restanceinddrivelsesmyndigheden fremadrettet løbende skal sætte mange ressourcer af til at overvåge de gældsposter, som restanceinddrivelsesmyndigheden allerede har truffet beslutning om at afskrive, men som endnu ikke er forældede, foreslås det at justere den nuværende afskrivningsregel i § 16, stk.1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, så der indføres mulighed for, at restanceinddrivelsesmyndigheden fremover kan foretage endelig afskrivning, hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at forsætte inddrivelsen, førend forældelse indtræder. Metoden indebærer, at gældsposten straks ophører og kan slettes i systemerne.

Det foreslås således, at § 16, stk. 1, nyaffattes, så det klart fremgår, at restanceinddrivelsesmyndigheden, for så vidt angår gældsposter, der opfylder et af de to nævnte afskrivningskriterier, enten kan afskrive endeligt eller alternativt som hidtil kan undlade at afbryde forældelsen (afgangsføre som uerholdelig), således at inddrivelse af gældsposten sættes i bero, hvorefter den endelige afskrivning først sker på forældelsestidspunktet. Der er som hidtil tale om en fakultativ adgang til afskrivning. Det er fortsat restanceinddrivelsesmyndigheden, der har kompetencen til at vurdere, om der skal ske afskrivning. Skyldner kan ikke selv anmode herom, men kan i stedet søge om eftergivelse af gælden efter de særlige regler i § 13 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Det vil være de samme kriterier som hidtil, der skal gælde for selve vurderingen af, om afskrivning af en gældspost skal ske. Kriterierne i § 16, stk.1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er som nævnt, at det enten er åbenbart formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen af den pågældende fordring. Der skal i den forbindelse ses på, om fordringen har været forsøgt inddrevet med sædvanlige inddrivelsesmidler, om skyldner har betalingsevne, om skyldner ejer aktiver, og om der er knyttet særlige inddrivelsesmidler til den pågældende fordring. Der henvises nærmere til gennemgangen af kriterierne ovenfor om gældende ret vedrørende § 16, stk.1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Der vil også fortsat være nogle typer af krav under inddrivelse, som ikke kan afskrives efter bestemmelsen i § 16, stk. 1. Det gælder private krav, f.eks. privatretlige underholdsbidrag, og udenlandske krav. Det skyldes, at kravene ikke tilkommer det offentlige, men inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden, selv om kravene tilhører enten en privat fordringshaver eller en udenlandsk fordringshaver.

Med justeringen er det blot selve tidspunktet for afskrivningens gennemførelse, der vil blive fremrykket, idet restanceinddrivelsesmyndigheden ikke længere behøver at afvente forældelsestidspunktet for gældsposten, førend afskrivningen effektueres. Reglen foreslås dog at være fakultativ, således at restanceinddrivelsesmyndigheden fremover – såfremt det ønskes – også kan vælge at anvende metoden med afgangsførelse som uerholdelig, f.eks. hvis der er tale om meget store gældsposter, eller der er andre særlige årsager til, at inddrivelsen ikke straks bør opgives fuldstændigt. I så fald undlader

restanceinddrivelsesmyndigheden at afbryde forældelsen, men skal så løbende overvåge, om der opstår mulighed for at inddrive kravet, f.eks. ved modregning i skyldners eventuelle kommende overskydende skat, eller hvis der på anden måde opstår en betalingsmulighed. Den afgangsførte fordring indgår således stadig i den almindelige dækningsrækkefølge, såfremt der skulle komme indbetalinger på skyldners konto.

Ændringen vil betyde, at restanceinddrivelsesmyndighedens ressourcer – i de tilfælde, hvor der foretages endelig afskrivning – vil kunne anvendes mere effektivt til f.eks. gennemførelse af aktiv inddrivelse af andre gældsposter, i stedet for som hidtil, hvor der efter afgangsførelse af en gældspost fortsat skal ske løbende overvågning af inddrivelsesmulighederne. Formålet med ændringen er således at sikre, at der fremadrettet vil blive fokuseret på de gældsposter, som der reelt er mulighed for at inddrive, og at der ikke anvendes unødige ressourcer på at holde ikke-inddrivelige fordringer i live. Faste regler og procedurer for afskrivning af gældsposter vil dermed fremover være et væsentligt element i en mere effektiv restanceinddrivelse. Det er ligeledes hensigten, at der, efterhånden som det nye it system til inddrivelse bliver fuldt idriftsat, systemmæssigt vil kunne ske en form for løbende overvågning af skyldners økonomiske forhold, herunder pågældendes betalingsevne, samt en registrering af de gennemførte inddrivelseskridt i forhold til skyldner, således at disse oplysninger tilsammen kan danne baggrund for vurderingen af, om afskrivningskriterierne er opfyldt. I første omgang vil der systemmæssigt kunne udsøges relevante afskrivningsegne gældsposter. Selve den efterfølgende effektivering af afskrivningen vil på sigt også kunne håndteres systemmæssigt. Dette vil omfatte udarbejdelse af afgørelse om afskrivning, sletning af gældsposten i inddrivelsessystemet samt underretning af henholdsvis skyldner og fordringshaver.

Justeringen af afskrivningsreglerne vil endelig få betydning for fremtidige restanceopgørelser, der vil blive mere retvisende, idet de endeligt afskrevne gældsposter ikke længere vil fremgå af disse.

Efter de gældende regler og praksis om afskrivning af gæld til det offentlige kan restanceinddrivelsesmyndigheden i tilfælde, hvor det er formålsløst eller vil medføre uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen, undlade at afbryde forældelsen og dermed reelt sætte inddrivelsen af en konkret gældspost i bero, indtil den ophører ved forældelse. Denne metode for afskrivning kaldes »afgangsførelse som uerholdelig«. Metoden indebærer dog, at selv om der er truffet beslutning om afskrivning af en konkret gældspost, når forældelse indtræder, skal restanceinddrivelsesmyndigheden, indtil forældelse er indtrådt, løbende overvåge, om gældsposten alligevel kan indgå i forskellige inddrivelseskridt (f.eks. udlægsforretninger), og om der kan opstå en modregningsmulighed (f.eks. i udbetaling af overskydende skat) eller en anden form for betalingsmulighed. Gældsposten indgår således i den almindelige dækningsrækkefølge, såfremt der måtte komme betalinger fra skyldner inden forældelsen.

Denne løbende overvågning kræver, at der skal afsættes ressourcer til håndtering af de afgangsførte gældsposter helt indtil disses forældelsestidspunkt, fremfor at disse ressourcer kan afsættes til at gennemføre aktiv inddrivelse af de øvrige gældsposter, der er under inddrivelse. Hertil kommer, at de afgangsførte gældsposter fortsat vil tælle med i forskellige opgørelser over restancer til det offentlige, selv om der reelt ikke længere er noget inddrivelsespotentiale.

Det foreslås derfor at justere den nuværende afskrivningsregel i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, så der indføres mulighed for, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan foretage endelig afskrivning af ikke-inddrivelige gældsposter, inden forældelse indtræder. Metoden indebærer, at gældsposten straks ophører og kan slettes i systemerne. Det skal fortsat være de samme kriterier som hidtil, der skal gælde for vurdering af, om afskrivning af en gældspost skal ske. Men selve tidspunktet for afskrivningens gennemførelse vil blive fremrykket. Reglen foreslås at være fakultativ, således at restanceinddrivelsesmyndigheden fremover – såfremt det ønskes – fortsat også kan vælge at anvende metoden med afgangsførelse som uerholdelig, f.eks. hvis der er tale om meget store gældsposter eller er andre årsager til, at inddrivelsen ikke straks bør opgives fuldstændigt.

Ændringen vil betyde, at restanceinddrivelsesmyndighedens ressourcer vil kunne anvendes mere effektivt til f.eks. gennemførelse af aktiv inddrivelse af andre gældsposter under inddrivelse. Dette skyldes, at der ikke længere skal bruges kapacitet på at administrere den ikke-inddrivelige gældspost. Endvidere vil fremtidige restanceopgørelser blive mere retvisende, når allerede afskrevne gældsposter ikke længere skal fremgå af opgørelserne.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.8.

Til nr. 16

Overskriften før § 18 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er »Udskydelse af forældelse og foreløbig afbrydelse«.

Det foreslås at ændre overskriften til »Forældelse af fordringer under inddrivelse«.

Baggrunden er forslaget om indførelse af et fordringskompleks, jf. nedenfor om lovforslagets § 1, nr. 17, om de foreslåede nye regler i § 18 a, stk. 2-6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter den gældende overskrift ikke længere vil være dækkende.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 17

Fordringer, som omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, forældes efter forældelsesloven, medmindre andet følger af særlige bestemmelser om forældelse i anden lov, jf. forældelseslovens § 1.

Et eksempel på en forældelsesregulering uden for forældelsesloven er § 5 a, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter forældelsesfristen for inddrivelsesrenter, der i medfør af § 5, stk. 1, påløber fra den 1. i måneden efter den måned, hvor den rentebærende hovedfordring blev modtaget til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, løber fra den 1. i måneden efter den måned, hvor inddrivelsesrenterne påløb.

For bøder er der fastsat særlige regler om forældelsesfristen og afbrydelse af forældelse i straffelovens § 97 a, stk. 1-3. Det fremgår af § 97 a, stk. 1, at hvis der ikke forinden er foretaget udlæg, bortfalder bøde efter 1) 5 år, når bøden ikke overstiger 10.000 kr., og 2) 10 år, når bøden overstiger 10.000 kr. Forældelsesfristerne regnes fra det tidspunkt, da afgørelsen kunne fuldbyrdes, jf. stk. 3.

Der kan ikke ske afbrydelse af forældelsen for bøder, hvilket fremgår af Straffelovrådets betænkning nr. 1441/2004, side 77, hvor det anføres, at fristen regnes fra det tidspunkt, da afgørelsen blev eksigibel. Det anføres endvidere, at forældelsesfristen alene antages at suspenderes i tilfælde, hvor fuldbyrdelse ved udlæg er iværksat inden forældelsesfristens udløb, men ikke er afsluttet forinden dette tidspunkt, og da alene for den periode, som herefter medgår til udlægsforretningens foretagelse og realisation af et foretaget udlæg. Forældelsesfristen suspenderes derimod ikke ved udlæg, som foretages og afsluttes inden udløbet af 3 år (5 år) fra det tidspunkt, hvor afgørelsen kunne fuldbyrdes. Afdragsordninger eller bødefældtes anerkendelse af (rest)skylden har ingen indvirkning på den løbende forældelse med hensyn til den endnu ubetalte del af bøden.

Hvis der inden udløbet af bødens forældelsesfrist foretages udlæg i aktiver, kan forældelsesfristen forlænges med den tid, der går til at realisere udlægget. Der er derfor alene tale om en suspensionsregel, ikke en afbrydelsesregel.

Af forældelsesloven § 28 fremgår, at når der i anden lov er fastsat særlige forældelsesfrister eller andre særlige bestemmelser om forældelse, finder forældelsesloven anvendelse, i den udstrækning andet ikke følger af den anden lov eller af forholdets særlige beskaffenhed. Ordet »lov« omfatter også forældelsesbestemmelser i f.eks. EU-forordninger, jf. side 506 i den af Justitsministeriets Forældelsesudvalg afgivne betænkning nr. 1460/2005 om revision af forældelseslovgivningen, hvor det om udfyldningsreglen i forældelseslovens § 28 anføres, at der er en formodning for, at de specielle forældelsesregler i anden lovgivning suppleres af forældelseslovens regler.

Forældelsesfristerne regnes fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve at få fordringen opfyldt, medmindre andet følger af andre bestemmelser, jf. § 2, stk. 1. Er der indrømmet skyldneren løbedage eller i øvrigt en frist, inden for hvilken betaling anses for rettidig, regnes forældelsesfristen først fra betalingsfristens udløb, jf. § 2, stk. 2. Forældelsesfristen er 3 år, medmindre andet følger af andre bestemmelser, jf. § 3, stk. 1. En sådan bestemmelse er f.eks. forældelseslovens § 5, stk. 1, hvorefter forældelsesfristen er 10 år, når 1) der er udstedt gældsbeholdning for fordringen, 2)

fordringen er registreret i en værdipapircentral, eller 3) fordringens eksistens og størrelse er anerkendt skriftligt eller fastslået ved forlig, dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten eller anden bindende afgørelse. Ifølge § 5, stk. 2, forældes en fordring på senere forfaldne renter, gebyrer og lignende dog efter § 3.

For fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden den 19. november 2015 eller senere, regnes forældelsesfristen tidligst fra den 20. november 2018, jf. § 18 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Bestemmelsen blev indsat i loven ved lov nr. 1253 af 17. november 2015, der hviler på lovforslag nr. L 18, Folketingstidende 2015-16, A, L 18 som fremsat, om udskydelse af forældelse som følge af utilstrækkelig funktionalitet i Ét Fælles Inddrivelsessystem (EFI).

Forældelse indebærer, at fordringshaver mister retten til at kræve opfyldelse, jf. forældelseslovens § 23, stk. 1.

Forældelsesloven indeholder i kapitel 5 og 6 regler om henholdsvis afbrydelse og foreløbig afbrydelse af forældelsen.

Forældelsen afbrydes, når skyldneren over for fordringshaveren udtrykkeligt eller ved sin handlemåde erkender sin forpligtelse, jf. forældelseslovens § 15, eller når fordringshaveren foretager retslige skridt mod skyldneren med henblik på at erhverve dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten, voldgiftskendelse eller anden bindende afgørelse, der fastslår fordringens eksistens og størrelse, og forfølger disse skridt inden for rimelig tid, jf. § 16, stk. 1.

Forældelse kan ifølge § 17, stk. 1, også afbrydes af fordringshaver ved indgivelse af en på fordringen støttet konkursbegæring eller begæring om rekonstruktionsbehandling eller ved anmeldelse af fordringen i bl.a. et konkursbo eller til rekonstruktøren i forbindelse med rekonstruktionsbehandling eller i forbindelse med indledning af gældsanerings sag.

Desuden afbrydes forældelsen ved indgivelse af anmodning om udlæg, hvis fordringshaveren søger forretningen fremmet inden for rimelig tid, jf. § 18, stk. 1. Foretages udlæg af en pantefoged, afbrydes forældelsen ved udlægsforretningens foretagelse, jf. stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ifølge stk. 3 tilsvarende anvendelse ved 1) indgivelse af anmodning til fogedretten om foretagelse af arrest, 2) fremsættelse af krav for fogedretten om andel i et auktionsprovenu og 3) indgivelse af anmodning til fogedretten om tilbagetagelse af en løsøregenstand, der er solgt med ejendomsforbehold. Forældelsen afbrydes også ved restanceinddrivelsesmyndighedens underretning til skyldneren om afgørelse om indeholdelse i løn m.v. eller modregning, jf. stk. 4.

Afbrydelsen indebærer, at der løber en ny forældelsesfrist fra de tidspunkter, der fastsættes i forældelseslovens § 19.

Sker afbrydelsen ved skyldnerens erkendelse af forpligtelsen, regnes den nye forældelsesfrist fra dagen for erkendelsen, jf. § 19, stk. 2. Sker afbrydelsen ved foretagelse af retslige skridt som nævnt i § 16, regnes den nye frist fra den dag, da retsforlig indgås, dom afsiges, betalingspåkrav påtegnes af fogedretten, eller anden afgørelse træffes, jf. § 19, stk. 3. Er fordringen anerkendt i et konkurs- eller dødsbo eller i vedtagen tvangsakkord eller afsagt gældssaneringskendelse, regnes den nye frist fra boets slutning, tvangsakkordens vedtagelse eller gældssaneringskendelsens afsigelse, jf. § 19, stk. 4.

Er afbrydelse sket ved pantefogedens gennemførelse af udlægsforretning, jf. § 18, stk. 2, regnes den nye forældelsesfrist fra udlægsforretningens afslutning, jf. § 19, stk. 6, 1. pkt.

Er forældelsen afbrudt ved underretning om afgørelse om lønindeholdelse, jf. § 18, stk. 4, regnes den nye forældelsesfrist fra det tidspunkt, da der træffes afgørelse om, at lønindeholdelsen ophører, eller senest fra det tidspunkt, da lønindeholdelsen har været stillet i bero i 1 år, jf. § 19, stk. 6, 2. pkt. Er forældelsen afbrudt ved underretning om afgørelse om modregning, jf. § 18, stk. 4, regnes den nye forældelsesfrist fra den dag, da afgørelsen om modregning træffes, jf. § 19, stk. 6, 3. pkt.

Til frister medregnes den månedsdag, der svarer til den dag, hvorfra fristen regnes. I mangel af tilsvarende dag udløber fristen den sidste dag i måneden, jf. forældelseslovens § 27, stk. 1. Udløber forældelsesfristen i en weekend, på en helligdag, grundlovsdag, den 24. eller 31. december, udstrækkes fristen til førstkommende hverdag, jf. § 27, stk. 2. Reglen begrundes med, at hvis fristen udløber på en dag, hvor retten ikke kan modtage stævninger med henblik på afbrydelse af forældelsen, jf. § 16, skal fordringshaver ikke tvinges til at indlevere stævningen den seneste forudgående hverdag.

Efter § 18 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indtræder forældelse af fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden af fordringshaver eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, tidligst 3 år efter fordringens modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. dog 3. og 4. pkt. Ifølge 2. pkt. regnes fristen på 3 år fortsat fra det i 1. pkt. nævnte modtagelsestidspunkt, selv om fordringen tilbagesendes til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen. Overdrages en fordring, der er tilbagesendt som anført i 2. pkt., atter til restanceinddrivelsesmyndigheden, regnes fristen på 3 år fra det første modtagelsestidspunkt, jf. 3. pkt. Ifølge 4. pkt. omfatter bestemmelsen i 1. pkt. ikke fordringer, for hvilke der i EU-retten er fastsat særlige regler, der vil være til hinder for en foreløbig afbrydelse.

En fordring anses for modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden ved registreringen i modtagelsessystemet, jf. § 4, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Fordringer afvises fra registrering i modtagelsessystemet, hvis nødvendige oplysninger efter § 3 ikke er medsendt, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt. Hvis de oversendte oplysninger giver restanceinddrivelsesmyndigheden anledning til at søge oplysninger bekræftet hos fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren sender fordringen til inddrivelse, anses fordringen for modtaget, når de

oversendte oplysninger er rettet eller bekræftet, og rettelsen eller bekræftelsen er registreret i modtagelsessystemet, jf. 2. pkt.

Beløbsmæssige opjusteringer af en fordring, der allerede er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden, sker ved overdragelsen af en opskrivningsfordring, jf. § 7, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, og en opskrivningsfordring anses ligeledes for modtaget ved registreringen i modtagelsessystemet, jf. § 7, stk. 1, 3. pkt., medmindre den fordring, der opskrives, er i høring efter § 4, stk. 2, 2. pkt., i hvilket tilfælde opskrivningsfordringen anses for modtaget samtidig med den fordring, der opskrives, jf. § 7, stk. 1, 4. pkt. Opskrivning af opkrævningsrenter sker dog ikke ved oversendelse af en opskrivningsfordring, men ved oversendelse af en ny rentefordring med den samme renteperiode som den fordring, der ønskes opskrevet, § 7, stk. 1, 2. pkt. En opskrivningsfordring anses ifølge § 7, stk. 1, 5. pkt., ligeledes for modtaget samtidig med den fordring, der opskrives, hvis opskrivningen skyldes, at fordringshaver eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, har annulleret en nedskrivning, fordi fordringen ved en fejltagelse blev anset for at være dækket, mens den var under inddrivelse.

Fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden dækkes efter dækningsrækkefølgen i § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Efter stk. 1 dækkes først bøder, dernæst underholdsbidrag, idet private krav dog dækkes forud for offentlige krav, og endelig dækkes andre fordringer. Er der inden for samme kategori af fordringer – bøder, underholdsbidrag og andre fordringer – ikke dækning til alle fordringer, dækkes ud fra FIFO-princippet, således at den fordring, der først blev modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, dækkes først, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt. Efter 2. pkt. dækkes krav på rente forud for hovedkravet. For en opkrævningsrente lægges det hovedkrav, der over for restanceinddrivelsesmyndigheden blev oplyst ved modtagelsen af opkrævningsrenten, til grund ved anvendelsen af 2. pkt., jf. 3. pkt. Endelig fremgår af 4. pkt., at hvis en oplysning om hovedkravet ikke er givet ved restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelse af en opkrævningsrente, anvendes alene 1. pkt.

Fastlæggelsen af dækningsrækkefølgen efter § 4, stk. 1-3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige sker på det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden anvender beløb inddrevet fra skyldner eller modtaget fra skyldner ved frivillig betaling til dækning af fordringer under inddrivelse hos skyldneren, jf. § 4, stk. 4, 1. pkt. Dækning af disse fordringer sker med virkning fra betalingstidspunktet, jf. 2. pkt., dvs. det tidspunkt, hvor skyldneren er blevet frigjort for sin hæftelse svarende til det betalte beløb.

Ved opskrivninger gælder nogle særlige regler om dækningsrækkefølgen. En opskrivningsfordring får plads i dækningsrækkefølgen umiddelbart efter den fordring, der opskrives, jf. § 7, stk. 1, 6. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Hvis den fordring, der opskrives, er blevet dækket helt eller nedskrevet helt, får opskrivningsfordringen den plads i dækningsrækkefølgen, som den opskrevne fordring ville have haft, hvis den ikke var dækket helt eller

nedskrevet helt, jf. § 7, stk. 1, 7. pkt. Inddrivelsesrenter af opskrivningsfordringen dækkes dog umiddelbart før opskrivningsfordringen, jf. § 7, stk. 1, 8. pkt. Hvis der modtages flere opskrivningsfordringer vedrørende samme krav, dækkes disse indbyrdes i henhold til dækningsrækkefølgen i § 4, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. § 7, stk. 1, 9. pkt., i bekendtgørelsen.

I perioden med systemmæssig paralleldrif – det gamle EFI/DMI-system og det nye inddrivelsessystem – fra den 1. april 2017 gælder ifølge § 48 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige nogle særlige regler for EFI/DMI om bl.a. modtagelsestidspunktet, der er den dag, hvor fordringen registreres i modtagelsessystemet for EFI/DMI, jf. § 48, nr. 2, og om opskrivninger, der sker ved justering af fordringens størrelse med virkning fra opjusteringens registrering i EFI/DMI, jf. § 48, nr. 6, 1. pkt.

En fordring, der er oversendt til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, kan nedskrives af fordringshaver eller den, der på vegne af fordringshaver har oversendt fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden, hvis der er sket indbetaling til fordringshaver, eller hvis en del af fordringen ved en fejl er sendt til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, eller hvis opkrævningsgrundlaget har ændret sig, jf. § 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Ved en nedskrivning af en fordring, som tidligere er blevet opskrevet, sker nedskrivningen i første omgang på den del af fordringen, som først blev oversendt til restanceinddrivelsesmyndigheden, men det gælder dog ikke, hvis formålet med nedskrivningen er at annullere en bestemt opskrivningsfordring, jf. § 7, stk. 3.

Efter § 5, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige forrentes fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, med undtagelse af bøder, med en årlig rente svarende til renten i henhold til § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling m.v. Renten tilskrives ifølge § 5, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige fra den 1. i måneden efter modtagelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Skatteministeren kan i medfør af § 5, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemme, at stk. 1 ikke skal anvendes på nærmere angivne typer af fordringer. Det er sket med § 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige ikke anvendes på følgende fordringer:

- 1) Fordringer, der i henhold til EU-retsakter skal forrentes med en rente fastsat i henhold til EU-retsakten, uanset at fordringen er oversendt til inddrivelse.
- 2) Fordringer fastsat i henhold til en udenlandsk afgørelse om underholdsbidrag, der fastsætter en rente under inddrivelse, som er højere end inddrivelsesrenten, idet disse fordringer forrentes i henhold til afgørelsen.
- 3) Fordringer, som hviler på et pantebrev, et gælds-brev, et udenretligt frivilligt forlig m.v., og andre fordringer, hvor parterne har aftalt en morarente, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk. 3, 3. pkt.

- 4) Fordringer, der hviler på en retsafgørelse, hvor domstolen har truffet afgørelse om en forrentning under inddrivelse, som afviger fra renten i stk. 1, jf. dog stk. 3, 3. pkt.
- 5) Fordringer, der er modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden uden særskilt angivelse af hovedstol, renter og gebyrer, idet disse fordringer ikke forrentes.
- 6) Fordringer tilhørende fordringstyper, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden har viden om, at der inden for fordringstypen oversendes fordringer uden særskilt angivelse af hovedstol, renter og gebyrer, idet fordringer tilhørende disse fordringstyper ikke forrentes.

I § 8, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige er bestemt, at ved restanceinddrivelsesmyndighedens tilbagesendelse af fordringer efter § 2, stk. 2, 4. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og ved tilbagekaldelse af fordringer, jf. § 2, stk. 10 og 11, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, sender restanceinddrivelsesmyndigheden de renter, der er påløbet, mens fordringen har været under inddrivelse, og som er under inddrivelse, til fordringshaveren eller den, der på vegne af denne har tilbagekaldt eller fået tilbagesendt fordringerne.

En fordring kan på restanceinddrivelsesmyndighedens initiativ tilbagesendes i medfør af § 2, stk. 2, 4. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvis fordringshaveren ikke søger skyldnerens indsigelser om kravets eksistens og størrelse afklaret inden rimelig tid.

Fordringshaveren kan selv tilbagekalde fordringen i medfør af § 2, stk. 10, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Ifølge bestemmelsen skal fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, såfremt denne bliver bekendt med væsentlige ændringer i skyldnerens forhold efter overdragelsen af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden, underrette restanceinddrivelsesmyndigheden herom og kan i den forbindelse anmode restanceinddrivelsesmyndigheden om at intensivere inddrivelsen eller at sende sagen tilbage til fordringshaveren, med henblik på at fordringshaveren kan tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen. Fordringer, der er omfattet af refusionsret fra statskassen, sendes ikke tilbage til fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren har forestået opkrævningen, jf. dog stk. 11.

Efter § 2, stk. 11, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, helt eller delvist tilbagekalde en fordring, der er oversendt til inddrivelse, med henblik på at foretage modregning for kravet.

Har fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, ikke inden for en af restanceinddrivelsesmyndigheden fastsat frist identificeret og tilbagekaldt de fordringer, der er berørt af de i § 2, stk. 5, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige nævnte datafejl, kan restanceinddrivelsesmyndigheden i medfør af 3. pkt. tilbagesende samtlige fordringer med renter og gebyrer, der omfattes af suspensionen.

Restanceinddrivelsesmyndigheden oversender en sag om inddrivelsen af en bøde til politiet med henblik på afgørelse af, hvorvidt bødeskyldner skal udstå forvandlingsstraf for bøden, hvis 1) det ikke er muligt at inddrive en bøde helt eller delvist, og 2) skyldneren efter en konkret vurdering efter reglerne i kapitel 7 har en betalingsevne, jf. § 38, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Oversendelse kan ifølge stk. 2 dog ikke ske, hvis 1) der ikke er hjemmel til fastsættelse af forvandlingsstraf for bøden, eller 2) forvandlingsstraffen er forældet. I straffelovens § 97 a, stk. 2, er bestemt, at forvandlingsstraf for bøde bortfalder efter 3 år, medmindre dens fuldbyrdelse er påbegyndt forinden. For bøde på over 10.000 kr. er fristen dog 5 år.

Ved en negativ korrektion forstås en indeholdelsespligtigs nedsættelse af et beløb, der er indberettet til indkomstregisteret. Om en negativ korrektion i tilfælde, hvor den A-indkomstmodtager, som korrektionen vedrører, har været under lønindeholdelse, bestemmer § 10 b, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at hvis det samlede beløb, der er indeholdt i A-skat og lønindeholdt efter §§ 10 eller 10 a, som følge af en indeholdelsespligtigs korrektion af et indberettet beløb til indkomstregisteret, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden har anvendt en del af det indberettede beløb til dækning af fordringer i overensstemmelse med § 4, skal fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, tilbagebetale det for meget modtagne beløb til restanceinddrivelsesmyndigheden. Tilbagebetalingen kan efter 2. pkt. gennemføres ved modregning uden modregningsmeddelelse i udbetalinger fra restanceinddrivelsesmyndigheden til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen. Dækninger af skyldnerens fordringer inklusive eventuelle renter, gebyrer og andre omkostninger ophæves ifølge 3. pkt., i det omfang indeholdte lønindeholdelsesbeløb, der er anvendt til dækning, nedsættes efter 1. pkt.

Hvis det ud fra de oplysninger, som restanceinddrivelsesmyndigheden henter i indkomstregisteret, ikke kan afgøres, hvilke fordringer der blev dækket med beløbet, som nedsættes efter stk. 1, foretages reguleringerne ifølge § 10 b, stk. 2, 1. pkt., på den eller de fordringer, der i henhold til dækningsrækkefølgen med seneste betalingstidspunkt er dækket med beløb modtaget efter henholdsvis §§ 10 eller 10 a for den måned, som nedsættelsen vedrører. For efterfølgende nedsættelser, der kan henføres til konkrete dækninger, der efter 1. pkt. er helt eller delvist ophævet, sker den regulering, som den efterfølgende nedsættelse giver anledning til, i overensstemmelse med 1. pkt. på den eller de fordringer, der på reguleringstidspunktet i henhold til dækningsrækkefølgen med seneste betalingstidspunkt er dækket med beløb modtaget efter henholdsvis §§ 10 eller 10 a for den måned, som nedsættelsen vedrører, jf. § 10 b, stk. 2, 2. pkt.

Det foreslås, at forældelsehåndteringen af fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden skal ske for det enkelte gældsforhold, idet »fordringskompleks« med en ny bestemmelse i § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indføres som et forældelsesmæssigt begreb, der dækker over det hovedkrav med tilhørende renter og opskrivningsfordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

I den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås således, at et hovedkrav og dets tilhørende rente, der begge er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, i relation til forældelse udgør et fordringskompleks, hvor alle fordringer har samme forældelsesdato, uanset om hovedkravet eller dets tilhørende rente, efter at de er kommet under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, op- eller nedskrives.

Med den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at forældelsesdatoen efter 1. pkt. skal være den til enhver tid gældende forældelsesdato for hovedkravet, efter at dette kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Ved at lade reglen omfatte fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden opnås, at reglen ikke kun omfatter fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden af fordringshaver eller den, der på vegne af denne forestår opkrævningen, men ud over inddrivelsesrenter tillige omfatter andre fordringer, som restanceinddrivelsesmyndigheden selv danner som led i inddrivelsen, f.eks. gebyrer og andre inddrivelsesomkostninger såsom udgifter til låsesmed i forbindelse med en udlægsforretning m.v.

Med den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at hvis hovedkravet allerede er nedbragt til nul, når dets tilhørende renter modtages til inddrivelse, er forældelsesdatoen efter 1. pkt. forældelsesdatoen for den af rentefordringerne, der først blev modtaget til inddrivelse, efter at denne kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

I den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 4. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige bestemmes, at forældelsen efter modtagelse af hovedkravet til inddrivelse kan afbrydes for hele fordringskomplekset, hvis afbrydelsen omfatter hovedkravet.

Dette følger allerede af den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter forældelsesdatoen for fordringskomplekset skal være den til enhver tid gældende forældelsesdato for hovedkravet, efter at dette kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, men foreslås udtrykkeligt fastslået i 4. pkt. om afbrydelse af forældelsen.

Med bestemmelsen i § 18 a, stk. 2, 5. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at hvis hovedkravet nedbragt til nul, herunder ved indfrielse, nedskrivning eller afskrivning, medfører en afbrydelse af forældelsen for en tilhørende rente, der er under inddrivelse, en afbrydelse af forældelsen for hele fordringskomplekset.

I denne situation vil fordringskomplekset alene bestå af renter. Fordringskomplekset vil derfor få den nye forældelsesdato, der følger af afbrydelsen af forældelsen for den nævnte tilhørende rente.

Med bestemmelsen i § 18 a, stk. 2, 6. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at

hvis hovedkravet opskrives ved overdragelse af en opskrivningsfordring, eller overdrages yderligere tilhørende renter, anvendes som forældelsesdato efter 1. pkt. den ved opskrivningsfordringens eller de yderligere tilhørende renters modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden gældende forældelsesdato for fordringskomplekset.

Den foreslåede regel vil indebære, at forældelsesdatoen for fordringskomplekset uændret skal være den ved opskrivningsfordringens eller de yderligere tilhørende renters modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden gældende forældelsesdato for fordringskomplekset. Opskrivningsfordringen og de yderligere tilhørende renter indtræder derfor i fordringskomplekset og dermed i den forældelsesdato, der gælder for dette.

Det kan tænkes, at en opskrivningsfordring og tilhørende renter endnu ikke var modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, da afbrydelsen af forældelsen for fordringskomplekset fandt sted, eller at disse fordringer endnu ikke ved en afgørelse var blevet tilføjet den indsats, f.eks. en afdragsordning, der førte til afbrydelsen af forældelsen. Alligevel vil opskrivningsfordringen og tilhørende renter, der tilføres fordringskomplekset, indtræde i den forældelsesstatus, som ved afbrydelsen er opnået for fordringskomplekset.

Erkender skyldneren den del af hovedkravet, der først kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, mens opskrivningsfordringen ikke indgår i erkendelsen, vil den del af hovedkravet, der først kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, få afbrudt forældelsen, jf. forældelseslovens § 15, og det vil derfor også – efter at den er kommet under inddrivelse – være tilfældet for opskrivningsfordringen, selv om denne ikke indgik i erkendelsen.

Et andet eksempel vil være en underretning om afgørelse om lønindeholdelse, der afbryder forældelsen af de fordringer, der omfattes af afgørelsen, jf. forældelseslovens § 18, stk. 4, men ikke tillige afbryder forældelsen af inddrivelsesrenter, der efter § 5, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige påløber disse fordringer under lønindeholdelsen. Med den foreslåede regel vil imidlertid også sådanne inddrivelsesrenter, der fremover påløber hovedkravet, få samme forældelsesmæssige regulering som hovedkravet, dvs. samme starttidspunkt for forældelsesfristen. Disse inddrivelsesrenter vil således få en tidligere forældelsesdato end efter gældende ret.

For fordringer, som restanceinddrivelsesmyndigheden selv danner som led i inddrivelsen, f.eks. inddrivelsesgebyrer og andre inddrivelsesomkostninger, vil der ikke ske nogen egentlig overdragelse til restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. ovenfor, og de omfattes ikke af reglen i § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige om foreløbig afbrydelse. Denne regel er navnlig begrundet med ønsket om dataklarhed for fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden. Forældelsesfristen for restanceinddrivelsesmyndighedens egne fordringer vil derimod have et begyndelsestidspunkt, der følger af forældelseslovens § 2, stk. 1, dvs. det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden kunne kræve betaling. Afbrydes forældelsen af restanceinddrivelsesmyndighedens

egne hovedkrav, vil den foreslåede regel indebære, at afbrydelsesvirkningen også omfatter inddrivelsesrenterne.

Med den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 7. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at hvis fordringskomplekset under inddrivelse er nedbragt til nul, herunder ved indfrielse, nedskrivning eller afskrivning, og modtager restanceinddrivelsesmyndigheden herefter en opskrivningsfordring, en eller flere opkrævningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter eller en opskrivning af opkrævningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter ved overdragelse af en eller flere nye renter, får fordringskomplekset bestående af opskrivningsfordringen respektive den eller de overdragne renter den forældelsesdato, der følger af stk. 4 sammenholdt med stk. 7, der begge omtales nedenfor. Bestemmelsen i stk. 7 er den gældende bestemmelse i stk. 2 om foreløbig afbrydelse af forældelsen af fordringer, der modtages hos restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse. Som følge af de foreslåede ændringer i § 18 a bliver stk. 2 til stk. 7.

Ved genindsendte inddrivelsesrenter forstås inddrivelsesrenter, der ved en tilbagesendelse af hovedkravet er fulgt med dette, jf. § 8, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, og nu genfremsendes til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse.

Opskrivning af opkrævningsrenter sker ved overdragelse af en eller flere nye renter, jf. om denne situation § 7, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Det foreslås således, at fordringskomplekset bestående af opskrivningsfordringen respektive den eller de overdragne renter skal få en ny forældelsesdato, som skal være den forældelsesdato, der følger af modtagelsen af den eller de nye fordringer.

Det foreslås således, at alle fordringer under inddrivelse – med undtagelse af bøder og udenlandske fordringer, for hvilke en international overenskomst eller konvention vil være til hinder for en sådan anvendelse, jf. nedenfor om den foreslåede regel i § 18 a, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige – skal have en forældelsesfrist på 3 år, jf. nedenfor om den foreslåede regel i § 18 a, stk. 4, ligesom det foreslås, at de nævnte fordringer – opskrivningsfordring, en eller flere opkrævningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter og renter, der oversendes med henblik på opskrivning af opkrævningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter – i den beskrevne situation, hvor fordringskomplekset før modtagelsen ikke indeholder fordringer, dvs. er tomt, skal omfattes af reglen om foreløbig afbrydelse i § 18 a, stk. 2, der som følge af lovforslaget vil blive stk. 7, jf. nedenfor. Det betyder, at forældelsesdatoen vil indtræde ved udløbet af treårsdagen fra modtagelsen af disse fordringer og således være fordringskompleksets nye forældelsesdato.

Modtager restanceinddrivelsesmyndigheden yderligere opskrivningsfordringer og renter som nævnt ovenfor, vil den nye forældelsesdato, der opstod, da det tomme fordringskompleks modtog sådanne

opskrivningsfordringer eller renter, jf. ovenfor, blive fastholdt for fordringskomplekset.

Hvis et tomt fordringskompleks alene modtager opkrævningsrenter og genindsendte inddrivelsesrenter og renter, der oversendes med henblik på opskrivning af opkrævningsrenter og genindsendte inddrivelsesrenter, dvs. uden tillige at modtage en opskrivningsfordring, vil en afbrydelse af forældelsen for en af disse renter tilsvarende medføre en afbrydelse af forældelsen for de øvrige renter, dvs. at hele fordringskomplekset omfattes af afbrydelsen. Dette følger af den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. ovenfor.

Med den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 8. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at hvis fordringskomplekset i det i 7. pkt. nævnte tilfælde tillige består af en opskrivningsfordring til et hovedkrav, afbrydes forældelsen for fordringskomplekset alene, hvis opskrivningsfordringen får sin forældelse afbrudt.

Hvis et tomt fordringskompleks ud over de i 7. pkt. nævnte renter også har fået tilført en opskrivningsfordring, forudsætter en afbrydelse af forældelsen for fordringskomplekset, der nu også består af en opskrivningsfordring, dvs. opjusteringen af det oprindelige hovedkrav, at afbrydelsen omfatter opskrivningsfordringen. Dette vil også være tilfældet, hvis det tomme fordringskompleks oprindeligt har fået tilført opkrævningsrenter, genindsendte inddrivelsesrenter og renter med henblik på en opskrivning af opkrævningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter og senere får tilført en opskrivningsfordring.

I § 3 B, stk. 1, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er bestemt, at renter efter kilde-skatteovens §§ 62 A og 63 og renter og gebyrer, der opkræves via skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16, eller andre fordringshaversystemer, der anvender et saldoprincip, med hensyn til forældelse behandles som selvstændige hovedkrav, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden har modtaget dem til inddrivelse. Det samme gælder ifølge § 3 B, stk. 1, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige for renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at hovedkravet samtidig overdrages til inddrivelse, eller uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse.

Med den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 9. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at de renter, der nævnes i § 3 B, stk. 1, 1. og 2. pkt., i relation til forældelse anses som hovedkrav, der ikke indgår i noget fordringskompleks, når de er under inddrivelse.

Med den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 10. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at det hovedkrav og de renter, der nævnes i § 3 B, stk. 1, 3. pkt., udgør et fordringskompleks efter den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 1. pkt., jf. ovenfor.

De renter, der nævnes i den foreslåede regel i § 3 B, stk. 1, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det

offentlige, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, er renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63. Efter den foreslåede regel i § 3 B, stk. 1, 3. pkt., lægges det oplyste hovedkrav til grund ved vurderingen af accessorisk forældelse for disse renter.

De foreslåede regler i § 18 a, stk. 2, 9. og 10. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige skal ses i sammenhæng med den i lovforslagets § 1, nr. 7, foreslåede ændring af reglen i § 3 B, stk. 1, 1. pkt., om renter og gebyrer og den i lovforslagets § 1, nr. 9, foreslåede indførelse af reglen i § 3 B, stk. 1, 3. pkt.

Herefter skal der sondres mellem renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden uden nogen oplyst relation til hovedkravet, og sådanne renter, der overdrages med en oplyst relation, som der dog ikke kan fæstes lid til, fordi det i praksis ikke er muligt at oplyse den korrekte relation til hovedkravet. For det sidstnævnte tilfælde foreslås med reglen i § 3 B, stk. 1, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at det oplyste hovedkrav lægges til grund med hensyn til accessorisk forældelse, mens det førstnævnte tilfælde, hvor der ikke oplyses nogen hovedkravsrelation, vil være omfattet af den gældende regel i § 3 B, stk. 1, 2. pkt., om renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at hovedkravet samtidig overdrages til inddrivelse, og uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse. Det foreslås, at ordlyden i § 3 B, stk. 1, 2. pkt., ændres, således at hovedkravsvirkningen i relation til forældelse gælder renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, hvilket hovedkrav renterne eller gebyrerne vedrører, jf. den foreslåede regel i nr. 8.

Med den foreslåede regel i § 18 a, stk. 3, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at hvis restanceinddrivelsesmyndigheden ophæver en dækning eller afskrivning af en fordring under inddrivelse, gælder for fordringskomplekset, jf. den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, den forældelsesdato, der var gældende på tidspunktet for den dækning eller afskrivning (virkningstidspunktet), der giver anledning til ophævelsen. Med reglen i 2. pkt. foreslås, at en afbrydelse af fordringskompleksets forældelse, der er sket efter virkningstidspunktet i 1. pkt., men inden ophævelsen efter 1. pkt., bortfalder ved ophævelsen, men forældelse af fordringskomplekset indtræder tidligst 6 måneder efter ophævelsen.

Den foreslåede regel i 2. pkt. har alene selvstændig betydning, hvis der, da ophævelsen af dækningen eller afskrivningen sker, refterer mindre end 6 måneder af forældelsesfristen regnet fra virkningstidspunktet.

Som nævnt ovenfor i de almindelige bemærkninger i afsnit 2.1.1 foretager restanceinddrivelsesmyndigheden også opskrivninger – såkaldte interne opskrivninger, der ikke må forveksles med fordringshavernes opskrivninger, der sker ved oversendelse af en opskrivningsfordring – der bl.a. sker ved en indeholdelsespligtig arbejdsgivers korrektion af et beløb, der er indberettet til indkomstregisteret og

af restanceinddrivelsesmyndigheden delvist er anvendt til dækning af fordringer i overensstemmelse med § 4 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, inden korrektionen fandt sted, jf. ovenfor i de almindelige bemærkninger i afsnit 2.1.1 om negative korrektioner. Der kan også være tale om en afskrivning, der er foretaget af restanceinddrivelsesmyndigheden, efter at skyldner fik en gældssanering, der helt eller delvist nedsatte fordringen. Ophæves gældssaneringskendelsen siden hen i medfør af konkurslovens § 229, stk. 1, som følge af at skyldner har udvist svig under gældssaneringssagen eller groft har misligholdt sine forpligtelser i henhold til kendelsen, skal afskrivningen ophæves, med henblik på at fordringen helt eller delvist genopstår.

Med den foreslåede regel i § 18 a, stk. 4, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at forældelsesfristen for fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden er 3 år, selv om hovedkravet, inden det kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, havde en længere forældelsesfrist, eller der, før eller efter at fordringen kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, er opnået et retsgrundlag som nævnt i forældelseslovens § 5, stk. 1. Ifølge forældelseslovens § 5, stk. 1, er forældelsesfristen 10 år, når 1) der er udstedt gældsbrev for fordringen, 2) fordringen er registreret i en værdipapircentral, eller 3) fordringens eksistens og størrelse er anerkendt skriftligt eller fastslået ved forlig, dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten eller anden bindende afgørelse. Ifølge § 5, stk. 2, forældes en fordring på senere forfaldne renter, gebyrer og lignende dog efter § 3.

For private fordringer og regioner og kommuners privatretlige fordringer skal dog ifølge den foreslåede regel i § 18 a, stk. 4, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige gælde den forældelsesfrist, der var gældende ved fordringens modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden eller under inddrivelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden måtte blive opnået efter forældelseslovens § 5, stk. 1.

Ved private fordringer forstås, at fordringshaveren er privat, dvs. ikke en del af det offentlige. Det drejer sig eksempelvis om private krav på underholdsbidrag.

Med privatretlige fordringer menes civilretlige fordringer, dvs. pengekrav, der har deres udspring i civilretten, der er en samlebetegnelse for de retsregler, der ikke har deres baggrund i de offentligretlige regler, men i stedet regulerer forholdet mellem fysiske og juridiske personer samt myndigheder, hvis forholdet hviler på navnlig aftaleretlige, ejendomsretlige og formueretlige regler, men også bl.a. familieretlige og personretlige regler.

Den foreslåede regel vil have praktisk betydning, hvis disse fordringer ved deres modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden enten har en længere forældelsesfrist end forældelseslovens almindelige forældelsesfrist på 3 år, f.eks. 10 år som følge af et forlig eller en dom, der fastslår fordringernes eksistens og størrelse, eller skyldnerens skriftlige anerkendelse af fordringernes eksistens og stør-

relse, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3, eller der under inddrivelsen opnås et sådant særligt retsgrundlag for disse fordringer.

Den forældelsesfrist, der ifølge forslaget til § 18 a, stk. 4, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige skal gælde for private fordringer og regioner og kommuners privatretlige fordringer, foreslås ifølge § 18 a, stk. 4, 3. pkt., også at skulle gælde for tilhørende renter under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Forslaget vil indebære, at senere påløbne renter, der ifølge forældelseslovens § 5, stk. 2, vil have en forældelsesfrist på 3 år, vil få en forældelsesfrist på 10 år, når disse senere påløbne renter er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, og hovedfordringen ved modtagelsen havde eller under inddrivelsen har fået en forældelsesfrist på 10 år.

Den foreslåede regel i § 18 a, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige har til formål at sikre den ensartede forældelsesmæssige regulering af hele fordringskomplekset bestående af hovedkravet inklusive eventuelle beløbsmæssige justeringer og tilhørende renter.

Med den foreslåede regel i § 18 a, stk. 5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at hvis et hovedkrav og dets tilhørende rente tilbagesendes til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, vil den forældelsesdato, der var gældende ved tilbagesendelsen, jf. stk. 2 og 3, fortsat være gældende, medmindre fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, i medfør af forældelsesloven eller andre forældelsesregler får udskudt forældelsesdatoen.

En tilbagesendelse kan f.eks. ske med henblik på indgåelsen af en afdragsordning med skyldner, jf. § 2, stk. 10, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der med lovforslaget herefter vil blive stk. 11, jf. ovenfor i nr. 1 om forslaget om håndteringen af flere skyldnere på en fordring, eller fordi fordringshaver eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, ikke inden rimelig tid søger skyldners indsigelser om kravets eksistens eller størrelse afklaret, jf. lovens § 2, stk. 2, 4. pkt., eller ikke inden for den af restanceinddrivelsesmyndigheden fastsatte frist identificerer og tilbagekalder de fordringer, der er ramt af datafejl, jf. § 2, stk. 5, 3. pkt. Med andre ord vil den forældelsesdato, der var gældende for fordringskomplekset ved tilbagesendelsen af hovedkravet med tilhørende renter, fortsat være gældende, medmindre fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, i medfør af forældelsesloven eller andre forældelsesregler får udskudt forældelsesdatoen, f.eks. som følge af skyldnerens erkendelse, der efter forældelseslovens § 15 vil afbryde forældelsen, eller skyldners skriftlige anerkendelse af fordringens eksistens og størrelse, der ikke blot vil indebære en afbrydelse efter § 15, men tillige vil give fordringen en 10-årig forældelsesfrist efter forældelseslovens § 5, stk. 1, 3. pkt. Det vil derfor være muligt at udskyde forældelsesdatoen, men hvis fordringen, inden den kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, havde en 10-årig forældelsesfrist, f.eks. fordi der er tale om Udbetaling Danmarks krav på forskudsvist udlagt

børnebidrag, der efter § 18, stk. 1, 2. pkt., i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag har en forældelsesfrist på 10 år, eller fordi fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, havde opnået et særligt retsgrundlag og dermed en 10-årig forældelsesfrist, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, vil denne 10-årige forældelsesfrist ikke genopstå.

Kommer fordringerne efter tilbagesendelsen atter under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, følger det af den gældende regel i § 18 a, stk. 2, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, at tillægsfristen på 3 år i 1. pkt. regnes fra det første modtagelsestidspunkt. Selv om de fordringer, der er sendt til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne forestår opkrævningen, under dennes genopkrævning respektive opkrævning (for så vidt angår inddrivelsesrenter) hos skyldner måtte få en 10-årig forældelsesfrist, f.eks. som følge af et forlig eller en dom, der fastslår fordringernes eksistens og størrelse, eller skyldnerens skriftlige anerkendelse af fordringernes eksistens og størrelse, jf. forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3, vil det, hvis disse fordringer herefter overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, atter være den 3-årige forældelsesfrist, der vil være gældende.

Med den foreslåede regel i § 18 a, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige foreslås, at de foreslåede regler i § 18 a, stk. 2-5, hverken skal gælde for bøder eller for udenlandske fordringer, for hvilke en international overenskomst eller konvention vil være til hinder for en sådan anvendelse.

Når bøder foreslås undtaget, skyldes det, at bøder ikke er egnede til at være en del af den foreslåede regel om et fordringskompleks. Forældelsen af bøder kan for det første ikke afbrydes, og forvandlingsstraf kan alene anvendes, hvis skyldner har betalingssevne, men er uden betalingsvilje, jf. § 38 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Det ville derfor forringe mulighederne for fuldbyrdelsen af bødestrafpen, hvis også bøder skulle underlægges en 3-årig forældelsesfrist, når de modtages hos restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse. Bøder, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, skal derfor fortsat forældes efter 5 eller 10 år, jf. straffelovens § 97 a. Desuden forrentes bøder ikke, hvorved begrundelsen for indførelsen af et forældelsesmæssigt fordringskompleks ikke foreligger for bøder.

For de udenlandske fordringer vil forældelsen desuden kunne være reguleret af udenlandske forældelsesregler, jf. f.eks. artikel 19, stk. 1, i Rådets direktiv 2010/24/EU af 16. marts 2010 om gensidig bistand ved inddrivelse af fordringer i forbindelse med skatter, afgifter og andre foranstaltninger, hvorefter spørgsmål om forældelse udelukkende afgøres ud fra de retsregler, der gælder i den bistandssøgende medlemsstat.

Den foreslåede indsættelse af de nye bestemmelser i § 18 a, stk. 2-6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indebærer, at den gældende bestemmelse i § 18 a, stk. 2, herefter bliver stk. 7.

Når en fordringshaver overdrager fordringer til restanceinddrivelsesmyndigheden med henblik på inddrivelse, vil fordringshaveren typisk oversende en eller flere hovedfordringer og fordringer (f.eks.

opkrævningsrenter), der relaterer sig til hovedfordringen. Fordringshaveren kan også efter overdragelsen af hovedfordringen sende en eller flere relaterede fordringer til hovedfordringen til inddrivelse.

Ved oversendelse af relaterede fordringer til inddrivelse er »modtagelsessystemet« og det nye inddrivelsessystem udviklet således, at fordringshaver skal knytte den relaterede fordring til den korrekte hovedfordring ved at sende hovedfordringen og den relaterede fordring i en samlet struktur eller oplyse hovedfordringens fordrings-id, hvis hovedfordringen allerede er sendt til inddrivelse. Hvis hovedfordringen er indfriet hos fordringshaver, oversender fordringshaver en såkaldt »0-fordring« til inddrivelse sammen med den relaterede fordring (f.eks. en opkrævningsrente, som sendes til inddrivelse, selv om hovedfordringen er betalt). På den måde er restanceinddrivelsesmyndigheden altid i besiddelse af de nødvendige data om de relaterede fordringer (f.eks. opkrævningsrenter), der inddrives.

Efter gældende regler er det den beløbsmæssige størrelse på den konkrete fordring og dennes relaterede fordringer på tidspunktet for en forældelsesafbrydende indsats, der omfattes af forældelsesafbrydelsen.

Ved oversendelse af en fordring til inddrivelse vil det således være saldoen på den eller de fordringer, der sendes til inddrivelse, der vil være omfattet af den foreløbige afbrydelse af forældelsen ved modtagelse af fordringen, jf. § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Inddrivelsesrenter påløber og forfalder dagligt og tilskrives i det nye inddrivelsessystem månedligt, og i øvrigt når der sker bevægelser i løbet af måneden (f.eks. i forbindelse med indbetalinger, op- og nedskrivninger m.v.). Forældelsesfristen for inddrivelsesrenter regnes fra den 1. i måneden efter den måned, hvori renten er påløbet, jf. § 5 a, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Alene den månedlige rentetilskrivning vil betyde, at en hovedfordring og dens inddrivelsesrenter i et treårigt forløb som minimum vil udløse 37 forskellige forældelsesdatoer.

En korrekt og sikker forældeshåndtering af de ca. 34 mio. fordringer under inddrivelse vil forudsætte, at det nye inddrivelsessystem understøtter en korrekt registrering af forældelsesdatoen på hovedfordringerne og på de enkelte relaterede fordringer. De gældende regler vil endvidere forudsætte, at registreringen kan ske i forhold til en bestemt del af fordringens saldo.

Efter modtagelse af fordringen til inddrivelse vil restanceinddrivelsesmyndigheden løbende forsøge at inddrive fordringen, ligesom restanceinddrivelsesmyndigheden i forbindelse med inddrivelsen vil påse, at forældelsen afbrydes, således at fordringen ikke forældes utilsigtet.

Det er i den forbindelse en kompleksitetsskabende faktor, at lovgivningen tillader – og i mange tilfælde kræver – at restanceinddrivelsesmyndigheden og fordringshaverne har adgang til at ændre på

saldoen for de fordringer, der er fremsendt til inddrivelse. Disse saldoændringer kan både ske i op- og nedadgående retning (op- og nedskrivninger) og med virkning tilbage i tid eller pr. tidspunktet for ændringen.

Når disse forhold som led i det enkelte inddrivelsesforløb kombineres på en sådan måde, at forældelsen afbrydes mellem en nedskrivning og efterfølgende opskrivning af saldoen, vil det efter gældende regler alene være saldoen på tidspunktet for det forældelsesafbrydende skridt, der er omfattet af afbrydelsen. Er saldoen således opskrevet efter det forældelsesafbrydende skridt, er der efter gældende lovgivning ikke sket afbrydelse for den opskrevne del af fordringen.

Som konsekvens af saldoændringerne vil restanceinddrivelsesmyndigheden efter gældende regler skulle kunne håndtere, at kun dele af saldoen på en fordring og dens relaterede fordringer har været omfattet af et forældelsesafbrydende skridt. Systemet skal således løbende kunne håndtere opdatering af flere forskellige forældelsesdatoer for dele af fordringens og dens renters saldo.

Restanceinddrivelsesmyndigheden vil løbende modtage og inddrive beløb, som skal anvendes til dækning af de fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, med den virkning, at fordringens restsaldo reduceres tilsvarende.

Hvis en sådan dækning efterfølgende hæves, vil det føre til en saldostigning. Sådanne saldostigninger betegnes som »interne opskrivninger«, når saldostigningen sker som følge af forhold direkte hos skyldner og/eller restanceinddrivelsesmyndigheden, og hvor fordringshaver således ikke har været involveret i posteringen.

»Eksterne op- og nedskrivninger« sker som følge af forhold hos skyldner eller fordringshaver, og de sker på foranledning af fordringshaveren, dvs. som følge af fordringshavers posteringer, som indberettes til restanceinddrivelsesmyndighedens inddrivelsessystem.

En intern opskrivning kan forekomme i mindst fire forskellige situationer.

Der kan for det første være tale om dækningsløse indbetalinger: En dækningsløs indbetaling forekommer eksempelvis, hvis skyldner har betalt et afdrag på sin gæld via en afdragsordning, som er tilmeldt betalingservice, men hvor pengeinstituttet, efter at beløbet er posteret hos restanceinddrivelsesmyndigheden, afviser at honorere betalingsanmodningen.

Der kan for det andet være tale om negative angivelser ved lønindeholdelse. Denne situation forekommer, når arbejdsgiveren nedjusterer en tidligere indberettet løn, som restanceinddrivelsesmyndigheden har foretaget lønindeholdelse i, og hvor det lønindeholdte beløb er anvendt til dækning af en eller flere af skyldners gældsposter. Når arbejdsgiveren tilbagefører angivelsen helt eller delvist, svarer dette til en dækningsløs betaling, som får saldoen på de dækkede fordringer til at stige igen.

Der kan for det tredje være tale om omplacering af dækninger. Situationen forekommer eksempelvis, hvis midler indbetalt til restanceinddrivelsesmyndigheden manuelt er placeret på den forkerte skyldner og har dækket dennes gældsposter. Senere omplaceres indbetalingen til den rette skyldners konto, og dækningen af den første skyldners gældsposter ophæves. Denne situation kan endvidere forekomme i forhold til én og samme skyldner, hvis midler er placeret på de forkerte af skyldners gældsposter i henhold til dækningsrækkefølgen. Skyldnerne har i en række tilfælde retskrav på, at midler, som er indkommet via bestemte inddrivelseskridt, anvendes til at dække bestemte fordringer. Som følge af den måde, hvorpå skyldner indbetaler, er det ikke altid muligt for restanceinddrivelsesmyndigheden at dække korrekt i første omgang.

For det fjerde kan der være tale om en tilbageførsel af afskrivning. Situationen forekommer eksempelvis, hvis skifteretten ophæver en gældssaneringskendelse, jf. konkurslovens § 229, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden (delvist) har afskrevet skyldners gældsposter.

Opskrivningen af saldoen i de ovennævnte situationer bliver i det nye inddrivelsessystem ikke til en selvstændig fordring, men til en saldojustering af den fordring, der opskrives.

Det betyder, at saldoen på fordringen i ovennævnte tilfælde kan stige efter det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden har gennemført et forældelsesafbrydende skridt, og at restanceinddrivelsesmyndigheden nu skal kunne registrere, at forældelsesafbrydelsen ikke omfattede den del af fordringen, som svarer til saldostigningen.

Når der sker en intern opskrivning med tilbagevirkende kraft – f.eks. når en dækningsløs betaling ophæves – og der i mellemtiden er sket en afbrydelse af forældelsen, vil den gældende lovgivning forudsætte, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan håndtere to forskellige forældelsesdatoer – én for den del af fordringen, som havde fået forældelsen afbrudt inden saldostigningen, og én for selve saldostigningen (den interne opskrivning).

En intern opskrivning vil også have betydning for de inddrivelsesrenter, som allerede er tilskrevet fordringen, og som har fået deres forældelse afbrudt. Opskrivningen af fordringen vil resultere i, at inddrivelsesrenterne genberegnes, hvorved rentebeløbet for de allerede skete månedlige eller hændelsesbaserede tilskrivninger forøges med renter af den opjusterede saldo for perioden fra den dækningsløse indbetaling og til dags dato. De renter, som løbende er tilskrevet på fordringen vedrørende perioden mellem den dækningsløse betaling og forældelsesafbrydelsen, vil herefter i sig selv skulle være registreret med to forskellige forældelsesdatoer. En del af disse nye inddrivelsesrenter vil altså have en anden forældelsesdato, da de ikke har været omfattet af det forældelsesafbrydende skridt. Det betyder, at inddrivelsesrenter med samme renteperiode kan have mange forskellige forældelsesdatoer.

Restanceinddrivelsesmyndigheden forventer årligt ca. 20.000 interne opskrivninger. De interne opskrivninger sker for langt hovedpartens vedkommende, uden at restanceinddrivelsesmyndigheden har indflydelse på årsagen hertil. Omfanget af de interne opskrivninger betyder, at en manuel håndtering af korrekte forældelsesdatoer på de fordringer, som berøres af saldojusteringerne, dels ikke ressourcemæssigt er realistisk, dels vil indebære en betydelig risiko for fejl i de manuelle sagsgange.

Forholdene hos fordringshaver kan også føre til efterfølgende saldomæssige korrektioner.

Fordringshaverne foretog i perioden fra juli 2017 til juni 2018 ca. 6,6 mio. nedskrivninger af fordringer under inddrivelse i EFI/DMI. Langt størstedelen af nedskrivningerne (ca. 5,7 mio.) skete som følge af betalinger fra skyldnere direkte til fordringshaverne.

I samme periode foretog fordringshaverne ca. 640.000 opskrivninger af fordringer under inddrivelse i EFI/DMI. En af de væsentligste årsager til opskrivninger er fordringshavernes tilbageførelse af tidligere foretagne nedskrivninger, herunder fordi en betaling fra skyldneren til fordringshaver viste sig at være dækningsløs. Årsagerne til opskrivninger kan derudover være, at det beløb, der oprindeligt blev sendt til inddrivelse, var opgjort for lavt eller skal justeres af andre årsager.

Antallet af opskrivninger forventes at stige fremover, da ikke alle fordringshavere tidligere har benyttet sig af muligheden for at opskrive fordringer under inddrivelse i EFI/DMI. For de fordringshavere, som allerede er tilsluttet det nye inddrivelsessystem, er der siden maj 2018 foretaget ca. 50.000 opskrivninger.

Fordringshaver kan opskrive saldoen på en fordring, der er sendt til inddrivelse, ved oversendelse af en selvstændig fordring på det opskrevne beløb (en opskrivningsfordring), jf. § 7, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Opskrivningsfordringerne oprettes således som selvstændige fordringer i det nye inddrivelsessystem med deres egen forældelsesdato.

Opskrivningsfordringer omfattes af bestemmelsen om foreløbig afbrydelse af forældelsesfristen ved modtagelse af en fordring til inddrivelse, jf. § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. I de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 226, jf. Folketingstidende 2017-18, A, L 226 som fremsat, anføres således på side 14, at opskrivningsfordringer også omfattes af den foreslåede bestemmelse om foreløbig afbrydelse, hvilket betyder, at den fordring, der opskrives, og opskrivningsfordringen hver især omfattes af den foreslåede regel og derfor – hvis forældelsesfristen for begge er 3 år – hver især ved modtagelsen har fået et eget begyndelsestidspunkt for forældelsesfristen. En opskrivningsfordring vil derfor som udgangspunkt få sin egen forældelsesdato beregnet som 3 år fra modtagelsen af opskrivningsfordringen.

En opskrivningsfordring anses for modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden, når opskrivningsfordringen er registreret i modtagelsessystemet, jf. § 7, stk. 1, 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Herfra gælder der dog visse undtagelser, der indebærer, at opskrivningsfordringen vil blive anset for modtaget samtidig med den fordring, der opskrives. I disse tilfælde vil opskrivningsfordringen derfor som udgangspunkt have samme forældelsesdato som den allerede modtagne hovedfordring (dvs. 3 år fra modtagelsen af hovedfordringen), medmindre restanceinddrivelsesmyndigheden har foretaget et forældelsesafbrydende skridt, inden opskrivningsfordringen er modtaget til inddrivelse.

Som eksempel kan nævnes, at en fordringshaver oversender en fordring til inddrivelse, men herefter nedskriver saldoen på fordringen, da skyldneren har foretaget en betaling af en del af fordringen direkte til fordringshaveren. Restanceinddrivelsesmyndigheden foretager herefter afbrydelse af forældelsen for den resterende del af fordringen. På et senere tidspunkt registrerer fordringshaver, at nedskrivningen, som fandt sted før forældelsesafbrydelsen, skal tilbageføres. Det kan skyldes, at betalingen til fordringshaver var dækningsløs. I dette tilfælde skal fordringen opskrives med det tidligere nedskrevne beløb, men inddrivelsessystemet skal kunne håndtere, at den opskrevne del af saldoen ikke fik sin forældelse afbrudt ved afbrydelsesskridtet, hvilket betyder, at hovedfordringen og opskrivningsfordringen har to forskellige forældelsesdatoer.

Hvis nedskrivningen derimod først sker, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden har afbrudt forældelsen for hele fordringens saldo, vil forældelsen af den opskrevne del af saldoen have været afbrudt ved afbrydelsesskridtet, hvorfor denne del derfor som udgangspunkt vil skulle registreres med samme forældelsesdato som den for resten af fordringen gældende, når denne del igen modtages til inddrivelse.

De nævnte situationer forekommer bl.a. som konsekvens af, at de mange fordringshavere anvender forskellige it-løsninger til at håndtere opkrævningen. Ofte er fordringshavernes opkrævningsløsninger opsat således, at løbende betalinger fra borgeren dækker den ældste gæld først. Betaling fra borgeren til dækning af sidste måneds elregning medfører således ofte, at elforsyningsselskabet anvender betalingen til at dække en mange måneder gammel elregning, som tidligere er sendt til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Det betyder, at elforsyningsselskabets opkrævningsløsning automatisk vil nedskrive den fordring, som tidligere er sendt til inddrivelse, og at opkrævningssystemet kort tid efter vil oversende den nyeste elregning til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Selv om alene en mindre andel af de gennemførte nedskrivninger tilbageføres med opskrivninger, er volumen af opskrivninger så betydeligt, at en manuel håndtering af korrekte forældelsesdata er urealistisk. F.eks. blev der i perioden fra juni 2017 til juni 2018 foretaget knap 280.000 opskrivninger med årsagskoden »Tidligere fejlagtigt nedskrevet«.

Opskrivninger forekommer i mange andre tilfælde og ofte med forskelligt juridisk grundlag, hvorved opskrivningen sker med forskellige virkningstidspunkter. F.eks. sker opskrivninger, som ophæver en nedskrivning, fordi en betaling direkte til fordringshaver var dækningsløs, med virkning fra det tidspunkt, som nedskrivningen havde virkning fra (dvs. tidspunktet for den dækningsløse indbetaling). Det historiske virkningstidspunkt betyder, at restanceinddrivelsesmyndighedens inddrivelsessystem skal beregne og genpostere renter tilbage i tid for de ofte mange tilskrivninger, hvor hovedstolens saldo fejlagtigt har været for lav. Renteberegningen skal igen tage højde for mellemkommende poster, som hos restanceinddrivelsesmyndigheden har påvirket saldoen på fordringen (f.eks. at restanceinddrivelsesmyndigheden har dækket dele af fordringen i forbindelse med modregning). Derudover skal løsningen tage højde for eventuelle mellemkommende hændelser, som har afbrudt forældelsesfristen for en del af fordringens saldo (f.eks. afbrydelse ved modregning, jf. forældelseslovens § 18, stk. 4).

Andre opskrivninger sker med virkning fra det tidspunkt, hvor fordringshaver foretager opskrivningen hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Som eksempel herpå kan nævnes visse typer af skatte- og afgiftskrav, hvor fordringen skal opkræves og inddrives baseret på en skønmæssig opgørelse, når en virksomhed ikke har foretaget angivelse af tilsvaret. Hvis virksomheden efterfølgende oplyser størrelsen af tilsvaret, skal størrelsen af det skønmæssige tilsvaret ændres i overensstemmelse med det af virksomheden oplyste.

Desuden kan nævnes krav, der bliver fastsat på baggrund af skyldners indkomst, f.eks. skyldners betaling til daginstitutioner. Hvis det efterfølgende viser sig, at skyldners indkomst er en anden end den, der var lagt til grund ved beregningen af skyldners betalingsforpligtelse, skal størrelsen af kravet ændres i overensstemmelse med de korrekte indkomstoplysninger.

Inddrivelse kan i sådanne tilfælde både føre til op- og nedregulering af det krav, som blev sendt til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, med historisk virkningstidspunkt (nedskrivninger) eller med virkning fra det tidspunkt, hvor fordringshaver foretager ændringen hos restanceinddrivelsesmyndigheden (opskrivninger).

Der kan også forekomme såvel interne som eksterne op- og nedskrivninger. Dette indebærer, at en enkelt hovedstol med tilhørende opkrævnings og inddrivelsesrenter kan have utallige delelementer, som efter den gældende lovgivning forældes på forskellige tidspunkter.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 18

Efter den gældende bestemmelse i § 18 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indtræder forældelse af fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden af fordringshaver eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, tidligst 3 år efter fordringens

modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. dog 3. og 4. pkt. Ifølge 2. pkt. regnes fristen på 3 år fortsat fra det i 1. pkt. nævnte modtagelsestidspunkt, selv om fordringen tilbagesendes til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen. Overdrages en fordring, der er tilbagesendt som anført i 2. pkt., atter til restanceinddrivelsesmyndigheden, regnes fristen på 3 år fra det første modtagelsestidspunkt, jf. 3. pkt. Ifølge 4. pkt. omfatter bestemmelsen i 1. pkt. ikke fordringer, for hvilke der i EU-retten er fastsat særlige regler, der vil være til hinder for en foreløbig afbrydelse.

En fordring anses for modtaget hos restanceinddrivelsesmyndigheden ved registreringen i modtagelsessystemet, jf. § 4, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige. Fordringer afvises fra registrering i modtagelsessystemet, hvis nødvendige oplysninger efter § 3 ikke er medsendt, jf. § 4, stk. 2, 1. pkt. Hvis de oversendte oplysninger giver restanceinddrivelsesmyndigheden anledning til at søge oplysninger bekræftet hos fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren sender fordringen til inddrivelse, anses fordringen for modtaget, når de oversendte oplysninger er rettet eller bekræftet, og rettelsen eller bekræftelsen er registreret i modtagelsessystemet, jf. § 4, stk. 2, 2. pkt.

Det foreslås, at ordlyden af § 18 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der bliver stk. 7, 1. pkt., ændres, således at »fordringer, der overdrages« ændres til »de i stk. 2 nævnte hovedkrav, den i stk. 2, 3. pkt., nævnte rente, der først blev modtaget til inddrivelse, de i stk. 2, 7. pkt., nævnte opskrivningsfordringer og renter, de i stk. 6 nævnte fordringer og disses renter samt de i § 3 B, stk. 1, 1. og 2. pkt., nævnte gebyrer«.

De fordringer, der skal have en foreløbig afbrydelse af forældelsen ved deres modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, er for det første de fordringer, der efter forslaget om indførelse af et forældelsesmæssigt fordringskompleks, jf. den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovforslagets § 1, nr. 17, skal have status som hovedkrav.

Det drejer sig om de fordringer, der i den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, betegnes som hovedkrav, og hvis forældelsesstatus skal være gældende for hele fordringskomplekset.

Det foreslås, at den i den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 3. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige nævnte rente, der først blev modtaget til inddrivelse, også skal være omfattet af reglen om foreløbig afbrydelse.

Det foreslås desuden, at de i den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 7. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige nævnte opskrivningsfordringer, opkrævningsrenter og genindsendte inddrivelsesrenter og renter med henblik på en opskrivning af opkrævningsrenter og genindsendte inddrivelsesrenter, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden i en situation, hvor fordringskomplekset er tomt, fordi de fordringer, der tidligere befandt sig i fordringskomplekset, er blevet indfriet, nedskrevet til

nul eller afskrevet, også skal være omfattet af reglen om foreløbig afbrydelse.

Endvidere foreslås det, at de i den foreslåede regel i § 18 a, stk. 6, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige nævnte typer af fordringer, der foreslås at skulle holdes uden for forslaget om den forældelsesmæssige regulering af et fordringskompleks, dvs. bøder og udenlandske fordringer, for hvilke en international overenskomst eller konvention vil være til hinder for en sådan anvendelse, skal være omfattet af reglen om foreløbig afbrydelse. Bøder vil eksempelvis således stadig få en foreløbig afbrydelse af forældelsen, når de modtages til inddrivelse.

For så vidt angår de udenlandske fordringer bemærkes, at reglen i § 18 a, stk. 2, 4. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der bliver stk. 7, 4. pkt., fortsat vil være gældende. Herefter omfatter bestemmelsen i 1. pkt. ikke fordringer, for hvilke der i EU-retten er fastsat særlige regler, der vil være til hinder for en foreløbig afbrydelse.

Det foreslås, at også renter af disse fordringer skal omfattes af reglen om foreløbig afbrydelse. Det bemærkes, at bøder ikke forrentes, men de øvrige fordringer forrentes, når de er under inddrivelse.

Endelig foreslås, at de i § 3 B, stk. 1, 1. og 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige nævnte gebyrer skal omfattes af reglen om foreløbig afbrydelse. Der er tale om gebyrer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden uden nogen oplyst relation til det hovedkrav, de vedrører. Når alene gebyrerne i § 3 B, stk. 1, 1. og 2. pkt., omtales, skyldes det, at de i disse bestemmelser nævnte renter foreslås at skulle udgøre selvstændige hovedkrav, der dog ikke indgår i et fordringskompleks, jf. ovenfor om lovforslagets § 1, nr. 17, om den foreslåede regel i § 18 a, stk. 2, 9. pkt.

Baggrunden for de foreslåede ændringer i § 18 a, stk. 2, der bliver stk. 7, er den ønskede forældelsesmæssige håndtering af fordringskomplekser med én forældelsesdato for alle fordringer i fordringskomplekset. I dag omfatter den alle fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, medmindre der er tale om en fordring, for hvilken der i EU-retten er fastsat særlige regler, der vil være til hinder for den foreløbige afbrydelse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 19

Fordringer, som omfattes af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, når betalingsfristen er overskredet, og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er gennemført, jf. § 2, stk. 3, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Fordringshaveren eller den, der på dennes vegne forestår opkrævningen, kan dog på skyldners anmodning tillade en afdragsvis betaling eller bevilge henstand med betalingen, jf. 2. pkt.

Inden overdragelsen skal fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen, medmindre det må antages, at muligheden for at opnå dækning ellers vil blive væsentligt forringet, jf. § 2, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Fordringer forældes efter forældelsesloven, medmindre andet følger af særlige bestemmelser om forældelse i anden lov, jf. forældelseslovens § 1.

Af forældelsesloven § 28 fremgår, at når der i anden lov er fastsat særlige forældelsesfrister eller andre særlige bestemmelser om forældelse, finder forældelsesloven anvendelse, i den udstrækning andet ikke følger af den anden lov eller af forholdets særlige beskaffenhed. Ordet »lov« omfatter også forældelsesbestemmelser i f.eks. EU-forordninger, jf. side 506 i den af Justitsministeriets Forældelsesudvalg afgivne betænkning nr. 1460/2005 om revision af forældelseslovgivningen, hvor det om udfyldningsreglen i forældelseslovens § 28 bl.a. bemærkes, at der med bestemmelsen opstilles en formodning for, at de specielle forældelsesregler i anden lovgivning suppleres af forældelseslovens regler.

Forældelsesfristerne regnes fra det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve at få fordringen opfyldt, medmindre andet følger af andre bestemmelser, jf. § 2, stk. 1. Er der indrømmet skyldneren løbedage eller i øvrigt en frist, inden for hvilken betaling anses for rettidig, regnes forældelsesfristen først fra betalingsfristens udløb, jf. § 2, stk. 2. Forældelsesfristen er 3 år, medmindre andet følger af andre bestemmelser, jf. § 3, stk. 1. En sådan bestemmelse er f.eks. forældelseslovens § 5, stk. 1, hvorefter forældelsesfristen er 10 år, når 1) der er udstedt gældsbrev for fordringen, 2) fordringen er registreret i en værdipapircentral, eller 3) fordringens eksistens og størrelse er anerkendt skriftligt eller fastslået ved forlig, dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten eller anden bindende afgørelse. Ifølge § 5, stk. 2, forældes en fordring på senere forfaldne renter, gebyrer og lignende dog efter § 3.

For fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden den 19. november 2015 eller senere, regnes forældelsesfristen tidligst fra den 20. november 2018, jf. § 18 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Bestemmelsen blev indsat i loven ved lov nr. 1253 af 17. november 2015, der hviler på lovforslag nr. L 18, Folketingstidende 2015-16, A, L 18 som fremsat, om udskydelse af forældelse som følge af utilstrækkelig funktionalitet i Ét Fælles Inddrivelsessystem (EFI).

Forældelse indebærer, at fordringshaver mister retten til at kræve opfyldelse, jf. forældelseslovens § 23, stk. 1. Forældelsesloven indeholder i kapitel 5 regler om afbrydelse af forældelsen.

Forældelsen afbrydes, når skyldneren over for fordringshaveren udtrykkeligt eller ved sin handlemåde erkender sin forpligtelse, jf. forældelseslovens § 15, eller når fordringshaveren foretager retslige

skridt mod skyldneren med henblik på at erhverve dom, betalingspåkrav påtegnet af fogedretten, voldgiftskendelse eller anden bindende afgørelse, der fastslår fordringens eksistens og størrelse, og forfølger disse skridt inden for rimelig tid, jf. § 16, stk. 1.

Forældelse kan ifølge § 17, stk. 1, også afbrydes af fordringshaver ved indgivelse af en på fordringen støttet konkursbegæring eller begæring om rekonstruktionsbehandling eller ved anmeldelse af fordringen i bl.a. et konkursbo eller til rekonstruktøren i forbindelse med rekonstruktionsbehandling eller i forbindelse med indledning af gældsanerings sag.

Desuden afbrydes forældelsen ved indgivelse af anmodning om udlæg, hvis fordringshaveren søger forretningen fremmet inden for rimelig tid, jf. § 18, stk. 1. Foretages udlæg af en pantefoged, afbrydes forældelsen ved udlægsforretningens foretagelse, jf. stk. 2. Det gælder også her, at forretningen skal fremmes inden for rimelig tid. Pantefogedens udlægsforretning indebærer en egentlig afbrydelse af forældelsen, selv om den resulterer i et forgæves udlæg, fordi skyldner erklærer, at skyldner ikke ejer aktiver, der kan gøres til genstand for udlæg. Er pantefogedens udlægsforretning påbegyndt, men udsat og fortsat uden ugrundet ophold, må forældelsesfristen anses for afbrudt på det tidspunkt, hvor udlægsforretningen påbegyndes, jf. Vestre Landsrets kendelse gengivet i SKM2016.310.VLR.

Fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger inddrives af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder ved udlæg (udpantning), medmindre andet følger af bilag 1, jf. lovens § 11. Bilag 1 gør en undtagelse for civilretlige fordringer, men fra denne undtagelse gælder en række undtagelser. Lønindeholdelse kan således ifølge bilag 1, nr. 1, litra a, nr. iv, ske for fordringer, der ifølge lovgivningen tilkommer en fordringshaver omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, idet det dog er en forudsætning, at de betingelser, der ifølge den pågældende lovgivning stilles, for at fordringen tilkommer fordringshaver, er opfyldt, mens nr. 1, litra a, nr. v og vi, muliggør lønindeholdelse for henholdsvis erstatningskrav, for hvilke et tvangsfuldbyrdes grundlag efter retsplejelovens § 478 er tilvejebragt, og underholdsbidrag.

For udlægsforretninger, der gennemføres af en pantefoged, finder ifølge § 5, stk. 1, 1. pkt., i lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v. retsplejelovens kapitel 45-47 anvendelse, medmindre andet er bestemt i førstnævnte lov.

Bestemmelsen i forældelseslovens § 18, stk. 1, finder ifølge stk. 3 tilsvarende anvendelse ved 1) indgivelse af anmodning til fogedretten om foretagelse af arrest, 2) fremsættelse af krav for fogedretten om andel i et auktionsprovenu og 3) indgivelse af anmodning til fogedretten om tilbagesættelse af en løsøregenstand, der er solgt med ejendomsforbehold. Forældelsen afbrydes også ved restanceinddrivelsesmyndighedens underretning til skyldneren om afgørelse om indeholdelse i løn m.v. eller modregning, jf. stk. 4.

Afbrydelsen indebærer, at der løber en ny forældelsesfrist fra de tidspunkter, der fastsættes i forældelseslovens § 19.

Sker afbrydelsen ved skyldnerens erkendelse af forpligtelsen, regnes den nye forældelsesfrist fra dagen for erkendelsen, jf. § 19, stk. 2. Sker afbrydelsen ved foretagelse af retslige skridt som nævnt i § 16, regnes den nye frist fra den dag, da retsforlig indgås, dom afsiges, betalingspåkrav påtegnes af fogedretten, eller anden afgørelse træffes, jf. § 19, stk. 3. Er fordringen anerkendt i et konkurs- eller dødsbo eller i vedtagen tvangsakkord eller afsagt gældssaneringskendelse, regnes den nye frist fra boets slutning, tvangsakkordens vedtagelse eller gældssaneringskendelsens afsigelse, jf. § 19, stk. 4.

Er afbrydelse sket ved pantefogedens gennemførelse af udlægsforretning, jf. § 18, stk. 2, regnes den nye forældelsesfrist fra udlægsforretningens afslutning, jf. § 19, stk. 6, 1. pkt.

Er forældelsen afbrudt ved underretning om afgørelse om lønindeholdelse, jf. § 18, stk. 4, regnes den nye forældelsesfrist fra det tidspunkt, da der træffes afgørelse om, at lønindeholdelsen ophører, eller senest fra det tidspunkt, da lønindeholdelsen har været stillet i bero i 1 år, jf. § 19, stk. 6, 2. pkt. Er forældelsen afbrudt ved underretning om afgørelse om modregning, jf. § 18, stk. 4, regnes den nye forældelsesfrist fra den dag, da afgørelsen om modregning træffes, jf. § 19, stk. 6, 3. pkt.

I forældelseslovens §§ 20-22 findes regler om foreløbig afbrydelse af forældelsen.

Forældelseslovens § 20 om foreløbig afbrydelse bestemmer i stk. 1, at hvis fordringshaveren inden forældelsesfristens udløb har foretaget et retsligt skridt som nævnt i § 16, men dette ikke fører til forlig eller realitetsafgørelse, indtræder forældelse tidligst 1 år efter, at fordringshaveren har fået meddelelse om, at sagen er afsluttet. Har fordringshaveren ikke fået sådan meddelelse inden rimelig tid, regnes fristen fra det tidspunkt, da fordringshaveren fik kendskab til forholdet eller burde have søgt oplysning herom. Fordringshaveren kan ifølge § 20, stk. 2, ikke påberåbe sig stk. 1, hvis det retslige skridt åbenbart ikke kunne føre til en realitetsafgørelse, fordringshaveren hæver sagen, selv om en realitetsafgørelse kunne være opnået, eller det beror på fordringshaverens valg ved indleveringen af et betalingspåkrav til fogedretten, at en realitetsafgørelse ikke træffes. I § 20, stk. 3, bestemmes, at stk. 1 og 2 gælder tilsvarende, hvis fordringshaveren inden forældelsesfristens udløb har indgivet konkursbegæring, uden at konkursdekret er afsagt, har indgivet begæring om rekonstruktionsbehandling, uden at rekonstruktionsbehandling er indledt, eller har iværksat forfølgning som nævnt i § 18, uden at fogedforretning eller auktion er afholdt. Er fordringen inden forældelsesfristens udløb, jf. herved § 17, stk. 3, anmeldt i et konkurs- eller dødsbo, men bliver den ikke anerkendt, forældes fordringen mod skyldneren personligt eller dennes arvinger tidligst 1 år efter meddelelsen af afgørelsen om fordringens afvisning eller, hvis en sådan afgørelse ikke træffes, efter boets slutning. Tilsvarende gælder, når en fordring inden forældelsesfristens udløb er anmeldt i forbindelse med indledning af gældssaneringssag, anmeldt i forbindelse med indkaldelse som nævnt i § 17, stk. 1, nr. 5, eller anmeldt til rekonstruktøren i forbindelse med rekonstruktionsbehandling.

Er der inden forældelsesfristens udløb af eller mod fordringshaveren anlagt rets- eller voldgiftssag om grundlaget for fordringen, indtræder forældelse tidligst 1 år efter sagens endelige afgørelse, jf. forældelseslovens § 21, stk. 1. Er en sag om fordringens eksistens eller størrelse eller en sag, som er afgørende herfor, inden forældelsesfristens udløb indbragt for en administrativ myndighed, indtræder forældelse tidligst 1 år efter, at myndigheden har givet meddelelse om sin afgørelse, jf. stk. 2, 1. pkt. Dette gælder, uanset om fordringen gøres gældende af den, der har indbragt sagen, eller af den anden part, herunder det offentlige, jf. 2. pkt. Hvis der træffes en bindende afgørelse, der fastslår fordringens eksistens og størrelse, vil forældelsen derimod være endeligt afbrudt efter forældelsesloven § 16, stk. 1. Indbringes sagen inden for den i loven fastsatte frist eller i øvrigt inden for rimelig tid for en højere administrativ myndighed eller for Folketingets Ombudsmand, regnes fristen på 1 år fra meddelelsen om denne myndigheds afgørelse, henholdsvis Ombudsmandens udtalelse, jf. 3. pkt. Indbringes en tvist inden forældelsesfristens udløb for et privat klagenævn, ankenævn eller lignende, gælder stk. 2, 1. og 2. pkt., tilsvarende, jf. stk. 3. Er der inden forældelsesfristens udløb efter retsplejelovens regler herom eller med hjemmel i parternes forudgående aftale fremsat begæring om afholdelse af syn og skøn uden for rets- eller voldgiftssag vedrørende forhold af betydning for fordringens eksistens eller størrelse, eller har parterne inden forældelsesfristens udløb indgået aftale herom, indtræder forældelse tidligst 1 år efter skønsforretningens afslutning, jf. stk. 4. Endelig bestemmes i stk. 5, at hvis der inden forældelsesfristens udløb er indledt forhandlinger om fordringen mellem skyldneren og fordringshaveren, eventuelt under medvirken af en uafhængig tredjemand, indtræder forældelse tidligst 1 år efter det tidspunkt, hvor forhandlingerne må anses for at være afsluttet.

Hvor en egentlig afbrydelse af forældelsen medfører, at der løber en helt ny forældelsesfrist fra det tidspunkt, der er fastsat i forældelsesloven § 19, er den foreløbige afbrydelse af forældelsen karakteriseret ved, at hvis en »foreløbig foranstaltning« iværksættes inden forældelsesfristens udløb, indrømmes en vis kortere frist efter foranstaltningens ophør (en tillægsfrist), således at egentlig afbrydelse kan ske inden for tillægsfristen, jf. side 335 i den af Justitsministeriets Forældelsesudvalg afgivne betænkning nr. 1460/2005 om revision af forældelseslovgivningen.

Til frister medregnes den månedsdag, der svarer til den dag, hvorfra fristen regnes. I mangel af tilsvarende dag udløber fristen den sidste dag i måneden, jf. forældelseslovens § 27, stk. 1. Udløber forældelsesfristen i en weekend, på en helligdag, grundlovsdag, den 24. eller 31. december, udstrækkes fristen til førstkommende hverdag, jf. § 27, stk. 2. Reglen begrundes med, at hvis fristen udløber på en dag, hvor retten ikke kan modtage stævninger med henblik på afbrydelse af forældelsen, jf. § 16, skal fordringshaver ikke tvinges til at indlevere stævningen den seneste forudgående hverdag.

Udlæg foretages i så stor en del af skyldnerens formue, som efter fogedrettens skøn er nødvendig til dækning af kravet samt af omkostninger ved forretningen og det udlægtes opbevaring indtil auktionen, jf. retsplejelovens § 507, stk. 1.

Udlæg kan ifølge retsplejelovens § 508 foretages i rede penge samt i fast ejendom, løsøre, fordringer og andre aktiver, hvis identitet kan fastslås, men ikke i fremtidige erhvervelser. Udlæg kan foretages, selv om aktiverne i forvejen er behæftet.

Det såkaldte transbeneficium i retsplejelovens § 509 skal sikre, at skyldneren og dennes husstand kan opretholde en beskeden livsførelse. I stk. 1 bestemmes således, at udlæg ikke kan foretages i aktiver, bortset fra fast ejendom, der er nødvendige til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskeden levofod for skyldneren og dennes husstand, jf. dog stk. 2. I stk. 2 gøres en undtagelse, hvorefter en andel i en andelsboligforening eller en aktie eller anpart i et boligaktieselskab eller et boliganpartselskab omfattet af kapitel III i lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber, der er forbundet med brugsret til en bolig, kun kan undtages fra udlæg i medfør af stk. 1, hvis boligen efter sin størrelse og indretning alene opfylder de sædvanlige krav til en beskeden bolig, der under hensyn til skyldneren og dennes husstand med rimelighed kan stilles, og aktivet ved tvangsfuldbyrdelse må antages ikke at indbringe et beløb, der klart overstiger udgiften ved overtagelse af en passende almen bolig eller leje- eller andelsbolig. I stk. 3 bestemmes, at udlæg ikke kan foretages i aktiver af indtil 3.000 kroners værdi, som er nødvendige til skyldnerens eller dennes husstands erhverv eller uddannelse. Reglerne i stk. 1 og 3 er præceptive, idet skyldneren ikke gyldigt kan samtykke i et udlæg i de i disse bestemmelser nævnte aktiver, jf. stk. 4.

Retsplejelovens §§ 510-517 indeholder en række andre bestemmelser, der udelukker eller begrænser adgangen til udlæg i skyldnerens aktiver. F.eks. kan udlæg ikke foretages i endnu ikke udbetalt løn eller andet vederlag for personligt arbejde, medmindre der er forløbet mere end 7 dage efter slutningen af den periode, i hvilken lønnen er indtjent, eller efter at vederlaget er fortjent, jf. § 511, stk. 1. Udlæg kan ikke foretages i krav på underholdsbidrag i henhold til lovgivningen om ægteskab og om børns retsstilling, jf. § 512, stk. 2, mens stk. 3, 1. pkt., bestemmer, at udlæg ikke kan foretages i krav på pension eller i krav på understøttelse eller anden hjælp fra det offentlige eller fra stiftelser eller andre velgørende institutioner, medmindre der er forløbet 3 måneder fra den dag, beløbet kunne fordres udbetalt. Udlæg kan ifølge retsplejelovens § 513, stk. 1, ikke foretages i erstatning for invaliditet eller tab af forsørger eller i godtgørelse i forbindelse hermed, hvis beløbet tilkommer skadelidte eller den, som har mistet en forsørger. Er beløbet udbetalt, kan udlæg dog ske, medmindre summen ved indsættelse på særskilt konto i bank eller sparekasse eller på anden måde er holdt klart adskilt fra skyldnerens øvrige formue. Tilsvarende gælder om renter og udbytte af kapitalen. Efter retsplejelovens § 515, stk. 2, kan udlæg ikke foretages i hjælpemidler, som er nødvendige på grund af legemlige mangler eller sygdom, mens § 517 om skyldnerens påvisningsret i stk. 1 bestemmer, at skyldneren har ret til at påvise de aktiver, i hvilke udlæg skal foretages, men denne ret er dog undergivet nogle begrænsninger. Udlæg kan ifølge stk. 2 altid foretages i rede penge, ligesom udlæg for krav, der er sikret ved pant, altid kan foretages i pantet. I stk. 3 er bestemt, at skyldneren ikke kan forlange, at udlæg skal foretages i fast ejendom, behæftede aktiver, aktiver, hvis værdi er usikker, eller aktiver, hvis opbevaring eller afhændelse er særligt vanskelig, hvis skyldneren ejer andre aktiver, hvori udlæg kan ske.

Fordringer omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger inddrives ved lønindeholdelse, medmindre andet følger af bilag 1, jf. § 10, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Bilag 1 gør en undtagelse for civilretlige fordringer, men fra denne undtagelse gælder en række undtagelser. Lønindeholdelse kan således ifølge bilag 1, nr. 1, litra a, nr. iv, ske for fordringer, der ifølge lovgivningen tilkommer en fordringshaver omfattet af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, idet det dog er en forudsætning, at de betingelser, der ifølge den pågældende lovgivning stilles, for at fordringen tilkommer fordringshaver, er opfyldt, mens nr. 1, litra a, nr. v og vi, muliggør lønindeholdelse for henholdsvis erstatningskrav, for hvilke et tvangsfuldbyrdsgrundlag efter retsplejelovens § 478 er tilvejebragt, og underholdsbidrag.

I § 10, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er bestemt, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan træffe afgørelse om, at der skal ske indeholdelse i skatteyderens beregnede eller godskrevne A-indkomst af, hvad der er nødvendigt til betaling af fordringer med påløbne renter, gebyrer, tillæg og andre omkostninger, hvor betalingsfristen er overskredet. Restanceinddrivelsesmyndigheden er i begrundelsen for afgørelsen om lønindeholdelse alene forpligtet til at henvise til, at fordringen er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Der kan dog ikke ske indeholdelse i indkomst, som er valgt beskattet efter kildeskattelovens § 48 E.

I § 10, stk. 3, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige anføres, at indeholdelse efter stk. 1 kan foretages, selv om udbetalingen eller godskrivningen af A-indkomst også er genstand for indeholdelse af skat efter kildeskattelovens §§ 46 og 49. Indeholdelsen sker med en procentdel (indeholdelsesprocenten) af den beregnede eller godskrevne A-indkomst. Indeholdelsesprocenten meddeles til Skatteforvaltningen og indgår i indeholdelsesprocenten efter kildeskattelovens § 48, stk. 4. Ved afgørelse om indeholdelse skal der overlades skyldneren det nødvendige til eget og familiens underhold. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler om betalingsevnevurdering, herunder rådighedsbeløb, og om fradrag af pensionsindbetalinger til fastsættelse af den del af A-indkomsten, som maksimalt kan indeholdes. Skatteministeren kan endvidere fastsætte regler om, at der ikke kan ske indeholdelse i A-indkomst bestående af visse ydelser. Ved fastsættelsen af indeholdelsesprocenten kan den samlede indeholdelsesprocent efter kildeskattelovens § 48, stk. 4, ikke overstige 100. I § 10, stk. 4, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er bestemt, at indeholdelsesprocenten kan gradueres efter indkomstens størrelse. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler om sammenhængen mellem indkomsten og indeholdelsesprocenten.

Det er gjort i § 13 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018.

Lønindeholdelser fastsættes ligesom afdragsordninger ud fra en skematisk eller individuel betalingssevnevurdering.

Ved afgørelsen om lønindeholdelse skal der overlades skyldneren det nødvendige til eget og familiens underhold, jf. § 13, stk. 3, 1. pkt. Det anses ifølge 2. pkt. for at være tilfældet, når lønindeholdelsesprocenten fastsættes som afdragsprocenten efter reglerne i § 10, stk. 1 – der omhandler den skematiske betalingsevnevurdering – ganget med den årlige nettoindkomst efter samme bestemmelse, dernæst divideret med samme nettoindkomst, efter at denne forinden er reduceret med det årlige fra-dragsbeløb efter skattekortet, og endelig ganget med det antal procent, som trækprocenten efter forskudsopgørelsen ligger under 100 pct., jf. dog stk. 7. Bestemmelsen i § 10, stk. 1, omhandler den såkaldte tabeltrækmetode, hvorefter det beløb, som skal afdrages årligt, fastsættes med udgangspunkt i en tabel, der reguleres årligt efter § 44 og indeholder nettoindkomstintervaller og tilhørende procenter for det årlige afdragsbeløb for skyldnere. Procentsatsen afhænger af, om skyldneren har forsørgerpligt over for børn eller ikke. Skyldners nettoindkomst beregnes på samme måde som ved fastsættelse af afdragsordninger, dvs. at skyldners nettoindkomst beregnes som skyldnerens årlige indkomst opgjort som den årlige indkomst inklusive indtægter efter § 17 (f.eks. kontanthjælp, integrationsydelse og uddannelseshjælp), fratrukket arbejdsmarkedsbidrag, pensionsindbetalinger foretaget af en arbejdsgiver, ATP-bidrag og skat.

Oplysninger fra indkomstregisteret lægges til grund ved fastsættelsen af den årlige nettoindkomst efter § 10, stk. 1, jf. § 10, stk. 4, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018. Hvis der ikke foreligger oplysninger fra indkomstregisteret om skyldnerens indkomst inden for de forudgående 3 måneder, fastsættes afdragsordningen i stedet på grundlag af seneste årsopgørelse, som på beregningstidspunktet er tilgængelig i restanceinddrivelsesmyndighedens inddrivelsessystemer, jf. § 10, stk. 5, 1. pkt. Foreligger der ikke oplysninger om skyldnerens indkomst inden for de seneste 2 indkomstår, kan afdragsordninger i stedet fastsættes med udgangspunkt i gældens størrelse, jf. 3. pkt.

I § 13, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018, er der fastsat nærmere regler om varsel om lønindeholdelse. Restanceinddrivelsesmyndigheden skal skriftligt varsle skyldneren om, at lønindeholdelse agtes iværksat. Varslet skal angive betalingsevnen efter § 10, stk. 1, og hvilken indkomst der er lagt til grund ved beregningen af betalingsevnen eller betalingsevnen efter § 18, stk. 2. Varslet skal endvidere angive den beregnede lønindeholdelsesprocent efter reglerne i stk. 3, 2. og 3. pkt., eller § 18, stk. 1, 1. og 2. pkt. Varslet skal herudover indeholde oplysning om, at restanceinddrivelsesmyndigheden efter fornyet varsel kan ændre lønindeholdelsesprocenten, hvis skyldners økonomiske forhold ændrer sig før eller efter iværksættelsen af lønindeholdelsen. Sammen med varsel om lønindeholdelse skal restanceinddrivelsesmyndigheden stille et budgetschema til rådighed for skyldneren og oplyse, at skyldneren kan udfylde og indsende skemaet, og at oplysningerne vil indgå i vurderingen af, om lønindeholdelse kan gennemføres og med hvilken indeholdelsesprocent. Skyldneren skal have en frist på mindst 14 dage til indsendelse af budgetschemaet.

I bekendtgørelsens § 13, stk. 5, er bestemt, at hvis skyldneren ikke indsender budgetschemaet, kan

lønindeholdelsen iværksættes i overensstemmelse med varslet eller med en reduceret lønindeholdelsesprocent, jf. stk. 3, 4. pkt., eller med en justeret lønindeholdelsesprocent, jf. stk. 3, 7. pkt. Restanceinddrivelsesmyndigheden underretter straks skyldneren om afgørelsen. Underretningen skal være skriftlig og angive gældens art og størrelse.

Efter bekendtgørelsens § 13, stk. 7, vurderer restanceinddrivelsesmyndigheden, hvis skyldneren indsender budgetskeemaet, om der, hvis lønindeholdelsen iværksættes, overlades skyldneren det nødvendige til eget og familiens underhold. Vurderingen sker efter reglerne i kapitel 7, hvorefter der tages højde for skyldnerens faktiske udgifter til f.eks. bolig og til hjemmeboende mindreårige børn. Viser vurderingen, at der ikke er betalingsevne, kan der bevilges henstand, jf. § 11.

Hvis en skyldner i forvejen har en restance, der inddrives ved lønindeholdelse, kan restanceinddrivelsesmyndigheden træffe afgørelse om at iværksætte lønindeholdelse for yderligere restancer under inddrivelse uden forudgående varsel, jf. bekendtgørelsens § 13, stk. 8, 1. pkt., og efter stk. 9 kan restanceinddrivelsesmyndigheden træffe afgørelse om en ændret lønindeholdelsesprocent, hvis skyldners økonomiske forhold ændrer sig. Hvis den ændrede afgørelse baseres på en vurdering af, at skyldners betalingsevne er forhøjet, skal restanceinddrivelsesmyndigheden iagttage reglerne om varsel i stk. 4. Efter stk. 10 skal restanceinddrivelsesmyndigheden gennemføre en betalingsevnevurdering efter reglerne i kapitel 7, hvis skyldneren som følge af væsentligt ændrede økonomiske forhold anmoder herom. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan dog afvise at foretage en betalingsevnevurdering, når denne findes at være uden betydning for afgørelsens udfald.

I bekendtgørelsens § 17, stk. 1, er bestemt, at lønindeholdelse efter § 13 ikke kan foretages i en række A-indkomster, bl.a. kontanthjælp (nr. 3) og SU (nr. 19).

Efter § 10 a, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan der foretages særskilt lønindeholdelse for biblioteksgebyrer med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger, kontrolafgifter med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger for overtrædelse af bestemmelser i færdselsloven, lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jernbaneloven og lov om trafikelskaber og af beløb til dækning af medielicens og radiolicens med tillæg af renter, gebyrer og andre omkostninger efter lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

Efter § 10 a, stk. 2, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige kan skatteministeren fastsætte nærmere regler for den særskilte lønindeholdelse, hvilket er sket med bl.a. § 14 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018. Ved afgørelse om særskilt lønindeholdelse skal der levnes skyldneren tilstrækkeligt til at opretholde en beskedent levelfod, hvilket normalt vil være tilfældet, når lønindeholdelsesprocenten fører til indeholdelse af et beløb på 400 kr. månedligt, jf. § 14, stk. 2. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan træffe afgørelse om særskilt lønindeholdelse, selv om restancen i forvejen er omfattet af en afdragsordning efter bekendtgørelsens § 10, en lønindeholdelse efter bekendtgørelsens

§ 13 eller en henstandsordning, som ikke efter sit indhold også sikrer mod særskilt lønindeholdelse, jf. § 14, stk. 5. Restanceinddrivelsesmyndigheden skal efter § 14, stk. 6, ved afgørelsen om særskilt lønindeholdelse skriftligt varsle skyldneren om, at særskilt lønindeholdelse agtes iværksat. Varslet skal bl.a. angive den beregnede særskilte lønindeholdelsesprocent og den indkomst, der er lagt til grund ved fastlæggelsen af den særskilte lønindeholdelsesprocent. Skyldneren skal have en frist på mindst 14 dage til at fremsætte indsigelse over for restanceinddrivelsesmyndigheden. Fremkommer skyldneren med en indsigelse, vurderer restanceinddrivelsesmyndigheden, om skyldneren kan opretholde en beskeden levefod, hvis den særskilte lønindeholdelse iværksættes, og er vurderingen herefter, at skyldner ved en særskilt lønindeholdelse vil blive velfærdstruet, kan der bevilges henstand efter § 11, stk. 2, jf. § 14, stk. 9. Af § 14, stk. 13, fremgår, at reglerne i §10, § 11, stk. 1, §§ 13 og 17 og kapitel 7 ikke finder anvendelse på særskilt lønindeholdelse. Dette indebærer bl.a., at der også kan foretages særskilt lønindeholdelse i f.eks. kontanthjælp, jf. § 17, stk. 1, nr. 3, og at skyldneren ikke kan forlange en individuel betalingsvnevurdering efter reglerne i kapitel 7.

Fremsætter en skyldner over for restanceinddrivelsesmyndigheden indsigelse mod størrelsen eller eksistensen af en fordring under inddrivelse, skal indsigelsen behandles af fordringshaver eller den, der på vegne af denne opkræver fordringen, jf. § 2, stk. 2, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Der gøres dog en undtagelse, hvis spørgsmålet vedrører restanceinddrivelsesmyndighedens administration, f.eks. fordi skyldner gør gældende, at fordringen, mens den var under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, er bortfaldet ved forældelse, fordi restanceinddrivelsesmyndigheden ikke har fået afbrudt forældelsen. I et sådant tilfælde behandles klagen af Skatteankestyrelsen, jf. § 17, stk. 1, 1. pkt. Derudover træffer fogedretten efter begæring afgørelse om indsigelser vedrørende kontrolafgifter for overtrædelse af bestemmelserne i færdselsloven, lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jernbaneloven og lov om trafikkselskaber, som skyldneren fremsætter over for restanceinddrivelsesmyndigheden om dels kravets berettigelse, dels berettigelsen af en afgørelse om lønindeholdelse og om en gennemført modregning, jf. § 18.

I forvaltningslovens § 19, stk. 1, er det bestemt, at en myndighed har pligt til at gennemføre partshøring af den, som afgørelsen retter sig mod, inden der træffes afgørelse i sagen, hvis parten ikke kan antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, der er til ugunst for parten og har væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden skal i et sådant tilfælde give parten lejlighed til at fremkomme med en udtalelse og kan fastsætte en frist for afgivelsen af denne udtalelse.

Pligten efter § 19, stk. 1, til partshøring er dog undergivet en række begrænsninger.

Pligten gælder således ifølge § 19, stk. 2, nr. 1-6, ikke, 1) hvis det efter oplysningernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag, 2) hvis udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse, 3) hvis

partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse, 4) hvis parten ikke har ret til aktindsigt efter reglerne i forvaltningslovens kapitel 4 med hensyn til de pågældende oplysninger, 5) hvis den påtænkte afgørelse vil berøre en videre, ubestemt kreds af personer, virksomheder m.v., hvis forelæggelsen af oplysningerne for parten i øvrigt vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder, eller 6) hvis der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer parten adgang til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at afgive en udtalelse til sagen, inden afgørelsen træffes.

Bestemmelsen i § 19 finder i lighed med en række andre af forvaltningslovens regler om partsretigheder kun anvendelse i sager, hvor en myndighed har truffet eller skal træffe afgørelse i en sag, dvs. afgørelsessager.

En pligt til partshøring kan i øvrigt – ud over de beskrevne regler i forvaltningsloven – også følge af uskrevne retsgrundsætninger om partshøring.

Det foreslås derfor, at der i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige indsættes en bestemmelse, § 18 a, stk. 8, hvorefter restanceinddrivelsesmyndigheden, hvis restanceinddrivelsesmyndigheden vurderer, at skyldneren er uden den betalingsevne, der er nødvendig for at foretage lønindeholdelse, eller hvis restanceinddrivelsesmyndigheden konstaterer, at skyldneren modtager en indkomst, hvori lønindeholdelse som følge af indkomstens art ikke kan ske, kan træffe afgørelse om, at forældelsen af de fordringer, der fremgår af afgørelsen, er afbrudt med virkning fra afgørelsesdatoen. Det er tanken, at bestemmelsen alene skal omfatte afbrydelse af forældelsen i forhold til fysiske personer. Lønindeholdelse kan alene foretages i A-indkomst, hvorfor den foreslåede regel vil muliggøre afbrydelse af forældelsen, hvis skyldneren modtager B-indkomst.

Det er tilstrækkeligt, at restanceinddrivelsesmyndigheden ud fra tabeltrækmetoden – jf. ovenfor om § 13, stk. 3, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige – vurderer, at skyldneren er uden den til lønindeholdelse nødvendige betalingsevne. Hvis restanceinddrivelsesmyndigheden skulle foretage en betalingsevnevurdering efter kapitel 7 i bekendtgørelsen (dvs. efter »budgetmetoden«), ville det forudsætte, at skyldner skulle udfylde og indsende et budgetskema med oplysninger om indtægter og udgifter, hvorefter restanceinddrivelsesmyndigheden ville skulle forholde sig til, hvilke indtægter og udgifter der skal indgå i fastsættelsen af skyldners betalingsevne. Denne type betalingsevnevurdering er således meget ressourcekrævende. Formålet med den foreslåede mulighed for at afbryde forældelsen ved en afgørelse om, at lønindeholdelse ikke kan ske som følge af bl.a. manglende betalingsevne hos skyldneren, således at en ressource- og omkostningstung udlægsforretning til afbrydelse af forældelsen kan undgås, tilsiger derfor, at udgangspunktet er, at betalingsevnevurderingen foretages efter tabeltrækmetoden. Hvis restanceinddrivelsesmyndigheden måtte have foretaget en betalingsevnevurdering efter budgetmetoden, og det vurderes, at den stadig giver et retvisende billede af skyldners betalingsevne, vil denne dog kunne lægges til

grund. Skyldner vil i forbindelse med partshøringen kunne anmode om en fornyet vurdering, hvis skyldner mener, at han eller hun nu har en betalingsevne, der vil være til hinder for en afbrydelse af forældelsen gennem den foreslåede afgørelse.

Afbrydelse af forældelsen forudsætter, at afgørelsen er kommet frem til skyldneren, og at fordringen stadig er retskraftig på tidspunktet for afgørelsens fremkomst. Afbrydelsesvirkningen for en fordring omfattet af afgørelsen vil ved afgørelsens fremkomst indtræde, selv om en anden fordring omfattet af afgørelsen måtte være forældet inden afgørelsens fremkomst.

Det foreslås, at den ny forældelsesfrist skal regnes fra afgørelsesdatoen.

For fordringer, der omfattes af den foreslåede regel om indførelse af et fordringskompleks, jf. afsnit 2.1, forudsætter afbrydelsesvirkningen, at den eller de fordringer, hvis afbrydelse vil have afbrydelsesvirkning for alle fordringer omfattet af fordringskomplekset, er nævnt i afgørelsen.

Det foreslås, at restanceinddrivelsesmyndigheden, inden afgørelsen træffes, skal sende et forslag til afgørelse til skyldneren med en frist på mindst 21 dage regnet fra forslagetets dato til at fremkomme med eventuelle bemærkninger til forslaget. Dette indebærer, at der forud for afgørelsen skal foretages partshøring af skyldneren.

Af forvaltningslovens § 19, stk. 1, 3. pkt., fremgår, at myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den udtalelse, som partshøringen skal give parten lejlighed til at fremkomme med. I Justitsministeriets vejledning nr. 11740 af 4. december 1986 om forvaltningsloven anføres i pkt. 106, at der ved fastsættelsen af en frist bør gives den pågældende part rimelig tid til at sætte sig ind i oplysningerne og overveje udtalelsens form og indhold. Det foreslås derfor, at der fastsættes en frist på mindst 21 dage, der skal regnes fra datoen for forslaget til afgørelse. Restanceinddrivelsesmyndigheden kender ikke det eksakte fremkomsttidspunkt, når PostNord skal anvendes til en fysisk fremsendelse af forslaget til afgørelse, fordi den pågældende skyldner i medfør af § 5 i lov om Digital Post fra offentlige afsendere er blevet fritaget for tilslutningen til Digital Post. Med den foreslåede frist på mindst 21 dage er der tale om en afvejning af dels hensynet til restanceinddrivelsesmyndighedens behov for at kende det eksakte tidspunkt for udløbet af fristen til at fremkomme med en udtalelse med bemærkninger til forslaget til afgørelse, dels hensynet til, at skyldneren gives en rimelig tid til at sætte sig ind i oplysningerne og overveje form og indhold af sin eventuelle udtalelse, jf. ovenfor.

Den foreslåede regel omfatter enhver form for lønindeholdelse, dvs. både almindelig lønindeholdelse efter § 10 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og særskilt lønindeholdelse efter § 10 a. Hvis skyldnerens gæld alene består af fordringer, der omfattes af § 10 a, f.eks. biblioteksgebyrer, vil den foreslåede regel alene kunne anvendes, hvis det – f.eks. som følge af en indsigelse fra skyldneren, jf. § 14, stk. 9, i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018 – konkret er vurderet, at skyldneren vil

blive velfærdstruet, hvis særskilt lønindeholdelse iværksættes.

Hvis skyldnerens gæld under inddrivelse ud over fordringer, der omfattes af § 10 a, også omfatter andre fordringer, f.eks. skattegæld, som alene omfattes af adgangen til almindelig lønindeholdelse efter § 10, vil den foreslåede regel om afbrydelse af forældelsen gennem en afgørelse om, at inddrivelsen er stillet i bero, alene kunne omfatte disse andre fordringer, der ikke omfattes af § 10 a, medmindre det konkret er vurderet, at heller ikke særskilt lønindeholdelse kan ske, jf. ovenfor.

Hvis restanceinddrivelsesmyndigheden f.eks. som følge af skyldnerens såkaldte R75-oversigt, der viser Skatteforvaltningens oplysninger om skyldners eventuelle fast ejendom, værdipapirer og motorkøretøjer, har kendskab til, at skyldneren har aktiver, hvori udlæg kan foretages, vil restanceinddrivelsesmyndigheden kunne beslutte at gennemføre en udlægsforretning med henblik på dels at afbryde forældelsen af de fordringer, som udlægsforretningen vedrører, dels at foretage en inddrivelse, der helt eller delvist kan dække disse fordringer. Ejer skyldneren sådanne aktiver, men viser det sig ved opslag i f.eks. tingbogen eller bilbogen, at skyldners faste ejendom eller motorkøretøj er behæftet med pant eller udlæg, der kan have fjernet al friværdi fra aktivet, vil en udlægsforretning som udgangspunkt ikke blive gennemført. I stedet vil restanceinddrivelsesmyndigheden afbryde forældelsen med en afgørelse om, at inddrivelsen er stillet i bero, fordi lønindeholdelse ikke kan foretages.

Hvis skyldneren bestrider restanceinddrivelsesmyndighedens vurdering af, at skyldneren er uden den til lønindeholdelse nødvendige betalingsevne, bør det ske ved i forbindelse med partshøringen at fremkomme med de til brug for en individuel betalingsevnevurdering nødvendige oplysninger, jf. ovenfor om kapitel 7 i bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 om inddrivelse af gæld til det offentlige, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1494 af 11. december 2018.

Viser det sig herefter, at skyldneren har en betalingsevne og modtager A-indkomst, vil forældelsen ikke kunne afbrydes med en sådan afgørelse om, at inddrivelsen er stillet i bero. I stedet vil restanceinddrivelsesmyndigheden iværksætte lønindeholdelse med henblik på afbrydelse af forældelsen og inddrivelse af gælden.

Da der er tale om en afgørelse, der træffes i medfør af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, vil afgørelsen inden for 3 måneder kunne påklages til Skatteankestyrelsen, jf. § 17 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Skyldneren vil ikke kunne begrunde klagen med, at skyldneren på klagetidspunktet har en betalingsevne. Betalingsevnen skal foreligge, da afgørelsen blev truffet, for at skyldner kan få underkendt afgørelsen og dermed dens afbrydelsesvirkning. Afgørelsen vil også kunne være ugyldig, hvis den er ramt af formelle mangler, f.eks. manglende partshøring. Skatteankestyrelsens afgørelse vil desuden kunne indbringes for domstolene, jf. skatteforvaltningslovens §§ 48 og 49.

Det er vigtigt, at gæld til det offentlige ikke forældes utilsigtet. De offentlige myndigheder er underlagt en forpligtelse til ensartet behandling af alle borgere og virksomheder med identiske forhold og er samtidig forpligtede til at inddrive gæld til det offentlige – også selv om det i det konkrete tilfælde ikke altid kan svare sig økonomisk.

Endvidere vil de forældelsesafbrydende foranstaltninger, som restanceinddrivelsesmyndigheden vil kunne iværksætte efter de gældende regler, i mange tilfælde, når skyldneren er uden betalingsevne, ikke resultere i betaling af gælden, men i stedet medføre, at gælden forøges med omkostninger for både det offentlige og skyldneren selv.

Forældelse som ophørsgrund for fordringer begrundes traditionelt med to forhold. For det første indretningssynspunktet, idet en skyldner, der i lang tid ikke har hørt fra sin fordringshaver om en betaling af fordringen, kan have indrettet sig på, at fordringen ikke længere vil blive gjort gældende. For det andet hensynet til domstolene og afklaringen af den bevismæssige tvivl, der kan opstå, hvis der lang tid efter forfaldsdagen opstår en tvist om fordringens eksistens. Når der er gået lang tid, kan beviser være forsvundet, vidners erindring kan være svækket osv.

En offentlig fordringshaver er forpligtet til at behandle alle sine skyldnere ens og af hensyn til de mange, der betaler deres gæld, forsøge at opnå betaling af gæld fra alle. En offentlig fordringshaver kan derfor ikke tillade sig at undlade at forfølge sine tilgodehavender ved opkrævning og om nødvendigt inddrivelse. Indretningssynspunktet kan derfor ikke tillægges samme vægt i forhold til gæld til det offentlige som over for gæld mellem private.

Dertil kommer, at det offentlige er tvangskreditor, fordi det offentlige som udgangspunkt ikke kan nægte at levere ydelser med den begrundelse, at modtager ikke har betalt tidligere opkrævninger. Derfor kan det offentlige ikke beskytte sig mod opbygning af yderligere gæld på samme måde som en privat kreditor.

For de offentligretlige fordringer vil der typisk i kraft af lovgivningen være adgang til rekurs, hvis skyldneren er uenig i fordringens berettigelse, og der er derfor som udgangspunkt ikke samme usikkerhed om kravets berettigelse som ved krav mellem to private. Tvister, der lang tid efter forfaldsdagen skal løses af domstolene, vil derfor typisk ikke kræve en stillingtagen til fordringens tilblivelse, men alene efterfølgende ophørsgrunde.

I juli 2017 var 43 pct. af skyldnerne, svarende til 368.712 skyldnere, uden betalingsevne, hvorfor afbrydelse af forældelsen gennem lønindeholdelse ikke ville have været en mulighed i forhold til disse skyldnere. Over for disse skyldnere vil afbrydelse i praksis alene kunne ske ved gældserkendelse eller gennemførelsen af en omkostningskrævende udlægsforretning.

I forhold til lavindkomstgrupper har restanceinddrivelsesmyndigheden derfor typisk forsøgt at anvende gældserkendelser efter forældelseslovens § 15 til forældelsesafbrydelse, men sådanne erkendelser kræver skyldners medvirken, og den er langt fra givet. Gældserkendelse sker i praksis, ved at restanceinddrivelsesmyndigheden sender den enkelte skyldner et brev, som skyldner anmodes om at underskrive og returnere. Denne proces er bl.a. ineffektiv, fordi alene få skyldnere reagerer på restanceinddrivelsesmyndighedens henvendelser om gældserkendelse, og fordi forældelsesafbrydelse efter loven først har virkning, når skyldners brev kommer retur til restanceinddrivelsesmyndigheden i underskrevet stand og uden f.eks. håndskrevne forbehold m.v. I den forbindelse vil registrering af selve gældserkendelsen i de sager, hvor skyldneren rent faktisk svarer, kræve en manuel proces.

Skatteforvaltningen har gennemført en udsøgning for årene 2014 og 2015. I denne periode har restanceinddrivelsesmyndigheden udsendt gældserkendelsesbreve til 23.316 skyldnere. 9.279 erkendelsesbreve kom retur fra PostNord. I 4.052 sager erkendte skyldnerne de i gældserkendelsesbrevene angivne fordringer. Skatteforvaltningen har oplyst, at der må tages et vist forbehold for tallenes validitet, da det ikke kan afvises, at udfordringerne med systemunderstøttelse og systemgenereret post kan medføre afvigelser i antallet af sager. Det er på den baggrund Skatteforvaltningens vurdering, at det i knap 30 pct. af sagerne lykkes at opnå forældelsesafbrydelse på baggrund af et gældserkendelsesbrev, mens det i godt 70 pct. af sagerne ikke lykkes at opnå en forældelsesafbrydelse på baggrund af et udsendt gældserkendelsesbrev.

Anvendes denne procentandel på de 368.712 skyldnere uden betalingsevne, vil der således skulle gennemføres ca. 260.000 udlægsforretninger alene for at få afbrudt forældelsen i forhold til dette skyldnersegment. Udlægsforretninger af denne typer forudsætter enten skyldners fysiske fremmøde hos pantefogeden, eller at udlægsforretningen gennemføres på skyldners bopæl. I mange tilfælde medfører skyldners udeblivelse, at skyldner må tilsiges flere gange, eller at udlægsforretningen må fortsættes på skyldners bopæl. I en række sager kan det endvidere være nødvendigt at iværksætte forkyndelse ved stævningsmand og efterfølgende anmode om politiets bistand til at finde og fremstille skyldneren for pantefogeden. Det er restanceinddrivelsesmyndighedens vurdering, at gennemførelse af en udlægsforretning i disse sager – når der tages højde for alle faser af sagen, herunder tilsigelsen og berømmelse – derfor i gennemsnit koster en uddannet pantefoged en hel arbejdsdag. Alene forældelsesafbrydelse ved udlægsforretning for denne del af skyldnermassen skønnes derfor at ville lægge beslag på et betydeligt antal årsværk.

Hertil kommer, at der fortsat vil skulle gennemføres udlægsforretninger i forhold til de skyldnere med betalingsevne, der har aktiver, og virksomheder m.fl.

Udlægsforretning kan af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder anvendes som inddrivelsesmiddel og forældelsesafbrydende middel over for fordringer med udpantningsret. For civile retlige fordringer er der som udgangspunkt ikke udpantningsret, jf. bilag 1 til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, og for disse fordringer vil alene fogedretten kunne foretage udlæg, hvilket vil kræve et

tvangsfuldbyrdsgrundlag efter retsplejelovens § 478, jf. nærmere herom Den juridiske vejledning 2018-2, afsnit G.A.3.7.3.

En udlægsforretning, der ifølge forældelseslovens § 18, stk. 2, afbryder forældelsen, hvis forretningen foretages af en pantefoged, er som beskrevet ovenfor typisk en omkostningstung inddrivelsesform, og den kan derfor ud fra lønsomhedsbetragtninger vanskeligt forsvares i forhold til skyldnere med beskedne gældsposter. Dertil kommer, at en udlægsforretning opleves som ubehagelig for skyldner, og skyldners gæld forøges ved en udlægsforretning med udgifter til retsafgift og tilsigelsesgebyr – udgifter, som skyldner heller ikke kan betale. Der er således behov for en generel adgang til en automatiseret systemunderstøttet afbrydelse af forældelsen, der er så enkel, at den kan implementeres i det nye inddrivelsessystem inden for den afsatte ressourceramme.

Forslaget vil gøre det lettere for restanceinddrivelsesmyndigheden at afbryde forældelsen.

Det er dog tanken, at der forud for hver afgørelse om afbrydelse skal foretages en konkret vurdering af, om det henset til skyldnerens betalingsevne giver mening at fastholde gælden og eventuelt iværksætte en udlægsforretning over for skyldner for at få dækket gælden i stedet for at træffe en afgørelse om afbrydelse. Endvidere bør det overvejes, om gælden eventuelt bør afskrives, hvilket kan ske ved at undlade afbrydelse af forældelsen, jf. § 16, stk. 1, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 15, foreslås det at ændre § 16, således at bestemmelsen også giver adgang til endelig afskrivning, hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen, og ikke – som bestemmelsen i dag administreres – alene giver adgang til afgangsførelse af fordringer som uerholdelige, dvs. at endelig afskrivning først sker efter indtrådt forældelse.

Det foreslås, at det for tilfælde, hvor en sag om gyldigheden af restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 18 a, stk. 8, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige er indbragt for Landsskatteretten, jf. § 17, eller for domstolene, med § 18 a, stk. 9, bestemmes, at forældelse tidligst indtræder 1 år efter sagens endelige afgørelse. En endelig afgørelse foreligger, hvor fristen for indbringelse af Landsskatterettens afgørelse for domstolene er udløbet, uden at afgørelsen er blevet indbragt, jf. skatteforvaltningslovens § 48, stk. 3, 1. pkt., hvorefter en endelig administrativ afgørelse ikke kan indbringes for domstolene, senere end 3 måneder efter at afgørelsen er truffet, jf. dog stk. 4, hvorefter en endelig administrativ afgørelse, hvorover der inden udløbet af fristen i stk. 3, 1. pkt., er indgivet klage til Folketingets Ombudsmand, ikke kan indbringes for domstolene, senere end 1 måned efter at Folketingets Ombudsmand har afsluttet sin behandling af sagen, idet fristen dog aldrig kan være kortere end fristen efter stk. 3, 1. pkt. Af § 49 følger, at Skatteministeriet kan indbringe Landsskatterettens afgørelse for domstolene, senest 3 måneder efter at Landsskatteretten har truffet afgørelse.

Er den administrative afgørelse rettidigt blevet indbragt for domstolene, vil spørgsmålet om, hvornår

en endelig afgørelse vil foreligge, skulle afgøres på samme måde som spørgsmålet om, hvornår en endelig afgørelse foreligger i relation til forældelseslovens § 21, stk. 1. I lovforslaget til forældelsesloven, jf. lovforslag nr. L 165, anføres i de specielle bemærkninger til § 21, stk. 1, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5637, at tillægsfristen regnes fra sagens endelige afgørelse. I tilfælde, hvor afgørelsen ankes inden for de almindelige frister herfor, vil fristen skulle regnes fra datoen for ankeinstansens afgørelse. Hvis fordringshaveren inden for de frister, der gælder herfor, ansøger om og meddeles oprejsningsbevilling (dvs. tilladelse til at appellere en retsafgørelse, selv om appelfristen er udløbet), anketilladelse eller tredjeinstansbevilling efter retsplejelovens § 368, stk. 1 og 2, § 371 og § 372, stk. 1 og 2, vil fristen på samme måde skulle regnes fra datoen for den senere afgørelse. En tilladelse til ekstraordinær anke/genoptagelse efter retsplejelovens § 399 vil derimod som udgangspunkt ikke medføre, at det oprindelige sagsanlæg bevarer sin fristafbrydende virkning.

Hvis afgørelsen om afbrydelse af forældelse findes ugyldig, vil restanceinddrivelsesmyndigheden derfor have 1 år fra den endelige afgørelse til at afbryde forældelsen af de af afgørelsen omfattede fordringer.

Har skyldneren gjort indsigelse mod fordringens eksistens, følger det af forældelseslovens § 21, stk. 2, at forældelse tidligst indtræder 1 år efter, at myndigheden har givet meddelelse om sin afgørelse. Det samme gælder, hvis den administrative afgørelse indbringes for domstolene, jf. § 21, stk. 1, hvorefter forældelse tidligst indtræder 1 år efter sagens endelige afgørelse, hvis der inden forældelsesfristens udløb af eller mod fordringshaveren er anlagt rets- eller voldgiftssag om grundlaget for fordringen, dvs. om der består en fordring, idet dens størrelse ikke er et tema.

Den foreslåede regel er udtryk for, at der indtræder foreløbig afbrydelse af forældelsen, hvis restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse om afbrydelse af forældelsen som følge af manglende mulighed for lønindeholdelse, jf. den foreslåede regel i § 18 a, stk. 8, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, er indbragt for Skatteankestyrelsen eller domstolene.

Til § 2

Retsafgiftslovens kapitel 3 indeholder regler om betaling af retsafgift for bl.a. udlægsforretninger, herunder udlægsforretninger, som foretages af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder.

Det foreslås at flytte reglerne om retsafgift for restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders udlægsforretninger fra retsafgiftsloven til lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. de foreslåede §§ 12 a-12 g i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Det foreslås i tilknytning hertil at indsætte en ny § 20 a i retsafgiftslovens kapitel 3, som fastslår, at reglerne i dette kapitel ikke finder anvendelse på udlæg, som foretages af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder.

Til § 3

Det foreslås i *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 15. maj 2019, jf. dog den foreslåede regel i *stk. 2*.

Det foreslås i *stk. 2*, at de foreslåede bestemmelser i § 1, nr. 11, 12 og 16-19, dog først skal træde i kraft den 1. juli 2019. Lovforslagets § 1, nr. 11, omhandler ændringen i § 5 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, der har sammenhæng med den foreslåede indførelse af det forældelsesmæssige begreb »fordringskompleks«, jf. lovforslagets § 1, nr. 17. Lovforslagets § 1, nr. 12, omhandler den foreslåede regel i § 7 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, hvorefter det offentliges modregning i udbetalinger fra Skatteforvaltningen skal have forrang, når disse udbetalinger er omfattet af en transport. Lovforslagets § 1, nr. 16-18, vedrører forslaget om indførelsen af et fordringskompleks, herunder nødvendige ændringer i henholdsvis overskriften før § 18 a i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og den gældende bestemmelse i § 18 a, stk. 2, der bliver stk. 7, om foreløbig afbrydelse af forældelsen af fordringer, der modtages hos restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse. Endelig vedrører lovforslagets § 1, nr. 19, forslaget om at kunne afbryde forældelsen af fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden med en afgørelse om, skyldneren er uden den betalingsevne, der er nødvendig for at foretage lønindeholdelse, eller fordi skyldneren modtager en indkomst, hvori lønindeholdelse som følge af indkomstens art ikke kan ske.

Det foreslås i *stk. 3*, at den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 12, om forrang for det offentliges modregning ved modregning i Skatteforvaltningens udbetalinger, når disse omfattes af en overdragelse (transport), ikke finder anvendelse på overdragelser (transporter), hvorom der er givet underretning før den 1. juli 2019, dvs. det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt.

Loven gælder hverken for Færøerne eller Grønland, fordi de love, der ændres, ikke gælder for Færøerne eller Grønland og ikke indeholder en hjemmel til at sætte lovene i kraft for Færøerne eller Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

Skatteministeriet

§ 1

I lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 29 af 12. januar 2015, som ændret bl.a. ved lov nr. 1253 af 17. november 2015, § 1 i lov nr. 285 af 29. marts 2017 og § 1 i lov nr. 551 af 29. maj 2018, foretages følgende ændringer:

§ 2. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Inden overdragelse af fordringer m.v. til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden skal fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, skriftligt underrette skyldneren om overdragelsen. Underretning kan dog undlades, hvis det må antages, at muligheden for at opnå dækning ellers vil blive væsentligt forringet.

Stk. 5. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan ved kendskab til eller mistanke om datafejl, der kan henføres til forhold hos fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, helt eller delvis suspendere inddrivelse af fordringer, der efter restanceinddrivelsesmyndighedens skøn kan være berørt af fejlen. Restanceinddrivelsesmyndigheden ophæver suspensionen, når fordringshaveren eller den, der på vegne af for-

1. I § 2 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:
 »*Stk. 5.* Hvis fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, ønsker, at inddrivelse af en fordring, der allerede er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse, fremover skal ske over for en eller flere andre skyldnere, der tillige helt eller delvis hæfter for fordringen, eller at inddrivelse ikke længere skal omfatte en eller flere skyldnere, som fordringen inddrives over for, skal fordringen med dens renter og opkrævningsgebyrer tilbagekaldes af fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, med henblik på at blive overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden på ny med oplysninger om den eller de skyldnere, som fordringen fremover skal inddrives over for. Fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, skal skriftligt underrette den eller de skyldnere, der

dringshaveren opkræver fordringen, har identificeret og tilbagekaldt de fordringer, som efter en undersøgelse gennemført af fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, har vist sig at være berørt af fejlen. Har fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, ikke inden for en af restanceinddrivelsesmyndigheden fastsat frist identificeret og tilbagekaldt de fordringer, der er berørt af fejlen, kan restanceinddrivelsesmyndigheden tilbagesende samtlige fordringer med renter og gebyrer, der omfattes af suspensionen.

Stk. 6. Fordringer, som er omfattet af suspension efter stk. 5, forrentes fortsat efter § 5.

Stk. 7. Ophæves en suspension, genindtræder de fordringer, som ikke er tilbagekaldt af fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, i dækningsrækkefølgen efter § 4. Dækninger, som restanceinddrivelsesmyndigheden har foretaget på skyldnerens anden gæld i den periode, hvor fordringerne var omfattet af suspensionen efter stk. 5, ophæves ikke. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan ved tilbagesendelse efter stk. 5, 3. pkt., træffe beslutning om, hvorvidt dækninger, der allerede er foretaget på de berørte fordringer, mens de var under inddrivelse, skal ophæves, og om, hvorvidt tilskrevne inddrivelsesrenter skal ophæves.

Stk. 8. Ved overdragelse af fordringer til restanceinddrivelsesmyndigheden skal en kommunalt ejet forsyningsvirksomhed eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, oplyse skyldnerens personnummer. Hvis forsyningsvirksomheden ikke er i besiddelse af skyldnerens personnummer, skal forsyningsvirksomheden eller den, der på dennes vegne

er omfattet af tilbagekaldelsen efter 1. pkt.«
Stk. 5-12 bliver herefter stk. 6-13.

2. I § 2, *stk. 6*, der bliver *stk. 7*, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

3. I § 2, *stk. 7, 2. pkt.*, der bliver *stk. 8, 2. pkt.*, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«, og i *stk. 7, 3. pkt.*, der bliver *stk. 8, 3. pkt.*, ændres »stk. 5, 3. pkt.« til: »stk. 6, 3. pkt.«

opkræver fordringen, inden overdragelsen af fordringen skriftligt anmode skyldneren om inden for en nærmere angiven frist at oplyse sit personnummer. Anmodningen skal indeholde oplysning om adgangen til at indhente skyldnerens personnummer fra Det Centrale Personregister efter fristens udløb, jf. stk. 9.

Stk. 9. ---

Stk. 10. Fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, skal, såfremt denne bliver bekendt med væsentlige ændringer i skyldnerens forhold efter overdragelsen af fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden, underrette restanceinddrivelsesmyndigheden herom og kan i den forbindelse anmode restanceinddrivelsesmyndigheden om at intensivere inddrivelsen eller at sende sagen tilbage til fordringshaveren, med henblik på at fordringshaveren kan tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen. Fordringer, der er omfattet af refusionsret fra statskassen, sendes ikke tilbage til fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren har forestået opkrævningen, jf. dog stk. 11.

Stk. 11. ---

Stk. 12. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler om de forhold, der er nævnt i stk. 1-11, herunder en beløbsmæssig mindstegrænse for fordringer, der overdrages til inddrivelse, og om fremgangsmåden ved overdragelse af fordringer til restanceinddrivelsesmyndigheden, tilbagekaldelse af fordringer til opkrævningsmyndigheden, størrelsen af fordringer m.v., som der kan tillades afdragsvis betaling eller henstand med, og om tidsfrister for afdragsvis betaling og henstand. Skatteministeren kan endvidere fastsætte regler om, at overdragelse af fordringer kan ske elektronisk.

4. I § 2, *stk. 8, 3. pkt.*, der bliver *stk. 9, 3. pkt.*, ændres »stk. 9« til: »stk. 10«.

5. I § 2, *stk. 10, 2. pkt.*, der bliver *stk. 11, 2. pkt.*, ændres »stk. 11« til: »stk. 12«.

6. I § 2, *stk. 12, 1. pkt.*, der bliver *stk. 13, 1. pkt.*, ændres »stk. 1-11« til: »stk. 1-12«.

§ 3 B. Renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter og gebyrer, der opkræves via skattekontoen, jf. opkrævningslovens § 16, eller andre fordringshaversystemer, der anvender et saldoprincip, behandles med hensyn til forældelse som selvstændige hovedkrav, efter at restanceinddrivelsesmyndigheden har modtaget dem til inddrivelse. Det samme gælder renter og gebyrer, som restanceinddrivelsesmyndigheden modtager til inddrivelse, uden at hovedkravet samtidig overdrages til inddrivelse, eller uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse. Andre gebyrer end dem, der nævnes i 1. og 2. pkt., anses, når de modtages af restanceinddrivelsesmyndigheden til inddrivelse, med hensyn til accessorisk forældelse efter forældelseslovens § 23, stk. 2, alene at vedrøre det hovedkrav, som gebyret ved overdragelsen oplyses at være knyttet til.

Stk. 2. ---

§ 4. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Fastlæggelse af dækningsrækkefølgen efter stk. 1-3 sker på det tidspunkt, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden anvender beløb inddrevet fra skyldner eller modtaget fra skyldner ved frivillig betaling til dækning af fordringer under inddrivelse hos skyldneren. Dækning af disse fordringer sker med virkning fra betalingstidspunktet.

7. I § 3 B, stk. 1, 1. pkt., udgår »efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63 og renter«.

8. I § 3 B, stk. 1, 2. pkt., ændres »hovedkravet samtidig overdrages til inddrivelse, eller uden at det i forbindelse med overdragelsen oplyses, at hovedkravet allerede er under inddrivelse« til: »det i forbindelse med overdragelsen oplyses, hvilket hovedkrav renterne eller gebyrerne vedrører«.

9. I § 3 B, stk. 1, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»For renter efter kildeskattelovens §§ 62 A og 63, der ved overdragelsen til restanceinddrivelsesmyndigheden oplyses at være renter af et bestemt hovedkrav, lægges dette hovedkrav til grund med hensyn til accessorisk forældelse efter forældelseslovens § 23, stk. 2.«

10. I § 4, stk. 4, 2. pkt., indsættes efter »betalingstidspunktet«: », idet dækningen med hensyn til beregningen af renter dog tidligst

Stk. 5-7. ---

§ 5 a. Forældelsesfristen for renter af fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, regnes fra den første dag i måneden efter den måned, hvori renten er stiftet.

Stk. 2. Forældelse af renter af fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, indtræder senest 10 år efter begyndelsestidspunktet i henhold til stk. 1.

Stk. 3. Forældelseslovens § 27, stk. 2, finder ikke anvendelse ved beregning af forældelsesfristen for renter af fordringer, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.«

har virkning for renter, som er beregnet af restanceinddrivelsesmyndigheden eller indsendt af en fordringshaver for perioden fra og med den første i måneden, efter at fordringen aktuelt kom under inddrivelse«.

11. I § 5 a indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Stk. 1-3 finder ikke anvendelse på renter af fordringer, der omfattes af § 18 a, stk. 2.«

12. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Overdragelser af krav mod told- og skatteforvaltningen kan ikke overstige det udbetalingsbeløb, der kan opgøres, efter at forfaldne fordringer omfattet af denne lov er dækket ved modregning som anført i § 7, stk. 1 og 2.«

13. Efter § 12 indsættes før overskriften for § 13:

»§ 12 a. For udlæg, som foretages af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder, svares en grundafgift på 300 kr. Overstiger kravet 3.000 kr., svares yderligere ½ pct. af det overskydende beløb i grundafgift. Afgiften afrundes opefter til nærmeste kronebeløb, som er deleligt med 10.

Stk. 2. Der svares yderligere en tillægsafgift på 400 kr., såfremt forretningen helt eller delvis foretages uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kontor, eller skyldneren fremstilles af politiet.

Stk. 3. Foretages samtidig udlæg hos samme skyldner for flere krav, sammenlægges kravene inden afgiftens beregning, jf. stk. 1 og 2.

Stk. 4. Foretages udlæg for samme krav hos flere skyldnere, beregnes afgift for hver skyldner. Dette gælder dog ikke, hvis skyldnerne er samlevende ægtefæller, eller hvor udlægget vedrører fast ejendom, som tilhører skyldnerne i forening.

§ 12 b. Afgiftsfri er udlæg vedrørende:

- 1) Bøder, konfiskerede værdier og sagsomkostninger i straffesager, der inddrives af det offentlige.
- 2) Afgifter og sagsomkostninger, som det påhviler domstolene at indkræve.
- 3) Borgerlige krav fastsat under en offentlig straffesag.

§ 12 c. Afgiftspligten efter § 12 a, stk. 1, indtræder, når restanceinddrivelsesmyndighedens pantefoged underretter skyldneren om tid og sted for forretningen, jf. retsplejelovens § 493, stk. 1.

Stk. 2. Foretages forretningen i medfør af retsplejelovens § 493, stk. 2, uden sådan underretning, indtræder afgiftspligten efter § 12 a, stk. 1, når forretningen påbegyndes, jf. retsplejelovens § 496.

Stk. 3. Afgiftspligten efter § 12 a, stk. 2, indtræder, når restanceinddrivelsesmyndighedens pantefoged træffer bestemmelse om retshandlingens foretagelse.

§ 12 d. Der svares kun ny afgift efter § 12 a, stk. 1, når afgiftspligten for den nye afgift indtræder mere end 3 måneder efter, at der for skyldneren sidst er indtrådt afgiftspligt efter § 12 a, stk. 1. Der svares kun afgift efter 12 a, stk. 2, for forretninger, hvor der skal svares afgift efter § 12 a, stk. 1.

§ 12 e. Indsigelse imod restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeders beregning af en afgift sker ved klage til den fogedret, som skulle have foretaget forretningen, hvis denne ikke var henlagt til restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder.

Stk. 2. Under forretningen kan indsigelse fremsættes over for restanceinddrivelsesmyndighedens pantefoged, som underretter fogedretten om indsigelsen. Efter forretningen kan indsigelse fremsættes ved klage til fogedretten. Klage skal indgive, senest 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om afgiftsberegningen.

Stk. 3. Fogedretten kan se bort fra overskridelser af klagefristen på indtil 6 måneder, når særlige omstændigheder gør overskridelsen undskyldelig.

Stk. 4. Tages klagen til følge, omgøres afgiftsberegningen i overensstemmelse hermed.

Stk. 5. Ændres afgiftsberegningen ikke i henhold til stk. 4, træffes afgørelsen ved kendelse.

Stk. 6. Fogedretten kan efter sit eget skøn af egen drift indhente oplysninger eller erklæringer fra klageren. Kendelsen kan stadfæste afgiftsberegningen eller ændre den til fordel eller til skade for den afgiftspligtige.

Stk. 7. Kendelsen kan inden 2 uger påkæres i den borgerlige retsplejes former. Bestemmelsen i stk. 6 finder tilsvarende anvendelse.

§ 12 f. Restanceinndrivelsesmyndighedens pantefogeder kan af egen drift ændre beregningen til fordel for den afgiftspligtige.

Stk. 2. Bortset fra de i § 12 e, stk. 6 og 7, omhandlede tilfælde kan efterbetaling af for lidt beregnet afgift ikke kræves, når der er forløbet 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen.

Stk. 3. Efterbetaling kan dog kræves, hvor beregningen hviler på urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger fra den afgiftspligtige eller dennes befuldmægtigede. Ved klage over efterkrav finder reglerne i § 12 e anvendelse.

§ 12 g. Afgifter efter § 12 a, stk. 1 og 2, oppebæres af restanceinndrivelsesmyndigheden.«

§ 13. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Eftergivelse kan i øvrigt, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor, meddeles personer, selskaber, foreninger, selvejende institutioner, fonde el.lign.

§ 16. Restanceinndrivelsesmyndigheden kan afskrive fordringer til det offentlige, inklusive renter, gebyrer og andre omkostninger, herunder undlade at afbryde forældelse, hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen.

Stk. 2. ---

14. § 13, stk. 6, affattes således:

»*Stk. 6.* Eftergivelse kan i øvrigt, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor, meddeles fysiske eller juridiske personer, uanset om skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede.«

15. § 16, stk. 1, affattes således:

»Restanceinndrivelsesmyndigheden kan endeligt afskrive eller undlade at afbryde forældelsen af fordringer til det offentlige, inklusive renter, gebyrer og andre omkostninger, hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen.«

16. *Overskriften* før § 18 a affattes således:

»Udskydelse af forældelse og foreløbig afbrydelse«

§ 18. ---

Stk. 2. For fordringer, der overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden af fordringshaveren eller den, der på vegne af fordringshaveren opkræver fordringen, indtræder forældelse tidligst 3 år efter fordringens modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. dog 3. og 4. pkt. Fristen på 3 år regnes fortsat fra det i 1. pkt. nævnte modtagelsestidspunkt, selv om fordringen tilbagesendes til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen. Overdrages en fordring, der er tilbagesendt som anført i 2. pkt., atter til restanceinddrivelsesmyndigheden, regnes fristen på 3 år fra det første modtagelsestidspunkt. Bestemmelsen i 1. pkt. omfatter ikke fordringer, for hvilke der i EU-retten er fastsat særlige regler, der vil være til hinder for en foreløbig afbrydelse.

»Forældelse af fordringer under inddrivelse«.

17. I § 18 a indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»*Stk. 2.* Et hovedkrav og dets tilhørende rente, der begge er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, udgør i relation til forældelse et fordringskompleks, hvor alle fordringer har samme forældelsesdato, uanset om hovedkravet eller dets tilhørende rente, efter at de er kommet under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, op- eller nedskrives. Forældelsesdatoen efter 1. pkt. er den til enhver tid gældende forældelsesdato for hovedkravet, efter at dette kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Er hovedkravet allerede nedbragt til nul, når dets tilhørende renter modtages til inddrivelse, er forældelsesdatoen efter 1. pkt. forældelsesdatoen for den af rentefordringerne, der først blev modtaget til inddrivelse, efter at denne kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Forældelsen kan efter modtagelse af hovedkravet til inddrivelse afbrydes for hele fordringskomplekset, hvis afbrydelsen omfatter hovedkravet. Er hovedkravet nedbragt til nul, herunder ved indfrielse, nedskrivning eller afskrivning, medfører en afbrydelse af forældelsen for en tilhørende rente, der er under inddrivelse, en afbrydelse af forældelsen for hele fordringskomplekset. Opskrives hovedkravet ved overdragelse af en opskrivningsfordring, eller overdrages yderligere tilhørende renter, anvendes som forældelsesdato efter 1. pkt. den ved opskrivningsfordringens eller de yderligere tilhørende renters modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden gældende forældelsesdato for fordringskomplekset. Er fordringskomplekset

under inddrivelse nedbragt til nul, herunder ved indfrielse, nedskrivning eller afskrivning, og modtager restanceinddrivelsesmyndigheden herefter en opskrivningsfordring, en eller flere opkrævningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter eller en opskrivning af opkrævningsrenter eller genindsendte inddrivelsesrenter ved overdragelse af en eller flere nye renter, får fordringskomplekset bestående af opskrivningsfordringen respektive den eller de overtagne renter den forældelsesdato, der følger af stk. 4 sammenholdt med stk. 7. Består fordringskomplekset i det i 7. pkt. nævnte tilfælde tillige af en opskrivningsfordring til et hovedkrav, afbrydes forældelsen for fordringskomplekset alene, hvis opskrivningsfordringen får sin forældelse afbrudt. De renter, der nævnes i § 3 B, stk. 1, 1. og 2. pkt., anses, når de er under inddrivelse, i relation til forældelse som hovedkrav, der ikke indgår i noget fordringskompleks. Det hovedkrav og de renter, der nævnes i § 3 B, stk. 1, 3. pkt., udgør et fordringskompleks efter 1. pkt.

Stk. 3. Ophæver restanceinddrivelsesmyndigheden en dækning eller afskrivning af en fordring under inddrivelse, gælder for fordringskomplekset, jf. stk. 2, den forældelsesdato, der var gældende på tidspunktet for den dækning eller afskrivning (virkningstidspunktet), der giver anledning til ophævelsen. En afbrydelse af fordringskompleksets forældelse, der er sket efter virkningstidspunktet i 1. pkt., men inden ophævelsen efter 1. pkt., bortfalder ved ophævelsen, men forældelse af fordringskomplekset indtræder tidligst 6 måneder efter ophævelsen.

Stk. 4. For fordringer under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden er forældelsesfristen 3 år, selv om hovedkravet, inden det

kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, havde en længere forældelsesfrist, eller der, før eller efter at fordringen kom under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, er opnået et retsgrundlag som nævnt i forældelseslovens § 5, stk. 1. For private fordringer og regioner og kommuners privatretlige fordringer gælder dog den forældelsesfrist, der var gældende ved fordringens modtagelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden eller under inddrivelsen hos restanceinddrivelsesmyndigheden måtte blive opnået efter forældelseslovens § 5, stk. 1. Denne forældelsesfrist gælder også for tilhørende renter under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Stk. 5. Tilbagesendes et hovedkrav og dets tilhørende rente til fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, vil den forældelsesdato, der var gældende ved tilbagesendelsen, jf. stk. 2 og 3, fortsat være gældende, medmindre fordringshaveren eller den, der på dennes vegne opkræver fordringen, i medfør af forældelsesloven eller andre forældelsesregler får udskudt forældelsesdatoen.

Stk. 6. Stk. 2-5 gælder hverken for bøder eller for udenlandske fordringer, for hvilke en international overenskomst eller konvention vil være til hinder for en sådan anvendelse.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 7.

18. I § 18 a, stk. 2, 1. pkt., der bliver stk. 7, 1. pkt., ændres »fordringer, der overdrages« til: »de i stk. 2 nævnte hovedkrav, den i stk. 2, 3. pkt., nævnte rente, der først blev modtaget til inddrivelse, de i stk. 2, 7. pkt., nævnte opskrivningsfordringer og renter, de i stk. 6 nævnte fordringer og disses renter samt de i § 3 B, stk. 1, 1. og 2. pkt., nævnte gebyrer, der

overdrages«.

19. I § 18 a indsættes efter stk. 2, der bliver stk. 7, som *stk. 8* og *9*:

»*Stk. 8.* Kan lønindeholdelse ikke ske, fordi restanceinddrivelsesmyndigheden vurderer, at skyldneren er uden den betalingsevne, der er nødvendig for at foretage lønindeholdelse, eller fordi skyldneren modtager en indkomst, hvori lønindeholdelse som følge af indkomstens art ikke kan ske, kan restanceinddrivelsesmyndigheden træffe afgørelse om, at inddrivelsen er stillet i bero, og at forældelsen af de fordringer, der fremgår af afgørelsen, er afbrudt med virkning fra afgørelsesdatoen. Den ny forældelsesfrist regnes fra afgørelsesdatoen. Inden afgørelsen træffes, sender restanceinddrivelsesmyndigheden et forslag til afgørelse til skyldneren med en frist for denne på mindst 21 dage regnet fra forslaget dato til at fremkomme med eventuelle bemærkninger til forslaget.

Stk. 9. Er en sag om gyldigheden af restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse efter stk. 8 indbragt for Landsskatteretten, jf. § 17, eller for domstolene, indtræder forældelse tidligst 1 år efter sagens endelige afgørelse.«

Justitsministeriet

§ 2

I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1252 af 27. november 2014, som ændret senest ved § 16 i lov nr. 1711 af 27. december 2018, foretages følgende ændring:

1. Efter § 20 indsættes i *kapitel 3*:

»§ 20 a. Reglerne i dette kapitel finder ikke

anvendelse på udlæg, som foretages af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 15. maj 2019, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 11, 12 og 16-19, træder i kraft den 1. juli 2019.

Stk. 3. § 1, nr. 12, finder ikke anvendelse på overdragelser, hvorom der er givet underretning før den 1. juli 2019.